

TheWindy

TỪ SÁCH GIÚP HỌC TỐT TIẾNG ANH

Phiên bản
mới nhất
**NEW
EDITION**

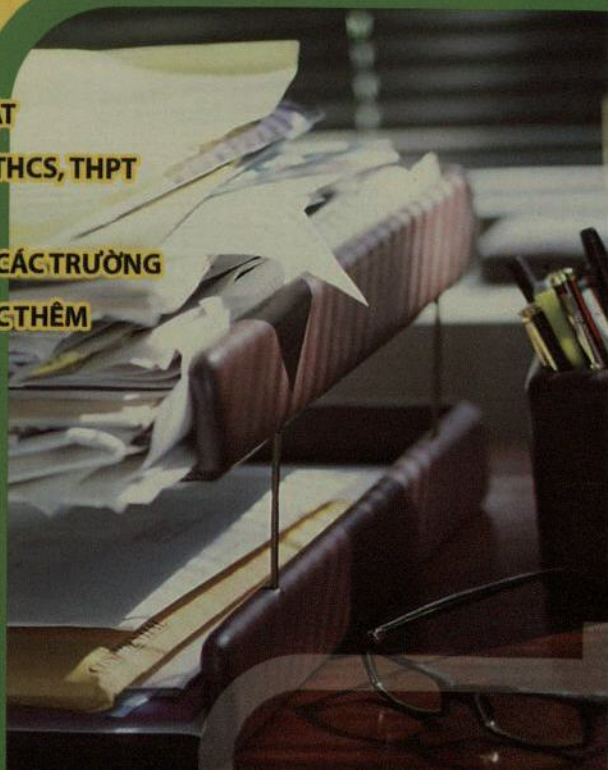
CẨM NANG LUYỆN DỊCH Việt-Anh

- DÙNG CHO DỊCH THUẬT
- DÙNG CHO HỌC SINH THCS, THPT
VÀ ÔN THI ĐẠI HỌC
- DÀNH CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG
- DÀNH CHO NGƯỜI HỌC THÊM
TIẾNG ANH CÁC CẤP

**DH
QG**
ĐẠI HỌC

NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

The Windy

NGUYỄN THU HUYỀN (Chủ biên)

CẨM NANG LUYỆN DỊCH

Việt - Anh

Hiệu đính: MỸ HƯƠNG

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

LỜI NÓI ĐẦU

Bạn đọc thân mến!

Kỹ năng dịch tiếng Anh cũng như các kỹ năng khác đối với bất kỳ ngoại ngữ nào đều đòi hỏi người học phải cố gắng rèn luyện mới có thể đạt được trình độ thành thạo. Hơn nữa nó không những cần thiết đối với các học viên tiếng Anh muốn chuẩn bị cho mình kỹ năng này để vượt qua trong các kỳ thi, mà ngay cả người biên dịch, người tham khảo tài liệu...đều cần đến. Nhận thức rõ ý nghĩa đó và để có được một tài liệu hệ thống hoá, dễ áp dụng, đủ bao quát về nhiều phương diện, và thực sự đáp ứng tốt nhất cho mục đích này, chúng tôi ra mắt độc giả cuốn “*Cẩm nang luyện dịch Việt Anh*”. Cuốn sách gồm 5 nội dung chính:

Phần I: Những đặc điểm cần lưu ý khi dịch

Phần II: Một số từ khó dịch từ Việt sang Anh

Phần III: Luyện dịch Việt - Anh

Phần IV: Từ và cấu trúc thông dụng trong các lĩnh vực

Phần V: Tục ngữ - Thành ngữ

Mong rằng cẩm nang này sẽ cần thiết và hữu ích đối với bạn trong việc học tập và nâng cao trình độ Anh ngữ của mình.

Chúc các bạn thành công!

NGUYỄN THU HUYỀN

I. QUY TRÌNH LUYỆN DỊCH VIẾT

Bước 1: *Read through:*

Đọc bài cần dịch từ đầu đến cuối một lượt. Mục đích: nhận diện ý tưởng của bài viết.

Ví dụ: Bài viết về chủ đề bảo vệ môi trường (environmental protection). Sau khi đọc xong, học viên có thể tóm tắt nội dung chính của bài viết trong bốn câu, rồi tóm tắt trong ba câu, rồi hai câu, rồi một câu. Có thể tóm tắt bằng ngôn ngữ nguồn (Source Language) hoặc ngôn ngữ đích (Target Language). Hoạt động này giúp học viên cách nắm bắt ý tưởng một cách cô đọng nhất. Trong lần đọc này, ta không cần đọc từng câu, từng chữ, và cũng không cần biết nghĩa của từng từ. Đây là bước “*survey the original*” (tìm hiểu bản gốc).

Bước 2: *Learn new words and phrases difficult to translate:*

Nhận diện các từ/nhóm từ khó dịch như từ kỹ thuật (technical terms), nhóm từ thanh ngữ, vv... Ngày nay, nhờ có nhiều loại từ điển chuyên ngành và mạng internet chúng ta có thể tìm hiểu được nghĩa của những nhóm từ này dễ dàng hơn. Tuy nhiên có những trường hợp chúng ta cần phải gọi điện cho chuyên gia của lĩnh vực đó (resource person) để tham khảo mới biết được một số đặc ngữ.

Bước 3: Identify sentence structures (grammatical patterns):

Nhận diện mẫu câu. Mục đích: tập phân tích câu thành những thành phần câu tạo để hiểu được chính xác nghĩa của câu.

Ví dụ: Câu *The second provision under which member states may restrict free trade on environmental ground is Article 130t, which was also inserted by the Single European Act.*

Có thể được phân tích thành: *The second provision is Article 130t, under which member states may restrict free trade on the environmental ground, which was also inserted by the Single European Act.*

Bước 4: Translation activities:

Dịch từng câu, từng đoạn. Yêu cầu: dịch chính xác về nghĩa, đúng văn phong. Không phỏng dịch. Sau bước này, người đọc phải hiểu được chính xác ý nghĩa của từng câu.

Bước 5: Style:

Biên tập lại câu sao cho phù hợp với lối nói của người Việt (dịch Anh-Việt) và người Anh (dịch Việt-Anh).

Ví dụ: "It is calculated that..."

Không nên dịch là: "Nó đã được tính toán rằng ..." mà dịch là "Người ta đã tính toán rằng ..."

Bước 6: Comments:

Bình luận bài dịch: đúng, sai, chính xác, không chính xác, thích hợp với văn cảnh, không thích hợp với văn cảnh, văn phong thuần Việt – văn phong thuần Anh, vv...

II. MỘT SỐ NGUYÊN TẮC KHI DỊCH CÂU TỪ TIẾNG VIỆT SANG TIẾNG ANH

Khi dịch câu từ tiếng Việt sang tiếng Anh, sau khi đã chọn thời thích hợp ta cần thực hiện một số bước sau đây:

Bước 1: Chọn mẫu câu cơ bản.

Bước 2: Chọn yếu tố mô tả - từ bỏ nghĩa (hay cấu trúc chức năng) thích hợp.

Bước 3: Áp dụng luật tương cận hay song hành.

CÁC MẪU CÂU CƠ BẢN

Khi dịch một câu từ tiếng Việt sang tiếng Anh, ta thường đổi chiều một từ ngữ giữa hai ngôn từ. Sau khi biết được từ loại của từ tiếng Anh, ta mới lựa chọn mẫu câu cần sử dụng và chọn một thì thích hợp cho động từ.

Trong tiếng Anh, mỗi câu thường bao gồm 2 phần: chủ ngữ (the subject) và vị ngữ (the predicate).

Chủ ngữ gọi tên một người, một đồ vật hoặc sự kiện. Vị ngữ luôn nói lên một điều gì đó về chủ ngữ.

Chủ ngữ luôn là một danh từ, đại từ, một cụm từ được dùng như danh từ hoặc một mệnh đề dùng như danh từ. Vị ngữ trong câu luôn bắt đầu bằng một động từ. Phần còn lại của câu (phần nằm trong vị ngữ, theo sau động từ) được gọi là bổ ngữ (the complement).

Tất cả các câu cơ bản gồm có danh từ, theo sau là động từ và bổ ngữ. Tuy nhiên, bổ ngữ gồm nhiều từ loại khác nhau. Do đó ta xếp câu cơ bản tùy theo từ loại của bổ ngữ.

Có 7 mẫu câu cơ bản sau:

Mẫu 1: Noun + Verb + (Adverbial)

Ví dụ:

Everybody (n) laughed (v).

The dogs (n) are barking (v) at the boys (adv).

He (n) arrived (v) late (adv).

Nhận xét: Mẫu này chỉ cần một danh từ làm chủ ngữ và một động từ. Động từ có thể được bổ nghĩa bởi một trạng từ, trạng từ có thể là một từ đơn hay cụm từ.

Động từ ở mẫu câu số một này được gọi là nội động từ (the intransitive verb), nghĩa là động từ không cần một tân ngữ đi kèm.

Mẫu 2: Noun + Verb + Adverbial

Ví dụ:

Hung (n) is (v) at the party (adv).

Huyen (n) was (v) out (adv).

My parents (n) are (v) in Quang Ninh (adv).

Nhận xét: Động từ ở mẫu này luôn là một dạng của động từ BE, và complement nằm sau động từ BE là trạng từ chỉ thời gian hoặc nơi chốn.

Mẫu 3: Noun + Verb + Adjective

Ví dụ:

The clerk (n) was (v) rude (adj).

The coffee (n) tastes (v) good (adj).

The sky (n) became (v) cloudy (adj).

Nhận xét: Động từ trong mẫu số 3 chỉ trạng thái. Có rất nhiều nội động từ nhưng chỉ có hơn chục nội động từ chỉ trạng thái, chẳng hạn: be, seem, appear, sound, remain, smell, taste...

Mẫu 4: Noun + Verb + Noun

Ví dụ:

She (n) is (v) a teacher (n).

The books (n) have become (v) the best sellers (n).

Hung (n) remained (v) a secretary (n).

Nhận xét: 3 động từ: *be, become, remain* là những động từ duy nhất được dùng ở mẫu số 4. Những động từ này còn được gọi là *state verbs* hay *linking verbs*.

Mẫu 5: Noun + Verb + Noun

Ví dụ:

Nam (n) asked (v) several questions (n).

His friend (n) visited (v) Hue (n).

Carelessness (n) causes (v) the accidents (n).

Nhận xét: Mẫu 4 và 5 có cùng cách cấu tạo nhưng vì có chứa 2 loại động từ khác nhau nên ta tách ra làm 2. Động từ trong mẫu số 4 tạo nên những câu trong đó danh từ ở vị trí chủ ngữ và danh từ ở vị trí *complement* cùng ám chỉ một người hoặc vật, sự việc. Còn ở mẫu số 5, động từ tạo nên những câu trong đó 2 danh từ ở vị trí chủ ngữ và bổ

ngữ ám chỉ 2 người, 2 vật khác nhau. Các động từ này được gọi là ngoại động từ (transitive verb).

Mẫu 6: Noun + Verb + Noun + Noun

Ví dụ:

We (n) told (v) our mother (n) the news (n).

My uncle (n) sent (v) me (n) a telegram (n).

The sun (n) gives (v) us (n) the light (n).

Nhận xét: Động từ dùng trong mẫu câu này là *transitive verb*. Sau động từ là 2 danh từ đi liền nhau. Danh từ đi liền sau động từ được gọi là tân ngữ gián tiếp và danh từ kế tiếp được gọi là tân ngữ trực tiếp. Hai danh từ ở mẫu 6 ám chỉ 2 người hoặc vật khác nhau.

Mẫu 7A: Noun + Verb + Noun + Noun

Ví dụ:

Hung names the dog "Mina".

His mother considers him a genius.

Her classmates elected Maria president.

Nhận xét: Động từ dùng trong mẫu này là *transitive verb*. Sau động từ cũng có 2 danh từ đi liền nhau. Danh từ đứng liền sau động từ được gọi là tân ngữ trực tiếp; danh từ tiếp theo có tác dụng giải thích cho tân ngữ nên được gọi là *object complement* - bổ nghĩa tân ngữ. Hai danh từ ở mẫu này ám chỉ cùng một người hoặc một vật hay một sự việc.

Với một số động từ ở mẫu câu 7A, một tính từ có thể thay thế danh từ thứ hai, và tính từ này cũng được gọi là *object complement* như ở mẫu câu 7B dưới đây:

Mẫu 7B: Noun + Verb + Noun + Adjective

Ví dụ:

Her mother considers her quite beautiful.

The meat made our dog very happy.

The news made him disappointed.

They found the machine useless.

YẾU TỐ MÔ TẢ - MODIFIER

Ta dịch **modifier** là yếu tố mô tả. Trong tiếng Anh, **modifier** có thể là một từ ngữ đơn độc, một cụm từ hoặc một mệnh đề có chức năng mô tả hoặc bổ nghĩa cho một từ ngữ khác trong câu nói nhằm làm cho ý nghĩa câu trở nên rõ ràng hơn, đầy đủ hơn.

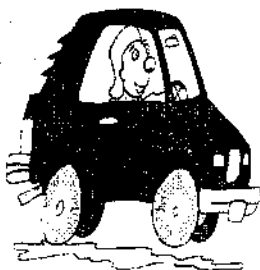
Nói đến yếu tố mô tả thì rất nhiều, ở đây ta xét tới một số *modifier* của danh từ chủ yếu và thường được sử dụng. Các từ loại sau đây có thể là yếu tố mô tả của một danh từ:

1. Mạo từ (the article): a, an, the

Ex: a factory, an employer...

2. Tính từ chỉ thị (the demonstrative adjective): This, that, these, those.

Ex: this center, that car...

3. Tính từ sở hữu (the possessive adjective): my, your, his, her, our, their, its.

Ex: *his job, her mother...*

4. Tính từ bất định (the indefinite adjective): some, many, several, much...

Ex: *some books, many products...*

5. Tính từ chỉ số đếm (the numeral adjective): one, nine, second, third...

Ex: *the second time, two factories...*

6. Tính từ (the adjective): young, small, difficult...

Ex: *a young man, some big companies...*

7. Danh từ (the noun): tea, history, return, college...

Ex: *a teacup, a history book...*

8. Phân từ (the participle): running, coming, spoken...

Ex: *the following sentences; a swimming pool, an invited guest, a stolen car...*

9. Động từ nguyên mẫu (the infinitive): to finish, to do, to come...

Ex: *a report to finish, the right to vote...*

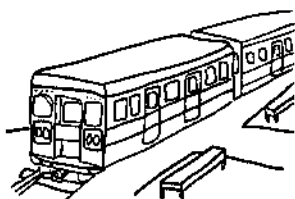
10. Trạng từ (the adverb): down, above, then, here, after...

+ Trường hợp trạng từ đứng sau danh từ:

Ex: *the boy upstairs, the sky above...*

+ Trường hợp trạng từ đứng trước danh từ:

Ex: *the down train, the up train, a black and white TV*

Ngoài ra, trong tiếng Anh, yếu tố mô tả còn có thể là một group (prepositional phrase); một V-ing group (present participle) hay một V-ed group (past participle phrase); hay to-group (infinitive phrase). Tuỳ thuộc vào từng câu tiếng Việt khi dịch sang tiếng Anh mà ta áp dụng cho phù hợp.

QUY TẮC TƯƠNG CẬN, SONG HÀNH

1. Quy tắc tương cận

Trong tiếng Anh, từ Proximity có nghĩa là gần. The rule of proximity được dịch là quy tắc tương cận. Quy tắc tương cận quy định rằng, khi một yếu tố mô tả bỏ nghĩa cho một mạo từ, thì nó phải được đặt ở gần từ đó.

Eg: the morning paper; garden flowers; the coming year; a used car...

Hãy xét ví dụ dưới đây. Khi ta thay đổi vị trí của từ *only*, ý nghĩa của câu hoàn toàn thay đổi:

- Only Hung hit his classmate on the nose.
Chỉ có Hùng đánh bạn cậu ta vào mũi.
- Hung only hit his classmate on the nose.
Hùng chỉ đánh bạn cậu ta vào mũi thôi.
- Hung hit only his classmate on the nose.
Hùng chỉ đánh mình bạn cậu ta vào mũi.
- Hung hit his only classmate on the nose.
Hùng đánh người bạn duy nhất của cậu ta vào mũi.
- Hung hit his classmate only on the nose.
Hùng đánh bạn cậu ta chỉ vào mũi thôi.
- Hung hit his classmate on his only nose.
Hùng đánh vào cái mũi duy nhất của bạn mình.

2. Quy tắc song hành

Từ *Parallelism* trong tiếng Anh có nghĩa là sự tương đồng, song song hoặc đi đôi. Ta dịch *Rule of Parallelism* là quy tắc song hành.

Liên từ AND nối các yếu tố giống nhau trong câu nói. Nó nối 2 danh từ, 2 cụm từ hoặc 2 mệnh đề lại với nhau. Các yếu tố như vậy được gọi là tương đồng.

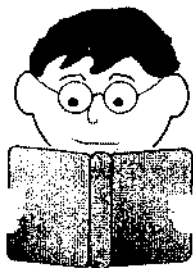
Quy tắc song hành quy định: các yếu tố trong câu nói có cùng chức năng ngữ pháp như nhau phải được trình bày bằng những hình thức cấu tạo giống nhau. Hình thức cấu tạo giống nhau đó có thể là một từ đơn hay một cụm từ.

Các từ sau thường được sử dụng trong quy tắc song hành:

1. Các liên từ (and, but, or)

Ex: He enjoys reading plays *and* poetry.

She sings *and* dances beautifully.

2. Các liên từ cặp đôi (either ...or; neither ...nor; both... and; not only... but also; whether ...or)

Ex: He came *both* in the morning *and* in the afternoon.

He *not only* sings songs *but also* composes music.

3. *And who, and which*: Một số người thường mắc lỗi liên quan tới đại từ *who, which, that*. Nên nhớ rằng, liên từ AND không bao giờ được sử dụng trước những từ này trừ khi *who, which, that* đã xuất hiện trước đó trong câu.

Ex: Sai: He is an engineer and who works for a big company

Đúng: He is an engineer who works for a big company.

Sai: There is a sign at the crossroads and which will direct you to our farm.

Đúng: There is a sign at the crossroads, which will direct you to our farm.

1. Ai: Those who (không dùng để hỏi mà để nói trống không)

- Ai mong đợi điều xấu nhất hầu như là người ít bị tuyệt vọng.
Those who expect the worst are less likely to be disappointed.

2. Phải chi: That (dùng để diễn tả ước muốn)

- Phải chi tôi có thể gặp lại anh ấy.
That I could see him again.

3. Giá mà: if only (động từ đi sau chia ở thì quá khứ đơn giản)

- Giá mà tôi biết tên anh ấy.
If only I knew his name.
- Giá mà tôi giàu có.
If only I were rich

4. Nếu không thì: if not

- Tôi sẽ đi nếu anh cùng đi, nếu không thì tôi thà ở nhà còn hơn.
I will go if you are going, if not, I'd rather stay at home.

5. Chỉ khi nào: only if (đảo chủ ngữ ra sau động từ)

- Chỉ khi nào thầy giáo cho phép thì sinh viên mới được vào phòng.
Only if the teacher has given permission are students allowed to enter the room.

6. Coi, xem: if, whether (dùng trong câu gián tiếp, thuật lại những câu hỏi)

- Anh ấy hỏi xem chúng ta có muốn uống chút gì không.

He asked whether we wanted a drink.

7. Dẫu có ...hay không: whether or not

- Dẫu có yêu được cô ấy hay không anh ta cũng vui vẻ.

He will be happy whether or not she loves him.

8. Có nên: whether

- Tôi không chắc có nên nghỉ việc hay là tiếp tục làm.

I am not sure whether to resign or stay on.

9. Liệu: do you think/ if/ whether

- Liệu trời có sắp mưa hay không?

Do you think it is going to rain?

10. Thà: would rather ...than, better.

- Bà ấy thà chết còn hơn mất con gái.

She would rather die than lose her daughter.

11. Nên làm gì đó thì hơn / Có khôn thì: do better to do something.

- Đừng mua bây giờ, nên chờ để hạ giá thì hơn.

Don't buy now, you would do better to wait for the reduced price.

12. Thà rằng: better

- Thà rằng muộn còn hơn không.

Better late than never.

13. Hoá ra: as it turned out; turn out to be sth/sb; turn out that.

- Hoá ra tôi không cần đến ô.

I didn't need my umbrella as it turned out.

- Hoá ra công việc vất vả hơn tôi tưởng.

The job turned out to be harder than we thought.

- Hoá ra cô ấy là người yêu của anh trai tôi.

It turned out that she was my older brother's girlfriend.

14. Thành thử, thành ra: therefore, that is why, hence.

- Hôm qua tôi bị ngã xe đạp thành thử mới bầm

I fell off my bicycle yesterday, hence the bruises.

15. Đến mức đó: That

- Trời không lạnh đến mức đó đâu.

It isn't all that cold.

16. Thế tất, thế nên: evidently

- Thế nên ông ta quyết định ra đi.

Evidently, he has decided to leave.

17. Phàm; no matter whether, as, being

- Phàm làm người thì không sống ngoài xã hội được.
Being a man, one can't live apart from society.

18. Chứ; but

- Anh đã mua nhầm cái áo sơ mi rồi. Tôi cần cái màu xanh chứ không phải cái màu đỏ.
You have bought the wrong shirt. It is the blue one I wanted but the red one.

19. Không ai mà không; no man but

- Không ai mà không cảm thấy tội nghiệp cho người ăn mày đó cả.
There is no man but feels pity for that beggar.

20. Trừ phi; unless, but that

- Tôi đã bị chết đuối rồi, trừ phi anh không nhìn thấy tôi dưới nước.
I would have drowned, but that you had seen me in the water.

21. Xong; finish

- Tôi đã ăn sáng xong.
I have finished my breakfast.
- Chúng tôi đã xây xong ngôi nhà đó.
We have finished that house.

22. Lại còn ...nữa; yet more

- Lại còn một điển hình nữa về việc buông lỏng tội phạm.
Yet one more example of criminal negligence.
- Lại một đứa bé ra đời mà không có cha nữa.
Yet one more newly born-child without having father.

23. Sở dĩ: if, that is way

- Sở dĩ chúng ta phải đấu tranh là vì quân xâm lược.
If we had to put up a fight, it was because of aggressors.
- Sở dĩ cô ấy mệt là vì đã làm việc quá vất vả.
If she was tired, it was because she worked too hard.

24. Thậm chí không: without so much as

- Hắn đã bỏ đi thậm chí không một lời chào tạm biệt.
Off he went without so much as "goodbye".

25. Không cần nói thêm nữa: so much for sth/sb

- Không cần nói thêm về kỳ thi đại học vừa qua nữa, chúng ta hãy cố gắng đợi kỳ thi năm sau.
So much for last university entrance exams, we can wait for the next year exams.

26. Không hẳn là: not so much sth as sth

- Cô ta không hẳn là nghèo mà chính là phung phí tiền bạc.
She is not so much poor as careless with money.
- Chị ấy không hẳn là đẹp mà chính là mặc quần áo đắt tiền.
She is not so much beautiful as wearing expensive clothes.

27. Vừa mới...thì: no sooner ...than

- Anh ta vừa mới đến thì lại bị sai đi ngay.

No sooner had he arrived than he was asked to leave again.

28. Vừa muốn...vừa muốn: just as soon do sth as do sth.

- Tôi vừa muốn ở nhà, vừa muốn đi xem phim.

I'd just as soon stay at home as go to the cinema.

29. Mới: Just (after)

- Mới ăn cơm xong đừng làm việc gì nặng.

Not to do any heavy work just after having a meal.

30. Hoạ hoãn: once in a while

- Hoạ hoãn lắm chúng tôi mới đi ăn nhà hàng.

Once in a while we go to a restaurant.

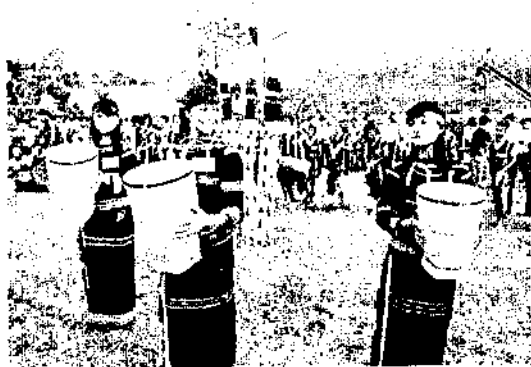

MỤC I

Văn hóa - Du lịch

BÀI 1:

NHỮNG CẢNH ĐẸP THIÊN NHIÊN HÙNG VĨ
VÀ HOANG DẠI CỦA HUYỆN LẮK

1. Cách thị xã Buôn Ma Thuột 50 km, nằm trên quốc lộ 27, huyện LẮK được thiên nhiên ưu đãi cho cảnh quang dễ làm say đắm lòng người: những cảnh quang tự nhiên, hoang sơ giữa núi rừng bao la.
2. Mấy năm qua, nhiều đoàn du khách các nước trên thế giới như: Pháp, Thụy Sĩ, Đan Mạch, Canada, Nhật, Hồng Kông... đã đến thăm LẮK và thưởng thức những đêm rượu cần với lễ hội cồng chiêng, được nhảy múa, nghe kể "Khan" cùng đồng bào dân tộc thiểu số bên ánh lửa rừng.

3. Tới nơi này, du khách sẽ được cưỡi voi vượt hồ LẮK đến những khu rừng nguyên sinh hùng vĩ.
4. Du khách có thể dùng thuyền độc mộc dạo quanh hồ đến những bãi nổi tràn sen hoặc xuôi dòng KRONG ANA tới Eo Đòn, một thắng cảnh ngoạn mục với chim muông và cá sấu.
5. Du khách còn có thể đến thăm những cảnh hoang dã như: hồ EA NUOI; rừng SALÊ, suối DAK RƠ HEO, núi CHU' YANG SIN, CHU' YANG LẮK, thăm nhà nghỉ mùa hè của Bảo Đại, ông vua cuối cùng của chế độ phong kiến ở Việt Nam.
6. Du khách có thể đến thăm buôn làng của đồng bào dân tộc thiểu số với những sinh hoạt văn hoá truyền thống đặc sắc và những đàn voi đã được thuần dưỡng.
7. Các già làng sẽ kể cho du khách nghe về những truyền thuyết lịch sử hồ LẮK, các con sông KRÔNG ANA, KRÔNG NÔ, nguồn gốc dân tộc M'NÔNG, đặc biệt là cách thuần dưỡng voi rừng, kỹ thuật đục thuyền, đâm cá...
8. Trong chương trình phát triển du lịch, trước mắt tỉnh Đaklak gọi vốn đầu tư dự án xây dựng khu du lịch hồ LẮK, cụm nhà nghỉ 200-300 phòng theo kiểu nhà sàn dân tộc với đầy đủ tiện nghi, một nhà hàng nổi tiếng trên mặt hồ từ 350-500 ghế, các điểm bơi thuyền, đua voi, săn bắn; trùng tu nhà nghỉ mùa hè của Bảo Đại.
9. Các dự án này cần tổng số vốn đầu tư là 6.500.000 đô la Mỹ.
10. Thực hiện các dự án này sẽ tạo điều kiện thu hút thêm du khách, nâng cao đời sống kinh tế - văn hoá cho nhân dân trong vùng, thúc đẩy các ngành dịch vụ phát triển và mang lại lợi ích kinh tế lâu dài cho các nhà đầu tư.

NOTES:

- *Cảnh đẹp* = **beauty spot, scenic spot, fine scenery; beautiful view; splendid scene...**

Eg: Những con thuyền đậu trong cảng tạo nên một cảnh đẹp = **The boats in the harbour make a beautiful scene (= view).**

Khi chúng tôi đến gần thung lũng, cảnh đẹp càng rực rỡ hơn = **As we neared the valley the scenery became more magnificent.**

- *Thiên nhiên* = **nature (n)**

Eg: Những kỳ quan của thiên nhiên: **the wonders of nature.**

- *Sự tôn thờ* (= thờ cúng) thiên nhiên = **nature worship** (tức thờ cúng cây cối, biển cả, sông hồ, núi rừng...) (**the worship of trees, oceans, rivers, etc...**).

- *Thuộc về thiên nhiên* = **natural (adj).**

Khai thác tài nguyên thiên nhiên của một quốc gia = **to exploit a country's natural resources.**

Hãy để các loài thú này sống trong môi trường thiên nhiên của chúng = **Let these animals live in their natural environment.**

- *Hùng vĩ* = **Majestic (adj); impressive (adj); dignified (adj); grand (adj)...**

Eg: Nàng trông thật uy nghi tráng lệ trong bộ áo choàng màu trắng của mình = **She looked majestic (= dignified; impressive....) in her white robe.**

- Một khách sạn tráng lệ = **A grand hotel**

Nhà cô ta không tráng lệ lắm đâu. Nó chỉ là một túp lều tranh ở xã Tân Túc = **Her house is not very grand. It's just a cottage in Tan Tuc village.**

- *Hoang dã* = **Wild** (adj); **desolate** (adj); **waste** (adj); **unsettled** (adj).

Eg: Một cảnh hoang dã = **a waste scenery**

- Những vùng núi non hoang dã = **Unsettled mountainous areas**

- Những cánh hoa dại = **wild flowers**

Con nhỏ đã mê dại thằng ca sĩ đó = **She was wild about that male singer** (= she had a strong desire for him).

Có những thanh âm của tiếng cười man rợ ở phòng bên = **There are sounds of wild laughter in the next room...**

Câu 1:

- *Cách thị xã Buôn Ma Thuột 50 km* = **fifty kilometers from BMT town...**
- Sân bay Tân Sơn Nhất cách trung tâm thành phố độ 5 km = **Tan Son Nhat airport is about 5 km distant from the city center.**
- Có thể thay **distant from** = **far from; away from.**
- Nhà bạn (cách) xa đây không? = **Is your house far from here?**
- Nhà chị ấy đi chợ Tân Định dễ thôi = **Her house is within easy walking distance of (the) Tan Dinh market.** (= ...Near enough [for her] to walk to it easily).
- *Quốc lộ* = **highway; main road; national road...**
- **Highway Code** = luật giao thông, luật đi đường (= [booklet containing] **the rules which tell people how to use roads safely**).
- *Nằm* = **to lie** (pp. LAY; pp. LAIN; pres. part. LYING).

- Ở đây ta có thể thay = **to be**.
  - *Được thiên nhiên ưu đãi* = **to be endowed by nature; to possess naturally...**ngoài ra ta có thể thay **endowed = given; provided...**
- Eg:** Nàng được tạo hoá (thiên nhiên; con tạo = **Nature** [viết hoa]) ưu đãi nhiều tài năng = **She was endowed (= given...) by Nature with great talents** (...was born with great talents; she possessed great talents naturally)
- (Lưu ý: ưu đãi cho ... “cho” ở đây phải dịch = **with** chứ không dịch = **for** hoặc **to...**)
  - *Những cảnh quang dễ làm say đắm lòng người* = **Enthralling sights**. Có thể thay **Enthralling = fascinating; charming; exciting; pleasing; satisfying; attractive; etc...** và **sights = views; scenes...**
  - *Những cảnh quang tự nhiên hoang sơ* = **natural and wild landscapes**.
  - Giữa núi rừng bao la = **Amid (st) (= Among; in the middle of...) immense forests**. Cũng có thể dịch cách khác: **Landscapes surrounded by very large forests**.

Câu 2:

- *Mấy năm qua* = **Over the past few years; in the recent years...**
- Có lẽ, anh ta không qua nổi đêm nay = **May be he won't last through the night** (= ...he will die before morning).
- Chúng ta qua mục kế tiếp của nghị trình đi = **Let us proceed to the next item on the agenda**.
- Thời gian đi chậm quá = **Time wore on hoặc: time passed** (= went by; flew...) **very slowly...**

- Chúng mình sẽ qua đêm nơi nào nhỉ? = **Where shall we pass (= spend) the night?**
- Nhiều đoàn du khách các nước trên thế giới như... = **many groups of international tourists from...**
- Hoặc: **many groups of foreign visitors...**
- *Thụy Sĩ* = **Switzerland**, quốc gia Trung Âu (a country in central Europe), trung lập (neutral) từ 1813.
- Ngôn ngữ được sử dụng: Đức, Pháp, Ý. Thủ đô: **Bern** (Berne). Thành phố lớn nhất: **Zurich**.
- **Swiss** (adj) = thuộc về Thụy Sĩ.
- **Swiss** (n) = người Thụy Sĩ (unchanged in plural).
- Đan Mạch = **Denmark**, Vương quốc Bắc Âu (a Kingdom in northern Europe). Nữ hoàng hiện nay là Margrethe II, lên ngôi năm 1972.
- **Danish** (adj) = thuộc về Đan Mạch; tiếng Đan Mạch.
- **Dane** (n) = người Đan Mạch. Thủ đô của Đan Mạch là **Copenhagen**.
- Đến thăm = **to visit, to pay a visit to; to call on, to pay (or to make) a call on...**

Eg: Chị ấy thích bạn bè đến thăm chị ấy hàng tuần = **She likes to have friends come to see her every week.**

Em sẽ đến thăm anh ngay lúc em trở về = **I shall see you immediately on my return.**

- Giờ thăm bệnh = **visiting hours; calling hours** (at hospital)
- *Thưởng thức những đêm rượu cần* = **to enjoy nights of drinking "Cần" alcohol.**
- *Với lễ hội công chiêng* (= đón mừng lễ hội công chiêng) (Ta nói: uống rượu với bạn bè hoặc uống rượu tại buổi tiệc...) = **to celebrate** (= to welcome; to receive ...) **the festival of gongs.**

- Được nhảy múa, nghe kể “Khan” = **to dance and listen to “Khan” stories...**
- Dòng bào dân tộc thiểu số = **ethnic groups; tribal groups hoặc ethnic minority groups...**

Eg: Âm nhạc này nghe coi bộ rừng rú quá = **This music sounds very ethnic (adj).**

- Bên ánh lửa rừng = **by the forest fire; near (at or to the side of...) the forest flame (s).**

Eg: Chúng tôi đã sống một tuần lễ bên dòng sông ấy = **We had (= spent; passed...) a week by that river.**

- Nhà dì Mai đã (bốc) cháy = **Aunt Mai’s house was in flames (=... was in fire; was burning).**

- Việc chữa cháy = **fire – fighting (n).**

- Linh chữa cháy = **fire – fighter; fireman.**

- Không có lửa làm sao có khói = **There is no smoke without fire.**

Hoặc đơn giản hơn: **No smoke without fire**

- Máy đừng thêm dầu vào lửa nữa! = **don’t add fuel to the fire! (fig).....**

Câu 3:

- Tới nơi này = **Upon (on, by....) coming here. Cũng có thể dịch: at this place.....**
- Cưỡi voi = **to ride (pt: rode: pp: ridden) an elephant: to sit on an elephant and be carried along.**
- Vượt hồ LẮK = **to go across LAK lake; to pass (from one side) to the other side of LAK lake; to cross (vt) LAK lake.**

Eg: Nàng muốn chứng tỏ phụ nữ cũng có thể vượt sa mạc được. = **She wants to prove that a woman can cross the desert.**

- Tôi không hiểu làm cách nào nàng đã vượt qua được dòng sông rộng lớn đó = **I don't know how she crossed that large river.**

- **Across** [preposition] = Vượt qua; ở bên kia...

Eg: Đi bộ (vượt) qua đường phố = **to walk across the street.**

- Chèo thuyền chở du kích qua sông = **To row the guerrillas across the river.**

- Nhà chị ấy ở ngay bên kia đường = **Her house is just across the street** (across [prep.]: on the other side (of)).

- *Khu rừng nguyên sinh hùng vĩ* = **majestic primeval forests; grand ancient forests...**

Câu 4:

Điền từ thích hợp

- *Thuyền độc mộc* = **dug – out canoe; small light boat.**

- **Dug – out canoe** là loại thuyền nhỏ được làm bằng cách đục khoét thân cây (độc mộc) (= a small light boat made by cutting out a deep hollow space in a log).

- Dùng thuyền độc mộc dạo quanh hồ = **to row (= to paddle) a dug – out canoe around the lake.**

- *Những bãi nổi tràn sen* = **lotus – surrounded bodies of water.**

- **Lotus – surrounded** = tràn sen, bao quanh toàn những sen là sen.

- Một vài ví dụ khác có cách cấu tạo tương tự:

Cỗ xe do ngựa kéo = **a horse – drawn cart.**

- *Hồ nhân tạo* (= do con người làm ra) = **a man – made lake.**

- *Những ghi chú được chép bằng tay* = **hand – written notes.**

- Những đại lộ có những hàng cây được trồng xếp hàng thẳng tắp = **tree – lined avenues ...**

- **Bodies of water** = bãi nổi, bãi nước. **Body** (n) có nhiều nghĩa như: thân thể, mình, nhóm người v.v...

- Ở đây **body** được dùng với nghĩa là vật cụ thể, nói gọn lại là vật thể (= an object...)

Eg: Bạn có thể đoán được vận tốc mà vật thể đó chuyển động trong không gian không? = **Can you guess the speed at which that object (= body) travels in the space?**

- Xuôi dòng **KRONG ANA** tới **EO ĐỒN** = **down to the KRONG ANA as far as EO DON** (ở đây không dùng **down stream** vì là [adv]).

- Một thắng cảnh ngoạn mục với chim muông và cá sấu = **a picturesque sight abounding in birds and crocodiles**. “Với” ở đây nên hiểu là “Với rất nhiều” nên cần dịch = **with uncountable birds and crocodiles** hoặc: **...sight plentiful of birds and crocodiles**. Có thể thay: **plentiful of = abundant (adj) in; rich (adj) in; abounding in** (hoặc with)...

- **To abound** (in or with) = có rất nhiều; có lúc nhúc (= to have in great numbers or quantity).

Eg: Dòng sông này có rất nhiều cá = **This river abounds in fish**.

- Túp lều lúc nhúc sâu bọ = **The hut abounded with vermin**.

Câu 5:

- Có thể dịch: **Tourists can still visit such wild landscapes as EO NUOI Lake...hoặc: In addition, visitors can go to see wild sceneries like EO NUOI Lake...**

- Núi đồi = **mount**, thường viết tắt **Mt.** trước danh từ riêng.

Eg: Núi Ê-vơ-rét = Mt. Everest; Núi Sam = Mt. Sam. Mountain (n) = núi cao (= very high hill).

Eg: Đó là ngọn núi cao nhất thế giới = **That is the highest mountain in the world.** *Mountain* thường dùng làm **Attributive**.

Eg: Dòng suối chảy từ trên núi = **a mountain stream.**

- Các đỉnh núi = **mountain peaks.**
- Không khí trong lành trên núi = **the refreshing mountain air.**
- *Nhà nghỉ (mùa hè) của Bảo Đại* = the summer house of Bao Dai. Không dịch = **rest home** nghĩa sẽ hoàn toàn khác hẳn. **Rest home** (n) = nhà điều dưỡng, chỗ chăm sóc người già cả, ốm đau (= an establishment where old or ill people are looked after).
- *Ông vua cuối cùng của chế độ phong kiến* = **The last emperor** (= King; ruler...) **of the feudal regime.**

Eg: Gọi một giám đốc trẻ bằng “Ngài” coi bộ hơi phong kiến = **It seems a bit feudal to call a young director “SIR”.**

Câu 6:

- *Buôn làng của đồng bào dân tộc thiểu số* = **The villages of ethnic groups, the hamlets of tribal groups...**

Eg: Những điệu vũ của dân tộc ít người = **tribal dances.**

- Nhà lãnh đạo bộ tộc Zulu... = **The tribal leader of the Zulus.**
- *Với những sinh hoạt văn hoá truyền thống đặc sắc* (nên hiểu: của các đồng bào đó) = **with their peculiar traditional cultural activities, with their special customary cultural operations...**
- *Và những đàn voi đã được thuần dưỡng* = **and tamed elephants** (To tame (vt) = thuần dưỡng = **to domesticate; to make accustomed; [= used] to living with human beings**).

Câu 7:

- *Các già làng* = **the village elders.**
- **Elder** vừa là (adj); vừa là (n)
- **Elder** (adj) (of members of a family) = lớn hơn, cao tuổi hơn (= senior; older).

Lưu ý: **Elder** chỉ dùng làm **Attributive**. Muốn so sánh ta phải dùng **Older**

Eg: Anh trai chị ấy hiện đang sống ở Cần Thơ = **Her elder brother is living in Can Tho.**

- **Her brother is older than me** = Anh nàg lớn tuổi hơn tôi.

Elder [n] (sing.) = người cao tuổi hơn. **My elder** = người cao tuổi hơn tôi. **My sister is her elder by several years** = Em gái tôi lớn hơn nàg vài tuổi.

Elders (pl) = những người cao tuổi, các bậc trưởng lão (= persons of greater age).

Eg: Chúng ta nên kính trọng các bậc trưởng lão (của mình) = **We should respect our elders.**

- *Kể cho du khách nghe về những truyền thuyết lịch sử hồ LẮK* = **to tell tourists about the legends of LAK lake; to give visitors information concerning the old stories of LAK lake.**
- *Nguồn gốc dân tộc M'NONG* = **the origin of M'NONG people; the history of M'NONG tribe...**
- *Cách thuần dưỡng voi rừng* = **the way of taming wild elephants; the methods of domesticating savage elephants.**

Eg: Hàng ngàn năm về trước, tổ tiên chúng ta đã thuần dưỡng nhiều giống thực vật và động vật = **Our ancestors domesticated various plant and animal species thousand years ago.**

Người thuần dưỡng thú vật: **a tamer**

Người thuần dưỡng sư tử: **a lion – tamer**

Suy ra ta có: **a tiger – tamer; an elephant tamer; a zebra tamer, etc...**

- *Kỹ thuật đục thuyền* = **the techniques of making dug-out canoes, the method of making small light boat by cutting out a deep hollow space in a log.**

- *Đâm cá* = **to spear fish; to catch fish with a spear (= ngọn giáo).**

Eg: Mấy đứa con của chị đang đâm cá ngoài suối = Your children are spearing fish in the stream.

Câu 8:

- *Trong chương trình phát triển du lịch, trước mắt tỉnh ĐAKLAK gọi vốn đầu tư dự án xây dựng du lịch hồ LAK* = **First in the programme of developing tourism, Daklak province appeals for capital invested in projects of building LAK lake tourist area...**

- *Trước mắt* (= trước tiên, trước hết, trước nhất...) = **first (adv.).**

Eg: Trước mắt, tôi phải hoàn thành công việc này trước khi bắt đầu một sự việc nào khác = I must finish this work first before starting something else.

Hoặc: đưa first lên đầu câu: First, I must finish this work....

Trước mắt bạn phải đậu kỳ thi tốt nghiệp cái đã = First you are obliged to pass the graduation exam.

Suy nghĩ trước đã rồi hãy hành động, cưng của em ơi! = Think first, then act, my dearest darling!

Ngoài ra **first** còn được dùng như (adj) và (n).

First (adj) = đầu tiên thứ nhất...

Eg: Người vợ đầu tiên của ông ta = **his first wife...** Đứa con đầu lòng của họ = **their first baby...** Năm thứ nhất = **the first year.**

Người đàn ông đầu tiên đã đến đây là bác Hùng = **The first man who arrived here is uncle Hung** hoặc: **The first man to arrive here...**

First (n): Người hoặc vật thứ nhất...

Eg: Hùng là người đầu tiên trong gia đình theo học đại học = **Hung is the first in his family to go to university.**

- *Chương trình phát triển du lịch* = **the program of developing tourism; the tourism developing program (me)...**

- *Gọi vốn đầu tư vào xây dựng ...* = **to appeal for capital invested in projects of building...hoặc = to call for investment projects in building... (= to call for projects needing investment in...= ...kêu gọi [thực hiện] các dự án cần có sự đầu tư vốn để xây dựng ...)**

(Investment = money invested. **Eg:** Tôi đã đầu tư một số tiền là 300 triệu VNĐ vào công ty kinh doanh phát triển nhà của ông ấy = **I put an investment of 300 million VND into his housing trading and development company).**

Hoặc nếu dùng Investment, ta có thể dịch = **to make an earnest request for investment in projects of constructing LAK lake tourist area...**

- *Gọi (hoặc kêu gọi)* = **to appeal to sb to do sth, hoặc for sth. Có thể thay to appeal = to call...**

Eg: Các công nhân nghèo đang kêu gọi Ban Giám đốc giúp đỡ = **The poor workers are appealing to the Managing Board to help them. Hoặc: The poor workers are appealing for help (n)...**

Chính quyền kêu gọi mọi người nên tiết kiệm nước = **The government calls (= appeals) to everyone to save water.**

Thẩm quyền địa phương khẩn thiết kêu gọi nguồn tài chính để xây dựng, thêm trường học mới = **The local authorities make an earnest request (= an appeal....) for funds [pl.] to build more new schools.**

Lời khẩn cầu tha thứ của chàng chẳng được (nàng) trả lời = **His appeal for forgiveness went unanswered...**

- *Cụm nhà nghỉ 200-300 phòng* = **the complex of rest –houses with 200-300 rooms** hoặc **the complex of 200 – 300 room rest houses.**

- *Theo kiểu nhà sàn dân tộc* = (không dịch = according to....) **Styled after the piled houses...hoặc set up (= built...) after (hoặc in) the style of the houses on stilts of ethnic groups...**

To style (vt) = tạo mẫu dáng, tạo kiểu (= to design; to form in a certain [good] pattern, shape, etc...)

Eg: Vào ngày cưới của nàng, nàng đã nhờ một thợ làm tóc (= làm đầu [Bắc]) nổi tiếng nhất thành phố HCM tạo kiểu cho tóc mình = **On her wedding day, she had her hair styled by the most famous hairdresser in HCM City.**

Ngôi nhà này đã được xây dựng theo kiểu Pháp = **This house was built in French style (n) hoặc: ...was styled in France.**

Stilt (n) (usu.pl.) = bất cứ cây cột nào trong số các cây cột chống đỡ ngôi nhà sàn [trên mặt đất hoặc mặt nước] (= **any of a set of poles supporting a building above ground or water level**).

A house on stilts = một ngôi nhà sàn

A pagoda on stilts = một ngôi chùa (xây kiểu) nhà sàn...

- *Các điểm bơi thuyền, đua voi, săn bắn* = **places (= spots, areas...) for boating (= rowing boats ....), elephant race and hunting.**

- *Trùng tu nhà nghỉ mùa hè của Bảo Đại* = **to restore the summer house of Bao Dai** (To restore = to put back into its original state (= trùng tu, phục chế). Tuy nhiên, ta cũng có thể dịch = **to upgrade; to rehabilitate...**

Câu 9:

Cần = **to be in need of; to need; to want; to require...**

Eg: Các cây này cần nước = **these plants want water.**

Chúng tôi cần một phụ nữ biết nấu ăn cho một gia đình ít người = **We need a woman cook for a small family.**

Anh chị ấy cần một người vợ để chăm sóc anh ta = **Her brother wants a wife to look after him** (= he needs to marry a girl who will look after him).

Tình hình nơi đó cần sự có mặt của chúng ta = **The situation there requires our presence.**

Dự án này cần thêm ngân quỹ = **This project requires more funds.**

- *Tổng số vốn đầu tư* = **total investment capital; total (n) of investment capital; the entire capital invested; the whole sum of money invested...**Như vậy, câu này có thể dịch: **These projects need a total investment capital of US\$ 6.500.000.**

Hoặc: **These projects require a total of invested capital reaching US\$ 6.5 million.**

Hoặc: **The whole sum of money invested in these projects comes to (arrives at; reaches; totals; amounts to...) US\$ 6.5 million** (To total = to reach the total of)

Câu 10:

- *Thực hiện các dự án này sẽ tạo điều kiện thu hút thêm du khách = (không cần phải dịch “tạo điều kiện”) = the implementation of these projects will attract more tourists...*

Hoặc: **Carrying out** (= implementing....) **these works will magnetize additional visitors; ...** (work [pl.n] = Công trình, tức các hoạt động có liên quan đến công việc xây dựng hoặc sửa chữa [= operations involving building or repairs])

Eg: Road & bridge works = Các công trình cầu đường – **Public works** = các công trình công cộng...

Ai sẽ đảm trách các công trình hệ thống nước và xây dựng dân dụng của tỉnh chúng ta? = **Who will be in charge of the plumbing and civil engineering works of our province?**

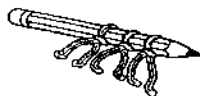
Nâng cao đời sống kinh tế văn hoá cho nhân dân trong vùng (= ...văn hoá của nhân dân) = to improve (= to upgrade; to better; to ameliorate...) the cultural and economic life of the people in the area.

- *Thúc đẩy các ngành dịch vụ phát triển = to help service branches develop...Hoặc: to spur (= to stimulate; to encourage; to promote...) the development (= the growth) of service branches.*

Eg: Những lời khen ngợi luôn luôn thúc đẩy anh ta cố gắng nhiều hơn nữa = Praise (n) [U] always stimulates him to further efforts hoặc to make greater efforts.

Những hoạt động này đã và đang thúc đẩy tình hữu nghị giữa Việt Nam và Pháp = **These activities have promoted friendship between Vietnam and France.**

- *Mang lại lợi ích kinh tế lâu dài cho các nhà đầu tư = to bring long economic profits to investors; to cause (= to produce...) lasting (= enduring) economic benefits to those who paid money into these works.*

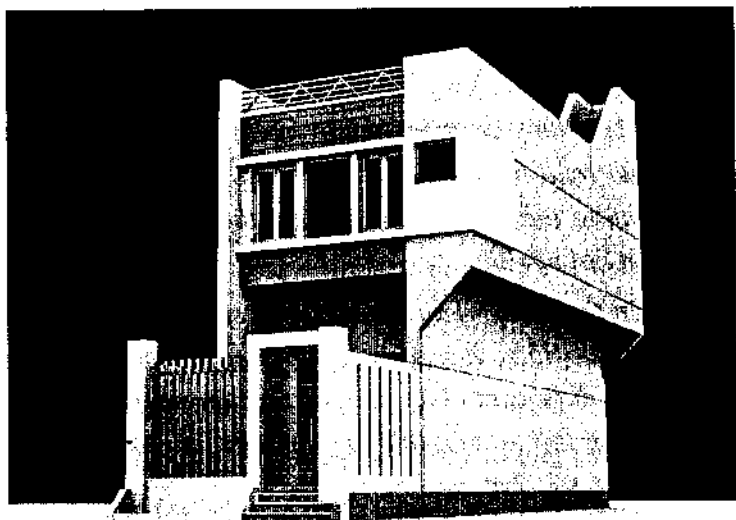
Bài dịch tham khảo:

**LAK DISTRICT'S NATURAL, MAJESTIC AND
WILD BEAUTY SPOTS**

1. Fifty kilometers from Buon Ma Thuot town on Highway 27 lies LAK district endowed by Nature with enthralling sights: natural and wild landscapes amid immense forests.
2. Over the past few years, many groups of international tourists from France, Switzerland, Denmark, Canada, Japan, Hong Kong, etc...have paid a visit to LAK and enjoyed nights of drinking “cần” alcohol, celebrating the festival of gongs, dancing and listening to “Khan” stories together with ethnic groups by the forest fire.
3. Upon coming here, tourists will have the pleasure of riding elephants across LAK lake to majestic primeval forests.
4. They can row dug-out canoes around the lake to lotus – surrounded bodies of water, or down to the KRONG ANA as far as EO DON, a picturesque sight abounding in birds and crocodiles.
5. Tourists can still visit such wild landscapes as EO NUOI lake, SA LE forest, DAKRO HEO stream, mounts CHU YANG SIN, CHU YANG LAK, the summer house of Bao Dai, the last emperor of the feudal regime in Vietnam.
6. Tourists can call on the village of ethnic groups with their peculiar traditional, cultural activities and tamed elephants.

7. The village elders will tell tourists about the legends of LAK lake, the KRONG ANA and the KRONG No rivers and the origin of M' Nong people, especially the way of taming wild elephants, the techniques of making dug-out canoes, spearing fish, etc....
8. First in the programme of developing tourism, Daklak province appeals for investment in projects of building LAK lake tourist area, the complex of rest houses with 200-300 rooms styled after the houses on stilts of ethnic groups with all comforts, a floating restaurant on the lake with 300-500 seats, places for boating, elephant race and hunting, restoring the summer house of Bao Dai.
9. These projects need a total investment capital of US\$ 6,500,000.
10. The implementation of these projects will attract more tourists, improve the cultural and economic life of the people in the region, spur the development of service branches and bring long economic profits to investors.

BÀI 2: ĐẦU RỜI SẮC THÁI VIỆT NAM TRONG KIẾN TRÚC HIỆN ĐẠI?

1. Xây dựng là giai đoạn đáng chú ý nhất trong các giai đoạn phát triển.
2. Thế nhưng trong khi các công ty trong nước hồ hởi như bao người về các thời cơ tại đất nước Việt Nam đang đổi mới, thì đối với các kiến trúc sư và các nhà thiết kế mọi việc nào đã ổn định.
3. Hầu hết các cao ốc trọng điểm, mới dự kiến hoặc đang xây dựng tại TP. Hồ Chí Minh và Hà Nội đều do người nước ngoài thiết kế.
4. Chúng ta không chối bỏ khả năng chuyên môn của các nhà thiết kế ngoại quốc cũng như công nghệ của họ.

5. Tuy nhiên, trong lãnh vực kiến trúc thì kiến thức và công nghệ xuống thời chưa đủ.
6. Ưu tiên hơn những thứ đó là các yếu tố văn hoá và nghệ thuật, những yếu tố đòi hỏi một bản sắc dân tộc.
7. Thêm vào toà nhà cao tầng hiện đại một vài nét Châu Á, nhất thiết không làm cho nó trở thành một cao ốc hiện đại mang màu sắc Việt Nam.
8. Không phải chỉ riêng có người nước ngoài mới không ý thức văn hoá kiến trúc (của người) bản xứ. Các đồ án của sinh viên Việt Nam, với những toà cao ốc cao ngạo, thẳng tắp có thể đã dập khuôn từ một nơi nào đó.
9. Các giáo viên thất vọng vì xu hướng trong sinh viên thích sao chép các toà nhà cao tầng hiện đại mang phong cách chung chung, không nói lên được một chút gì riêng tư cũng như sự am hiểu về văn hoá, những thứ tối cần thiết để làm cho các toà nhà cao tầng thấm đượm bản sắc dân tộc.
10. Cho dù tính nguyên bản của kiến trúc vẫn còn đó, thì nó cũng chẳng giúp ích gì được nhiều. Đâu đâu người ta cũng nghe phàn nàn rằng là chủ nhà rất hay lấn lướt các kiến trúc sư của họ.
11. Nhiều nhà đang xây dựng hoặc cải tạo không cần quan tâm đến môi trường xung quanh hoặc thẩm mỹ. Chỉ có mặt tiền của các toà nhà ấy là được vẽ kiếu.
12. Người quyết định bản thiết kế các công trình nào phải là các kiến trúc sư, mà là chính những người chủ của các công trình đó.
13. Việc thiếu kiến thức cơ bản cũng như sự am hiểu về văn hoá nói chung và về kiến trúc nói riêng của các người chủ đã dẫn họ đến những quyết định buồn cười.

14. Chính vì lẽ đó mà văn phòng kiến trúc sư trưởng tại thành phố Hồ Chí Minh đã ra chỉ thị và qui định về mật độ xây dựng, độ cao công trình, cách thức sử dụng mặt bằng cũng như các công việc hạ tầng liên quan.
15. Rất nhiều kiến trúc sư nhân chi là sự bắt chước hoặc pha trộn lung tung cả cái cũ lẫn cái mới, cả phương Tây, phương Đông.
16. Điều quan trọng là cần cải thiện sự hiểu biết của toàn dân về kiến trúc thông qua các phương tiện truyền thông đại chúng.
17. Khó khăn là ở chỗ xác định các yếu tố tạo nên mối liên hệ hài hoà về hình thức, không gian, bố cục, màu sắc và môi trường, theo một cách thức nào đó thoả mãn được các nhu cầu độc đáo của phong cách sống Việt Nam.
18. Có lẽ những đặc trưng của các thành phố Việt Nam sẽ được định hình vào thập kỷ tới hoặc muộn hơn đôi chút.
19. Bây giờ thì mọi thứ chưa rõ ràng, thế nhưng một hiểm hoạ có thật đó là trong tương lai Việt Nam chẳng có thành phố nào có được bản sắc riêng biệt.
20. Nếu chúng ta cứ tiếp tục tiến hành cái đà này thì chúng ta sẽ chỉ đạt được một nửa mục tiêu của mình, tức là hiện đại nhưng không có bản sắc dân tộc.

NOTES:

Đầu bài có thể dịch nhiều cách:

Where is the national colour in the new architecture?

Where is the Vietnamese character in the modern architecture?

Hoặc: **Where is the Vietnam style in the present day art of building?**

Where are the Vietnamese traits in the current manner of construction? ...

Câu 1:

- *Xây dựng* = to construct; to build; to make; to set up; to establish...

Eg: Tất cả các ngôi nhà đó sẽ được xây bằng gạch: **All those houses will be made (= constructed ...) of brick.**

- *Việc xây dựng* = **construction** (n)...

Eg: Con đường mới dẫn vào quê bạn còn đang xây dựng thì phải? = **The new road leading to your native village is still under construction, isn't it?**

- *Giai đoạn đáng chú ý nhất* = **the most remarkable period; the most noticeable phase; the phase that attracts (= deserves) attention the most (= the best; best...); the most exciting period...**
(Exciting [adj] = gây ra sự quan tâm lớn [= causing great interest].)

Eg: **An exciting economic growth** = Một sự tăng trưởng kinh tế gây ra mối quan tâm lớn.

Eg: **An exciting discovery among doctors** = Một phát hiện gây chấn động trong giới thầy thuốc [= a discovery that has excited great interest among doctors].

Như vậy, câu này có thể dịch: **A mong the development periods, construction is the one that attracts (= deserves....) attention (= concern [n]; interest [n]...) the most (= the best; best).**

Hoặc: **Construction is the most exciting of development phases.**

Câu 2:

- *Công ty trong nước* = **local company; domestic corporation (US); inland enterprise...Hồ hởi** = **to be eager (for, about ...sth hoặc to do sth); to be full of strong desire; to get (hoặc become) enthusiastic about hoặc over) sth.**

Eg: Cô ta say mê hát = **She is very enthusiastic about singing.**

Giám đốc chúng tôi đã rất hồ hởi về dự án đó = **Our director was very enthusiastic over that project.**

- *Các thời cơ tại đất nước Việt Nam đang đổi mới* = **The opportunities in renewing Vietnam.**

- *Tại đất nước Việt Nam đang phát triển* = **in developing Vietnam...**

To renew = **đổi mới (= to put new life and vigour into).**

Eg: Sự tha thứ của chị ấy đã khiến chồng chị nhìn chị bằng tình cảm đổi mới = **Her forgiveness made her husband regard her with renewed affection.** Bọn họ đang làm việc với nhiệt tình đã được đổi mới = **They are working with renewed enthusiasm.**

- *Mọi việc nào đã ổn định* = **things are already looking a bit shaky (= unsafe [adj]; unreliable [adj])**

Hoặc: **things appear (= seem) rather unsteady.**

Hoặc: **things have an appearance of being weak (= undependable ...).**

Câu 3:

- Các cao ốc trọng điểm: **the new landmark buildings.**

Không nên dịch “trọng điểm” = important, vital hoặc key (adj), nghĩa sẽ hoàn toàn khác. “Trọng điểm” ở đây có nghĩa là “rất to lớn”, giống như một “điểm mốc” (= landmark) dù đứng xa vẫn nhìn thấy được.

Eg: The Saigon Trade Center is a landmark building on the HCM city skyline = Trung tâm thương mại Saigon là toà cao ốc trọng điểm trên đường chân trời thành phố HCM (đứng cách xa, ví dụ trên nóc bệnh viện chợ Rẫy, vẫn trông thấy như một điểm mốc) (Landmark [n] = object...easily seen and recognized from a distance).

A landmark invention = một phát minh trọng điểm, tức phát minh đánh dấu một giai đoạn quan trọng hoặc một bước ngoặt (= an invention that marks an important stage or turning point).

A landmark victory = một chiến thắng có tính cách quyết định.

- **Mới dự kiến** = **to be planned**. Có thể thay **planned** = **arranged** (in advance); **designed**....

Eg: Lão ta chẳng bao giờ dự kiến – lão chỉ chờ xem việc gì sẽ xảy ra = **He never plans (ahead) – he just waits to see what will happen.**

- **Đang xây dựng** = **to be under way**; **to be under construction** (= to be in the process of construction).....

- **Thiết kế** = **to design**; **to plan**; **to make a design for**...

Eg: Tất cả các ngôi nhà này đều do kiến trúc sư địa phương thiết kế = **All these houses were designed by local architects.**

Lưu ý: nếu là [n] **design** thường đi kèm với [prep.] **for**.

Eg: Chúng tôi đang đệ trình bản thiết kế về khu công nghiệp mới đó = **We are submitting a design for that new industrial park.** (design [n] = drawing [n]; outline [n]; plan [n]....).

Câu 4:

- *Chối bỏ* = **to deny; to refuse; to say no to; to declare untrue; to reject; to decline; to turn down.....**

Lưu ý: **to deny sth; to deny doing sth; to refuse to do sth.**

Eg: *Anh ta từ chối làm bất cứ điều gì phạm pháp* = **He denies doing anything illegal.** (hoặc = unlawful).

Hùng đã xin Huyền ưng (= lấy; chịu; cưới....) anh ta nhưng cô nàng đã từ chối = **Hung asked Huyen to marry him, but she refused.**

- *Khả năng chuyên môn* = **professional capability** (= power; skill; ability...); **the capability in the profession; professionalism...**

Eg: Quý vị có thể tin tưởng vào trình độ chuyên môn (= khả năng chuyên môn; nghiệp vụ chuyên môn...) của công ty xây dựng chúng tôi = **You can rely on our construction company's professionalism.**

- *Công nghệ* = **technology (n); scientific equipment; advanced, methods....**

Eg: **Recent advances in medical technology** = Những tiến bộ gần đây của công nghệ y học.

- **The plane's advanced technology makes it easier to take off in bad weather** = Công nghệ tiên tiến của máy bay khiến nó dễ cất cánh trong thời tiết xấu.

Câu 5:

- Có thể dịch: **Nevertheless, in the architectural field** (= domain...), **knowledge and technology are not as much as we need.**

Hoặc: **However** (= In spite of that...), **knowledge and advanced equipment and methods are not enough for architecture.**

Lưu ý: **enough** có 3 loại từ (parts of speech): Adjective, Adverb và Pronoun.

a. – **Enough** (adj) có cách sắp xếp vào từ loại **Determiner**. Ta nói:
Enough sth for sb to do sth.

Eg: Có đủ thực phẩm cho mọi người không? = **Is there enough food for everybody?**

- Các bạn có đủ tiền trả tắc-xi không? = **Have you got enough money to pay for a taxi?**

- 70 nghìn đồng có đủ cho cuộc hành trình của con không? =

Will 70 thousand VND be enough for your journey?

b. – **Enough** (adv) thường được dùng sau (v); (adj) hoặc (adv)

- Sau (v): - Hôm qua, con luyện tập đàn organ chưa đầy đủ đấy nhé =
You didn't practice enough at the organ yesterday.

Mày có hiểu đầy đủ những gì cô nàng đã nói không? = **Do you understand enough what she said?**

- Sau (adj) – Các bạn chưa đủ sức để thi kỳ thi đó đâu = **You are not good enough for that exam.**

- Sau (adv) – Em mong rằng anh sẽ viết đủ rõ để em đọc được nó = **I wish you would write clearly enough for me to read it.**

Eg: Ông Peter đã sống ở Việt Nam nhiều năm rồi, nhưng lạ thay ông ta không thể nói được lấy một từ tiếng Việt = **Mr. Peter has lived in Vietnam for years, but strangely enough he cannot speak a word of Vietnamese.**

c. – **Enough** (pron.): - Tôi hy vọng đầy đủ các bạn sẽ có mặt tại buổi tiệc đó = **I hope enough of you will be present at that party.**

Eg: Anh thô lỗ với mẹ vợ anh như vậy đủ rồi! = **Your mother – in – law has had enough of your rudeness!** (= too much of it).

Câu 6:

Có thể dịch: **More considerable** (= important [adj]; indispensable [adj]...) **than those are cultural and artistic features that need local character.**

Hoặc: **Before those come cultural and artistic elements, which require "national colour".**

Feature [n] = đặc trưng; nét đặc biệt ... (= distinctive characteristic; aspect ....)

Eg: The memorable natural features of Dalat City landscape =
Những đặc trưng thiên nhiên đáng ghi nhớ của phong cảnh thành phố Đà Lạt.

- Cảnh rượt bắt hồi hộp bằng xe hơi là một trong những yếu tố đặc biệt trong các phim Mỹ = **The exciting car chase is one of the special features in the US films.**

- **Character** (n): có nhiều nghĩa. Ở đây, ta dùng nó theo nghĩa "bản sắc"; "sắc thái" (= nature; basic quality; noticeable quality...).

Eg: The character of HCM City = sắc thái của thành phố Hồ Chí Minh. The British character is often said to be phlegmatic (= calm and unexcitable) = Bản sắc dân tộc Anh thường được cho là lạnh lùng (hoặc: phớt tình).

Câu 7:

- **Thêm vào** = to add sth to sth; to join one thing to another...

Eg: Nhiều từ mới sẽ được thêm vào quyển từ điển xuất bản lần tới thì phải? = Many new words will be added to the next edition of the dictionary, won't they? Hãy thêm một ít tên nữa vào danh sách = Add a few more names to the list.

- **Một vài nét châu Á** = some Asian traits.

Có thể thay **traits = elements; aspects; features; characteristics; marks...**

Eg: Một trong những nét ít hấp dẫn của cô nàng là hay phê bình bạn bè trước bàn dân thiên hạ = **One of her less attractive traits is to often criticize her friends in public.**

- *Toà nhà cao tầng* = **high-rise (n); very tall building; skyscraper (n)...**

Eg: Họ đang sống ở tầng thứ 20 của toà nhà cao tầng đó = **They are living on the twentieth floor of that high rise.**

- *Cao ốc hiện đại mang màu sắc Việt Nam* = **A modern Vietnamese – style building.**

Câu 8:

“Không phải chỉ riêng ...bản xứ”: Có thể dịch: **It is not only foreigners who lack awareness of an indigenous design culture.**

Hoặc: **It is not only foreign architects who haven't got knowledge of a native architectural culture.**

Hoặc thay: **...who lack awareness of...= who are not aware of...**

- *Các đồ án của sinh viên Việt Nam với những toà cao ốc cao nghều, thẳng tắp* = **the Vietnamese students' drawings of high, straight (office) buildings.**

Lưu ý: “với” ở đây không dịch = **with** mà phải dịch = **of**.

Có thể đã dập khuôn từ một nơi nào đó: **could have come from somewhere hoặc ...could have been copied (= imitated...) from anywhere (anyplace [US]).**

Câu 9:

- *Thất vọng*: **to be disappointed (adj) (about; at; in; with).**

Có thể thay **disappointed = unhappy (about; at); sad...**

Eg: Ông ta đã thất vọng về các học trò của mình = **He was disappointed in (hoặc with) his students.**

Tôi đã thất vọng không (tìm) thấy nàng ở nhà = **I was disappointed (= sad) at (hoặc about) not finding (hoặc ... disappointed not to find) her at home.** Nàng đã thất vọng vì không được chọn = **She was disappointed not to be chosen.**

- Sao chép = **to copy; to imitate; to make a copy (= an imitation) of...**

Eg: Cô nàng bị phạt vì đã quay cốp trong suốt kỳ thi = **She was punished for copying during the examination.**

Con nên bắt chước những điểm tốt của anh ấy chứ không phải những điểm xấu = **You should copy (imitate) his good points, not his bad points (ones).**

- Các toà nhà hiện đại mang phong cách chung chung = **Neutral modern buildings; buildings having no definite characteristics.**

Ngôi nhà đó được xây dựng mô phỏng theo một biệt thự kiểu Pháp = **That house was built in imitation of a French villa.**

- Không nói lên được một chút gì riêng tư cũng như am hiểu về văn hoá = **to display (= to show) none of the intimacy and cultural understanding.**

- Cần thiết để làm cho ...bản sắc dân tộc (= cần thiết để làm thấm đượm bản sắc dân tộc vào các toà nhà).

- Cần thiết = **necessary for; vital to; indispensable to; essential to (or for)...**

Eg: Sự ủng hộ của các bạn thật là cần thiết cho kế hoạch của tôi thành công = **Your support is vital to (or for) the success of my plan.**

- Làm thấm đượm = **to instill (= instill [US] sth in / into sth.**

Có thể thay **to instill = to put; to introduce...**

Eg: Chúng ta cần làm cho tính kỷ luật thấm đượm vào các học sinh mới = **We should instill discipline into the new students.**

Tôi luôn coi việc làm thấm đượm niềm tự hào dân tộc vào các sinh viên Việt Nam là điều quan trọng = **I always consider it important to instill a national pride in the Vietnamese students.**

Câu 10:

- *Tính nguyên bản của kiến trúc* = **the architectural integrity; the entirety** (= completeness; wholeness...) **of architecture.**

Eg: Chúng ta phải xem xét vấn đề nóng bỏng này trong tính nguyên bản của nó (= xem xét tổng thể chứ không phải từng phần) = **We must examine this burning issue in its entirety** (= as a whole, not in parts only).

- *Đâu đâu người ta...kiến trúc sư của họ. Câu này có thể dịch:* **Everywhere** (= In every place) **people are said that owners almost always decide against their architects.**

Hoặc: **A common complaint heard is that owners overrule their architects too often.** *Hay đơn giản hơn:* **Owners commonly overrule their builders everywhere.**

Một vài ví dụ khác: Bọn họ đã bị đa số lấn lướt = **They were overruled by the majority.**

Ông chủ đã lấn lướt chúng tôi = **The boss decided against us** (or: ...against our suggestion, decision, etc...)

Câu 11:

- *Đang xây dựng* = **to be under construction; to be going up, to be being built** (= erected; set up; established...).

Eg: Nhiều cao ốc (mới) đang được xây dựng khắp nơi tại thành phố Hồ Chí Minh = (Many) **New buildings are going up everywhere in HCM City.** (To go up có nhiều nghĩa; ở đây ta dùng theo nghĩa; to be built).

Cài tạo: to renovate; to repair; to restore; to make well; to rebuild; to reconstruct; to upgrade; to better...

Eg: *Nhà nàng đang cài tạo* (= đang sửa chữa...) = **Her house is being renovated** (= repaired; restored; upgraded...).

- *Môi trường xung quanh* = **surroundings** (pl.); **environment** (collective noun)...

- *Thẩm mỹ*: taste (NU); beauty (NU).

Eg: **Beauty is only skin deep** (idm) = đẹp nét hơn đẹp người (hoặc: tốt gỗ hơn tốt nước sơn) (= vẻ đẹp bên ngoài không quan trọng bằng phẩm chất nội tại [= outward appearance is less important than inner qualities]).

Chỉ có mặt tiền của các toà nhà ấy là được vẽ kiểu = **Only the part facing the street is designed.**

Hoặc: **Only the fronts of these houses are...** Tuy nhiên, trong kiến trúc, người ta thường dùng từ **Facade** hơn. (**Facade** = mặt tiền của căn nhà). Như vậy câu này có thể dịch đơn giản: **Only their facades are designed.**

Câu 12:

- Có thể dịch: **The persons who decide** (= settle...) **the drawings of the works are not the architects, but the owners are.**

Hoặc: **It's not the architects who make decisions on the designs of the projects, but** (most of the time) **it's the owners themselves.** (Most of the time = almost always; nearly always).

(To decide sth; to settle sth; to make a decision *on* sth...).

Một vài ví dụ khác về **But** (conj.):

Tường và Hiền đã đi dự tiệc, nhưng tôi thì không = **Tuong and Hien went to the party, but I didn't.**

Tường không thích nhạc trữ tình, nhưng vợ anh ta lại thích = **Tuong doesn't like sentimental music, but his wife does.**

Câu 13:

- *Việc thiếu kiến thức cơ bản* = **the lack** (= shortage ...) **of basic knowledge.**

- *Việc thiếu am hiểu về văn hoá* = **the lack of understanding of culture.**

- *Việc thiếu am hiểu về kiến trúc* = **the lack of understanding of architecture.**

Ngoài ra **Lack** còn được dùng như (vt) và (vi).

Eg: Anh không đủ ngôn từ để bày tỏ lòng biết ơn của anh đối với em và gia đình em = **I lack words (with which) to express my thanks to you and your family.**

Đã thiếu tiền cho dự án đó = **money was lacking for that plan** (= there was no money for that plan).

Cô nàng chẳng thiếu thứ gì = **She lacked for nothing.** (= she had everything she wanted).

- Nói chung = **in general; in most cases; usually** (adv); **commonly** (adv); **widely** (adv); **as a general rule; generally speaking...**

- *Nói riêng* = **in particular; in a particular manner; specially** (adv); **particularly** (adv); **especially** (adv)...

Eg: Tất cả các học viên này đều giỏi, nhưng riêng Mai lại xuất sắc =

All these learners are good but Mai in particular is excellent.

- *Dẫn họ đến những quyết định buồn cười* = **to lead them to ridiculous decisions.** Có thể thay **to lead** (vt & vi) (pt & pp: led) = **to guide; to take; to conduct...** và **ridiculous decisions** = **absurd settlement (NU); strange solutions...**

Eg: Người giúp việc đã dẫn khách đến phòng ông ta = **The servant led the guest to his room.**

Nữ chủ nhân đang dẫn một nhóm khách ra ngoài vườn = **The hostess is leading a group of visitors out into the garden.**

Câu 14:

- *Chính vì lẽ đó* = **for that reason; therefore** (adv); **accordingly** (adv); **so** (adv); **thus** (adv); **in this / that way...**

Eg: Vợ anh ta yêu cầu anh ta rời buổi họp, và chính vì lẽ đó anh ta đã ra đi = **His wife asked him to leave the meeting, and accordingly (= therefore, so....) he went.**

- *Văn phòng kiến trúc sư trưởng* = **the Chief Architect's Office.**

- *Ra chỉ thị và qui định về ...* = **to issue instructions and regulations on...** Có thể thay **to issue** = **to send out; to give out; to publish; to put into circulation; to distribute...** và **instructions** = **directions.** Thay **regulations** = **rules; orders; decisions...**

Eg: Chúng ta phải chấp hành những quy định của UBNDTP = **We must obey the rules (= regulations; orders...) of the city people's committee.**

- *Mật độ xây dựng* = **construction density.**

- *Độ cao công trình*: Chỉ cần dịch = độ cao (**height** [n]) người đọc vẫn hiểu. Cách thức sử dụng mặt bằng = **land use**...

- *Các công việc hạ tầng có liên quan* = **related infrastructure work**.

Eg: Tỉnh chúng ta đang cần những số tiền lớn để bảo trì hạ tầng cơ sở =
Our province is needing vast sums to maintain the infrastructure.

Hoặc: **Vast sums are needed to maintain the systems of water, power and roads...** (Có thể thay **to maintain** = **to keep in good condition**; **to take care of** ...và **vast sums** = **large amounts of money**...)

Câu 15:

- *Rất nhiều kiến trúc tự nhiên*. “Kiến trúc” ở đây nên dịch = **construction** hoặc **buildings** (**Construction** ở đây có nghĩa là **thing constructed**).

Eg: **Complex construction of wood and glass** = Một kiến trúc hợp thể gồm gỗ và kính.

Ngôi chùa xây theo kiểu nhà sàn đó là một kiến trúc có dáng dấp đặc thù = **That pagoda on stilts is a peculiarly shaped construction**. *Sự bắt chước* = **imitation**; **copy** (n)...

Eg: Các bản phô tô này 200 đồng một bản = **These photocopies cost VND 200 per copy**.

- *Sự pha trộn lung tung*: **a messy mixture**; **an untidy combination**; **an orderless compound** (n)...

- *Cũ cũ, cái mới* = **the old, the new**.

- *Phương Tây, phương Đông* = **the Western, the Oriental**.

Lưu ý: trong tiếng Anh người ta thường dùng **The + Adjective** để tạo thành **Noun**. Động từ theo sau các danh từ loại này thường ở số nhiều,

nếu chúng có nghĩa cụ thể (concrete sense). Ngược lại, động từ phải ở số ít.

Eg: The old are greatly respected = Người già rất được kính trọng.
(the old = the old people).

Câu 16:

Điều quan trọng là... = **it is important** (for sb) to do sth...

Eg: Điều quan trọng đối với các sinh viên là phải tham dự đầy đủ các bài giảng = **It is important for students to attend all the lectures.**

- *Cải thiện:* to improve; to ameliorate; to upgrade; to better; to make better...

- *Sự hiểu biết của toàn dân về kiến trúc* = the general population's understanding of architecture.

- *Thông qua các phương tiện truyền thông đại chúng* = through the media.

Câu 17:

- *Xác định* = to define; to state clearly; to describe exactly; to show distinctly....

Eg: Các quyền hạn của một chánh án do luật pháp xác định = **The powers of a judge are defined by law.**

- *Các yếu tố* = elements; features; parts; components...

Eg: Lúc nào cũng có yếu tố rủi ro trong loại đầu tư này = **There is always an element of risk in this sort of investment.**

Bất ngờ là yếu tố chủ yếu trong kế hoạch của bọn chúng = **Surprise is an essential component of their plan.**

Tạo nên = to create; to settle; to result in; to contribute to; to make for...

Eg: Tranh cãi nhau hoài có tạo nên được một hôn nhân hạnh phúc chăng? = Does constant arguing make for a happy marriage?

- *Mối liên hệ hài hoà*: a harmonious relationship ...

Eg: Các phần khác nhau của căn nhà các bạn ăn khớp với nhau thật hài hoà = The different parts of your house fit together in a harmonious way.

- *Hình thức*: form (n)

Eg: Việc đào tạo sẽ tiến hành dưới hình thức các cuộc hội thảo cùng các bài giảng = The training will take the form of seminars and lectures.

- *Bố cục*: texture (n); arrangement (n); disposition (n)...

- *Thoả mãn*: to meet; to satisfy; to answer; to respond to; to fulfill; to be suitable for; to be satisfactory for.....

- *Các nhu cầu độc đáo* = the unique needs; the only requirements; the sole demands (= wants).

Lưu ý: **Only** có 3 loại từ (adj), (adv) và (conj)

a. (Adj): Huyền là con một = Huyen is an only child. (She has no brothers or sisters).

b. (Adv): Chỉ có giáo viên mới được phép sử dụng phòng vệ sinh này = Only the teachers are allowed to use this toilet...

Eg: Tôi chỉ có thể kể cho bạn nghe những gì tôi biết = I can only tell you what I know (hoặc: I can tell you only what I know).

c. (Conj): Cô ấy rất muốn đến chỉ có điều (= nhưng) mẹ nàng bị bệnh nặng = She would love to come, only (= but) her mother is seriously ill.

Eg: Các quyển sách y khoa này rất là hữu ích, chỉ có điều là chúng khá đắt = **These medical books are very useful, only (= except that) they're rather expensive.**

Phong cách sống Việt Nam: **Vietnam's life – styles; Vietnamese ways of living; the ways the Vietnamese live; the Vietnamese customs...**

Câu 18:

- *Có lẽ* = **perhaps (adv); possibly (adv) maybe (adv).**

Eg: Perhaps the weather will change this evening = *Có lẽ, tối nay thời tiết sẽ thay đổi.*

- *Như vậy*: **Perhaps = possibly = maybe = có lẽ, có thể (= that can be done).**

Probably = *hầu như chắc chắn (= almost certainly).*

- *Được định hình* = **to be defined (= characterized...); to get the definite shape (= clear form)...**

- *Vào thập kỉ tới* = **in the next decade; in the next ten years....**

- *Hoặc muộn hơn đôi chút* = **or so; or such a period; or such an extent...**

Câu 19:

- *Bây giờ thì mọi thứ chưa rõ ràng* = **Currently, (= now; at the present time...) nothing is clear.**

Hoặc: so far, (= up to now...) nothing can be seen clearly...

Hoặc: At present, it is not yet clearly visible...

Một hiểm họa có thật = **a true danger; a real disaster (= catastrophe; a factual misfortune; a serious defeat; a great loss...**

Câu 20:

- *Nếu chúng ta cứ tiếp tục tiến hành cái đà này:* (= ... đi con đường hiện nay. Hoặc: ...tiếp tục qui trình này).

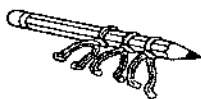
If we keep going the existing way (hoặc: ...the way we are).

Hoặc: **If we continue** (= proceed; go on; conduct...) **this process...**
(to keep [= go on] doing sth = to continue to do it).

Eg: Bạn nên tiếp tục học tiếng Pháp của bạn = You should continue your study of French.

- *Chúng ta sẽ chỉ đạt được một nửa mục tiêu của mình = We will reach just half of our target.*

Hoặc: **We will obtain** (= gain, get...) **merely** (= only) **half of our objective** (= aim [n]...).

Bài dịch tham khảo:

WHERE IS THE VIETNAMESE CHARACTER IN THE NEW ARCHITECTURE?

1. Construction is the most exciting of development phases.
2. But while local companies are as eager as anybody about the opportunities in renewing Vietnam, to architects and designers, things are already looking a bit shaky.
3. Most of the new landmark buildings planned or under way in HCM City and Hanoi have been designed by foreigners.
4. We don't deny the foreign designers' capability in the profession, and their technology.
5. However, knowledge and technology are not enough for architecture.
6. Before those come cultural and artistic elements, which require "national colour".
7. Adding some Asian elements to a modern high – rise does not necessarily make it a modern Vietnamese-style building.
8. It is not only foreigners who lack awareness of an indigenous design culture. The Vietnamese students' drawings of high, straight office buildings could have come from anywhere.
9. Teachers are unhappy about the tendency among their students to make copies of "neutral" modern buildings, which display none of the intimacy and cultural understanding vital to instilling local character in buildings.

10. Even if the architectural integrity was there, it may not help much. A common complaint heard is that owners overrule their architects too often.
11. A lot of houses are going up or being renovated without regard to surroundings or taste. Only their facades are designed.
12. It's not the architects, who make decisions on the designs of the projects, but (most of the time) it's the owners themselves.
13. The lack of basic knowledge and understanding of culture in general and of architecture in particular of the owners leads them to ridiculous decisions.
14. For that reason, the chief Architect's office in HCM City issued instructions and regulations on construction density, height, land use and related infrastructure work.
15. Too much private construction is an imitation or messy mixture of the old, new, western and oriental.
16. It is important to improve the general population's understanding of architecture through the media.
17. The difficulty lies in defining the elements that will make for a harmonious relationship of form, space, texture, colour, and the environment, in a way that meets the unique needs of Vietnam's life-styles.
18. Perhaps the characters of Vietnam's cities will be defined in the next decade or so.
19. At present, it is not yet clearly visible, but a true danger is that Vietnam may have cities without their own colours in the future.
20. If we keep going the way we are, we will reach just half of our target; that is being modern, but not national.

BÀI 3: SÔNG BÉ, MỘT TỈNH GIÀU ĐẸP CỦA MIỀN ĐÔNG NAM BỘ

1. Lãnh thổ Sông Bé nằm trong vùng kinh tế trọng điểm của cả nước, trải rộng trên một diện tích gần 10.000 km² tương đương một triệu héc ta.
2. Dân số Sông Bé là 1,1 triệu người, với mật độ bình quân là một người/hecta.
3. Sông Bé là vùng đất trẻ chuyển tiếp giữa Cao nguyên Nam Trung Bộ (nơi có nhiều tiềm năng về thủy điện, bô-xít, gỗ, nông sản, hàng hoá, v.v) và thành phố Hồ Chí Minh.
4. Sông Bé có nguồn tài nguyên thiên nhiên đặc biệt phong phú, nhiều triển vọng trở thành một địa phương giàu có để đóng góp phần mình vào nền kinh tế đất nước. Sông Bé cũng là mảnh đất đã và đang thu hút các nhà đầu tư trong và ngoài nước.

5. Đất: có 18 loại đất khác nhau, thích hợp cho nhiều loại cây trồng như cao su, đậu phộng, tiêu, điều, cà phê... Hai loại đất chính là đất đỏ ba-dan và đất xám phát triển phù sa cổ.

6. Nước:

a. Nguồn nước mặt và nguồn nước ngầm khá phong phú, nếu được khai thác hợp lý sẽ bảo đảm đủ nước cho công cuộc phát triển kinh tế xã hội trong tỉnh. Hơn thế nữa, nguồn nước nơi đây còn có thể cung cấp cho cả thành phố Hồ Chí Minh và các tỉnh lân cận.

b. Riêng nguồn nước mặt với hệ thống sông suối dày đặc. Sông Bé có nhiều ưu thế để khai thác thủy điện cũng như thủy lợi.

7. Rừng:

a. Diện tích trồng rừng cỡ trữ lượng lớn nhất Đông Nam Á.

b. Các loại rừng hiện có là rừng gỗ, hỗn giao gỗ, tre, nứa, lồ ô... Trữ lượng vào khoảng 10.5 triệu m³.

8. Khoáng sản:

Có đến 104 địa điểm, bao gồm:

- Kim loại: Bô-xít, vàng

- Phi kim loại: than bùn, cao lanh, sét gạch ngói, đá vôi, đá xây dựng.

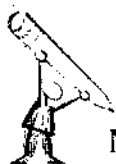
- Khoáng sản của Sông Bé không đa chủng và chúng chủ yếu là phi kim loại nhưng có qui mô lớn, có chất lượng tốt và dễ khai thác.

9. Du lịch:

a. Địa hình Sông Bé vừa mang tính chất đồng bằng vừa trung du, bởi vậy mới có nhiều cảnh đẹp nổi tiếng thuở xa xưa và đang là tiền đề để mở ra những vùng du lịch với những nét đặc thù của Sông Bé như vườn cây ăn trái Lái Thiêu, hồ Bình An, suối Lò ô, núi Châu Thới, núi Bà Rá, thác Mơ...

b. Ngoài ra còn có các địa danh lịch sử như Phú Lợi, Chiến khu D, Bầu Bàng, Đồng Xoài, Phước Long, Tam Giác Sắt...

10. Mong sao Sông Bé nhanh chóng đi đến thành công và trở thành một địa phương giàu mạnh.

NOTES:

- Một tỉnh giàu đẹp của miền Đông Nam Bộ: **A beautiful and prosperous province of Southeast Vietnam; an attractive and wealthy province of Vietnam Southeastern region.**

Câu 1:

- *Lãnh thổ*: **territory, land; area**

Ví dụ: Loài sói luôn luôn bảo vệ lãnh địa của chúng chống lại các loài xâm nhập = **Wolves always defend their territory against intruders.**

- *Nằm*: **to lie**

- *Quê của cô ấy nằm trong một thung lũng của tỉnh Lâm Đồng* = **Her native village lies (= is situated...) in a valley of Lam Dong province.**

- *Những cánh rừng trải dài hàng trăm dặm*: **The forests that lie for hundreds of miles...**

- *Vùng kinh tế trọng điểm*: **vital economic region; major economic zone...**

Câu 2:

- *Dân số Sông Bé*: the inhabitants of Song Be, Song Be's residents; its population.

- Tăng trưởng kinh tế của quốc gia đó không đi đôi được với sự gia tăng dân số: The economic growth of that country failed to match the increase in population.

- *Mật độ bình quân*: average density.

Câu 3:

- *Vùng đất trè*: New land

Phân biệt: land, earth, soil, ground

Eg: Dùng đất mà lấp mấy lỗ ấy đi. = Fill those holes with earth.

Tuần rồi bố chị ấy đã trượt khỏi chiếc thang và rơi xuống đất = Her father slipped off the ladder and fell to the ground last week.

Đất nơi đây phì nhiêu lắm = The soil here is very fertile.

Việt Nam là vùng đất có nhiều cơ may cho các nhà đầu tư = Vietnam is a land of opportunities for investors.

- *Chuyển tiếp*: To sandwich (vt); dùng dịch = to transfer (vt)

- *Cao Nguyên Nam Trung Bộ*: The highlands of Southeast central Vietnam

- *Bô-xít*: bauxite (khoáng chất giống như đất sét dùng để luyện nhôm = the clay - like ore from which aluminum is obtained).

Câu 4:

- *Sông Bé có nguồn... phong phú*: Song Be abounds in special natural resources.

Có thể thay **To abound** in (or with) bằng to have in large quantities, for in a great numbers, **to be abundant** (rich, plentiful) in: to exist in a large amounts

- *Triển vọng*: **prospects, chance of success; outlook for something.**

- *Triển vọng đối với những kẻ thất nghiệp là ảm đạm* = **the outlook for the unemployed is bleak** (= gloomy; dreary; causing low spirits...)

- *Triển vọng thu hoạch lúa gạo năm nay kém*: **the prospects for this year's rice harvest are poor.**

Câu 5:

- *Đất*: **land** (= an area of ground).

Lưu ý: **Land** thường được dùng ở dạng số ít. Khi dùng ở dạng số nhiều nó có nghĩa là **bất động sản**. (**Lands** (pl) = an area of land which someone owns [estate (s)]).

Câu 6:

- *Nguồn nước mặt và nước ngầm*: **the source of surface water and underground water.**

- *Khá phong phú*: **rather rich, pretty (dv) plentiful; fairly abundant...**

- *Được khai thác hợp lý*: **To be exploited properly; to be used suitably; to be developed correctly...**

- *Hơn thế nữa*: **in addition; moreover; further; beside**

- *Riêng nguồn nước mặt*: **as for surface water**. Có thể thay **as for** = **with reference to; on the subject of; concerning...**

- *Hệ thống sông suối dày đặc* = **a criss – crossing network of rivers and streams; a dense network of rivers and brooks.**

To criss – cross (vt) & (vi) = tạo ra một hình đan chéo (ngang dọc) trong hoặc trên một nơi nào hoặc một cái gì đó (= **to create a pattern of crossed lines in or on some place or something**).

- *Có nhiều ưu thế lớn*: **to have great advantages; to possess favorable conditions, to have considerable benefits...**

- *Thủy điện*: **hydro-power; hydro-electricity...**

- *Thủy lợi* (hoặc ngành thủy lợi): **hydraulics.**

- *Thang máy thủy lực*: **a hydraulic lift.**

Câu 7:

- *Diện tích để trồng rừng*: **the area for forestation; the area for the planting (establishment) of forest; the ground to be turned (converted, transformed...) into forest or woodland; the land to be covered with trees of forest.**

+ **to forest**: trồng cây gây rừng.

+ **to reforest**: trồng lại rừng

- *Trữ lượng*: **reserves (pl)**

- *Đồ mộc gia dụng tinh xảo*: **refined furniture for household use.**

- *Sơn mài*: **lacquerware**

Lacquer = Sơn mài: quang dầu, tức loại sơn đặc biệt được phủ lên gỗ hoặc kim loại để cho ra 1 lớp mặt cứng và nhẵn bóng (= **a special type of paint [or varnish] put on wood or metal to give a hard glossy [=shiny] surface**).

To lacquer (vt) = phủ sơn mài (= **to cover [or to coat] sth with lacquer**).

Eg: To lacquer a big vase; a table; etc...

Ware = hàng hoá được chế tạo hàng loạt theo từng loại cụ thể nào đó.
Với nghĩa này, **Ware** thường dùng trong các từ ghép.

(= [Especially in compounds] **manufactured goods of the specified type**).

- **Eg:** Hàng sắt (đồ sắt): **ironware**. Hàng bạc (đồ bạc): **silverware**
- *Gỗ dùng cho xây dựng cơ bản* = **wood for basic construction**.
- *Bột giấy* = **pulp**

Câu 8:

- *Khoáng sản:* **mineral**

- *Than bùn:* **peat**

Ví dụ: Lửa than bùn = **a peat fire**

- *Cao lanh* = **Kaolin**

- *Sét gạch ngói (đất sét để làm gạch ngói):* **Clay to make bricks and tiles**.

- *Đá vôi:* **limestone**

- *Khoáng sản của Sông Bé không đa dạng:* **The minerals of Song Be do not have lots of kinds.** Hoặc: ... **are not of different sorts: ...of plentiful (diverse) types...**

- *Có qui mô lớn:* **to exist in great quantities.**

Câu 9:

- *Địa hình:* **topography**

- *Đồng bằng:* **plain (n); area of level country....**

Không dịch đồng bằng là **delta** vì từ này mang nghĩa là châu thổ đúng hơn. **Delta** là vùng đất phù sa hình tam giác ở cửa một con sông, hoặc

được bao quanh bởi các chi nhánh của con sông đó hoặc được các chi nhánh của con sông đó chảy qua.

Eg: Đồng bằng (= Châu thổ) sông Cửu Long: **the Mekong Delta.**

- *Trung du*: **midland**

- *Địa hình Sông Bé vừa mang... trung du*: **Song Be's topography bears the quality of both plains and midlands.** Có thể thay **both...and = not only...but also.**

- *Những địa danh lịch sử* = **historical places (n); spots concerning past events; particular areas connected with history.**

Câu 10:

- *Mong sao Sông Bé... có thể dịch thành nhiều cách:*

+ **We hope that Song Be will go fast to success and become....**

+ **Our hope is that Song Be...**

+ **Everyone hopes that...**

+ **It is everyone's hope that...**

+ **It's hopeful that...**

+ **Hopefully, Song Be will go rapidly...**

Ngoài ra chúng ta còn có thể dùng model verb "May" để diễn đạt mong ước và hy vọng: **May Song Be go quickly to success...**

Một vài ví dụ khác: (Lưu ý: đảo ngữ)

Cấu trúc: (= *mong sao*) *hai bạn được nhiều hạnh phúc* = **May you both be very happy.**

Câu chúc song thân hai bạn được trường thọ = **Long may your parents live!**

Câu xin chúa che chở cho chúng con = **(May) God preserve us!**

Bài dịch tham khảo:

SONG BE, A BEAUTIFUL AND PROSPEROUS PROVINCE OF SOUTHEAST VIETNAM

1. Song Be's territory lies in the vital economic region of the whole country, spreading on an area of approximately 10,000 sqkm, equivalent to one million hectares.
2. Its population is 1.1 million with an average density of one person/hectare.
3. Song Be is a new land sandwiched between the highlands of Southeast Central Vietnam (where there are a lot of potentialities in hydro electricity, bauxite, wood, farm products, goods etc...) and Ho Chi Minh City.
4. Song Be abounds in special natural resources and has a lot of prospects to become a rich locality to contribute its part to the national economy. It is also the land that is attracting domestic and foreign investors.
5. Land: there are 18 different kinds of land suitable for trees like rubbers, peanut, cashew, pepper and coffee... The two main kinds are the red basalt and the gray soil developed on the ancient silk.
6. Water:
  - a. The source of surface water and underground water is rather rich. If it is exploited properly, there will be enough water for socio-economic development in the province. Besides, the water source here can be provided for Ho Chi Minh City and the neighbouring provinces.

b. As for surface water, with its criss-crossing network of rivers and streams, Song Be has great advantages to exploit hydropower and hydraulics.

7. Forests:

a. The area for forestation has the biggest reserves in Vietnam's Southeastern region.

b. The current kinds of forest are wood, mixed wood, bamboo, "nua" (a family of bamboo), "lo o" (a kind of big bamboo). Wood reserves are about 10.5 million cubic metres.

8. Minerals: There are 104 places including.

- Metals: bauxite gold.

- Non-metals: peat, kaolin, clay to make bricks and tiles, limestone, building rocks.

The minerals of Song Be do not have a lot of kinds and they are non-metal but exist in a great quantities, have good quality and are easy for exploitation.

9. Tourism:

a. Song Be's topography bears the quality of both plains and midlands, so there are many beautiful and famous landscapes since the old days and are the pre-requisites for opening tourist areas with its special features like Lai Thieu orchards, Binh An Lake, Lo O Stream, Chau Thoi Mount, Ba Ra Mount, Mo waterfall, etc...

b. In addition, there are historical places like Phu Loi, D war zone, Bau Bang, Dong Xoai, Phuong Long, the Iron Triangle and so forth.

10. Hopefully, Song Be will go quickly to success and become a strong and prosperous locality.

Bài 4: CHÙA DƠI

1. Chùa Dơi là chùa duy nhất trong số tất cả các chùa Khor me ở đồng bằng sông Cửu Long còn giữ lại được mái lợp nguyên thủy - một mái đôi lợp ngói màu và trên đỉnh có một cái tháp - một trong số những phần đẹp nhất của ngôi chùa.
2. Mỗi cột chống đỡ mái chùa đều có trên phần đỉnh một vị thần mà dân địa phương biết đến như là KEMNAR hoặc APSARA, với đôi tay chấp trước ngực như để đón chào du khách.
3. Trong bái đường có một bức tượng Thích Ca Mâu Ni được đẽo gọt từ một khối đá rời đang ngự trị trên một chiếc ngai cao đến 2m.
4. Tượng vách thì phủ đầy những bức tranh mô tả cuộc đời của Đức Phật từ khi Ngài còn là một hài nhi cho đến lúc Ngài đã được lên cõi Niết Bàn.

5. Trong vườn chùa có nhiều lọ nhỏ còn lưu giữ hài cốt của nhà sư đã sống ở chùa trước đây.
6. Cứ năm giờ sáng lũ dơi lại bay về treo mình trên các cành cây ăn quả của chùa.
7. Chúng không bao giờ về trễ hơn bảy hoặc tám giờ sáng, và chúng cũng chẳng bao giờ trú ngụ ở các chùa khác hoặc ngay cả trú ngụ ở những cây ngoài khuôn viên chùa cũng không.
8. Điều đáng ngạc nhiên là chúng chưa hề đụng đến cây trái của vườn chùa mà lại bay xa đến hàng trăm cây số để ăn hoa quả từ những trái cây dọc sông Tiền, sông Hậu.
9. Lũ dơi biết rằng chúng đang ở nơi thiêng liêng và dường như chúng luôn luôn tôn kính điều đó.
10. Chính vì lý do trên mà chùa tháp MAHATUP thuộc tỉnh Sóc Trăng ở phía Tây Nam đồng bằng Sông Cửu Long mới được biết đến như là chùa Dơi.

NOTES:

- Chùa = **Pagoda (n)**, (Buddhist) temple (n)...

+ Thầy chùa = **monk (n)**

+ Ni cô = **Buddhist nun**. Nun-thành viên của cộng đồng giáo nữ (a member of a female religious community). Do đó để chỉ nữ tu dòng Thiên Chúa, Cơ đốc... nên thêm tính từ đứng trước như Christian, Catholic...

Eg: Bà ấy là nữ tu dòng thiên chúa La Mã = **She is Roman Catholic nun**.

- Sự lớn mặt, sự coi thường, không còn kính trọng: **contempt (n)**

Eg: Tôi không còn cảm xúc gì khác ngoài sự khinh miệt đối với những con người luôn đối xử độc ác với vợ con mình. = **I feel nothing but contempt for people who always treat their wife and children cruelly.**

- *Khẩu phật tâm xà:* **Fair without, foul within.**

Lưu ý: **without** và **within** ở đây là (adv) chứ không phải là *preposition*.

- *Đôi = Bat.* **Bat** vừa là (n) vừa là (v) và có nhiều nghĩa.

- *Chùa đôi = bat pagoda*

Câu 1:

- *Chùa duy nhất đồng bằng Sông Cửu Long = The only pagoda of all the Khmer pagodas in the Mekong delta.*

- *Còn giữ lại được mái lợp nguyên thủy: To keep its original roof.*

- *Một mái đôi lợp ngói màu và trên đỉnh có một cái tháp: A double layered structure covered with coloured tiles and topped with a tower.* Để tránh lộn lại từ **roof** ta nên dùng **structure**.

Câu 2:

- *Mỗi cột chống đỡ mái chùa: Each of the pillars supporting the pagoda roof.*

- *Thần: divine being; spirit (n); god (n); goddess (n); (nữ thần)*

(**God = Thượng đế, Chúa trời...= supernatural creature...**)

- *Đôi tay chấp trước ngực...đón chào du khách: Clapsed hands in front of her breast to welcome visitors.*

Câu 3:

- *Bái đường: Sanctuary (n)*

Ngoài nghĩa trên **Sanctuary** thường được dùng với nghĩa: **Nơi ẩn náu (= a place of safety).**

Eg: Quốc gia đó có thực sự là nơi ẩn náu lý tưởng cho những người tị nạn chính trị từ khắp nơi trên thế giới (đến) không? = **Is that country really an ideal sanctuary for political refugees from all over the world?**

- *Một bức tượng Thích Ca Mâu Ni* = **A statue of Sakyamuni.**
- *Được đẽo gọt từ một khối đá rời* = **(to be) carved from a single block of stone.**
- *Ngủ trị trên một chiếc ngai cao 2 mét*: **to rest on a two-metre high throne.**

Câu 4:

- *Phủ đầu* = **To be covered with**
- *Bức tranh*. Nên hiểu là bức tranh vẽ trên tường. Do đó nên dịch = **mural (n) [C] (= picture which is painted on a wall): fresco (n) (pl): frescos or frescoes): wall – painting (n)....**
- *Mô tả* = **to describe; to represent; to depict; to explain; to give a picture / a description of....**
- *Lên được cõi Niết Bàn*: = **To achieve/reach nirvana.**

Câu 5:

- *Trong vườn chùa*: Chi dịch đơn giản: **In the orchard.**
- *Lọ nhỏ*: **Shrine (n), stupa...**

Câu 6:

- *Cứ năm giờ sáng*: **Five o'clock in the morning.**
- *Bay về*: **To fly back**

- *Treo mình*: **To hang oneself**

- *Trên cành cây ăn quả của chùa*: **On the branches of the temple's fruit trees.**

Câu 7:

- *Trú ngụ*: Nói về loài dơi ta thường dùng **to roost**, ngoài ra cũng có thể dùng từ khác như: **to settle; to sleep; to rest....**

- *Những cây ngoài khuôn viên chùa*: **Trees outside the pagoda grounds.**

Câu 8:

- *Điều đáng ngạc nhiên là...*: **The astonishing thing is that...; the astonishment is that...; what astonishes us is that...**

- *Dụng đến*: **to touch something.**

- *Để ăn hoa quả...sông Tiền, sông Hậu*: **To dine on the fruit from the trees along the Tien and Hau river.**

+ To dine on something = to eat something.

Câu 9:

- *Biết (nhận biết; ý thức)* = **to know; to recognize; to be aware of...**

- *Nơi thiêng liêng* = **A scared place; a holy spot; a religious area...**

- *Các niềm tin tôn giáo nên được tôn trọng* = **The religious beliefs would be respected.**

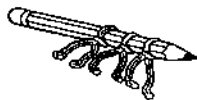
- *Tôn kính*: **To respect; to have respect for; to venerate...**

Câu 10:

- *Chính vì lí do trên*: **For that reason; that's why; therefore; so...**

- *Ở phía Tây Nam đồng bằng Sông Cửu Long*: **In the South-Western corner of Mekong Delta.**

- *Được biết như là...*: **To be known as....**

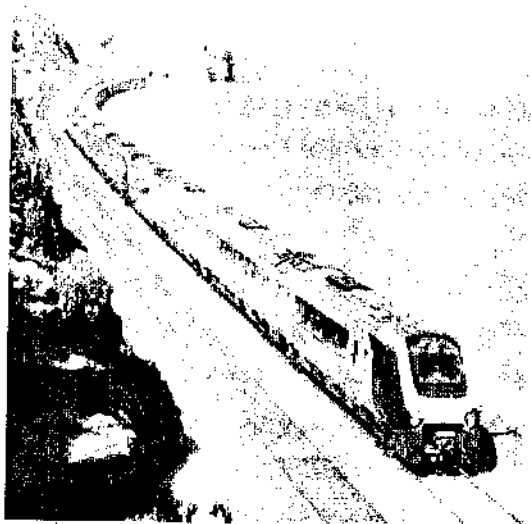
Bài dịch tham khảo:

THE BAT PAGODA

1. The bat pagoda is the only one of all the Khmer pagodas in the Mekong Delta to keep its original roof- a double-layered structure covered with coloured tiles and topped with a tower-one of the most beautiful parts of the pagoda.
2. Each of the pillars supporting the pagoda roof has on its top a divine being known locally as a KEMNAR or APSARA, whose clasped hands in front of her breast to welcome visitors.
3. Within the sanctuary, a statue of **Sakyamuni** carved from a single block of stone rests on a two-metre high throne.
4. The walls are covered with murals describing the life of Buddha from when he was a baby until he achieved nirvana.
5. In the orchard, stupas hold the remains of the monks who lived at the pagoda before.
6. Five o'clock in the morning, the bats fly back to hang themselves on the branches of the temple's fruit trees.
7. They never come back later than seven or eight in the morning, and they never roost in other pagodas, nor even in trees outside the pagoda grounds.
8. More surprising is that they never touch the fruit from the temple's orchard, but will fly hundreds of kilometers to dine on the fruit from the trees along the Tien and Hau rivers.

9. Those bats recognise they are at a scared place and they always appear to respect it.
10. For that reason, the **Mahatup** temple of Soc Trang province, in the south-western corner of the Mekong Delta has been known as Bat Pagoda.

BÀI 5: DUNG QUẤT, MỘT CẢNG BIỂN NƯỚC SÂU TÂM CỖ CỦA KHU VỰC ĐÔNG NAM Á

1. Vịnh Dung Quất nằm ở phía đông bắc huyện Bình Sơn, tỉnh Quảng Ngãi. Vịnh có chiều dài 18 km và được che chở kín đáo bởi các dãy núi tự nhiên.
2. Đây là một vịnh lớn có tổng diện tích tự nhiên là 72 km².
3. Vịnh có độ sâu trung bình từ 4 đến 20 mét, trong đó phần diện tích có độ sâu lớn hơn 6 m là 34 km², phần diện tích có độ sâu lớn hơn 10 m là 25 km².
4. Phần phía đông của vịnh được che chắn bởi một dãy núi thấp, phía Bắc được che chắn bởi dãy Kỳ Hà (Quảng Nam Đà Nẵng), do đó các hướng gió mùa chính trong năm là Đông Bắc và Tây Nam không ảnh hưởng nhiều đến vịnh.

5. Luồng vào vịnh là luồng tự nhiên. (Luồng vào vịnh = 0). Đáy vịnh chủ yếu là cát mịn và không có hiện tượng bồi lắng, do đó không cần phải nạo vét thường xuyên.
6. Bờ phía Nam vịnh là một vùng đất bằng phẳng, có kết cấu địa lý ổn định với diện tích hàng chục km².
7. Nơi đây sẽ hình thành các khu công nghiệp nặng và hoá chất, nhà máy lọc dầu, khu chế biến hải sản, khu chế biến nông sản, khu công nghiệp nhẹ và một khu dân cư đô thị hiện đại với khoảng 60 vạn dân.
8. Một điều kiện thuận lợi nữa là Dung Quất nằm cách đường bộ, đường sắt, đường tài điện và cáp quang xuyên Việt khoảng 12 km. Việc cung cấp nước ngọt cho khu này cũng hết sức thuận lợi với trữ lượng khoảng 3 tỷ m³/năm, với nguồn nước từ sông Trà Bồng.
9. Cảng Dung Quất sẽ có khả năng tiếp nhận tàu hàng có trọng tải 100.000 tấn và chở dầu có trọng tải 300.000 tấn.
10. Dọc theo bờ vịnh sẽ có các loại cảng như cảng thương mại, cảng dầu khí, cảng container (nơi đây sẽ hình thành một bãi container có công suất 3 triệu container (năm) và một cảng cá cho các tàu đánh bắt cá có trọng tải từ 400 đến 500 tấn.
11. Sân bay Chu Lai nằm cách Dung Quất 7 km, trong tương lai sẽ trở thành một sân bay quốc tế. Một lợi thế hơn nữa của Dung Quất là đường 24 nối liền Quảng Ngãi với Kontum qua Lào sang Thái Lan sẽ là con đường huyết mạch nối liền cảng Dung Quất với một số quốc gia trong khu vực.
12. Với những điều kiện thuận lợi nêu trên, Dung Quất có khả năng trở thành một cảng biển nước sâu tầm cỡ của vùng Đông Nam Á.

NOTES:

- *Một cảng biển nước sâu tầm cỡ* = a **big deep water seaport**.

Eg: Chú Việt là một người tầm cỡ = **Uncle Viet is a big man**.

Như vậy, **big** (adj) = of great size or importance) (đề nghị các bạn tham khảo từ điển lớn để biết thêm các nghĩa khác của **big**, đồng thời tìm ra sự khác biệt giữa **big**, **great**, **larger**).

Eg: Picasso là một họa sĩ tầm cỡ của mọi thời đại = **Picasso is a great painter of all times**. (A great painter = a painter of remarkable ability). Một vĩ nhân = A great man. Một nhạc sĩ vĩ đại = A **great musician**...

Cô ta là kẻ tiêu xài có tầm cỡ = **She is a big spender** (= ...A person who spends money extravagantly). A big spender = an extravagant spender; a spendthrift...

- *Khu vực Đông Nam Á* = **Southeast Asian Area; the Southeast** (hoặc South-East) **of Asia; the Southeast Asia**. Như vậy, ta thấy **Southeast** vừa là (n) vừa là (adj). Ngoài ra, nó còn được dùng như (adv).

Eg: Ông cần một căn nhà quay mặt về hướng Đông Nam, phải vậy không? = **You need a house facing South-East, don't you?**

Nếu các bạn tiếp tục về hướng Đông Nam, các bạn sẽ đến được huyện Cần Giò = **If you proceed South – East** (= ...go forward to the South-East, **you will come to Can Gio district**.

Câu 1:

- *Nằm ở phía Đông Bắc huyện Bình Sơn* = **To be to the Northeast of Binh Son district; to lie** (hoặc to be situated; located...) **in the Northeastern part of Binh Son**...

Eg: Nước Mêhicô nằm ở phía Nam nước Mỹ = **Mexico is to the South of the U.S.A.**

Thị trấn đó nằm về phía Nam thành phố Hồ Chí Minh = **That town is to the South of Ho Chi Minh City.** Câu này có thể dịch: **Dung Quat bay is to the Northeast of Binh Son district, Q.N. province. It is 18 km long and well-protected by mountain ranges.**

Hoặc: **Lying** (hay thay = situated; located.....) **in the Northeastern part of B.S. district, Q.N province, Dung Quat bay with its 18 km length is well kept safe (= guarded.....) by rows (= lines...) of mountains.....**

Câu 2:

- *Tổng diện tích tự nhiên là 72 km² = a total of natural area of 72 square kilometers; a total natural area of 72 sq.km.* Hoặc dùng **total** (v) để dịch câu này như sau:

The natural area of this big bay totals (= reaches; comes to; amounts to...) **72 sq.km.** Như vậy, ta thấy **total** có 3 từ loại (n); (adj); (v).

Câu 3:

- *Vịnh có độ sâu trung bình từ 4 đến 20 m (= độ sâu trung bình ...) =*
The average depth of the bay is 4-20 m.

- *Phần diện tích có độ sâu lớn hơn 6 m =* **The area with the depth of over 6m** (= of more than 6m) hoặc...**the depth over** (= more than) **6 meters.**

Một vài ví dụ khác: Cô ấy đã ở lại quê tôi hơn một tháng = **She stayed in my native village (for) over** (= more than) **a month.**

Cô nàng hẳn phải hơn 30 tuổi = **She is well over thirty.**

Ông ta đã phát biểu hơn 2 tiếng đồng hồ = **He spoke for over two hours.**

Câu 4:

- *Phần phía Đông của vịnh* = **The Eastern part of the bay; the East of the bay...**

Trung Đông = **The Middle East**

Cận Đông = **The Near East**

Viễn Đông = **The Far East**

Gia đình chị ấy sống ở phía Đông thành phố Mỹ Tho (nghĩa là ở phần phía Đông xa hơn Mỹ Tho) = **Her family lives to the East of My Tho city.** (= ...lives in the further East than My Tho, for example in Go Cong).

Yoya bắt nguồn ở phương Đông = **Yoya originated in the East.** (To originate = to begin to exist; to date back to...)

- *Được che chắn* = **To be protected** (= prevented; kept safe; guarded; safeguarded...).

- *Một dãy núi thấp* = **a low mountain range** (= row (n); line (n)...).

- *Các gió mùa chính trong năm là Đông Bắc và Tây Nam không ảnh hưởng nhiều đến vịnh* = **The main monsoons of the year like the North**

- East and South - West winds can hardly influence the bay.

Monsoon (n) = Gió mùa ở Nam Á, nhất là ở Ấn Độ Dương; thổi từ Tây Nam từ tháng tư đến tháng mười và từ Đông Nam từ tháng mười đến tháng tư. (= Seasonal wind in Southern Asia, especially in the Indian Ocean, blowing from South - West from April to October and from North-East from October to April).

Eg: Chúng ta khó có thể giải quyết được vấn đề này = **We can hardly** (= we can not) **solve this problem.**

Anh khó lòng mong đợi tôi cho anh mượn tiền lần nữa = **You can hardly** (= You can not) **expect me to lend you money again.**

Câu 5:

- *Luông* = **stream (n); current (n)**...

Teenagers often go against the stream = thanh thiếu niên thường làm chuyện ngược đời (= they do not do or think as the majority of people do).

- *Vào* = ở đây nên hiểu là “tuôn chảy vào” = **to flow into; to move along into**....

Eg: Hầu hết các dòng sông đều đổ vào biển cả = **Most rivers flow into the sea.**

Những giọt nước mắt cứ tuôn trào xuống đôi má nàng = **Tears continue to flow freely down her cheeks.**

- *Đáy vịnh chủ yếu là cát mịn* = **The bed (= bottom) of the bay is covered with fine sand.**

- *Không có hiện tượng bồi lắng* = **There is no accumulation.**

Nếu bạn bị bệnh, công việc sẽ dồn đống = **There will be an accumulation of work if you're ill.**

- *Sự tích lũy tiền bạc, kiến thức, kinh nghiệm*... = **the accumulation of money, knowledge, experience**....

- *Do đó không cần phải nạo vét thường xuyên* = **Therefore, the regular dredging doesn't need to be done, hoặc accordingly, it is not necessary to carry out the regular dredging**....

- *Nạo vét* = **to dredge (vt); to clear (vt); to remove mud from the bottom**....

Eg: Các công nhân đang nạo vét hồ = **workmen are dredging the lake.**

Câu 6:

- *Bờ phía Nam vịnh* = **the South shore of the bay**...hoặc dịch: **To the South of the bay ...** (về phía Nam của Vịnh)....

- *Một vùng đất bằng phẳng* = **an area of flat land.**

Có thể thay **flat** (adj) = **level** (adj.); **even** (adj.)

Eg: The floor of this house is not quite level = Sàn của ngôi nhà này không được hoàn toàn bằng phẳng.

Please add one level tablespoon of sugar = Làm ơn cho thêm một muỗng đường gạt ngang (= bằng phẳng, không vun).

A billiard table must be perfectly even = Bàn bi da phải thật bằng phẳng.

- *Kết cấu địa lý ổn định* = **stable** (= firm [adj]; steady [adj]; fixed [adj] ...) **geographical structure.**

Eg: Xin-ga-po là một quốc gia ổn định về mặt chính trị = Singapore is a politically stable country.

Câu 7:

- *Sẽ hình thành* (= sẽ được hình thành) = **will be formed.**

Có thể thay **formed** = **created; established; built; constructed; founded...**

Eg: Công ty chúng tôi được hình thành (= thành lập) vào năm 1950 = Our company was founded in 1950.

- *Các khu công nghiệp nặng và hoá chất* = **heavy industry and chemicals zones.**

Nhà máy lọc dầu = **an oil refinery.**

Khu chế biến hải sản = **sea product processing zone.**

Khu dân cư đô thị hiện đại = **a modern urban residential zone.**

Urban (adj): thuộc về đô thị [= of a town or city].

Eg: Cuộc sống đô thị = Urban life.

Dân chúng đô thị = **the urban population.**

Việc chỉnh trang đô thị đã được tiến hành từ năm 1990. = **The urban renewal has been carried out since 1990.**

Residential (adj) (esp.attrib.) = dân cư; chỉ có nhà ở tư nhân chứ không có cơ quan hoặc nhà máy (= consisting of private houses, without offices or factories).

Eg: Bà Hom là một khu dân cư yên tĩnh = **Ba Hom is a quite residential area.**

Câu 8:

- Một điều kiện thuận lợi nữa = **another advantage.**

Có thể thay **advantage** (n) = **benefit** (n); **favorable** (= helpful...) **condition; strong point...**

Eg: Những ưu thế của công nghệ hiện đại = **The benefits** (hoặc **advantages**) **of modern technology....**

- Dung Quat nằm cách đường bộ, đường sắt... khoảng 12 km = **Dung Quat lies about 12 km from roadway, railway....**

Có thể thay **to lie about 12 km from** = **to be about 12 km away** (hoặc **far**) **from...**

Eg: Nhà bạn cách đây bao xa? = **How far is your house from here?**

- Đường tải điện = **power transmission line.**

- Cáp quang xuyên Việt = **the trans-Vietnam optical cable** (Trans [prefix] = xuyên; băng qua [across]).

Eg: Trans + Atlantic → **Trans – Atlantic**

(xuyên) (thuộc Đại Tây Dương) → Xuyên Đại Tây Dương

Một chuyến bay xuyên Đại Tây Dương = **A trans – Atlantic flight.**

- **Optical** (adj) = thuộc về quang học (= for looking through; to help the eyes) – **Optical instruments** = những dụng cụ quang học, ví dụ như kính hiển vi (microscopes), kính viễn vọng (telescopes)

- **Optics** (n) [sing.v] = **quang học** (= the branch of science concerned with vision, sight and light).

Eg: Học rất giỏi về quang học = **Hoc is very clever** (= good) **at optics**.

- **Việc cung cấp nước ngọt** = **the supply of fresh water**.

- **Trữ lượng** = **reserve** (n) [C].

Eg: Chúng tôi có trữ lượng lớn than cho những tháng sắp đến = **We have large coal reserves for next months**.

- **Trữ lượng tiền của ngân hàng** = **the bank's reserves** (of money).

- **Trữ lượng vàng** = **the reserve of gold** hoặc: **the gold reserve**.

Câu 9:

- **Tàu hàng** (= tàu chuyên chở hàng hoá) = **freight ship** (= ship that carries goods rather than people).

Xe lửa chở hàng = **freight train**.

Freight (n) = hàng hoá được chuyên chở bằng xe tải, xe lửa, tàu thủy hoặc máy bay (= **goods transported by lorries, trains, ships or airplanes**).

- **Tàu chở dầu** = **oil tanker**; (tanker [n] = tàu thủy hoặc xe bồn được dùng để chở ga, dầu hoặc chất lỏng) (= tàu dầu, xe dầu) (= ship or truck used for transporting large quantities of gas, oil or liquid).

Tấn = có thể viết **ton** hoặc **tonne**. **Ton** tính theo **pound** còn **tonne** thì tính theo **kilo**.

Eg: Hiện nay, Mỹ đã nhập khẩu hàng năm là 500 triệu tấn dầu thô = **The United States now imports 500 million tonnes of crude oil annually**.

Câu 10:

- *Dọc theo bờ vịnh* = **along the bay shore**. Cần lưu ý sự khác biệt giữa **bank, coast** và **shore**.

- **Bank** (n) = Bờ (áp dụng cho sông, suối, kênh...)

Eg: Nhà nàng ở bờ biển phía Nam dòng sông Thu Bồn = **Her house is on the South bank of Thu Bon river.**

Có nhiều bông hoa mọc trên bờ đất giữa những cánh đồng lúa = **There are (a lot of) flowers growing on the banks of earth (hoặc the earth banks) between rice fields.**

Coast (n) = **bờ biển** (= land bordering the sea or land near it).

Eg: Con tàu đã đắm ở bờ biển Kiên Giang = **The ship was wrecked on the Kien Giang coast.**

Hòn đảo nhỏ đó cách bờ độ chừng 72 dặm = **That islet is about 72 miles off coast (= shore)**

Shore (n) = bờ biển, bờ hồ lớn.

Eg: Bờ hồ Tây = **the shore of West Lake.**

Nó đã bơi từ chiếc tàu đắm vào bờ = **He swam from the wrecked ship to the shore.**

- *Cảng thương mại* = **commercial port; trade harbour; commerce port...**

- *Cảng dầu khí* = **oil and gas port; oil and gas terminal (n)...**

- *Bãi container* = **Container yard; container area...**

Eg: **a railway yard** = bãi đường sắt (= khu vực để đầu tàu, toa hành khách...) (= an area where trains, wagons are stored).

Hyundai đã mở một xưởng sửa chữa xe hơi và đã huấn luyện lực lượng lao động trẻ tại thành phố chúng ta = **Hyundai opened a car repair yard and trained the young work force in our city.**

- *Có công suất 3 triệu...* (= với công suất 3 triệu...) = **with capacity of 3 million...**

- *Tàu đánh bắt cá có trọng tải từ 400 đến 500 tấn* = **fish – catching ship of 400 – 500 tonnes hoặc 400 – 500 T. fish – catching ship.**

Câu 11:

- *Sân bay quốc tế* = **an international airport.**

- *Trong tương lai* = **in the coming years; in the years ahead; in the years to come; in the future...** Cần lưu ý sự khác biệt giữa: **In future** và **In the future.**

a. **In future** (idiom): từ đây về sau; từ đây trở đi (= from now on; from this time onwards.)

Eg: Từ đây về sau, các bạn phải cẩn thận hơn = **You must be more careful in future.**

Từ đây về sau, các bạn phải bảo đảm tham dự các buổi họp đúng giờ = **In future, make sure you attend the meetings on time.**

b. **In the future** = trong tương lai (in the time coming after the present).

Eg: Ai biết được ra sao ngày sau? = **Who knows what will happen in the future?**

Tôi hy vọng các bạn sẽ có một cuộc sống tươi đẹp hơn trong tương lai = **I hope you will have a better life in the future.**

- *Một lợi thế nữa* = **another favorable position.**

- *Qua Lào sang Thái Lan* (= đến tận Lào & Thái Lan) = **as far as Lao and Thailand.** [as far as (idiom) = cho đến tận nơi mình nói đến (= to the place mentioned)].

Eg: Họ đã đi bộ với anh ấy đến tận dòng sông = **They walked with him as far as the river.**

Chúng ta sẽ đi xe khách đến tận Mỹ Thuận và rồi đi phà... = **We will go by coach (US: by bus) as far as My-Thuan, then take a ferry...**

- *Con đường huyết mạch* = **an artery route; a main road; an essential way...**

Artery (n) = 1. huyết mạch; động mạch (= vein [n] (one of the tubes carrying blood from the heart to all parts of the body).

2. Đường huyết mạch (= chief road or river in a system of communications).

- *Nối liền*: to connect sth with sth; to link sth with sth ...nhưng ở đây ta nên dịch = giới từ **to**. Một vài ví dụ khác:

Eg: Ông ta là đại sứ Anh tại Việt Nam = **He is the British Ambassador to Vietnam.**

Thật đáng xấu hổ cho anh, anh đã quên ngày sinh nhật của em mất rồi = **To my shame, I forgot your birthday...**

Câu 12:

- *Với những điều kiện thuận lợi nêu trên* = **with the above – mentioned favourable conditions.** **Above** trong trường hợp này là (adv). **Below – mentioned** (adj) = được đề cập đến sau đây.

Một vài ví dụ khác về cách cấu tạo **compound adjective** theo lối này:

- **well + equipped** → **well-equipped**

(adv) (p.p) - (được trang bị tốt)

- **ill (adv) + acquired** → **ill – acquired** (phi nghĩa)

- **half (adv) + cooked** → **half – cooked** (tái)

- *Khả năng* = **ability (n); capacity (n); power (n); strength (n); force (n)...**

Eg: Tôi sẽ làm đủ mọi điều trong khả năng của tôi để giúp đỡ các bạn
= **I will do everything in my power to help you.**

Bài dịch tham khảo:

DUNG QUAT, A BIG DEEP WATER SEAPORT OF SOUTHEAST ASIAN AREA.

1. Dung Quat bay is to the Northeast of Binh Son district, Quang Ngai province. It is 18 km long and (is) well protected by mountain ranges.
2. This is a big bay with a total of natural area of 72 sq.km.
3. The average depth of the bay is 4 - 20 m, of which the area with the depth of over 6m reaches 34 sq.km and the area with the depth of over 10 m (amounts to) 25 sq.km.
4. The East of the bay is protected by a low mountain range and the North by Ky Ha mountain line (of Quang Nam Da Nang province), so the main monsoons of the year like the Northeast and Southwest winds can hardly influence the bay.
5. The stream flowing into the bay is a natural one. (It is equal to O). The bed of the bay is covered with fine sand and there is no accumulation, so there is no need of regular dredging.
6. To the South of the bay is an area of flat land having stable geographical structure with a surface of tens of square kilometers.
7. Here will be formed heavy industry and chemicals zones, oil refineries, sea products processing zone, farm produces-processing zone, light industry zone and a modern urban residential zone with about 600,000 people.

8. Another advantage is that Dung Quat lies about 12 km from roadway, railroad, power transmission line and the trans – Vietnam optical cable. The supply of fresh water for this area is very favourable with reserves of about 3 billion m³ / year, with the water source of the Tra Bong river.
9. Dung Quat port will be able to receive 100,000 ton freight ships and 300, 000 ton oil tankers.
10. Along the shore of the bay, there will be such ports as commercial port, oil and gas port, container port (Here will be built a container yard with capacity of 3 million containers / year), and a fish port for 400-500T fish – catching ships.
11. The Chu Lai airport, 7 km from Dung Quat, will become an international airport in the future. Another advantage of Dung Quat is that the route 24 connecting Quang Ngai to Kontum and as far as Laos and Thailand will be an artery route linking Dung Quat port to a number of countries in the region.
12. With the above – mentioned favourable conditions, Dung Quat has the ability of becoming a big deep water seaport of Southeast Asia.

BÀI 6: SUỐI NƯỚC NÓNG BÌNH CHÂU

1. Từ thành phố Hồ Chí Minh hoặc từ Vũng Tàu, cứ đi dọc theo Quốc lộ 51 chúng ta đến ngã ba Bà Rịa, rồi hãy đi về hướng Xuyên Mộc.
2. Từ huyện lỵ Xuyên Mộc men theo Hương lộ 23, đi khoảng 20 km sẽ đến khu nước nóng Bình Châu.
3. Giữa ngút ngàn của hơn 7.000 héc ta rừng nguyên sinh và rừng cấm quốc gia thấy nổi lên một bầu nước sôi với 73 dòng suối nóng.
4. Vùng có nước nóng hoạt động rộng khoảng hơn một cây số vuông, gồm nhiều hồ lớn, nhỏ tạo thành các dòng chảy với lưu lượng nhỏ.
5. Vùng hồ rộng nhất là một ao nước khoảng 100 mét vuông, với độ sâu hơn 1 mét.
6. Đây là điểm nóng nhất, nước lúc nào cũng sủi tăm bốc hơi, tạo thành một nôi xông thiên nhiên khổng lồ.

7. Nhiệt độ tầng mặt nước khoảng 64 độ C và đáy nước là 84 độ C.
8. Điểm thú vị của du khách đến đây là có thể mua trứng gà, trứng vịt bỏ vào cái tụng cối nhúng xuống nước sau 15-20 phút sẽ có trứng lòng đào.
9. Những chỗ nước cạn, nhiệt độ chỉ vào khoảng 40 độ C, do đó chúng ta có thể ngâm tay chân chúng ta vào nước để chữa bệnh.
10. Điều thú vị là tại khu vực các dòng suối nóng này, rừng tràm vẫn xanh tươi. Các loại cỏ rễ chùm, lá cứng vẫn sống cùng năm tháng, tạo nên vẻ đẹp kỳ thú của thiên nhiên.
11. Nguồn nước nóng đã được qui hoạch. Nhiệt độ của nước đã được làm nguội còn 40⁰C và du khách có thể tắm hoặc ngâm nước nóng dưới nhiều hình thức.
12. Dẫn vào bồn tắm trong phòng riêng cho những ai thích kín đáo chữa bệnh.
13. Tắm chung trong hồ lớn hoặc tắm từng tốp trong các thùng có sức chứa từ 5-6 mét khối hoặc 8-10 mét khối nước.
14. Nhiều chòi nhỏ đã được thiết lập để trú nắng mưa phục vụ cho từng nhóm, từng gia đình hoặc từng cặp nam nữ ngồi ngâm chân ngắm cảnh núi rừng.
15. Được biết ngày nay khách du lịch có xu hướng tìm về Châu Á, trong đó có các nước Đông Nam Á. Có nhiều lý do, mà yếu tố môi trường thiên nhiên còn giữ được nguyên thủy của nó là lý do chủ yếu.
16. Nếu chúng ta biết cách lợi dụng nguồn tài nguyên du lịch thiên nhiên này thì khu nước nóng Bình Châu sẽ được triển khai thành điểm du lịch nghỉ ngơi thư giãn và điều trị bệnh, kết hợp tắm nước khoáng nóng với tắm biển, vì từ đây ra các bãi biển cát xinh đẹp Bình Châu, Hồ Cốc, hoặc Hồ Tràm nào có bao xa.

NOTES:

- *Suối*: Thường được dịch bằng nhiều từ. Chúng ta cần phân biệt để sử dụng chính xác hơn.

Stream (n) = suối; dòng sông nhỏ hẹp; dòng chảy (= 1 / A natural flow of water moving across country between banks, narrower than a river – 2 / Something flowing or moving forwards continuously).

Eg: Có một con suối nhỏ chảy qua cánh rừng... = **There is a small stream running through the woods.....**

Bọn họ đã dẫn chúng tôi đi học theo bờ sơn khê = **They led us along the bank of a mountain stream...**

Tùng đoàn hành khách đang ra khỏi Ga Hoà Hưng = **Streams of passengers were coming out of Hoa Hung Railway Station.**

To stream (vi) = Tuôn trào, chảy thành dòng (to flow or move as a stream).

Eg: Làm sao tôi có thể quên được những dòng ngân lệ đã tuôn trào xuống mặt nàng ngày hôm đó? = **Why can I forget the tears streaming down her face that day?**

Các cánh cửa đã mở và khán giả bắt đầu tuôn tràn ra ngoài = **The doors opened and the audience began to stream out.**

Brook (n) dòng suối nhỏ (= a small stream).

To brook (vt) (thường dùng ở hình thức phủ định hoặc nghi vấn) = Dung thứ; tha thứ; cho phép; chấp nhận (used in neg. & interr. form) (= to put with; to tolerate; to allow; to accept).

Eg: Cô nàng sẽ không cho phép anh can thiệp vào công việc của nàng đâu = **She will not brook you interfering in her affairs.**

Spring (n): Có nhiều nghĩa khác nhau:

- Mùa xuân - Sự bật nhảy, sự nhún.

- Lò xo, con suối....

Ở đây ta xét **Spring** theo nghĩa trong bài (= con suối).

Spring là chỗ nước phun tự nhiên từ đất lên hoặc là dòng nước phun này. (Spring is a place where there is water coming up naturally from the ground or the flow of this).

Eg: Vùng này có suối nước nóng lưu huỳnh nào không nhỉ?

= **Is there any hot sulphur spring in this region?**

- *Suối nước khoáng* = a **mineral spring**.

- *Nước suối* = **spring water**.

- *Nơi nghỉ mát có suối nước nóng* = a **hot spring resort**.

To spring (vi) (pt: sprang; pp: sprung) = bật nhảy; lao ra (= to jump suddenly or quickly).

Eg: Một chú thỏ lao ra khỏi bụi cây = **A rabbit sprang out of the bushes.**

Câu 1:

- *Đi dọc theo* = **to go along; to travel in the direction of the length of...**

Eg: Họ đi dọc theo con phố = **They walk along the street.**

- Những cánh hoa đã mọc dọc theo bờ tường = **Flowers grew along the side of the wall** (along [prep.] = in a line next to the length of...)

- Phòng của anh ấy ở dọc lối đi này = **His room is along this passage.** (along [prep.] = at a point on the length of....)

Ngoài ra, **along** còn được dùng như **adverb** và có nghĩa:

1. Tiến lên; tiến về phía trước (= forward ...)

Eg: Nàng đạp xe tiến về phía trước, đồng thời ca hát thật hạnh phúc =
She cycles along, singing happily.

2. Cùng với ai đó ... (= with others or oneself...).

Eg: Khi đi Đà Lạt, ông ta thường mang gia đình cùng đi = **When going to Da Lat city, he usually took his family along.**

- *Ngã ba Bà Rịa* = **Ba Ria T- Junction** (= cross - road)

Junction (n) = Chỗ hai đường bộ hoặc đường sắt gặp nhau; giao lộ (= a place where roads or railway lines join).

Eg: Giao lộ Hai Bà Trưng và đường Lê Thánh Tông = **The junction of Hai Ba Trưng Avenue and Le Thanh Tong street.**

Sau biến cố đó, chúng nó mỗi đứa đi mỗi ngã = **After that event, they departed each one his own way** hoặc = ... **they went several ways.**

Nàng đã đi ngã nào? = **In which direction did she go?**

Đi Tiên Giang qua ngã Cần Giuộc = **To go to Tien Giang by way of Can Giuoc.**

- *Đi về hướng* = **to head to; to go in the direction to...**

Eg: Bọn họ đang trở về doanh trại = **They are heading back to the camps.**

Câu 2:

- *Hương lộ* = **Village route.**

- *Tỉnh lộ* = **Provincial road**

- *Liên tỉnh lộ* = **Interprovincial road.**

Hãy đi đường Bà Hom = **Take Ba Hom route...**

- *Huyện lỵ Xuyên Mộc*: **Xuyen Moc District.**

- *Khu nước nóng Bình Châu* = **Binh Chau hot spring area** (region, zone; place...).

Câu 3:

“Giữa” ở đây nên dịch = **amid** (prep) (also **amidst**); **in the middle of**; **among** hoặc **surrounded by** (= with) ...chứ không được dịch = **between**.

Eg: Nhà cô ấy ẩn mình giữa nhữngùm cây = **Her house is hidden among trees** hoặc **Her house is surrounded by trees**.

Giữa vô vàn những tin đồn về sự yếu kém trong nền kinh tế Mỹ, đồng đô la hôm nay đã xuống giá = **Amid rumours of weakness in the US economy, the dollar fell in value today**.

- *Rừng nguyên sinh* = **primeval forests**; **very ancient forests**; **forests having been for a very long time** (primeval cũng viết **primaeval** [adj]).

- *Rừng cấm quốc gia* = **National forbidden forests**.

- *Thấy nổi lên* = Nếu hiểu theo nghĩa “thấy xuất hiện”; “xuất hiện” thì ta dịch = **to appear**; **to come into view**....

Còn nếu hiểu theo nghĩa “phát ra tiếng kêu ồ ồ” như tiếng nước sôi thì ta dùng **to gurgle** (vi).

Eg: Nước kêu ồ ồ giữa các tảng đá = **Water gurgles between the rocks**.

- *Bầu nước sôi* = **A boiling water pot**.

Trong câu này chúng ta nên dùng đảo ngữ (inversion) vì **Amid 7,000 hectares**.....đặt ở đầu câu và subject của “gurgles” tương đối dài.

Một số ví dụ khác về đảo ngữ:

Một chú chó giống Bắc Kinh ngồi bên cạnh bà ta = **A Pekinese sat by her side** → **by her side sat a Pekinese**.

Một gã thanh niên lạ mặt đã vào phòng anh ta = **A strange young man came into his room** → **Into his room came a strange young man**.

Lưu ý: Đảo ngữ thường dùng trong văn viết hơn văn nói.

Câu 4:

- *Vùng có nước nóng...cây số vuông.* “Hoạt động” ở đây nên hiểu là “bao phủ” (= to cover), là “chiếm một bề mặt khoảng” (= to occupy a surface of).

Cũng có thể dịch = **to lie over** hoặc **to extend over...**

Hoặc dùng “to be”: **The area of hot spring is about one square kilometer large, with many great and small lakes...**

Vương Quốc đó đã hoạt động hàng trăm dặm về mọi hướng = **That Kingdom extended over hundreds of miles in every direction.**

- *Dòng chảy* = **Stream** (n); **current** (n)...

Tuy nó là người bơi giỏi nó vẫn bị dòng nước cuốn đi = **Although he was a strong swimmer, he was swept away by the current.**

Dòng nước chảy vào bờ = **The current sets in towards the shore.**

- *Lưu lượng* = **flow** (n) (thường dùng ở số ít).

Con sông đã cung cấp cho các cánh đồng một lưu lượng nước dồi dào = **The river supplied the fields with a good flow of water.**

Lưu lượng giao thông luôn luôn chậm chạp vào các giờ tan tầm = **The flow of traffic is always slow at rush hours.**

Câu 5:

- *Vùng hồ rộng nhất* = **the largest area; the widest part** (= place; piece)...*Đùng dịch* = **the largest lake....**

- *Ao nước* = **pond** (n)

- *Ao cá* = **a fish pond**

- *Ao trang trí* (cũng gọi là hồ hoặc bể, thường được xây trong các khách sạn hoặc biệt thự ...) = **an ornamental pond.**

- *Ao thả vịt* = a duck pond.

- *Với độ sâu hơn một mét* = with a depth of over one metre.

Anh ấy có thể lặn đến độ sâu 20 m = He can dive to a depth of 20 metres.

Nếu bạn không biết bơi, đừng đến chỗ nước quá sâu bạn không đứng được = If you can't swim, don't go out of your depth.

(= ... don't be in [hoặc enter] water too deep to stand in hoặc ... water that is deeper than your height).

Chúng ta nên nghiên cứu vấn đề nóng bỏng này thật sâu sắc = We should study this burning issue in depth (= thoroughly; with great thoroughness).

Câu 6:

- *Đây là điểm nóng nhất* = here (= this place) is the hottest spot.

Lưu ý: nếu **here** đặt ở đầu câu phải đảo ngữ, nếu subject là noun, nhưng không đảo ngữ nếu subject là personal pronoun).

Eg: - My friends live here.

- Here live my friends.

- Here they live.

Nước lúc nào cũng sủi tăm bốc hơi = Boiling water, simmering water, vaporizing water; streaming water.

- To simmer (vi); & (vt) = sủi tăm; giữ sôi liu riu (= to be [or to keep sth] almost at boiling point).

Eg: Để cho súp (sôi) liu riu vài phút = Let the soup simmer for a few minutes.

To vaporize (vi) & (vt) = bốc hơi; làm cho bốc hơi (= to [cause to] change into vapour).

Eg: Nước bốc hơi khi sôi = **Water vaporizes when it boils.**

- *Tạo thành* = **to create; to form; to set up; to build up; to make; to produce....**

- *Khổng lồ* = **huge (adj); very great; enormous; very big; very large; giant (adj)...**

Eg: Samsung là một trong số những công ty điện tử khổng lồ của Nam Triều Tiên = **Samsung is one of South Korea's giant electronics companies.**

- *Nồi xông* = **Steam pot.**

- *Hơi nước* = **Steam (NU).**

Eg: Hơi nước thoát ra từ một chiếc ấm đang sôi = **Steam that comes out of a boiling kettle.**

To steam = **bốc hơi (= to give off steam).**

Eg: The kettle is steaming on the stove = **Ấm nước đang bốc hơi trên lò.**

Câu 7:

- *Nhiệt độ* = **temperature (n); heat (n); hotness (n)...**

Eg: Loại lửa này không cho ra nhiều nhiệt = **This fire doesn't give out much heat.**

Bảo công nhân đốt nóng lò lên đến nhiệt độ 800⁰C = **Tell workers to heat the furnace to a temperature of 800⁰c.**

- *Tầng mặt nước* = **on the water surface.**

- *Và đáy nước*: nên hiểu là đáy ao, đáy hồ = **the bottom of the pond...**

Câu 8:

- *Cái tưng cói* = **a reed basket (Reed [n] = cây cói, một loại cây giống như cỏ, thường mọc ở chốn đầm lầy).**

Eg: A roof made of dried reeds = Mái nhà lợp cỏ cói khô.

- *Nhúng xuống nước* = to dip sth into the water.

Lưu ý: to dip into sth (phr.v.) = xem lướt qua (= to read or study a short time and without much attention).

Eg: Bản báo cáo của anh tôi đã không đọc cẩn kỹ, tôi chỉ xem qua thôi =

I haven't read your report properly – I've only dipped into it.

- *Trứng lòng đào* = a soft – boiled egg; a semi-cooked egg.

Câu này có thể dịch: **One of the greatest satisfactions of tourists coming here is to buy hen or duck eggs...hoặc: Here tourists can enjoy the pleasure of buying hen or duck eggs....**

Câu 9:

- *Những chỗ nước cạn* = at shallow places; at places of little depth...

- Chúng ta có thể ngâm tay hoặc ngâm chân vào nước để chữa bệnh =

We can put our hands or legs into the water for illness cure (n)...

Câu 10:

- *Điều thú vị là ...* = **The interesting thing is that ...; the thing to mention (= to say; to reveal...) is that...**

Có thể thay interesting = pleasing; satisfying; charming...

- *Khu vực các dòng suối nóng này* = **This area of hot springs.**

- *Rừng trầm* = **The cajeput forest.**

- *Tràm* = cajeput. Cajeput phát sinh từ tiếng Malaysia.

Cajaputi hoặc Caiputi trong tiếng Malaysia có nghĩa là gỗ; cây [wood, tree].

Còn **puteh** = trắng [white]. Thân cây tràm màu trắng nhạt.

Tràm thuộc họ **Sim (myrtaceae)**.

- Ở nước ta tràm có nhiều tại các tỉnh Thừa Thiên Huế, Quảng Trị, Quảng Ngãi, Nghệ Tĩnh, Vĩnh Phú, Bắc Thái... cũng có nhưng không nhiều bằng tràm được khai thác để cất tinh dầu tràm còn gọi là (tinh) dầu khuynh diệp (Khuynh = nghiêng. Diệp = lá).

Tràm có lá mọc nghiêng nên mới gọi là cây Khuynh Diệp. (Người Pháp gọi cây tràm là Cajepulier. Người Campuchia: **Smach tachah**).

- *Xanh tươi*: **Luxuriant** (adj); **abundant** (adj); **strong in growth**...

- *Rễ chùm*: **Clustering roots** (to cluster [vi & vt] = to be, grow closely together in a group).

Eg: Roses clustering round the window = Những đóa hồng mọc sum suê quanh cửa sổ.

Lưu ý: Grass [C] bất cứ loại (cây thân) cỏ nào bao gồm ngũ cốc, lau sậy, tre trúc [= any species of this plant, including cereals, reeds, and bamboo].

- *Vẫn sống cùng năm tháng* = **to burst into life; to develop** (= to grow...) **abundantly** (= luxuriantly); **to keep growing strongly**...

- *Vẻ đẹp kỳ thú của thiên nhiên* = **fantastic shapes of beauty of nature**. Có thể thay **fantastic** (adj) = **grotesque** (adj); **strange** (adj)...

Shape [c] = dáng, vẻ [= form (n); appearance (n)....]

Eg: Trees in all shapes and sizes = Cây cối đủ mọi hình dạng và kích thước.

Clouds of different shapes in the sky = Mây với những dáng vẻ khác nhau trên bầu trời.

Câu 11:

- *Nguồn nước nóng* (= suối nước nóng) đã được quy hoạch = **The source of hot springs has been planned** (= arranged).

- Nhiệt độ của nước được làm nguội còn 40°C = ... (được giảm xuống còn...) = **the temperature of the water has been decreased** (= reduced; cut down...) **to 40°C .**

- *Tắm*: 1. Sự tắm: **bath**

Eg: Trước khi đi ngủ, tôi thường tắm nước lạnh = **Before going to bed I usually take a cold bath.**

2. *To bathe* (vt): **Rửa** (= to apply water to; to cover with water or other liquid usually for medical reasons).

Eg: Cô y tá đã rửa vết thương của bạn chưa? = **Did the nurse bathe your wound?**

Bác sĩ đã bảo anh ta phải rửa mắt 2 lần một ngày = **The doctor told him to bathe his eyes twice a day.**

- *To bathe* (vi) = đi bơi, đi tắm ở biển, sông hồ... (= to go swimming in the sea, a river, lake etc.

Vào những ngày oi bức, chúng tôi thường đi tắm sông = **On hot days, we often bathe** (or go bathing) **in the river...**

Bathe (n) sự đi tắm, đi bơi biển (= the taking of a bath in the sea, a river, lake...)

Eg: **It's very hot today. Let's go for a bathe** = Hôm nay trời nóng quá. Chúng ta đi tắm biển thôi (**To bathe** và **bathe** (n)).

- *Dẫn vào bồn tắm trong phòng riêng*... (= tắm bồn tắm trong phòng riêng ...) = **tubs in private rooms.**

Tub = 1. Bồn lớn không nắp được dùng để giặt quần áo, đựng chất lỏng, trồng cây v. v. ... (= a large open vessel [= container] used for washing clothes, holding liquids, growing plants in, etc...)

Eg: **A rain-water tub** (= bồn đựng nước mưa); **an old wooden washing tub** (= một cái bồn giặt cũ bằng gỗ)...

Ba chị ấy trồng hoa hồng trong những chiếc bồn trên sân thượng
= **Her father grows roses in tubs on the terrace.**

2. Sự tắm trong bồn (= **bath – tub** hoặc **bathtub**)

Eg: Đứa con gái cưng của ông ta thường tắm trong bồn nước nóng trước bữa điểm tâm. = **His beloved daughter usually has a hot tub before breakfast.**

Tôi thích tắm bồn hơn tắm vòi sen = **I prefer a tub (= a bathtub) to a shower (= a shower bath).**

- *Sự kín đáo*: **privacy**. Cũng có thể dịch = **no publicity; secrecy (n); avoidance of being noticed and disturbed...**

Eg: Bà ấy không muốn cuộc sống riêng tư của bà bị quấy rầy = **She doesn't want her privacy disturbed.**

- *Tắm chung* = **public bath (n)**.

- *Hồ lớn* = **large ponds** hoặc **pools** hơn = **large lakes**.

- *Tắm từng tốp* = **group bath (n)**.

- *Thùng* = **tank (n); large vessel; wide container...**

- *Chứa* = **to contain (vt); to hold; to be able of holding** hoặc dùng **to have...**

Câu 12:

- *Chòi* = **hut (n); shed (n); shelter (n); shanty (n); cabin...**

Trường hợp quen từ, cá bạn có thể dịch = **small simply (= roughly) made house.**

Ở đây, ta nên chọn **hut** hoặc **cabin**.

Eg: Chòi lá = **a thatch hut.**

Chòi đất = **a mud hut.**

Chòi gỗ = **a wooden hut...**

Họ đã sống trong một căn chòi nhỏ bằng gỗ sục trên núi...= **They lived in a little log cabin in the mountains...**

- *Chỗ trú nắng mưa* = **Shelter (UN) from the sun and rain.**

Lưu ý: **Shelter** vừa là **countable noun (CN)** vừa là **uncountable noun (UN)** và thường dùng kèm với giới từ **from**.

Eg: Chính quyền địa phương đã cung cấp chỗ (trú nắng mưa) ở cho hàng trăm gia đình có nhà cửa bị ngập lụt = **The local government provided shelter for hundreds of families whose homes had been flooded.**

Chúng ta đi tìm chỗ trú mưa thôi = **Let's seek (hoặc take) shelter from the rain.**

Câu 13:

- *Được biết ngày nay ...* = **it is known (= said; revealed...) that...; we know that nowadays...**

Hoặc dịch đơn giản: **Nowadays (= at present; presently (adv), currently (adv) ...), tourists tend (= have a tendency [inclination; direction; leaning (n)...]) to head to Asia...**

- *Có nhiều lý do mà ...chủ yếu* – Có thể dịch: **There are many reasons and the main one is that the natural environment is still preserved in its primeval state.**

Hoặc: **...reasons, of which the essential (= chief [adj] ...) one is the primeval state of the natural environment...**

Câu 14:

- *Nếu chúng ta biết cách lợi dụng ...* = **If we know how to take advantage of.... (= to exploit) (Lợi dụng: to take advantage of sth;**

to turn sth to account [or to profit (n)]; **to benefit**; **to profit by sth**;
to receive benefit (n) [= profit] from...

- *Nguồn tài nguyên du lịch thiên nhiên* = **resources** (= potentials) of **natural tourism**...

- *Triển khai* = **to develop**; **to cause to grow** hoặc dịch = **to change sth into**... → **Binh Chau hot spring area will be developed** (= changed; grown ...into...)

- *Sự nghỉ ngơi thư giãn* = **relaxation**; **recreation**; **rest** (n); **amusement**...

Eg: *Câu cá và leo núi là những trò thư giãn thích nhất của anh ta* =

Fishing and mountain – climbing are his favorite relaxations.

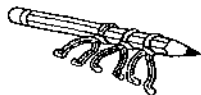
Kết hợp = **to combine sth with sth**; **to connect sth with sth**; **to associate**; **to unite**...

- *Sự tắm nước khoáng* = **hot spring bath**.

- *Sự tắm biển* = **sea bathing** (nu).

Lưu ý: *tắm biển* = (sea) **bathing**.

Eg: *Cô nàng rất thích tắm biển* = **She is very fond of bathing.**

Bài dịch tham khảo:

BINH CHAU HOT SPRING

1. Going along National Highway 51 from HCM City or Vung Tau, we arrive at Ba Ria T-Junction, then head to Xuyen Moc.
2. Moving about 20 km along Village route 23 from Xuyen Moc District, we will come to Binh Chau Hot Spring Area.
3. Amid 7,000 hectares of primeval forests and national forbidden forests gurgles out "a boiling water pot" with 73 hot springs.
4. The area of hot springs covers over one square kilometre with many great and small lakes creating streams with small flow.
5. The largest area is a pond of about 100 sq-metres with a depth of over one metre.
6. Here is the hottest spot with boiling water creating a huge, natural steam pot.
7. The temperature on the water surface is 64°C and 84°C at the bottom of the pond.
8. Here tourists can enjoy the pleasure of buying hen or duck eggs, then put them into a reed basket and dip it into the water for 15-20 minutes to have soft-boiled eggs.
9. At shallow places, the temperature is about 40°C , so we can put our hands or legs into the water for disease treatment.

10. The interesting thing is that at this area of hot springs the cajeput forest is still luxuriant. The grasses with clustering roots and hard leaves burst into life, creating fantastic shapes of beauty of nature.
11. The source of hot springs has been planned. The temperature of the water has been decreased to 40°C and tourists can take bath or stay in hot water in different forms:
  - a. Tubs in private rooms for those who like privacy for disease treatment.
  - b. Public baths in large ponds or group baths in tanks containing from $5 - 6 \text{ m}^3$ to $8 - 10 \text{ m}^3$ of water.
12. Small huts have been set up as shelter from the sun or rain for each group, family or couple who sit with feet in water while enjoying the beauty of the forest.
13. It is known that nowadays tourists tend to head to Asia where there are Southeast Asian countries. There are many reasons and the main one is that the natural environment is still preserved in its primeval state.
14. If we know how to take advantage of these resources of natural tourism, Binh Chau hot spring zone will be developed into a tourist spot for relaxation and disease treatment, combining hot spring bath with sea bathing because it is a short distance from this area to Binh Chau, Ho Coc or Hò Tram, the beautiful sandy beaches.

BÀI 1: THỊ TRƯỜNG XE HƠI TẠI VIỆT NAM

1. Theo số liệu thống kê của Bộ Giao Thông Vận Tải trong bốn năm trở lại đây trung bình mỗi năm Việt Nam nhập khoảng 20.000 xe hơi các loại.
2. Tổng cộng hiện nay cả nước Việt Nam có khoảng 280.000 xe hơi.
3. Với 70 triệu dân đem tính bình quân đầu người thì chỉ mới đạt được 0,04 chiếc.
4. Thực tế hiện nay trên một nửa số xe hơi đang lưu hành tại Việt Nam quá cũ kỹ, không đảm bảo được các tiêu chuẩn về kỹ thuật và vệ sinh môi trường, do đó nhu cầu thay thế các loại xe mới là điều hiển nhiên.

5. Trên lĩnh vực thương mại hãng TOYOTA của Nhật đã bước đầu khá thành công.
6. Hãng này trong vòng 4 tháng từ tháng 4 đến tháng 7/2000 đã bán sang Việt Nam gần 2.500 chiếc xe hơi mới với một số kiểu chủ yếu: HIACE, CORONA, COROLA, CROWN LANDCRUSER.
7. Những người thông thạo trong giới bán xe ở TP Hồ Chí Minh cho biết, trong vài năm gần đây, một nửa số xe hơi nhập vào Việt Nam mang nhãn hiệu TOYOTA, tiếp theo là một số loại xe khác cũng được người Việt Nam ưa dùng như HONDA (ACCOR, CIVIC), NISSAN (BLUEBIRD, SUNNY, STANZA), MITSUBISHI (LANCER) MERCEDES-BENZ là những nhãn hiệu xe hơi bán chạy ở thị trường Việt Nam.
8. Ngoài ra, HYUNDAI và KIA của Hàn Quốc cũng là những nhãn hiệu dễ tiêu thụ vì giá cả tương đối rẻ.
9. Sở dĩ các loại xe hơi Nhật tiêu thụ được ở Việt Nam là do người Việt Nam thích những xe nhỏ gọn, tốn ít nhiên liệu kiểu dáng phong phú và giá cả tương đối phù hợp.
10. Xe Mercedes-Benz, BWN chỉ có một số trong giới kinh doanh có mức thu nhập cao mới mua.
11. Nếu nhìn bề ngoài thì thị trường xe hơi tại Việt Nam không sôi động như các thị trường khác; thế nhưng bên trong nó là một cuộc chạy đua ngầm và quyết liệt giữa các công ty chế tạo xe hơi lớn của thế giới.

NOTES:

- *Xe hơi*: Nên dùng từ “**Automobile**” thông dụng hơn.

Automobile, miền Bắc cũng gọi “xe hơi” là ô tô.

+ Car = xe hơi con, xe du lịch

- Xe cộ: **Vehicle**: dùng chỉ tất cả các loại xe cộ có động cơ cũng như thô sơ do súc vật hoặc người kéo, đẩy...

Câu 1:

- Theo: **according to** (prep); **on the authority of...**

Eg: On the authority of the Bible, God created the earth in six days =
theo Thánh Kinh, Chúa đã tạo ra trần thế trong (vòng) 6 ngày.

- *Số liệu thống kê*: **Statistical figures** hoặc **Statistics** (n).

Statistics (dùng với Verb ở số nhiều [pl.v]) = Các dữ kiện, các tài liệu đã được thống kê (facts shown in numbers).

Eg: Statistics suggest that the population of our city will be doubled in twenty years' time = Các dự kiến thống kê nêu lên ý kiến là dân thành phố chúng ta sẽ tăng gấp đôi trong vòng 20 năm nữa.

Statistics (with sing.V) = Khoa học thống kê, khoa thống kê học (= the Science of Statistics)

Eg: She's studying statistics at Open University = Chị ấy đang học môn thống kê tại trường Đại học Mở.

- *Bộ Giao Thông Vận Tải*: **The Communications and Transport Ministry.**

- *Bộ Giao Thông Công Chánh* = **The Ministry of Communications and Public Works.**

- *Xe hơi đủ loại*: Đùng dịch = **automobiles of all kinds** mà nên thay **all kinds = different kinds; various types hoặc assorted sorts...**

Câu 2:

- Có thể dịch nhiều cách: **Presently**, (hoặc **Currently; At present...**)
Vietnam has about 280,000 automobiles. Hoặc: **At present, the total of autos in Vietnam is...** hoặc **Currently, there are about 280,000 autos in Vietnam...**

Câu 3:

- *Bình quân đầu người*: **per capita** (adv) & (adj)

Eg: Per capita income of the Vietnamese has risen considerably =
Lợi tức bình quân đầu người của nhân dân Việt Nam đã và đang
gia tăng đáng kể.

...*mới đạt được* = tỷ lệ chỉ mới đạt được = **the ratio** (hoặc **proportion**)
is 0.04 auto.

Câu 4:

- *Thực tế hiện nay trên...* có thể dịch: **In reality, at present, over a half of the autos...hoặc: In actual fact, over a half of the autos currently circulating in Vietnam...**
- *Tiêu chuẩn về kỹ thuật* = **The standards of techniques: the criteria of techniques; the technical standards...**
- *Vệ sinh môi trường*: **environmental hygiene; environmental sanitation...**
- *Điều hiển nhiên*: **evidence; clearness (n); obviousness (n); conspicuousness...**

- **Hiển nhiên:** (adj) = **evident; clear; obvious; conspicuous; manifest; plain; patent; easily seen; noticeable; remarkable...**
 Và để cho ý câu văn thêm mạnh hơn ta có thể thêm tiếp đầu tố "SELF" đứng trước danh từ hoặc tính từ.

Eg: Important = quan trọng. **Self-important** = lên mặt ta đây, tự cho mình là quan trọng.

- **Invited** = được mời.

- **Self-invited** = không mời mà đến (tự mình mời mình).

Eg: They are self-invited guests = Bọn chúng là (những) khách không ai mời mà cũng đến. **Self-evident** (adj) = tự bản thân đã rõ ràng, hiển nhiên không cần chứng minh, lý luận. (Các bạn nên tập sử dụng thuần thục tiếp tố này): **introduction** (n).

- **Self-introduction...** (tự giới thiệu); **control** (n) → **self-control** (sự tự chủ); **help** (n) → **self-help** (sự tự giúp)...

Câu 5:

- **Trong lĩnh vực thương mại** = **in the field of commerce; in the domain of business** (= trade)... đã bước đầu khá thành công = **has made a rather successful start** (= beginning) hoặc **...has carried out a first step forward...**

Câu 6:

Nên dịch xuôi: **Trong vòng 4 tháng từ ... đến 7-1996** = **within four months, from...to July 1996, this firm sold nearly...to Vietnam.**

- **Với một số kiểu chủ yếu:** **with such marks as...** cũng có thể thay "marks" = **designs; patterns; models...**

Câu 7:

- **Người thông thạo:** **a connoisseur** (=a person with good judgment on matters in which taste is needed).

Eg: He is a connoisseur of (hoặc in) old porcelain = ông ta là người thông thạo đồ sành sứ cổ.

- *Giới bán xe hơi: car-selling circle*

+ **Business circle** = giới thương mại, kinh doanh

+ **Theatrical circle** = giới kịch nghệ...

Eg: He is well - known in political circle = Ông ta rất nổi tiếng trong giới chính trị (= **well known among people connected with politics**).

- Một số loại xe khác cũng được người Việt Nam ưa dùng = **favourite ones by the Vietnamese (favourite (adj) = best liked)** hoặc ...cars favoured by the Vietnamese like HONDA...

- *Những nhãn hiệu xe hơi...* = những xe hơi này bán chạy = **which are best sellers...** Hoặc: **These (autos) are best sellers on the Vietnamese market. Seller (n)** = ngoài nghĩa “người bán” còn có nghĩa “món hàng được bán ra” (sth that is sold).

Eg: Đây là quyển tiểu thuyết bán (rất) chạy = **This novel is a best seller** (= ...is a book that sells in large number).

Câu 8:

- *Ngoài ra: besides (adv.): moreover; in addition...*

Eg: Đi ráo bộ bây giờ trễ quá rồi, ngoài ra trời đang bắt đầu mưa = **It's too late to go for a walk, besides, it's beginning to rain.**

- *Vì giá cả tương đối rẻ* = **because of rather cheap price; due to fairly cheap cost...**

Câu 9:

Có thể dịch: **Japanese cars can be used in Vietnam because the Vietnamese like small and economical cars of various forms** hoặc: **The reason why Japanese autos can be consumed in Vietnam is**

that the Vietnamese favour small and....(Nhớ: The Vietnamese không thay đổi hình dạng dù ở “sing form” hoặc “pl. form”.

- *Giá cả tương đối phù hợp*: The price is,relatively within their reach hoặc the price is moderately reasonable (Reach [n] = tầm với tới [đen & bóng].

Câu 10:

Nên hiểu: Mercedes...chỉ được mua bởi giới kinh doanh có mức thu nhập cao.

- *Có mức thu nhập cao*: = to have high income; to receive high revenue.

Câu 11:

Có thể dịch nhiều cách: If we look at the surface, the Vietnamese auto market is not...hoặc: looked at the surface... hoặc Examined from the outside, the Vietnamese auto market...Hoặc thay nhóm từ “looked at the surface... = superficially; on the surface...”. Và thay “Examined = observed; seen; considered; regarded; deemed...”.

Thay surface = appearance; superficies (n) (pl. unchanged)...

Eg: Don't judge sb by appearances = Đừng xét đoán người ta qua bề ngoài.

Một cuộc chạy đua ngấm ngấm và quyết liệt = a harsh and silent race. (Harsh (adj)): stern; severe; cruel; violent, drastic).

- *Giữa các công ty “giữa”* nên dịch = among (nhiều hơn 2 công ty) chứ không = between. Có thể thay “auto companies = auto firms hoặc = auto manufacturers...”

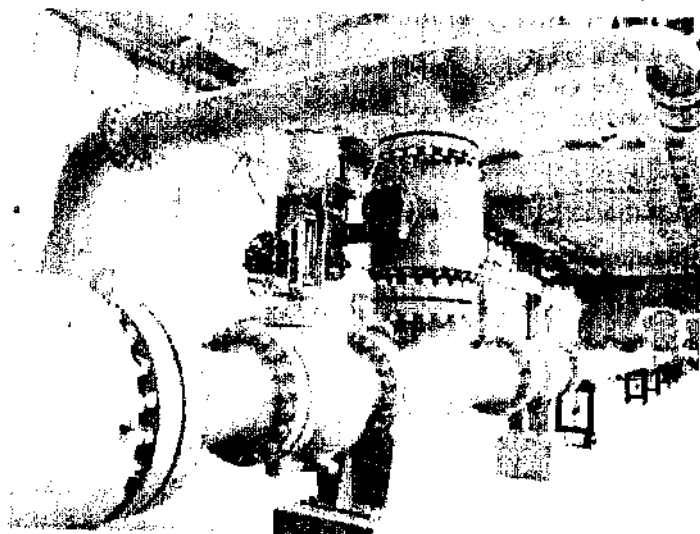
Bài dịch tham khảo:

AUTOMOBILE MARKET IN VIETNAM

1. According to the statistical figures of the Communications and Transport Ministry, within four years, Vietnam annually imports about 20,000 automobiles of different kinds.
2. At present, the total of autos in Vietnam is about 280,000...
3. With a population of 70 million, if we base on per capita, the ratio is 0,04-auto.
4. In reality, at present, over a half of the autos circulating in Vietnam is too old so they cannot guarantee the standards of techniques and environmental hygiene. The need to replace them with new ones is self-evident.
5. In the field of commerce, Japanese TOYOTA has made a rather successful start.
6. Within four months, from April to July 2000 this firm sold nearly 2,500 new cars to Vietnam with such marks as HIACE, CORONA, COROLA, CROWN, and LANDCRUSER.
7. A number of connoisseurs in car - selling circles in HCM City say that in recent years, nearly half of imported cars into Vietnam bear TOYOTA mark and coming next are favourite ones by the Vietnamese like HONDA (Accord, Civic), NISSAN (Bluebird, Sunny, Stanza), MITSUBISHI (LANCER), MERCEDES - BENZ which are best sellers on the Vietnamese market.

8. Besides, HYUNDAI and KIA of Korea are easily consumed because of rather cheap price.
9. The reason why Japanese cars be consumed in Vietnam is that the Vietnamese like small and economical cars of different forms and the price is relatively within their reach.
10. MERCEDES - BENZ and BMW are only bought by business circles having high income.
11. Looked at the surface, the Vietnamese auto market is not so busy as other markets, but inside it is a harsh and silent race among big world auto companies.

BÀI 2: KHÍ ĐỐT HOÁ LỎNG TRÊN THỊ TRƯỜNG VIỆT NAM

1. Khí đốt hoá lỏng (LPG) là hỗn hợp chủ yếu gồm PROPANE (C_3H_8), BUTANE (C_4H_{10}) thu được từ khí đồng hành khi khai thác dầu thô, hoặc từ khí thiên nhiên sau khi đã qua nhà máy tách khí, hoặc trong quá trình tinh luyện tại nhà máy lọc dầu.
2. LPG được sử dụng lần đầu tiên vào năm 1930 và sau đó đã phát triển nhanh chóng, rộng rãi trên khắp thế giới với 1.500 ứng dụng khác nhau như bếp gas, đèn gas, thanh trùng, sấy, cắt, hàn, nhiên liệu cho ô tô...
3. Tại Việt Nam, LPG được đưa trước tiên vào miền Nam năm 1957 với mức tiêu thụ ban đầu là 400 tấn, tăng dần 1.900 tấn vào năm 1964 và 15.000 tấn vào năm 1975.

4. Việc nhập LPG đã ngừng từ năm 1984 và không còn cung ứng cho lãnh vực dân dụng từ năm sau năm 1975.
5. Thực ra việc sử dụng LPG trong dân dụng hay trong công nghiệp đều vừa tiện lợi, vừa tiết kiệm nhiều lần hơn so với các loại năng lượng khác.
6. Điều này vừa hạn chế nạn phá rừng, vừa góp phần mở rộng các hoạt động dịch vụ sản xuất, dịch vụ phụ đi kèm như sản xuất toàn bộ hoặc một phần bình chứa, các dụng cụ LPG như đèn gas, sưởi ấm, áp trướng, đốt cỏ.....
7. Trong năm 1993, các công ty ELF Gas Saigon, Saigon Petro và Petrolimex đã bước đầu đưa LPG trở lại thị trường Việt Nam.
8. Giá trị kinh doanh ban đầu là 12.000 đồng / kg nay đã xuống dưới mức 6.500 đồng / kg.
9. Có những dấu hiệu cho thấy thị trường LPG sẽ tăng nhanh trong những năm sắp tới.
10. Trong tương lai không xa, khi dự án thu khí đồng hành ngoài khơi vào bờ hoàn tất thì việc nhập khẩu LPG sẽ chấm dứt.
11. LPG sản xuất tại Việt Nam không những có thể đáp ứng nhu cầu trong nước mà còn có thể xuất khẩu sang các nước lân cận.

NOTES:

- Khí đốt hoá lỏng = **Liquefied Petroleum Gas** thường viết tắt LPG để phân biệt với các loại khí khác.

Eg: Khí Hê-li-um (dùng trong hệ thống làm lạnh) = **Helium gas**. Khí Oxy = **Oxygen gas**. Khí độc - **poisonous gas** (= hơi độc). Một cuộc tấn công bằng hơi độc = **a gas attack**.

Chị ấy được gây mê khi giải phẫu = **She was given gas when she had an operation.** (gas = hỗn hợp khí dùng làm thuốc gây mê trong giải phẫu [= a mixture of gases used as an anesthetic in surgery]).

Gas (US) = dầu xăng = Petrol (Brit)

Eg: a gallon of gas = một galông xăng. In Britain, a gallon = 4 litres.
In the United States, a gallon = 3,79 litres.

Câu 1:

- **Khí đốt** = Petroleum gas – Petroleum là dầu mỏ (= oil which found underground or under the sea bed). Còn **PETROL** là dầu xăng, sản phẩm có được từ dầu mỏ. (Petrol [Brit] is a product obtained from petroleum).

- **Hoá lỏng** = to liquefy; to cause to become liquid.

Liquefied (p.p) được sử dụng như tính từ. **Eg:** Nhập 200 ngàn tấn khí thiên nhiên hoá lỏng cho thành phố = **To import 200, 000 tons of liquefied natural gas for the city.**

Hỗn hợp = mixture; combination; mingling.

The mingling of the water and wine = hỗn hợp (sự pha trộn) nước và rượu.

The mingling of truth and falsehood = thật hư lẫn lộn pha trộn giả chân.

- **Thu được từ khí đồng hành** = to be got (hoặc gotten (US) from the gas. Có thể thay “got” = obtained; gained; received; taken...

- **Dầu thô** = crude oil; raw oil...

- **Sau khi đã qua nhà máy tách khí** = after it has been processed (= manufactured, prepared...) in the gas separating plant.

- **Quá trình tinh luyện** = the process of refining; the method of manufacturing...

Câu 2:

- *Phát triển* = **to develop**. Động từ này vừa là “ngoại động từ hay nội động từ” (intransitive verb) vừa là tha động từ hay ngoại động từ (transitive verb).

a. (vi): **Her friendship with Hung developed very slowly** = Tình bạn của chị ấy với Hùng đã phát triển rất chậm chạp.

b. (vt): **We must develop the natural resources of our country** = Chúng ta phải phát triển nguồn tài nguyên thiên nhiên của đất nước chúng ta.

- *Ứng dụng* = **to application** → sự ứng dụng.

Eg: To apply a new method = ứng dụng (= áp dụng) một phương pháp mới.

To apply for a job = nộp đơn xin việc.

Thuốc này chỉ áp dụng cho điều trị ngoại khoa = **This medicine is only applied for external treatment** = **This medicine is for external application only** (= it is used only on the surface).

- *Thanh trùng* = **to sterilize (-se); to make sterile...Sterilize (adj)** US: = vô trùng; không sinh sản, sinh đẻ (= completely clean and free from germs; not able to produce young or children).

Eg: Tại Việt Nam ngày nay nhiều phụ nữ có trên 3 con được triệt sản
= **In Vietnam today, a lot of women of more than 3 children have been sterilized.**

Các xét nghiệm y khoa chứng tỏ anh ta bất lực (= không có khả năng sinh con) = **Medical tests showed that he was sterile.**

- *Sự thanh trùng hoặc triệt sản* = **sterilization**

Vi dụ: Sự thanh trùng các dụng cụ y khoa này là rất cần thiết cho cuộc giải phẫu kế tiếp = **The sterilization of these medical instruments is extremely necessary for the next operation.**

Tại Ấn Độ, việc triệt sản có tính bắt buộc đối với các cha mẹ có trên 2 con = **In Indian, sterilization is compulsory for parents of more than two children.**

Câu 3:

- *Mức tiêu thụ ban đầu* = **The early consumption level**

- *Tăng dần 1,900 tấn* = **then it (= that level) increased to 1,900 tonnes...**

- *Cung ứng* = **to supply sth to (hoặc for) sb, to supply sb with sth.**

Có thể thay **to supply** = **to provide; to furnish...**

Eg: To supply food for (hoặc to) children = to supply children with food...

Câu 4:

- *Lĩnh vực dân dụng* = **civil field; civil domain...**

- **Civilian** (n) & (adj): dân sự. Cả hai tính từ “Civil” và “Civilian” nhiều từ điển đều dịch là **Dân sự**, nhưng cần lưu ý để phân biệt rõ ràng.

Civil: Liên quan đến một xã hội, một cộng đồng (of human society; of people living together). Bởi vậy **Luật dân sự** hoặc **Dân luật** phải dịch là **Civil Law**. Nội chiến = **civil war** (war between two parties of the same State).

Công chức: **Civil servant** (=đầy tớ nhân dân).

Civilian (n) & (adj): nói về cá nhân không phục vụ trong lực lượng vũ trang hoặc lực lượng cảnh sát ([person] not servicing in the armed forces or the police force).

Eg: Có hai quân nhân và một dân thường bị giết trong vụ nổ đó = **Two soldiers and one civilian were killed in that explosion.**

Anh ta đã rời quân ngũ đã trở lại cuộc sống dân sự = **He left the army and returned to civilian life.**

Câu 5:

- *Thật ra* = **In fact; in reality; really; actually; it is true that ...; the fact is that...**

Eg: Thật ra anh ta đã chết ở Nhật, phải vậy không? = **He actually died in Japan, didn't he?**

- *Việc sử dụng LPG trong dân dụng hoặc trong công nghiệp*
= **The use of LPG in houses or industry hoặc ...for household purpose or industry** (Household (n) = hộ gia đình - việc nội trợ).

- **Household appliances** = đồ dùng gia đình.

- **Household art** = (nghệ) thuật tề gia, nội trợ.

- *Con gái tôi quản lý (trông coi) toàn bộ việc tề gia nội trợ* = **My daughter manages the entire household...**

- *Vừa tiện lợi vừa tiết kiệm nhiều lần hơn* = **Both far more convenient and economical than...**

Far dùng ở đây là (adv) chứ không phải (adj) và có nghĩa = **much; considerably...**

Eg: **This is far better** = Cái này tốt hơn nhiều. **Your story is far different from hers** = Câu chuyện của bạn khác xa chuyện của chị ấy (khác xa = khác nhiều = much different...)

Câu 6:

- *Vừa...vừa* = **both ...and; not only ...but also**

- *Mở rộng hoạt động sản xuất* = **to expand production activities; to increase (= to speed up) production situations...**

- Dịch vụ phụ đi kèm = **secondary services**
- Đốt cỏ = hay burning; dried grass burning...

Câu 7:

...đưa trở lại (= đưa vào sử dụng trở lại; giới thiệu trở lại) = **to bring sth into use again; to introduce sth again...**

Câu 8:

- Giá kinh doanh = **business price; trade price...**

Giá mua = **buying price**

Giá bán = **selling price**

- Giảm xuống dần dưới mức... = **it gradually to under 6,500 đ/kg.**
 “Under” ở đây có nghĩa = **less than, lower than.**

Eg: Trẻ em dưới 16 tuổi = **Children under sixteen years of age**

- Lợi tức dưới 300.000đ một tháng = **incomes under 300, 000 VND per month**

Câu 9:

Có những dấu hiệu cho thấy = **There are signs showing that...**

Câu 10:

- Trong tương lai không xa = **In the near future.**

- Dự án thu khí đồng hành ngoài khơi vào bờ (= dự án đưa khí đồng hành vào bờ) = **The project of bringing the gas to shore ...hoặc the plan of carrying (= leading; driving...) the gas to shore.**

- Hoàn tất (= được hoàn tất) = **to be completed; to come to an end; to be finished; to reach an end...**

Câu 11:

- *Đáp ứng* = to meet; to answer; to satisfy; to respond to; to fulfill...

- *Nhu cầu* = needs (used in pl.); requirements; demand (dùng ở số ít, số nhiều nghĩa khác)...

Eg: Nhà hàng chúng tôi rất cần tiếp viên nữ chứ không cần thư ký =
Our restaurant has a great demand for waitresses, but no demand for clerks.

Nhu cầu xi măng tháng này vượt quá mức cung (cấp) = **The demand for cement this month exceeds the supply.**

Bài dịch tham khảo:

LIQUEFIED PETROLEUM GAS ON THE VIETNAMESE MARKET

1. The liquefied petroleum gas (LPG) is the combination mainly including Propane (C_3H_8) and Butane (C_4H_{10}) got from the gas during the exploitation of crude oil or from the natural gas after it has been processed in the gas separating plant or during the process of refining at the refinery.
2. LPG was first used in 1930 and after that, it developed quickly and widely throughout the world with more than 1,500 different applications like gas stove, gas lamp sterilization, drying, cutting, welding, fuel for automobiles etc.
3. In Vietnam, LPG was first introduced to the South in 1957 with early consumption level of 400 tonnes, then it increased to 1,900 tonnes in 1964 and 15, 000 tonnes in 1975.
4. The import of LPG has stopped since 1984 and has not been supplied to the civil field since after 1975.
5. In fact, the use of LPG for household purposes or industry both far more convenient and economical than other kinds of energy.
6. This both prevents forest destruction and contributes to expanding production activities and secondary services like producing part or the whole of containers, and LPG instruments like gas lamp, heating, egg warming, or hay burning, etc.

7. In 1993, E.I.F Gas Saigon, Saigon Petrol and Petrolimex began introducing LPG into the Vietnamese market again.
8. The business price was 12,000 dong/kg at first but now it decreases to under 6,500 dong/kg.
9. There are signs showing that the consumption of LPG will increase quickly in the coming years.
10. In the near future, when the project of bringing the gas to shore is completed, the import of LPG will stop.
11. LPG made in Vietnam can meet not only the domestic needs but can be also exported to the neighboring countries.

BÀI 3:

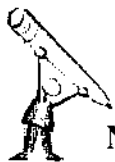
SỰ PHÁT TRIỂN Ở ẠT KINH TẾ NHIỀU THÀNH PHẦN

1. Trong thời gian qua đã có lúc Nhà nước cho phép phát triển nền kinh tế nhiều thành phần một cách ồ ạt để thử nghiệm và thời gian đó quá đủ để Nhà nước thấy rằng phát triển nhiều mà không quản lý (do thiếu chuẩn bị và thiếu đội ngũ cán bộ quản lý giỏi) đã gây ra những thiệt hại không sao sửa được và những sai sót nghiêm trọng.
2. Cũng may Nhà nước đã sớm thấy được và đã kiên quyết sửa, để đến hôm nay mới có được cảnh “trời quang mây tạnh”.
3. Vậy muốn có được đội ngũ cán bộ quản lý giỏi, để thực hiện thành công chính sách mới trong nền kinh tế thị trường cho tương lai, Nhà nước nên gấp rút có một chính sách đào tạo quy mô về con người.
4. Con người là yếu tố quyết định trong mọi lĩnh vực.

5. Về mặt pháp luật, để tạo được niềm tin và kỷ cương cho giới kinh doanh trong toàn quốc, Nhà nước nên gấp rút ban hành luật đầu tư quốc nội, lập toà án kinh tế (chứ không phải trọng tài kinh tế) giúp tiếp tay quản lý tốt, nắm sát mọi hành vi sai trái của các doanh nhân. kịp thời răn đe, uốn nắn, chứ không để xảy ra sự cố rồi mới sửa.
6. Trong quản lý nhà nước, vấn đề bất hợp lý nổi lên là thuế. chủ trương của Nhà nước là dùng thuế làm đòn bẩy để phát triển sản xuất, nhưng có lúc Nhà nước thực hiện chủ trương này không đúng.
7. Theo luật thì tất cả các đơn vị sản xuất hàng xuất khẩu đều được miễn thuế doanh thu để khuyến khích, nhưng trong thực tế các cơ quan thuế đã không đồng ý miễn, giảm thuế cho các nhà máy dệt ra vải, dù vải này được dùng để may hàng xuất khẩu.
8. Nhà nước cần tạo điều kiện để các nhà doanh nghiệp tư nhân được vay vốn dài hạn lãi suất thấp của các tổ chức phi chính phủ nước ngoài để phát triển.
9. Rất mong Nhà nước hãy lắng nghe và giải quyết những nguyện vọng của các nhà sản xuất và các doanh nghiệp ngoài quốc doanh, nếu xét thấy đúng và cần thiết.

NOTES:

- *Ôt*: impetuous; hasty; full
- Thành phần: sector; branch; part.
- Nhiều thành phần: multi-sectored; multi-branched; multi parted.

- *Đầu bài có nhiều cách dịch: the impetuous formation of an economy of various parts (sectors); the full development of multi-sectored economy.*

Câu 1:

- *Đã có lúc Nhà nước cho phép = chỉ dịch đơn giản: the State has allowed ...*

- *Phát triển (= sự phát triển) = development.*

- *Để thí nghiệm...: as a test; as an experiment...*

- *Do thiếu chuẩn bị: due to lack of preparation.*

Đừng dịch thêm một mệnh đề ...because the state did not prepare...để bớt rườm rà.

- *Phải chăng đã gây ra...nghiêm trọng: has caused irreparable losses and grave mistakes. Có thể thay “irreparable” bằng “regrettable” và “grave mistakes” bằng “serious faults”.*

Câu 2:

- *Cũng may: fortunately, luckily (adv) by good chance.*

Eg: Cũng may cho tôi, tàu đến trễ nên tôi đáp được tàu = Luckily for me, the train was late so I caught it.

- *Thấy được = (nhận thức được, hiểu được) to realize; to understand; to be fully conscious of...*

- *...để đến hôm nay... “cánh trời quang mây tạnh”:*

Đừng dịch = ...so today there is “a fine weather” mà nên dịch... there are “favourable conditions”.

Câu 3:

- *Một đội ngũ: a contingent of; a body of; a group of; a quantity of; a number of; an amount of...*

- *Quy mô* = **overall (adj); including everything; complete (adj)...**
- Eg:** Đứng đây anh có thể có một cái nhìn quy mô về thành phố = **Standing here you can have an overall view of the town.**
- *Chúng ta nên có một giải pháp quy mô cho vấn đề đó* = **We should have an overall solution for that problem.**
- *Chính sách đào tạo quy mô về con người* = **an overall training programme for man.**

Câu 4:

- *Yếu tố:* **feature; factor; element.**
- Eg:** Justice is an important element in good government = Công lý là yếu tố quan trọng trong chính quyền tốt.
- *Quyết định* = **decisive (adj); definite (adj); firm (adj)...**

Câu 5:

- Về mặt pháp luật: **As far as law is concerned (= related).** Nếu ta dịch: **In the lawful fields:** thì nghĩa sẽ là: trong các lĩnh vực luật pháp cho phép (= hợp pháp).

Nếu ta dịch “**In the field of law**” thì tạm được nhưng không ổn lắm.

- *Niềm tin* = **trust (n).**
- *Toà án kinh tế:* **The Economy Tribunal.**
- *Kỷ cương* = **discipline (n); order (n)...**
- *Trọng tài kinh tế:* **The economic auditor.**

Đừng dịch “trọng tài” bằng các thông từ thường như: **umpire, referee; arbitrator.** Trọng tài kinh tế có quyền kiểm tra sổ sách và giấy phép hoạt động cho xí nghiệp .....**Auditor** phát sinh từ động từ “**to audit**” = **to examine accounts officially** (kiểm tra sổ sách kế toán).

- *Nắm sát mọi hành vi sai trái* = **to follow up** (= to find out; to investigate...) **all wrong doings.**
- *Kịp thời răn đe uốn nắn* = **to take precautions.**
- *Không để xảy ra sự cố rồi mới sửa sai* = **not to correct what had happened.**

Câu 6:

- *Bất hợp lý*: **illogical (adj), without logic...**
- *Bất hợp lý nổi lên*. Ta nên dịch xuôi là ...vấn đề bất hợp lý nổi cộm là thuế = **tax as an illogical issue...**

Issue (n): vấn đề nổi cộm cần đem ra thảo luận

(**question that arises for discussion**).

- *Đòn bẩy* = **a lever** (dùng trong nghĩa đen lẫn nghĩa bóng).
- *Thực hiện không đúng* = **to malpractice.**

Câu 7:

- *Được miễn*: **to be exempt from, to be freed from** (nhớ dung giới từ FROM).

Eg: **Hung is exempt from military service** = Hùng được miễn nghĩa vụ quân sự.

- *Thuế doanh thu*: **the turnover tax.**
- *Đề khuyến khích*: không nên dịch = “to encourage” vì “to encourage” là “transitive verb” đòi phải có “object” theo sau.

Bởi vậy ta nên dịch là ... **as a sign** (= a token) **of encouragement (n)**...

- *Các cơ quan thuế* = **the tax agencies.**
- *Đồng ý miễn giảm thuế*: **to agree to give tax exemption or to reduce tax.**

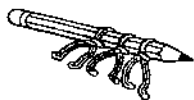
- Nhà máy dệt ra vải: **textile plant**. (Plant = factory; mill) (To exempt [vt] = miễn giảm → (n): exemption).

Câu 8:

- Tạo điều kiện: **to create conditions; to form conditions...**
- Tiền cho vay dài hạn: **a long-term loan (long-term)**.
- Tổ chức phi chính phủ: **the non-governmental organization**.
- Được vay vốn dài hạn lãi suất thấp = **to get long-term loans at low interest rate**.

Câu 9:

- Rất mong: có thể dịch nhiều cách: **We hope that ...; We desire that ...; It's our hope that...**
  - Lắng nghe: **to lend an ear to; to listen to; to pay attention to; to give head to...**
- Eg: That Korean manager did not give head to what Vietnamese workers requested** (Tên giám đốc Triều Tiên ấy đã chẳng thèm quan tâm đến những gì công nhân Việt Nam yêu cầu).
- Nếu xét thấy đúng và cần thiết: **if the State** (có thể dịch bằng "it") **deems it a right and necessary thing**. **To deem = to believe, to consider**. "It" sau "deem" là "extra object".
  - Giải quyết những nguyện vọng = **to solve the aspirations; to find the answer to the desires...**

Bài dịch tham khảo:

THE FULL DEVELOPMENT OF MULTI-SECTORED ECONOMY

1. In the past few years, the State has allowed the full development of multi-sectored economy as a test and that time is long enough for the State to see that the full development without management (due to lack of preparation and of good managing cadres) has caused irreparable losses and grave mistakes.
2. Fortunately, the State has soon realized this and corrected it; so today there are favourable conditions.
3. Thus, if we want to have a contingent of good managing cadres to carry out the new policy successfully in the market economy in the future, the State should urgently have an overall training programme for man.
4. Man is the decisive factor in all fields.
5. As far as law is concerned, to create trust and discipline for business circles in the whole country, the State should urgently promulgate the domestic law of investment; the economy tribunal (not the economic auditor) to well manage and follow up all wrongdoings of business persons, take pre-cautions and not to correct what had happened.
6. In State management, tax is an illogical issue. The policy of the State is to use tax as a lever to develop production, but sometimes this policy is malpractised.

7. According to the law, all units producing exported goods are exempt from turnover tax as a token of encouragement, but in reality tax agencies do not agree to give tax exemption or to reduce tax for textile plants although this cloth is used to make exported goods.
8. The State should create conditions for private businesspeople to get long-term loans at low interest rate from overseas non-governmental organizations in order to develop.
9. We hope that the State will lend an ear to and solve the aspirations of non-state producers and businesspersons if it deems it a right and necessary thing.

BÀI 4:

PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CHÈ TẠI VIỆT NAM

1. Theo số liệu của tổ chức lương thực và nông nghiệp thế giới (FAO) Việt Nam là một trong số 20 nước sản xuất nhiều chè trên thế giới.
2. Diện tích đất đai có thể trồng chè ở Việt Nam là 300.000 héc ta và được phân bố trên gần 30 tỉnh. Trong đó miền trung du và miền núi phía Bắc có khoảng 200.000 héc ta, vùng Tây Nguyên khoảng 70.000 héc ta, vùng khu bốn cũ khoảng 20.000 héc ta.
3. Diện tích chè đã trồng đến cuối năm 1995 là 66.000 héc ta.
4. Sản lượng chè búp tươi là 170.000 tấn tương đương với 34.000 tấn chè búp khô.
5. Sản lượng chè xuất khẩu đạt 14.000 tấn.
6. Khả năng phát triển cây chè ở Việt Nam còn rất lớn nhưng chưa được khai thác hết vì thiếu vốn để xây dựng các vườn chè mới.

chăm sóc các vườn chè đã có, xây dựng đường xá đến các vùng trồng chè, đến các xí nghiệp chế biến chè.

7. *Theo kế hoạch phát triển ngành kinh tế xã hội 1996-2000, diện tích chè được trồng thêm là 30.000 héc-ta để đến năm 2000 tổng diện tích chè toàn quốc là 90.000 héc-ta và đến năm 2005 tổng diện tích chè là 140.000 héc-ta, trong đó diện tích có thể thu hoạch là 100.000 héc-ta; sản lượng chè búp khô 90.000 tấn (có 50.000 tấn xuất khẩu).*
8. *Việc trồng chè không những tạo ra thêm việc làm, mang lại thu nhập ngoại tệ mà còn có tác dụng phủ xanh đồi trọc, chống xói mòn, bảo vệ đất, cân bằng môi trường sinh thái.*
9. *Do đó đây là một ngành kinh tế được Nhà nước Việt Nam khuyến khích phát triển.*

NOTES:

Đầu đề có thể dịch nhiều cách:

Developing tea production in Vietnam hoặc **To develop tea production in Vietnam**; **The development of tea production in Vietnam**; **The tea production is being developed in Vietnam**, etc...

Câu 1:

- *Theo* = **according to** (prep); **on the authority of**...

Eg: According to the Bible, God created the earth in six days =
Theo Kinh Thánh, Chúa đã tạo ra thế gian trong 6 ngày.

- **Số liệu: figure** (= sign for a number).

- Tổ chức lương thực và nông nghiệp thế giới = **Food and Agriculture Organization of the United Nations.**

Viết tắt: FAO không cần dịch "thế giới" hoặc của Liên hiệp quốc.

Câu 2:

- Diện tích đất đai có thể trồng chè = **the tea cultivable area... hoặc the tea growing land; the tea planting land...**

- Được phân bố: **to be distributed.** Có thể thay **distributed = divided; separated; shared...**

- Miền trung du = **midland (n)**

- Miền thượng du, vùng cao = **highland (s); upland (s); mountainous area; mountainous region... (= miền núi).**

- Đồng bằng: **plain (n).**

Eg: Đường này chạy qua vùng đồng bằng có đến 20 km = **For 20 kilometers this road runs across the plain.**

- Vùng Tây Nguyên = **the Western Highlands.**

- Vùng khu bốn cũ = **the former fourth zone.**

Nên dịch "cũ" = **former (= trước đây) hơn = old; ancient.**

Liên xô cũ: **the former Soviet Union...**

Câu 3:

-...đến cuối năm 1993: **up to late in 1993; up to the end of 1993.**

- Diện tích chè đã trồng: **the cultivated area for tea plants...** Có thể thay "to be" (trong bài này) bằng các động từ khác như: "**to reach**"; "**to attain**"... (đạt đến) để câu văn thêm sống động hơn.

Câu 4, 5:

- Chè búp tươi: **fresh tea bud.**

- *Chè búp khô*: **dried tea bud**.

Bud (n) = chồi, nụ, búp ... **To be on bud** = đang ra nụ, búp.

Eg: The trees are in bud = Cây cối đang ra búp (...are having of sending out buds).

Câu 6:

- *Khả năng phát triển cây chè ở Việt Nam* = **The capacity (=ability) to develop tea plants in Vietnam...hoặc the potential (= possibility) of developing tea plants in Vietnam...**

- *Nhưng chưa được khai thác hết* = **but (hoặc however) it has not been fully exploited yet...**

- *Vì thiếu vốn*: **because of (= due to; owing to...) shortage (= lack [n]) of capital**. Nếu dùng “**Because**” phải thêm “**Mệnh đề**”...**because there is shortage of capital...**

Cây chết vì thiếu nước = **the plant died for lack of water (for = due to)**.

Các vườn chè đã có = **already existed tea gardens**.

Các vùng trồng chè = **tea-planting areas (=zones; regions)**.

Các xí nghiệp chế biến chè: **tea processing enterprises**.

Câu 7:

- *Kế hoạch phát triển kinh tế xã hội 1995-2000* = **the plan of socio-economic development from 1995 to 2000 hoặc thay from 1995-2000 = for 1995-2000 hoặc ...the 1995-2000 plan of socio-economic development...**

- *Diện tích chè được trồng thêm là 30.000 hécta* = *diện tích đã được canh tác (trồng) sẽ thêm 30.000 hécta* = **the planted area will be 30,000 additional hectares to... (more [adj] = thêm = additional)**.

Eg: I need more time (help, men, act...) = Tôi cần thêm thì giờ (sự giúp đỡ, người ...) **A more exercise = Bài tập làm thêm: a more day...**

- *Diện tích có thể thu hoạch* = **the area under exploitation...**

Đừng dịch: **under reaping** hoặc ...**under harvesting** mặc dù **reaping** và **harvesting** hoặc **under harvesting** (verbal nouns) = sự thu hoạch, gặt hái...

Câu 8:

- *Việc trồng chè: tea cultivation* (= planting; growing...)

- *Thu nhập ngoại tệ* = ngoại tệ: **foreign currencies; foreign bills...**

- ... *mà còn có tác dụng phủ xanh đồi trọc* = mà còn phủ xanh đồi trọc..... = **but also covers bald hills with green trees.**

- **Bald hill** = đồi trọc. **Bald tree** = cây trụi lá. **Bald bird** = chim trụi lông.

- *Chống xói mòn: to prevent erosion*

- *Bảo vệ đất: to protect the soil.*

- *Cân bằng môi trường sinh thái* = (giữ cân bằng cho môi trường sinh thái) **to keep balance for ecological environment** (= surroundings [n.pl.]).

- *Môi trường sinh thái* = **ecological environment (collective noun); ecological surroundings, eco-system.**

(Nói tắt: môi sinh).

Câu 9:

- *Do đó: for that reason; therefore...*

- *Nhà nước Việt Nam* = **the State of Vietnam.**

Câu này có thể dịch ...**Therefore, this is an economics branch, which has received support (or help) from the Vietnamese Government...**

Bài dịch tham khảo:

DEVELOPING TEA PRODUCTION IN VIETNAM

1. According to the figures of Food and Agriculture Organization (FAO), Vietnam is one of twenty countries producing a lot of tea in the world.
2. The tea cultivable area in Vietnam is 300,000 ha distributed in nearly 30 provinces, at which the midlands and the mountainous areas in the North occupy about 200,000 ha, the western highlands about 70,000 ha and the former fourth zone about 20,000 ha.
3. Up to late in 1995, the cultivated area for tea plants attained 66,000 ha.
4. The production of fresh tea bud was 170, 000 tonnes equivalent to 34.000 tonnes of dried tea bud.
5. The production of exported tea was 14,000 tonnes.
6. The capacity to develop tea plants in Vietnam is still very great, but it has not been fully exploited yet because of shortage of capital to build new tea gardens, to take care of already existed tea gardens, to build roads to tea planting areas and to tea processing enterprises.
7. According to the plan of socio-economic development from 1996 to 2000, the planted area will be 30,000 more ha to attain the total area of cultivation of 90,000 ha in 2000 and 140,000 in 2005, of which the area under exploitation is 100, 000 ha and the

production of dried tea bud is 90,000 tonnes (with 50,000 tonnes for export).

8. Tea cultivation not only creates more jobs, brings foreign currencies but also covers bald hills with green trees, prevents erosion, protects the soil and keeps balance for ecological environment.
9. For that reason, this is a branch of economy encouraged by the State of Vietnam.

Bài 5:
VMEP ĐÃ VÀ ĐANG THÀNH CÔNG
TẠI THỊ TRƯỜNG VIỆT NAM

1. “Nếu có một lời khen xin hãy mang đến cho khách hàng”. Đó là lời khẳng định của Ban lãnh đạo VMEP tại hội chợ Quang Trung tháng tư vừa qua.
2. “Người tình trăm năm và thiên thần may mắn”. Hai sản phẩm mang cùng một nhãn hiệu VMEP dường như muốn nói: Những điều may mắn nhất trong cuộc sống sẽ không bao giờ xa lánh bạn, những khách hàng thân quen của VMEP.
3. Cho đến giờ phút này VMEP không còn xa lạ gì với người tiêu dùng thành phố Hà Nội, Hồ Chí Minh nói riêng và Việt Nam nói chung.
4. Thậm chí gần đây VMEP còn được ví von như một hiện tượng thành công nhất về mặt tiếp thị, khi mà giữa lòng các đơn vị kinh doanh mặt hàng động cơ xe gắn máy 2 bánh VMEP đã thu hút được một lượng khách hàng đông như vậy trong thời gian ngắn nhất.
5. Để có một vị trí tương đối khá vững vàng trên thương trường không phải là điều đơn giản.
6. Và bởi lẽ trên thị trường hiện có khá nhiều loại xe gắn máy hai bánh: Dream II, Astrea, Honda, Simson, Yamaha, City... nên cuộc cạnh tranh hẳn phải rất cam go.

7. Vương miện chiến thắng sẽ nghiêng về những sản phẩm được người tiêu dùng tin nhiệm.
8. VMEP bước vào cuộc đua tại thị trường Việt Nam khá muộn màng so với các hãng khác.
9. Tuy nhiên, VMEP đã và đang chứng tỏ sẵn sàng cho cuộc đua với một chiến lược lâu dài bao gồm các biện pháp tiếp thị chất lượng sản phẩm và giá cả hợp lý.

NOTES:

Đã và đang thành công = dùng “**to succeed**” ở thì “Present perfect”.
 Đầu đề có thể dịch = **VMEP has succeeded in Vietnam** hoặc **VMEP and its early success in Vietnamese market...** VMEP là các chữ cái viết tắt của **Vietnam Manufacturing and Export Processing Co., Ltd** (= Công ty Trách Nhiệm Hữu Hạn chế tạo Công nghiệp và Gia công chế biến hàng xuất khẩu Việt Nam).

Câu 1:

Lời khẳng định = **statement (n); declaration; affirmation (n); indication (n)...**

Eg: Clearness of statement is more important than beauty of language = Diễn đạt rõ ràng quan trọng hơn văn hoa trong lời nói.

Khẳng định: **to state (vt); to declare (vt); to affirm (vt); to indicate (vt); to say with confidence....**

- *Ban lãnh đạo VMEP* = **VMEP's Leaders; VMEP's Leading Board; Board of Managers of VMEP...**

Câu 2:

- *Người tình trăm năm*: a **centennial lover**. **Centennial** = **Centenary** cả hai từ này vừa là (n) vừa là (adj) và có nghĩa = sống trăm năm, trăm tuổi (adj); lễ kỷ niệm trăm năm (n). Đây là tên sản phẩm của VMEP nên phải dịch theo họ chứ không thể dịch khác đi được.

- *Khách hàng thân quen* = **familiar client; regular customer; patron...** Nên dùng “**Patron**” hơn.

Eg: Patrons are invited to enter the hall = Xin mời quý khách hàng vào đại sảnh.

Patronage (n) = sự ủng hộ của khách hàng dành cho một cửa hiệu, một công ty... (**Customer's support for a shop, a company**), chẳng hạn như thường xuyên mua hàng, giới thiệu bạn bè thân quen cùng mua...

Eg: We thank you for your patronage = Chúng tôi xin chân thành cảm ơn về sự ủng hộ mua hàng của quý vị.

Câu 3:

Cho đến giờ phút này = **up to now; so far; until now...**

Xa lạ = **foreign** (adj); **alien** (adj)...

Eg: Cruelty is quite alien to his nature = Tính côn đồ hoàn toàn xa lạ với bản chất anh ta.

Không còn nữa = **no longer, not...any longer**.

Lưu ý: “**No longer**” luôn đặt trước các động từ thường (ordinary verbs) và sau “**to be**” cũng như các trợ động từ. Còn **any longer** phải để ở cuối câu.

Eg: No. I no longer love you = không, tôi không còn yêu anh nữa = **No, I don't love you any longer** (= any more).

- *Nói riêng*: in particular

- *Nói chung*: in general

Câu 4:

Thậm chí: even (adv)

It was cold there even in summer: Ở đó thậm chí mùa hè cũng lạnh.

Even a child can understand your letter: Thậm chí một đứa trẻ cũng có thể hiểu được bức thư của cậu.

- *Được ví von*: to be regarded as; to be compared with; to be considered...

(Lưu ý: ...regarding as còn considered không cần có giới từ theo sau).

Eg: Huyen is considered/ regarded as the best student in my class
= Huyền được cho là học sinh giỏi nhất trong lớp.

They consider themselves very important = Bọn chúng tự coi mình là rất quan trọng.

They will be considered weak leaders of our company = Họ sẽ bị coi là những người lãnh đạo yếu kém của công ty chúng ta.

Hiện tượng: phenomenon [n]; phenomena (pl)

Eg: The phenomena of nature = những hiện tượng thiên nhiên...

Phenomenon trong bài dịch này phải được hiểu là “**remarkable thing**”.

Khi mà: when, because; since... (= bởi vì).

Các đơn vị kinh doanh = trading units; hoặc dịch = các nhà kinh doanh (dealers; traders...)

Một hàng động cơ xe gắn máy 2 bánh = motorbikes.

Câu 5:

- *Vị trí* = **Position; standing (n)**...

Men of high standing (= position) = những người có địa vị (vị trí) cao.

A member in full standing: một hội viên (với) đầy đủ tư cách.

- *Có*: nên dịch bằng các động từ **to obtain; to get; to occupy**... hơn là TO HAVE.

- *Trên thương trường* = **in the market**.

Câu 6:

Dịch theo cách thông thường: **Since in the market nowadays, there are so many motorbikes bearing the marks...**

(In the market nowadays = in the present market; in the current market...)

Câu 7:

- *Vương miện chiến thắng* = **the winning crown. To wear the crown** = làm vua (= to rule as a sovereign).

She refused the crown = Bà ta từ chối làm nữ hoàng (= She refused to become a queen).

Câu 8:

- *Vào cuộc đua* = **to enter the race**. (Enter = come into; go into...).

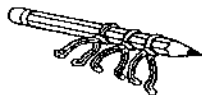
- *So với*: **to compare** “to” thay vì “with”: so sánh, ví von...thì dịch với “with” diễn tả ý niệm bằng nhau, tương tự nhau. Ở đây không phải vậy nên ta phải dùng giới từ “to”.

Một vài ví dụ khác: **Compare your translation with the model translation on the blackboard** = Hãy so sánh bản dịch của cậu với bản dịch mẫu trên bảng.

Poets have compared sleep to death = Các thi sĩ thường so sánh giấc ngủ với cái chết (Thường = từ trước đến giờ → have compared).

Câu 9:

- *Chứng tỏ sẵn sàng* = **to prove ready** (= to be seen or found ready).
- *Chiến lược lâu dài* = **a lasting strategy**. **Lasting** (adj) = **enduring** (adj) (lâu dài) # **temporary; provisional** (tạm thời, lâm thời).

Bài dịch tham khảo:

VMEP HAS SUCCEEDED IN VIETNAM

1. "If there's a praise, please give it to the customer". That is the statement of VMEP'S leaders at Quang Trung fair last April.
2. "Centennial lover and lucky angel" two products bearing the same trademark VMEP seem to state: "The luckiest strings in life will never leave you - VMEP'S patrons.
3. So far, VMEP has no longer been alien to consumers in Hanoi, HCM City in particular and in Vietnam in general.
4. VMEP has even been considered the most successful phenomenon in marketing. When among the motorbike dealers it has attracted such a large patronage in the shortest time.
5. To obtain a fairly good standing in the market is not a simple matter.
6. Since, in the market nowadays, there are so many motorbikes bearing the marks Dream II, Astrea; Honda, Simson, Yamaha, City...the competition would certainly be very hard.
7. The winning crown will belong to the products most trusted by consumers.
8. VMEP entered the race in Vietnamese market rather late as compared to other companies.
9. However, VMEP has proved ready for the race with a lasting strategy including marketing measures, product quality and reasonable prices.

BÀI 6: CALTEX TRỞ LẠI VIỆT NAM

1. Caltex một liên doanh giữa hai công ty dầu khí Mỹ: CHEVRON và TEXACO, đã trở lại Việt Nam đầu năm 1994 sau 19 năm vắng mặt.
2. Công ty Caltex Trading Pte Ltd. đóng tại Singapore đã mở văn phòng đại diện ở Hà Nội vào tháng 7 năm 1994.
3. Chi nhánh văn phòng đại diện ở Thành phố Hồ Chí Minh đã dọn đến trụ sở mới nằm ngay giữa trung tâm thành phố vào đầu tháng 9 năm 1994.
4. Ra đời năm 1936, ngày nay, Caltex đang hoạt động tại 65 quốc gia.
5. Các lĩnh vực hoạt động chủ yếu bao gồm: Lọc, phân phối, kinh doanh và tiếp thị các sản phẩm dầu khí.
6. Công ty có cổ phần tại 14 nhà máy lọc dầu với công suất tổng cộng trên 1 triệu thùng / ngày.

7. *Caltex chiếm 64% cổ phần trong một dự án trị giá tới 1,7 tỷ đô la.*
8. *Công ty cũng có liên doanh hay sở hữu 100% trong số 526 hải cảng xăng dầu và kho chứa ở khắp châu Á và châu Phi.*
9. *Công ty tiếp thị sản phẩm của mình thông qua mạng lưới hơn 17.500 cửa hàng bán lẻ.*
10. *Trước đây, Caltex đã hoạt động tại Việt Nam từ năm 1936 mãi đến năm 1975.*
11. *Sau khi lệnh cấm vận của Mỹ chống Việt Nam được bãi bỏ Caltex là công ty Mỹ đầu tiên đã mua dầu thô Bạch Hổ của Việt Nam vào tháng 2 năm 1994.*
12. *Số dầu này đã được tinh chế tại nhà máy lọc dầu của công ty ở Singapore.*
13. *Hiện nay, các văn phòng đại diện ở Việt Nam có nhiệm vụ đánh giá và phát triển các dự án đầu tư trong lĩnh vực dầu khí.*
14. *Họ cũng đàm nhận việc khuyến mãi các sản phẩm của công ty, giai đoạn đầu tập trung vào nhựa đường, dầu nhớt và gas.*
15. *Với vị trí là Công ty dầu khí lớn thứ nhì trong khu vực xét về mặt lọc, phân phối và tiếp thị dầu khí, hiện nay Caltex cũng rất mong muốn tham gia vào sự phát triển bùng nổ tại Việt Nam.*

NOTES:

Đầu đề có thể dịch nhiều cách CALTEX returns to Vietnam hoặc: Caltex comes (= goes...) back to Vietnam. Hoặc dùng “return” như danh từ: The return of Caltex to Vietnam; Caltex’s return to Vietnam...

Sự trở lại của mùa xuân = the return of spring; the arrival back of spring...

Khi tôi đi làm về, tôi thấy nhiều món quà Nô-en trên bàn làm việc của tôi = On my return from work (= when I got back from work) I saw a lot of Christmas presents (=gifts) on my desk.

Những cánh hoa này là sự đền đáp bé nhỏ đối với lòng tốt của em = These flowers are a small return for your kindness. (Return (n) = sign (n); token (n); evidence...of thanks).

Câu 1:

Liên doanh = a joint venture

Venture (n) = dự án hoặc công việc kinh doanh, nhất là dự án thương mại, mà kết quả chưa lấy gì làm chắc chắn. Rủi ro mất trắng, thất bại hoặc lợi lộc, thành công đều có thể (= **project or undertaking, especially commercial one, which the result is uncertain and there is a risk of loss or failure as well as a chance of gain or success**).

To venture = to be brave enough (= dare) to go somewhere; to do or to say sth. (có gan [= dám] đến một nơi nào đó, làm hoặc nói một điều gì đó .....)

Eg: She never ventured far from her mother's door = Cô nàng chưa bao giờ dám liêu lĩnh đi chơi xa.

I ventured a visit to her parents last week = Tuần rồi, tôi đã liêu thăm bố mẹ nàng.

Nothing venture, nothing gain (or win) [idiom] = Không vào hang hùm sao bắt được cọp.

Venturesome (adj) = cả gan; dám nghĩ dám làm (= daring).

Eg: Giám đốc công ty chúng tôi là người có đầu óc dám nghĩ dám làm
= **Our company's director is of a venturesome spirit** (= he is ready to take risks).

- *Đầu năm 1994* = **at the beginning of 1994; in early 1994.**

- *Sau 19 năm vắng mặt* = **after an absence of 19 years; after a 19-year absence...**

Câu 2:

Pte. viết tắt của **Private**

Ltd. viết tắt của **Limited.**

- *Đóng tại Singapore* = **to have headquarters in Singapore; to be based in Singapore...**

Eg: Hầu hết các cửa hàng bán sỉ (= bán buôn [Bắc] của công ty chúng tôi đều đóng tại TP Hồ Chí Minh = **Most of our company's wholesales shops are based in Ho Chi Minh City.**

Bây giờ, cô nàng được bố trí làm việc ở đâu = **Where is she based now?**

Lưu ý: **to be based on** hoặc **upon** = được xây dựng trên, được đặt trên; được dùng làm cơ sở (= nền tảng, cho... (= to be used as a basic for...))

Eg: Mọi hy vọng của tôi đều được đặt vào tin tức mà tôi sẽ nhận được vào ngày mai = **All my hopes are based on (or upon) the news (that, which) I will receive tomorrow.**

Thuế trực thu thường được tính dựa vào mức thu nhập = **Direct taxations are usually based on (or upon) income.** (= a person's income is used to calculate the amount of tax he has to pay).

Như vậy, câu này có thể dịch: **Caltex Trading Pte. Ltd., with its headquarters inaugurated the representative office in Hanoi in July 1994.**

Hoặc: **Based in Singapore, Caltex Trading Pte. Ltd. opened the company's representative office in Hanoi.**

Có thể thay based = situated; located; placed; established; built; constructed; founded...

Hoặc: **Having the headquarters in Singapore, Caltex Trading Pte Ltd...**

Câu 3:

- *Chi nhánh văn phòng đại diện* = **the branch representative office; the division (hoặc subdivision) representative office...**

Eg: Gần đây có chi cục (= quầy) bưu điện nào không ạ? = **Is there any branch post office near here?**

Ngân hàng Nông nghiệp Việt Nam có chi nhánh khắp mọi nơi trong nước = **Vietnam Agricultural Bank has branches in all parts of the country.**

- **To branch (vi)** = đâm cành; chia làm nhiều nhánh... (= to send out or divide into branches).

Eg: Cây cối đâm ra nhiều cành trên dòng sông = **The trees branch over the river.**

Từ đây, con đường dẫn vào quê tôi chia ra làm nhiều ngã = **The road to my native village branches here.**

Công ty của bà ta khởi đầu chuyên doanh về Ra-diô và Tivi, nhưng nay đã quyết định mở rộng sang cả máy điện toán = **Her company began by specializing in radios and TVs but has now decided to branch out into computers.** (To branch out into sth = to extend or expand one's activities or interests in a new direction).

- *Dời về* = to move; to go; to come; to arrive...

Eg: Tháng tới, gia đình cô ấy sẽ dọn về quận Cầu Giấy = **Her family will move to Cau Giay district next month.**

Không thể trả được tiền thuê nhà nên họ đã phải dọn đi và những người mướn mới cũng đã dọn đến = **They couldn't pay their rent, so they had to move out and the new tenants moved in.**

- *Trụ sở* = **quarters (pl.); lodgings (pl.); residence (n)...**

Câu 4:

- *Ra đời năm 1936* = **born in 1936; established (= founded; formed; created...) in 1936...**

Eg: Tổ chức đó đã ra đời được tám năm = **That organization was born (= established; founded ...) eight years ago.**

Phong trào công đoàn đã ra đời vào những năm đầu thế kỷ 20, phải vậy không? = **The Trade Union (also Trades Union = Labor Union [US]) movement was born in the early years of the 20th century, wasn't it?**

Hùng ra đời và lớn lên ở Huế = **Hung was born and bred in Hue.**

Anh ấy được sinh ra và được nuôi dạy thành tín đồ Thiên Chúa = **He was born and bred a Catholic (= a Christian).**

- *Hoạt động* = **to operate (vt & vi); to have operations (= activities); to work...**

Eg: Có nhiều công ty đa quốc gia đang hoạt động tại thành phố chúng ta = **There are a lot of multinational companies which operate in our city.**

Câu 5:

- *Các lĩnh vực hoạt động chủ yếu* = **the main activities; the chief operations...**

- Bao gồm = to include; to consist of; to comprise; to embrace...

Eg: Khoá học bao gồm các môn Anh văn, toán, lý và hoá = The course embraces (= comprises; includes...)

English, Maths, Physics and Chemistry.

Tuy nhiên, ở đây chúng ta cũng có thể sử dụng "to be".

- Sản phẩm dầu khí = an oil product.

Câu 6:

- Cổ phần = equities (thường dùng ở số nhiều) (equities là cổ phần không hưởng lãi cố định [ordinary stocks and shares that carry no fixed interest], share (n); stocks (pl,n).

- Cổ phần ký danh: registered share; personal share.

- Cổ phần vô ký danh (cổ phần có thể chuyển nhượng) = a fully paid-up share.

- Cổ phần ưu tiên = preference share.

- Cổ phần sáng lập = founder's share.

Techcombank là ngân hàng thương mại cổ phần = Techcombank is a joint-stock commercial bank.

- ... 14 nhà máy lọc dầu với công suất tổng cộng trên 1 triệu thùng / ngày = 14 refineries with a capacity of over one million barrels a day. Hoặc: ...14 refineries totaling (= amounting to) more than one million per day...

Câu 7:

- Dự án trị giá 1,7 tỷ đô la = project costs 1,7 billion US dollar; a project worth 1,7 billion US dollar; a project having the value of 1, 7; a 1.7 billion US dollar project.

- *Caltex chiếm 65% cổ phần...* (“chiếm” ở đây nên dịch = có hoặc sở hữu [to have; to possess; to own...] = **Caltex owns 64% of the shares invested in a project worth 1,7 billion US dollar...**

Câu 8:

- *Sở hữu* = **to own (vt); to possess...**

Eg: Bà ấy sở hữu một chiếc Mercedes màu đen rất đẹp nhưng bà ta ít khi lái nó = **She owns a very nice black Mercedes but rarely drives it.**

Ai sở hữu cao ốc này? = **Who owns this building?** (= To whom does this building belong? hoặc whose building is this?...).

- *Người sở hữu* = **owner (n) → ownerless (adj) = vô chủ, không có chủ.**

Eg: Ai là chủ chiếc xe hơi hư này? = **(Who is hoặc who's) the owner of this wrecked car?** – Nó vô chủ = **It's ownerless.**

- *Quyền sở hữu* = **ownership (n) possession (n)...**

Quyền sở hữu nhà này có bị tranh chấp không? = **Is the ownership of this house disputed?**

Tại đất nước các bạn, quyền sở hữu đất đai có được Nhà nước thừa nhận không? = **Is the private ownership of land legal in your country?** (có thể thay legal (adj) = allowed by law hoặc authorized by the State.....)

Khi ba chị ấy qua đời, chị đã sở hữu một tài sản lớn = **On her father's death, she came into possession of a vast fortune.**

- *Hải cảng xăng dầu* = **ocean terminal (n)**

- *Kho chứa* = **depot; storehouse (n); warehouse...**

- *Sở hữu 100%...* = có 100%... = **possess 100%...**

- *Cũng có liên doanh ...* = cũng có quyền lợi do liên doanh mang lại trong... Ta nói: **to have joint venture with...** và **joint venture interests in...** **Interests** (usu.pl) = quyền hợp pháp được chia phần trong một cơ sở doanh nghiệp nhất là lợi tức của cơ sở đó (**legal right to share in a business, especially in its profits**).

Câu 9:

- *Tiếp thị* = **to market (vt); to sell; to offer for sale...**

Eg: Tại Việt Nam, sản phẩm này do công ty chúng tôi tiếp thị đầu tiên = **In Vietnam, this product was first marketed by our company.**

Hãng bà ta đang tiếp thị nhiều mặt hàng = **Her firm is marketing many types of goods.**

Nếu quyển sách của bạn khéo tiếp thị nó sẽ bán rất chạy = **If your book is properly marketed, it should sell very well.**

- *Thông qua* = **through (prep) (also thru [US]); by means of; thanks to; as the result of; owing to...**

Eg: Thông qua Diễm mà chúng tôi đã có thể gặp lại nhau = **It was through Diem (...thanks to Diem...; as the result of Diem's help...) that we were able to meet again.**

Tôi đã có được việc làm này thông qua một văn phòng tìm việc = **I got this job through an employment office (hoặc: ...agency).**

- *Cửa hàng bán lẻ* = **a retail shop (= store); a retail outlet.**

Nên dùng "outlet" vì đây là từ chuyên dùng trong thương mại. **Outlet (n)** = cửa hàng tiêu thụ hoặc cửa hàng đại lý chuyên bán các mặt hàng do một công ty nào đó làm ra (**shop or agent that sells goods made by a particular company**).

Eg: Hãng mỹ phẩm chúng tôi có 5 cửa hàng bán lẻ tại Campuchia = **Our cosmetics firm has five retail outlets in Cambodia.**

Câu 10:

- Trước đây = **previously (adv); formerly (adv); in former times; in earlier times...**

Eg: Trước đây, anh ta từng làm việc tại nhà máy này, nhưng nay là giảng viên tại Đại học kỹ thuật TP Hồ Chí Minh = **Formerly (= previously...), he worked in this factory, but now he is a lecturer at Ho Chi Minh City University of Technology.**

Câu 11:

- Có thể dịch: **After the lifting (= removal) of the U.S embargo against Vietnam, Caltex was the first American company...hoặc: After the U.S economic blockade against Vietnam had been removed (= taken off; lifted ...). Caltex was the first American Company to buy...**

Ông ta từ chối việc nước ông sẽ áp đặt cấm vận kinh tế đối với Cuba = **He refuses (= denies...) that his country will impose an economic blockade on Cuba.**

Câu 12:

Số dầu này = **this load of oil; this cargo.... (cargo (n) (pl:) cargoes hoặc cargos [us]) = lượng hàng chở trên một chuyến tàu [= goods carried in a ship]).**

- **Được tinh chế = to be refined; to be made pure; to be processed...**

Eg: Dầu thô phải được tinh chế trước khi nó được sử dụng = **Crude oil has to be made pure (= refined ...) before it can be used.**

Câu 13:

- **Có nhiệm vụ đánh giá và phát triển dự án đầu tư ... = are in charge of evaluating and developing investment projects hoặc... undertaken (= assume ...) the evaluation and development of investment projects...**

- Trong lĩnh vực dầu khí = **in the petroleum sector; in the petroleum domain** (= field...)

Trong kinh tế và thương mại, người ta thường dùng từ **Sector** hơn. **Sector** là một phần của lĩnh vực hoạt động kinh doanh thương mại nào đó (Sector is a part of a field of activity, especially of business trade etc...).

Eg: Lĩnh vực ngân hàng = **the banking sector**.

Lĩnh vực điện tử = **the electronics sector**.

Lĩnh vực chế tạo = **the manufacturing sector**.

Câu 14:

- **Đảm nhận** = **to be responsible for; to assume; to undertake; to shoulder the responsibility for...**

Eg: Ông Hùng và bà Huyền cùng đảm nhận điều hành công ty chúng ta = **Mr. Hung and Mrs. Huyen have joint responsibility for the running of our company** (= they share the responsibility for the control (= direction ...) or ....

- **Khuyến mãi các sản phẩm của công ty** = **to promote the company's products**.

Họ đang phát động một chiến dịch quảng cáo rầm rộ để khuyến mãi loại kem đánh răng mới của họ = **They are launching a big advertising campaign to promote their new toothpaste**.

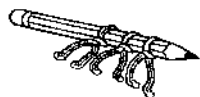
- **Nhựa đường** = **bitumen (n); asphalt (n); tar (n)...**

Câu 15:

Bỏ "vị trí", chỉ dịch: là công ty dầu khí = **...As the second largest oil company in the region...**

- *Rất mong muốn làm điều gì* = to be very keen (adj) = eager [adj] to do sth; to have hoặc to show strong desire to do sth)...
- *Tham gia vào* = to participate in; to take part in, to have a share in...
- *Sự phát triển bùng nổ* = the blooming growth, the increasing development...

Bài dịch tham khảo:

CALTEX'S RETURN TO VIETNAM

1. **Caltex**, a joint venture between American oil companies **CHEVRON** and **TEXACO**, returned to Vietnam in early 1994 after a 19 year absence.
2. **Caltex** Trading Pte Ltd., based in Singapore, opened the company's representative office in Hanoi in July 1994.
3. In early September, the branch representative office in Ho Chi Minh city moved into its new quarters in the center of the city.
4. Founded in 1936, **Caltex** today has operations in 65 countries.
5. Its main activities are the refining, distribution, trading and marketing of oil products.
6. The company has equities in 14 refineries totaling more than one million barrels a day.
7. **Caltex** has a 64% share of the 1,7 billion US dollar project.
8. The company also has joint venture interests of 100% equity in 526 ocean terminals and depots throughout Asia and Africa.
9. It markets its products through more than 17,500 retail outlets.
10. **Caltex** previously operated in Vietnam from 1936 until 1975.
11. After the lifting of the US embargo against Vietnam, **Caltex** was the first American company to purchase Vietnamese Bach Ho crude oil in February 1994.

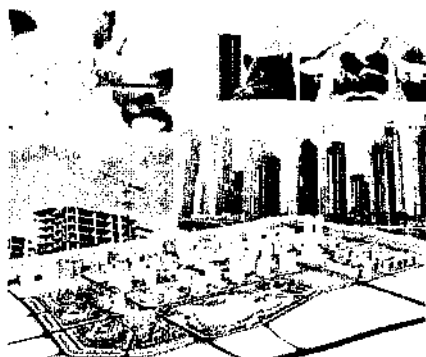
12. This cargo was processed at its Singapore refinery.
13. Today the representative offices in Vietnam are in charge of evaluating and developing investment projects in the petroleum sector.
14. They are also responsible for promoting the company's products, initially concentrating on bitumen, lubricants and LPG (Liquefied Petroleum Gas).
15. As the second largest oil company in the region in terms of refining, distribution and marketing **Caltex** is very keen to participate in the blooming growth in Vietnam.

MỤC III

Tài chính - điện tử - viễn thông

BÀI 1:

VIỆT NAM VÀ VẤN ĐỀ HUY ĐỘNG VỐN ĐỂ PHÁT TRIỂN

1. Theo số liệu thống kê thì từ nay đến năm 2006 Việt Nam cần được đầu tư khoảng 40 tỷ USD để giữ vững tốc độ phát triển từ 7-8% mỗi năm, trong đó vốn đầu tư trong nước chiếm hơn 20 tỷ USD, ngân sách công đáng 10 tỷ USD và các nguồn đầu tư nhân dân sẽ không ít hơn 10 tỷ USD.
2. Nhu cầu vốn cho nền kinh tế là như vậy, nhưng làm sao huy động và điều hành được tất cả các nguồn vốn đang là vấn đề "nóng bỏng" của Việt Nam.
3. Trước hết có 4 loại thị trường cần được tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động nhằm thực hiện chiến lược tạo vốn cho nhiều nền kinh tế. Đó là:

- Thị trường liên ngân hàng.
  - Thị trường hối đoái.
  - Thị trường tín phiếu kho bạc.
  - Thị trường chứng khoán.
4. Đối với thị trường liên ngân hàng, trước hết là liên ngân hàng nội tệ cần nâng cao hiệu quả hoạt động để hình thành ở đây tỷ lệ lãi suất thích hợp làm cơ sở xác lập các lãi suất khác và cũng để hợp lý hoá việc sử dụng vốn của các ngân hàng thương mại.
  5. Về thị trường liên ngân hàng ngoại tệ thì trước mắt phải nâng cấp hai trung tâm giao dịch ở Hà Nội và TP Hồ Chí Minh trở thành hai thị trường ngoại tệ. Chính nơi đây sẽ trở thành chỗ giao dịch của các ngân hàng mua bán ngoại tệ, đồng thời góp phần vào việc mua bán tín phiếu ngay trên thị trường hoặc thế chấp với ngân hàng để vay vốn.
  6. Về thị trường tín phiếu kho bạc cần phải hình thành để người dân có thể thực hiện việc mua bán tín phiếu ngay trên thị trường hoặc thế chấp với ngân hàng để vay vốn.
  7. Thị trường tín phiếu kho bạc còn là "thị trường mờ" để Ngân hàng Nhà nước thực hiện chính sách tiền tệ và đảm bảo yêu cầu chi tiêu của ngân sách.
  8. Về thị trường chứng khoán, Ngân hàng Nhà nước đã có những dự án trình Chính phủ sớm xúc tiến hình thành để huy động vốn dài hạn cho nền kinh tế.

NOTES:

Đề bài có thể dịch nhiều cách:

- **Vietnam and the issue of mobilizing capital for its development**
hoặc: **Vietnam and the mobilization of capital for its growth...**

- *Huy động*: to **mobilize** (cũng có thể viết **mobilise**) → (n): mobilization (hoặc -sation). Có thể thay: **To mobilize = to gather; to collect...**

Eg: Croatia announced that it would mobilize its militia reserves...

= Croatia đã tuyên bố họ sẽ huy động lực lượng dân quân trừ bị.

(**Militia** = lực lượng dân quân = force of civilians trained as soldiers but not part of regular army).

Câu 1:

- *Theo số liệu thống kê ...* **According to the statistical figures ... as shown in statistics...**

- *Việt Nam cần được đầu tư khoảng ...* = nên dịch: Việt Nam cần một sự đầu tư khoảng = **Vietnam needs an investment of about...**

- *Để giữ vững tốc độ phát triển từ 7-8% mỗi năm* = **to keep** (= to maintain; to continue...) **the yearly rate of development at 7-8%.**

- *Vốn đầu tư nước ngoài* = **foreign-invested capital.**

- *Cáng đáng* = **to take charge of; to bear; to support; to have responsibility for; to undertaken; to assume...**

Eg: Việc xây dựng chiếc cầu đó đã bắt đầu vào tháng 9 năm 1994 và mọi phí tổn sẽ do ngân sách Nhà nước cúng đáng =

The construction of that bridge began in September 1994 with all costs borne (= supported; undertaken ...) by the National Budget.

Ai sẽ gánh vác sứ mạng nặng nề này? = **Who will undertake this heavy mission?**

Câu 2:

- *Nhu cầu vốn cho nền kinh tế là như vậy* = **such is the capital requirement for the economics.**

Cũng có thể dịch: **such is the amount of money required** (= need; wanted ...) **for the economics...**

Lưu ý: economics vừa có nghĩa “kinh tế học” vừa có nghĩa nền kinh tế của một cộng đồng.

Eg: Ông ta là giảng viên khoa kinh tế tại trường Đại học Mở TP Hồ Chí Minh = **He is the economics lecturer at the Open University of Ho Chi Minh City.**

Nền kinh tế của thế giới thứ ba đang từng bước cải tiến = **The third world economics is step-by-step improving.**

Tại quốc gia kém phát triển, một nền kinh tế được cải tiến là cực kỳ cần thiết = **In underdeveloped countries, an improved** (= a bettered) **economics is extremely needed.** “Nhu vậy” không nên dịch = so (adv & conj) mà phải dịch = such (adj & pron)

Such được dùng ở đây là “pronoun”.

Eg: Đời là (như) vậy! = **Such is life!**

Có thể anh đã làm tổn thương tình cảm của em, nhưng như vậy chắc chắn không phải là ý định của anh = **I may have hurt your feelings, but such was certainly not my intention** (trong trường hợp này **such = that**).

Ông ta là một học giả uyên bác và đâu đâu cũng công nhận ông như vậy = **He is a brilliant scholar and is everywhere recognized as such** (= as a brilliant scholar).

(Đề nghị các bạn tham khảo thêm sách giáo khoa hoặc từ điển Oxford cỡ lớn).

- *Điều hành* = to handle; to manage; to deal with; to control...

Eg: **Cấp sĩ quan phải biết cách điều hành nhân sự = An officer must know how to handle men.**

- *Đang là* – nên dịch ở thì “present perfect” (has been) hơn là **present continuous**.

- *Vấn đề nóng bỏng của Việt Nam* = **the burning issue of Vietnam** hoặc **Vietnam’s burning issue**.

Câu 3:

- *Muốn tạo được vốn đòi hỏi phải hình thành được các thị trường tài chính.* (Câu này có thể dịch nhiều cách và vận dụng cả “passive voice” lẫn “active voice” = **to obtain** (= get; gain; accumulate...) **capital**, **we must establish** (= set up...) **financial markets** hoặc **getting capital requires us to set up financial markets...** Hay đơn giản hơn **financial markets must be established to gain capital...**

Câu 4:

Có thể dịch: **There are four types of markets in need of being organised and raising operational effectiveness to carry out the strategy of creating capital for the economy. Those are...**

Hoặc: **The four following kinds of markets need to be born and their operational effectiveness must be augmented to implement the strategy of producing capital for the economics:**

- *Thị trường liên ngân hàng* = **interbank market**. Tiếp đầu tố (prefix) **Inter** có nghĩa là “liên”, “liên đới”.... Nó có thể kết hợp với cả động từ, danh từ, và tính từ.

Eg: **inter + act (v) → to interact** = tác động qua lại, ảnh hưởng liên đới (= to act an effect on each other).

Eg: **Chemicals that interact to form a new compound** = Các hoá chất tác động qua lại để tạo ra một chất mới.

Eg: **inter + national (adj) → international (adj)** = liên quốc gia

inter + school (n) → interschool (n) = liên trường.

inter + class (n) → interclass (n) = liên lớp

inter + city (n) → intercity (n) = liên thành phố

inter + province (n) → interprovince (n) = liên tỉnh...

Eg: **This interprovince coach is going to start at 8 o'clock** = Chiếc xe ô tô liên tỉnh này sẽ khởi hành vào đúng 8 giờ.

- *Thị trường hối đoái* = **Currency exchange market.**

- *Thị trường tín phiếu kho bạc* = **Treasury bond market.**

Câu 5:

- *Đối với* = **concerning (prep); about; as to...**

Eg: **Đối với các câu hỏi về đời tư, ông ta từ chối trả lời** = **Concerning (= about...) his private life, he refused to answer questions...**

- *Liên ngân hàng nội tệ* = **domestic currency interbank.**

- *Hiệu quả hoạt động* = **the effectiveness of its operations; the intended result of its activities...**

- *Tỷ lệ lãi suất thích hợp* = **suitable (= appropriate; proper...) interest rate.**

- *Làm cơ sở xác lập các lãi suất khác* = **as foundation (= starting - point; principle; basis (n); the most important part...) to fix other interests.**

- *Và để hợp lý hoá việc sử dụng vốn của các ngân hàng thương mại* = **and to rationalize capital use of trade banks.**

Có thể thay **To rationalize (vt) = to reform; to adjust; to justify; to make more efficient...**

Câu 6:

- *Liên ngân hàng ngoại tệ* = **foreign currency interbank.**

- *Trung tâm giao dịch* = **transaction center.**

“Giao dịch” ở đây có nghĩa = sự mua và bán.

(Transaction = business involving buying and selling something).

Eg: Việc mua bán toà cao ốc này đòi hỏi phải có cả người mua lẫn người bán = **The transaction of this building requires both a buyer and a seller.**

Chúng tôi không có (quan hệ) giao dịch gì với hãng đó cả = **We have had no transactions with that firm.**

- *Nâng cấp* = **to upgrade; to better; to improve; to ameliorate...**

Eg: Đường Trần Hưng Đạo đã được nâng cấp từ hai lên bốn luồng xe chạy = **Tran Hung Dao street had been upgraded from two to four lanes.**

Chính phủ đã quyết định nâng cấp lãnh sự lên thành đại sứ = **The Government decided to upgrade the consulate to embassy status.**

- *Ngân hàng mua bán ngoại tệ* = **foreign currency trading bank...**
(To trade = mua bán [= to buy and sell]).

Eg: Đó là những thương thuyền mua bán lông và da thú giữa Việt Nam và các bến cảng ở Hồng Kông = **Those are the ships that trade in furs and skins between Vietnam and ports in Hong Kong.**

Câu 7:

Ở đây có quá nhiều từ “về” nên ta khỏi cần phải lặp lại nữa.

Câu này có thể dịch: **“Treasury bond market must be established so that people can buy and sell bonds straight (= right (adv); directly ...) in the market ...hoặc:**

Treasury bond market must be set up to help people trade bonds...

- *Thế chấp* = to mortgage sth (to sb) for sth; to use sth as a guarantee (= a security) to borrow sth...

Eg: Muốn vay tiền anh sẽ phải thế chấp mảnh đất của anh cho công ty chúng tôi = **You will have to use your land as a security to our company to borrow money...**

Ngôi nhà của anh ta đã thế chấp cho ngân hàng Tân Việt để vay 200 triệu đồng Việt Nam = **His house was mortgaged to Tan Viet bank for two hundred million Vietnamese dong.**

- *Đẻ vay vốn* = to borrow capital; for a sum of money; for loaned (=lent) capital...

Eg: Cô nàng chẳng bao giờ cho ai mượn chiếc xe gắn máy của nàng cả = **She never loaned (lent) her motor-bike to anybody.**

Câu 8:

- *Thị trường mở* = an open market. "Open" được dùng ở đây là adj chứ không phải verb.

Eg: Bố nàng thường tỏ ra cởi mở với những tư tưởng mới = **Her father has usually shown himself open to new ideas.** Hoặc: **Her father has usually been open to new ideas...**

Cuộc thi đấu mở rộng là cuộc thi đấu mà bất cứ ai cũng có thể tham dự vào = **An open competition is one which anyone can take part in.**

- *Chính sách tiền tệ* = monetary policy.

- *Đảm bảo* = to guarantee (vt); to ensure (US insure); to make safe or certain; to secure...

Eg: Chúng tôi không thể đảm bảo việc làm thường xuyên cho công nhân chúng tôi = **We can not guarantee our workers regular**

employment. Hoặc: **We cannot guarantee regular employment for our workers.** Một vài ví dụ khác có cấu trúc tương tự.

Con không để lại gì cho em con sao? = **Have you left your sister any?** Hoặc: **Have you left any for your sister?**

Anh ta đã cho bạn mình mượn quyển từ điển đó = **He lent his friend the dictionary.** Hoặc: **He lent the dictionary to his friend.**

Lưu ý: Người Việt thường nói: đảm bảo “với” nhưng khi dịch sang tiếng Anh nhớ bỏ giới từ “với”.

Eg: Tôi đảm bảo “với” anh rằng mọi ngọn đèn đã được tắt = **I ensure you that all the lights were switched off.**

- *Yêu cầu chi tiêu của ngân sách* = the demand for expenditures of the budget; the firm request for spending (n) of the budget...

Lưu ý: **the demand for sth; the request for sth**, không thể dùng “of” hoặc “about” thay cho “for” được.

Eg: Nhu cầu về chăm sóc sức khỏe là vô hạn = **The demand for health care is unlimited.**

Nhu cầu về xi măng: **the demand for cement...**

Bài dịch tham khảo:

VIETNAM AND THE ISSUE OF MOBILISING CAPITAL FOR ITS DEVELOPMENT

1. As shown in statistics from now to the year 2006, Vietnam needs an investment of about 40 billion USD to keep the yearly rate of development at 7-8%, of which foreign invested capital occupies 50%, of the remainder, domestic invested capital occupies over 20 billion USD, the budget takes charge of 10 billion USD and people investment sources will not be less than 10 billion USD.
2. Such is the capital needed for the economy, but how to mobilize and handle all the sources of capital has been Vietnam's burning issue.
3. First of all, there are 4 types of markets in need of being organized and raising operational effectiveness to carry out the strategy of creating capital for the economy. Those are:
  - Interbank market
  - Currency exchange market.
  - Treasury bond market
  - Stock market
4. As to interbank market, above all domestic currency interbank needs to raise the effectiveness of its operations by establishing suitable interest rates here as foundation to fix other interests and to rationalize capital utilization of commercial banks.

5. As to foreign currency interbank market, two transaction centers in Hanoi and Ho Chi Minh City first of all must be upgraded to become two foreign currency markets where foreign currency trading banks carry out transactions; meanwhile contributing to the formation of better foreign exchange rates.
6. Treasury bond market must be set up to help people trade bonds right in the market or mortgage them at banks for loaned capital.
7. Treasury bond market is also an “open” market for State Bank to carry out its monetary policies and guarantee the demand for expenditures of the budget.
8. As to stock market, the State Bank already presented its projects to the Government for an early formation so that it can mobilize long – term capital for the economy.

BÀI 2: NGÂN HÀNG NÔNG NGHIỆP VIỆT NAM

1. Ngân hàng Nông nghiệp Việt Nam là doanh nghiệp Nhà nước kinh doanh tiền tệ, tín dụng và dịch vụ ngân hàng đối với các thành phần kinh tế trong nước và ngoài nước, làm uỷ thác các nguồn vốn dài hạn, trung hạn, ngắn hạn của chính phủ, các tổ chức kinh tế xã hội, cá nhân trong và ngoài nước, thực hiện tín dụng tài trợ chủ yếu cho nông nghiệp và nông thôn.
2. Ngoài hoạt động bằng vốn huy động, Ngân hàng Nông nghiệp Việt Nam cũng đã nhận vốn uỷ thác của một số tổ chức nước ngoài như Chương trình của Cộng đồng EC "tạo công ăn việc làm cho người hồi hương", chương trình "cho vay hộ nông dân của chính phủ Hà Lan", chương trình FAD.....
3. Vào những năm cuối thập kỷ 80, từ chủ trương khoán sản phẩm cho người lao động và xác định hộ nông dân là đơn vị kinh tế tự chủ, đã tạo ra động lực mạnh mẽ phát triển sản xuất nông nghiệp và các vùng nông thôn. Nhu cầu vốn để phát triển nông nghiệp tăng lên rất lớn.

4. Song một mặt do thiếu những chính sách khuyến khích cụ thể, mặt khác do yêu cầu đổi mới cơ chế quản lý, Nhà nước chủ trương xoá bỏ phương thức “ứng trước” vật tư cho nông dân. Điều này khiến cho nhu cầu vốn sản xuất của nông dân càng trở nên bức bách, nạn cho vay nặng lãi có đất phát triển mạnh cả về quy mô và lãi suất.
5. Trước tình hình gay gắt đó, Ngân hàng Nông nghiệp đã thực hiện làm thủ chương trình cho vay trực tiếp đến các hộ nông dân với lãi suất dương.
6. Cho vay hộ sản xuất của Ngân hàng nông nghiệp trong mấy năm qua đã phát huy tác dụng sâu xa về kinh tế và xã hội nông thôn, đặc biệt về các mặt: tăng năng suất và sản lượng cây trồng, súc vật nuôi đa dạng hoá sản phẩm, tạo công ăn việc làm, xoá bỏ cơ bản nạn cho vay nặng lãi.
7. Quy mô cho vay mở rộng đồng đều trên phạm vi cả nước, đặc biệt là tỉnh miền núi. Nhờ mở rộng cho vay mà nhiều hộ sản xuất mới dần thoát khỏi cảnh làm ăn thua lỗ và nguy cơ giải thể.
8. Những kết quả trên mới chỉ là bước đầu nhưng cũng đã khẳng định được một thực tế rằng cho vay trực tiếp đến các hộ sản xuất là đúng đắn, phù hợp với đường lối đổi mới và phát triển nông nghiệp, địa bàn nông thôn của Đảng cũng như khẳng định được sự lớn mạnh của Ngân hàng Nông nghiệp Việt Nam.

NOTES:

- Ngân hàng Nông nghiệp Việt Nam = Vietnam Bank for Agriculture hoặc Vietnam Agricultural Bank; the Agricultural Bank of Vietnam; the Vietnamese Bank for Agriculture...

- Ngân hàng tái thiết và phát triển = **Bank for Reconstruction and Development.**
- Ngân hàng phát triển Châu Á = **Asian Development Bank.**
- Ngân hàng địa ốc = **Land Bank**
- Ngân hàng ký thác = **Bank of Deposit.**

Câu 1:

- *Doanh nghiệp Nhà nước* = **State business**

Anh ta cố gắng không để công việc làm ăn ảnh hưởng đến cuộc sống gia đình = **He tries not to let business influence** (hoặc interfere with) **his home life.**

Business is business: Kinh doanh là kinh doanh (= ăn cho, buôn sò) (= trong chuyện tiền bạc, làm ăn buôn bán không được để tình bạn hoặc lòng thương hại ảnh hưởng đến. [in financial and commercial matters one must not be influenced by friendship, pity etc.....])

- *Rạp hát này có còn hoạt động kinh doanh không?* = **Does this theatre stay** (= remain) **in business?** Không, nó đã ngừng kinh doanh hai năm về trước = **No, it went out of business two years ago.** Hoặc: **No, it stopped trading...**

- *Kinh doanh tiền tệ, tín dụng và dịch vụ ngân hàng* = **to trade in currency, credit and banking services...**

- *Các thành phần kinh tế trong nước và ngoài nước* = **the economic sectors at home and abroad.**

- *Làm uỷ thác* = **to act as trustee; to be entrusted with; to be made responsible for; to have charge of...** (Trustee (n) = người được uỷ thác tức người có quyền quản lý hợp pháp tiền bạc hoặc tài sản được cất giữ cho một cá nhân hoặc một tổ chức nào đó... [= someone (or

firm....) with legal control of money or property that is kept for another person (organization)].

Những đứa bé này còn quá nhỏ để được giúp đỡ uỷ thác tiền bạc của gia đình = **these children are too young to be entrusted with family money.**

Đó là sứ mạng nặng nề mà Ngài Bộ trưởng đã uỷ thác cho anh ta = **It was the heavy mission (that) the Minister had entrusted to him.**

- Các nguồn vốn dài hạn, trung hạn, ngắn hạn = **long, middle, and short-term capital sources.**

- Các tổ chức kinh tế xã hội, cá nhân trong và ngoài nước: **domestic foreign socio-economic organizations and individuals.**

- Thực hiện tín dụng tài trợ (= cung cấp tín dụng tài trợ) = to provide (= to supply; to furnish...) **credit support for...**

Eg: **To provide a library with books** = Cung cấp sách cho một thư viện (= **To provide books for a library**).

Nông thôn = **rural areas; country areas** (= regions; zones...)

Eg: Hơn 200 trăm triệu đồng đã được chi dùng để nâng cấp việc cung cấp nước sạch tại nông thôn = **Over 200 million dong was used to upgrade** (= to improve) **clean water supplies in rural areas.**

Câu 2:

- Ngoài hoạt động bằng vốn huy động (= ngoài hoạt động bằng cách huy động vốn) = **besides its operation by mobilizing capital.**

- Nhận vốn uỷ thác = **to receive capital in trust.**

Lưu ý: **in trust** = (gởi) uỷ thác; giữ cho cá nhân hoặc tổ chức khác = **kept as a trust; kept for another person or organization. On trust:** tin đại vào mà chẳng cần bằng chứng hoặc kiểm tra, điều tra gì hết (= without proof or investigation)

Eg: Thật không khôn ngoan chút nào để tin bừa những gì hắn nói = **It would be unwise to take what he says on trust.**

Tài sản đó được gửi uý thác cho con gái tôi đến khi nó hai mươi tuổi = **That property is being kept in trust for my daughter until she is twenty.**

- *Chương trình của cộng đồng EC* = **the programme of European Community.**

- *Tạo công ăn việc làm* = **to settle** (= to supply; to furnish; to provide...) **employment for; to create occupations for; to give jobs to...**

- *Những người hồi hương*: **the repatriated; the people sent back to Vietnam; the returnees...**

To repatriate = hồi hương, gửi trả về quê nhà (= to send back to their own country).

Repatriation (n) = Sự hồi hương (act of sending people back to their own country).

Eg: Việc hồi hương những tù binh chiến tranh này sẽ được thực hiện vào tháng tới = **The repatriation of these prisoners of war is going to be carried out next month.**

- *Chương trình cho vay hộ nông dân* = **the programme of providing loans for farmer households.**

Household (n) = hộ (= tất cả những người sống chung trong một gia đình kể cả những người tạm trú [all the people living in a house including lodgers...]).

Eg: Chỉ 10% các hộ dân tại TP Hồ Chí Minh đã có tủ lạnh = **Only 10% of households in Ho Chi Minh City owned a fridge.**

Householder (n) = Chủ hộ (= head of household).

Eg: Ủy ban nhân dân Quận đã kêu gọi các chủ hộ giúp đỡ các nạn nhân lũ lụt ở đồng bằng sông Cửu Long = **The district people's committee appealed to householders to help flood victims in Mekong Delta.**

Chương trình tín dụng của tổ chức phụ nữ thế giới = **The programme of credit of the world women organization.**

Câu 3:

- *Chủ trương khoán sản phẩm cho người lao động* = **the policy of implementing product – based contract with workers.**

- *Xác định* = **to affirm; to declare firmly, to assert; to state confidently** (hoặc forcefully...)

Eg: Mọi người đều xác định sự vô tội của anh ấy = **Everybody asserted his innocence.**

Việt Nam đã hơn một lần xác định chủ quyền của mình trên các hòn đảo đó = **Many a time, Vietnam has firmly declared its sovereignty over those islands.**

- *Đơn vị kinh tế tự chủ* = **self-governing** (= autonomous [adj]) economic units.

...*đã tạo ra động lực...* = nên dùng **this** hoặc **that** (pron) để làm **subject** cho “*đã tạo ra*” = **this had created** (= produced...) a **strong motive for the development...** Có thể thay **motive** (n) = **impetus** (n); **impulse** (n) nhưng phải lưu ý “prepositions” theo sau. Ta nói: **motive for**, nhưng “**impetus**” hoặc **impulse to**.

Eg: **Jealousy was his motive for attacking her** = Sự ghen tuông đã là động lực của hắn tấn công nàng (= ...his impetus to attack her).

Động lực của cuộc mưu sát có lẽ là chính trị = **The motive for the murder was probably political.** (= impulse to the murder...). Cũng có thể dịch động lực = **driving force...**

- *Nhu cầu* = **requirement (n); need (n); (= demand (n)).**

Eg: Nhu cầu nhà ở tại TP. Hồ Chí Minh đang gia tăng = **The need (= demand (n)...) for housing in Ho Chi Minh City is increasing.**

Câu 4:

- *Do* = **due to; owing to; because of...**

Eg: Chị ấy đã đến trễ do xe cộ đông đúc = **She arrived late due to (owing to; because of...) heavy traffic (= lots of vehicles on the street).**

- *Chính sách khuyến khích cụ thể* = **concrete encouraging policy.**

Ta có thể thay: **encouraging = promoting; supporting...**

Trong ý nghĩa hạn hẹp, ta có thể thay **policy = principles (pl.n); rules (pl.n); practices (pl.n); regulations; instructions (pl.n); ways (pl.n)...**

Eg: Chính sách của công ty chúng ta về việc sử dụng bộ đội phục viên thế nào? = **What is our company's policy on employing demobilised soldiers?** Hoặc = **What are our company's principles (= rules; instructions...) on employing...**

- *Hội đồng hoạch định chính sách* = **policy planning council.**

- *Cơ chế quản lý* = **managing mechanism; management structure...**

- *Nhà nước chủ trương xoá bỏ phương thức "ứng trước vật tư cho nông dân"* = **the Government decides (= determines; resolves...) to put an end to the procedure of lending general materials to peasants hoặc dịch đơn giản hơn...the State decides not to advance general materials to farmers.**

- *Ứng trước* = **to advance; to lend...**

Eg: Anh ta đã xin ông chủ ứng trước cho mình một tháng lương = **He asked his employer to advance (= lend) him a month's salary.**

- Các Ngân hàng Nông nghiệp tỉnh thường ứng trước tiền để nông dân mua hạt giống và phân bón = **The Agricultural Banks in provinces often advance money to farmers for the purchase of seed and fertilizers.**

- Bức bách = **pressing** (adj); **urgent** (adj).

Eg: Những vấn đề kinh doanh bức bách đã ngăn cản anh ta đi xa tiêu khiển = **Pressing business matters prevented him from taking a holiday** (= business matters that need to be dealt with immediately prevented...)

- Cho vay nặng lãi = **to lend money at heavy interest rate.**

Có thể thay "heavy" = **exorbitant** (adj); **unreasonable** (adj); **unusual** (adj.); **unexpected**...

- Cho vay cắt cổ = **to lend money at an excessive (= unbearable) rate of interest...**

- Cả quy mô và lãi suất = **in terms of scale and interest rate.**

Có thể thay **in terms of** = **in respect of**; **with special reference to** (sth); **as regards sth** (idiom)...

Eg: Chúng tôi có ít thông tin về quá khứ cô nàng = **We have little information as regards her past.**

Về điểm này, tôi đồng ý với các bạn = **As regards this point, I agree with you.**

Câu 5:

- Trước tình hình gay gắt đó = **facing this critical situation.**

Có thể thay **facing** = **coping with**; **dealing with**; **meeting with**...và **critical situation** = **serious situation**; **difficult condition**; **decisive fact** (event...thực tế, biến cố có tính cách quyết định).

Eg: We are at a critical (= decisive) time in our history = Chúng ta đang ở vào thời kỳ quyết định của lịch sử.

The patient's condition is critical = Tình trạng của bệnh nhân thật nguy kịch (= He is very ill and may die).

- *Thực hiện làm thử chương trình cho vay trực tiếp đến các hộ nông dân* = **to carry out a pilot programme by supplying direct loans for farmer households** hoặc đơn giản hơn: **to make an experiment (= a trial; a test...) on furnishing farmer households with direct loans...**

Lưu ý: pilot được dùng ở đây là (adj) [attributive] = thử nghiệm (= done as a test on a small scale in order to see whether it will be successful).

Eg: A pilot project = một dự án thử nghiệm.

We're doing a pilot survey on this product; if it sells well, we'll go into full production = Chúng tôi đang tiến hành khảo sát thử nghiệm sản phẩm này; nếu có bán chạy, chúng tôi sẽ đi vào sản xuất đại trà.

- *Với lãi suất dương* = **at plus interest rate.**

Ta nói: **at a rate; at the rate; at that/this rate...**

Eg: Công ty chúng tôi sản xuất thùng nhựa tròn với mức 50 chiếc một ngày = **Our company produces round plastic barrels at a rate for 50 a day** (hoặc per day).

Câu 6:

- *Cho vay hộ sản xuất* = Việc cho các hộ sản xuất vay thông qua các Ngân hàng Nông nghiệp... = **The lending to production households by Agricultural Banks...**

- *Phát huy tác dụng sâu xa về kinh tế và xã hội nông thôn* = **to deeply influence the socio-economic conditions in rural areas** hoặc dịch

đơn giản hơn: **to exert** (= to make...) **a deep influence** (= a profound effect ...) **on the rural society**.

Lưu ý: to have, to exert...an influence hoặc an effect on sth. Khi dùng to influence; to affect phải bỏ giới từ "on".

Eg: The climate affected (= influenced...) **his health** = **the climate had an influence** (= effect ...) **on his health**.

- *Tăng năng suất và sản lượng cây trồng, súc vật nuôi* = **to increase** (= to augment; to speed up; to raise ...) **the capacity and production of trees and cattle**.

- *Đa dạng hoá sản phẩm* = **to diversify products; to give variety to products; to make products become diverse** (= various; different...); **to vary the kinds of products; to make different products...**

Eg: Nhà máy của bà ta đang cố gắng đa dạng hoá sản phẩm = **Her factory is trying to diversify products** (= trying to make different products).

Chính sách của Nhà nước là đa dạng hoá sản xuất và trồng nhiều cây xanh để bảo vệ môi trường = **The Government's policy is to diversify production and grow trees to protect the environment**.

- *Xoá bỏ cơ bản nạn cho vay nặng lãi* = **to basically eradicate the lending at high interest rate; to fundamentally stop the lending at heavy interest rate**.

Ta cũng có thể thay thế **to stop** hoặc **to eradicate** = **to prevent; to hinder; to obstruct...**

Eg: To obstruct the passage of a bill through parliament = **Ngăn cản việc thông qua dự luật tại Nghị viện** (= to try to prevent a law being passed).

I have much business that has hindered my answering your letter = **Tôi có nhiều công việc đã ngăn cản tôi trả lời thư bạn**.

Câu 7:

- Quy mô cho vay = **the scale of lending.**

- Được mở rộng đồng đều trên phạm vi cả nước = **to be evenly (= equally...) expanded (= broadened; widened...) throughout the country.**

Eg: You could widen your knowledge by attending such courses =

Bạn có thể mở rộng kiến thức của bạn bằng cách tham dự các khoá học như thế.

Our foreign trade has been expanded (= broadened...) during recent years = Nền ngoại thương của chúng ta đã được mở rộng trong các năm qua.

- Đặc biệt các tỉnh miền núi = **exceptionally in mountainous provinces; especially in provinces having lots of mountains....**

- Nhờ mở rộng cho vay... nguy cơ giải thể = **thanks to (= owing to, due to...) expansion of lending, production households can gradually get out of unsuccessful business and out of the danger of being dissolved.**

Hoặc: **the expansion (= enlargement...) of lending helps production households to avoid unsuccessful affairs and the threat of being broken up.** Cũng có thể thay **threat (n)** (nguy cơ, mối đe dọa) = **misfortune (n); bad luck (n)** (nỗi bất hạnh)...

Câu 8:

Có thể dịch: **The above results are merely initial steps but they have affirmed the fact that the lending to production households is right agreeing with the way of renovating (= improving...) and developing agriculture and rural areas of the party as well as affirming the growth of the Vietnamese Bank for Agriculture.**

Hoặc: **The mentioned achievements are only the beginning stages but they have firmly (= definitely) denoted that the lending to production families is right and suitable for the way of renewing and developing agriculture and rural zones of the party as well as affirming the growth of Vietnam Agricultural Bank.**

- Một vài ví dụ khác về **as well** (= also, too...) và **as well as** (idiom) (= in addition to being / doing sth).

Ông ta dạy tiếng Anh cũng giỏi như ông đã dạy tiếng Hoa vậy = **He teaches English as well as he taught Chinese.**

Anh ấy trồng hoa cũng giỏi như trồng rau cải vậy = **He grows flowers as well as vegetables.**

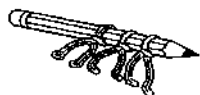
Chị ấy tốt lại còn biết điều = **She is kind as well as sensible.**

Diễm là giáo viên dạy văn có tài cũng như là ca sỹ vậy =

Diem is a talented literature teacher as well as being a singer.

Nam muốn cải thiện vốn tiếng Anh cũng như tiếng Hoa của mình = **Nam wants to improve (= to better) his English and his Chinese as well.**

Tôi sắp đi Huế và bạn của tôi cũng vậy = **I am going to Hue (seaside town) and my friend is coming as well.**

Bài dịch tham khảo:

VIETNAM AGRICULTURAL BANK

1. Vietnam Bank for Agriculture is State business trading in currency, credit and banking services to the economic sectors at home and abroad, acts as trustee for long, middle and short – term capital sources of the government, domestic foreign socio-economic organizations and individuals and provides credit support mainly for agriculture and rural areas.
2. Besides its activity by mobilizing capital, Vietnam Agricultural Bank receives capital in trust from such foreign organizations as the program of European Community (EC) “**to create jobs for the repatriated**”, the program of “**providing loans for farmer households of the Netherlandish government**”, the programme of “**credit of the World Women Organization**”, the FAD programme, etc.....
3. In the late 1980s, from the policy of implementing product-based contract with workers and affirming farmer households as self-governing economic units, this had created a strong motive for the development of agriculture and rural areas. The requirement of capital for development of agricultural production is greatly increased.
4. However, due to lack of concrete encouraging policies on the one hand and at the requirements of renovating the man-aging mechanism, the State has the policy to eradicate the measure of

'advancing' general materials to farmers. This will make the need of capital for production of farmers more pressing, leading to widespread development of lending money at exorbitant interest rate in terms of scale and interest rate.

5. Facing this critical situation, the Agricultural Bank has carried out a pilot programme by supplying direct loans for farmer households at plus interest rate.
6. The lending to production households by Agricultural Bank has, in recent years, deeply influenced the socio-economic conditions in rural areas, especially increasing the capacity and production of trees and cattle diversifying products, creating jobs and eradicating the lending at high interest rate basically.
7. The scale of lending is evenly expanded throughout the country, exceptionally in mountainous provinces. Thanks to expansion of lending, production households can gradually get out of unsuccessful business and out of the danger of being dissolved.
8. The above results are merely initial steps but they have affirmed the fact that the lending to production households is right, agreeing with the way of renovating and developing agriculture and rural areas of the Party as well as affirming the growth of the Vietnamese Bank for Agriculture.

BÀI 3:

VIETCOMBANK VÀ CÁC LOẠI THẺ THANH TOÁN

1. Đa dạng hoá hoạt động kinh doanh là một trong những chiến lược của Ngân hàng Ngoại thương Việt Nam (Vietcombank).
2. Dịch vụ thanh toán thẻ tín dụng quốc tế và gần đây việc phát hành thẻ thanh toán của riêng Vietcombank đã khẳng định quyết tâm của Vietcombank trong hiện đại hoá công nghiệp ngân hàng để phát triển và hoà nhập với thị trường quốc tế.
3. Ông Nguyễn Duy Lộ, Phó Tổng Giám đốc thứ nhất Vietcombank kiêm Giám đốc Vietcombank Tp. Hồ Chí Minh cho biết: hiện nay có khoảng 70% lượng tiền mặt còn lưu thông ngoài ngân hàng và chỉ có 30% được thanh toán qua ngân hàng.
4. Việc dùng thẻ thanh toán sẽ dần thay thế tỷ lệ nói trên.
5. Từ năm 1991 đến nay, Vietcombank đã làm tổng đại lý thanh toán cho các ngân hàng nước ngoài để đưa bốn loại thẻ tín dụng quốc tế thông dụng nhất vào sử dụng ở Việt Nam là VISA, MASTERCARD, JCB và AMERICAN EXPRESS.

6. Ngày nay, thẻ tín dụng không còn là một phương thức thanh toán mới lạ đối với các doanh nghiệp Việt Nam, kể cả các doanh nghiệp tư nhân.
7. Với hơn 500 điểm tiếp nhận thẻ trong cả nước (Tp. Hồ Chí Minh: 330 điểm, Hà Nội: 140 điểm, các thành phố khác: 30 điểm) đủ tạo thuận lợi cho các nhà kinh doanh, khách du lịch đến Việt Nam.
8. Chỉ riêng 9 tháng đầu năm rồi, Vietcombank đã nhận thanh toán bằng các loại thẻ thanh toán quốc tế hơn 100,6 triệu đô la Mỹ.
9. Dịch vụ này đã mang lại cho Vietcombank 439.350 đô la Mỹ.
10. Thanh toán thẻ tín dụng quốc tế là một dịch vụ mang lại hiệu quả kinh tế cao và hầu như không có rủi ro.
11. Vì vậy, các ngân hàng thương mại, các chi nhánh ngân hàng nước ngoài tại Việt Nam đang ráo riết cạnh tranh với Vietcombank.
12. Mặt khác, từ 1/ 7/ 1993 đến nay, Vietcombank bắt đầu phát hành thẻ thanh toán của mình.
13. Sau hơn một năm triển khai, Vietcombank đã có hơn 240 điểm tiếp nhận thẻ (loại A, loại B) và phát hành được 325 thẻ với số tiền phát hành là 8,4 tỷ và số tiền thanh toán là hơn 5 tỷ đồng.
14. Tuy nhiên, theo ông Nguyễn Duy Lộ, việc phát hành thẻ thanh toán mới chỉ là "quá trình tự làm" của Vietcombank chứ chưa được phổ cập trong các doanh nghiệp và rộng rãi trong nhân dân.
15. Muốn việc thanh toán thẻ trở thành pháp lệnh thì cần phải có cơ chế chung của Nhà nước.
16. Đồng thời với quyết định mới của Thủ tướng Chính phủ về việc bổ sung, sửa đổi một số điểm về quản lý ngoại hối để tiến tới mục tiêu "trên lãnh thổ Việt Nam chỉ dùng tiền đồng Việt Nam", Vietcombank sẽ phát hành thêm nhiều thẻ cho các đối tượng người nước ngoài được thuận tiện.

NOTES:

- Thẻ thanh toán = **payment card.**

Câu 1:

- Đa dạng hoá = **to diversify; to give variety to; to make diverse** (= various; abundant; plentiful...).

Eg: Chúng tôi muốn các bữa ăn của chúng tôi được đa dạng hoá = **We want to have our meals diversified.**

Ông giám đốc đã hứa sẽ đa dạng hoá các sản phẩm = **The director promised to give variety to the products.**

Một trong những chiến lược: **One of the strategic objectives** (= targets; purposes; aims...). Cũng có thể dịch: **is in the strategy of...**

Câu 2:

- Dịch vụ thanh toán thẻ tín dụng quốc tế = **The service of payment by international credit card.**

...của riêng Vietcombank = **...of Vietcombank** (bỏ từ “riêng”).

- Đã khẳng định = **have affirmed** (dùng Present perfect vì trong câu có adv “recently”).

- Quyết tâm = **determination; decision; resolution...**

Eg: Quyết tâm rút lui (= về hưu) của anh ấy đã làm tất cả chúng tôi sửng sò = **His decision to retire surprised all of us.**

- Công nghiệp ngân hàng = **bank technology.** (Banking [n] = công việc ngân hàng [business of keeping a bank].)

Technology (n) = kỹ thuật (= công nghệ) [study of using scientific knowledge for practical purposes]).

Banking hours = giờ hoạt động của ngân hàng.

- *Hòa nhập* = to integrate into; to mix with; to become a member (hoặc a part) of...

Eg: Họ đã hội nhập với dân địa phương = **They mixed with the local inhabitants.**

Hãy giúp đỡ những người tị nạn Việt Nam này nhanh chóng hội nhập vào cộng đồng = **Help these Vietnamese refugees integrate quickly into the Community.**

Câu 3:

- *Phó Tổng Giám đốc thứ nhất*: **First deputy Director General.**

Kiểm (= kiêm nhiệm) = **Concurrently** (adv)

Ông ấy kiêm nhiệm nhiều chức vụ (= Ông ấy nắm giữ nhiều chức vụ)
= **He holds a plurality of offices = He holds several positions at the same time.**

- *Hai đề tài này sẽ được nghiên cứu cùng một lúc* = **These two subjects will be studied concurrently.**

- *Tiền mặt*: **cash** (n).

- *Trả bằng tiền mặt*: **to pay in cash.**

- *Trả tiền bằng chi phiếu* = **to pay by cheque** (hoặc check [US]).

To have cash in hand = có sẵn tiền. **To be in cash** = có tiền; **to be out of cash** = hết tiền.

- *Lưu thông* = **to circulate; to pass round...**

Eg: Một số lượng lớn nhật báo và tạp chí đang được lưu thông trong dân chúng = **A great number of newspapers and magazines are being circulated (= passed round) among the people.**

- *Thanh toán* = **to liquidate; to pay; to settle...**

- *Thanh toán các món nợ* = **to liquidate** (= to pay; to settle...) **the debts**. "To liquidate" còn có nghĩa dứt điểm, trừ khử, giết chết (= to put an end to, to kill...)

Nàng đã thanh toán tất cả các tình địch của nàng = **She liquidated all her rivals in love.**

Ông ta đã và đang cố gắng thanh toán các đối thủ chính trị của mình = **He has tried to liquidate his political opponents.**

Câu 4:

- *Dần dần* = **Step-by-step; gradually; by degrees; progressively; increasingly...**

Eg: Tình bạn của họ đã dần dần phát triển thành tình yêu = **Their friendship by degrees grew into love.**

- *Tỷ lệ nói trên* = **the above ratio; the mentioned proportion...**

Eg: Hàng nhập khẩu sẽ được cho phép theo tỷ lệ hàng xuất khẩu = **Imports will be allowed in proportion to exports.**

Việc chi trả sẽ theo tỷ lệ công việc làm được chứ không theo tỷ lệ thời gian = **The payment is in proportion to work done, not in proportion to time.**

Câu 5:

- *Đại lý* = **agent (n)** (= person who acts for another or others).

- *Đại lý vận tải đường thủy* = **a shipping agent** (= one who sends goods by ship or by other means of transport for merchants and manufacturers). Tổng đại lý = **sole agent** [sole (adj) = duy nhất.

Eg: Sự bất cẩn là nguyên nhân duy nhất của tai nạn = **Carelessness is the sole cause of the accident.**

Chúng tôi có độc quyền bán các sản phẩm của Toshiba = **We have the sole right of selling Toshiba products (= the right restricted to us).**

- *Đưa vào sử dụng* = **to put sth into use.**

- *Bốn loại thẻ tín dụng quốc tế thông dụng nhất* = **The four most common international credit cards.**

Câu 6:

- *Phương thức thanh toán tiền mới lạ ... tư nhân* = **New modes of payment; alien way of payment to Vietnamese commercial establishments, including the private ones.**

- *Không còn... nữa* = **no longer** (dùng trước động từ thường và sau các trợ động từ); **not...any more** (hoặc longer).

Eg: Tôi không còn yêu anh nữa = **I no longer love you = I don't love you any more** (hoặc any longer).

Câu 7:

- *Với hơn 500 điểm* = **with over 500 places; with more than 500 spots.**

Eg: Anh có biết chỗ ông ta bị ám sát không? = **Do you know the spot where he was murdered?**

- *Đù tạo thuận lợi cho* = **there are favourable conditions for... suitable circumstances for...; proper surroundings for...**

Câu 8:

Nên hiểu: *chi trong 9 tháng ... Vietcombank đã thanh toán bằng các loại thẻ ... một số tiền lớn...* =

Only in the first nine months of last year, Vietcombank liquidated (= paid; settle...) by international credit cards a total or more than US\$ 100.6 million.

Câu 9:

- *Mang lại* = **to bring (sb) (sth) hoặc to bring sth for sb.**

Mang đi **to take.**

Eg: Mang (hoặc đem) mấy cái chai không này đi đi và mang lại cho tôi một ly rượu = **Take these empty bottles away and bring me a glass of wine** (hoặc ...bring a glass of wine for me).

Mang cho ông ấy một cái ghế = **Bring him a chair** (hoặc ...bring a chair for him).

- *Phí dịch vụ* = **fee of service; charge (= payment) for service.**

Câu 10:

- *Hiệu quả kinh tế cao* = **High economic efficiency (= result).**

...và hầu như không có rủi ro = **...and bears almost no risks.**

Có thể thay "**to bear**" = "**to have**".

Eg: Tôi có phần hùn trong công ty này = **I bear (= have) a part in this company.**

Câu 11:

- *Ráo riết cạnh tranh với* = **to compete very harshly with; to be in a very severe rivalry (= competition; struggle ...) with (hoặc against); to contend very strictly (= strongly, keenly, sternly, severely...) with.**

Câu 12:

- *Mặt khác* = **On the other hand; on the contrary; on the opposite...**

- *Thẻ thanh toán của mình* = **its own payment card.**

Ta có thể nói: **this is my own house** hoặc **This house is my own.**

Câu 13:

- *Sau hơn một năm triển khai* = **after more than a year of implementation** (có thể thay = development)...
- *Với số tiền phát hành là 8,4 tỷ* = **with a total money of issuance reaching 8.4 billion; with an issued money of 8.4 billion.**

Câu 14:

- *Quá trình tự làm* = **The process of self-development...**

Lưu ý: Cách sử dụng tiếp đầu tố (**prefix**) **Self- Self** thêm vào đầu các danh từ, quá khứ hoặc hiện tại phân từ để tạo ra các danh từ hoặc tính từ mới với nghĩa “Chủ thể tự làm” (done itself, themselves.....).

Eg: **Adjustment** (n) = sự điều chỉnh.

→ **Self – adjustment** (n) = sự tự điều chỉnh.

- **Invited** (p.p.) = được mời → **Self – invited** (adj) = tự mời

Eg: Bọn chúng là những người khách không mời = **They are self-invited guests.**

Sealing (pres.p.used ad adj) = đóng kín, bịt kín, vá → **Self-sealing** (adj) = tự bịt kín, tự vá...

- *Lốp xe (vô xe) tự vá* = **a self – sealing pneumatic tyre** (US: tire).

- *Vô đặc*: **Solid tyre.**

- *Vô bơm hơi* = **pneumatic tyre.**

-..... *chứ chưa được phổ cập trong giới doanh nghiệp* ...**this has not yet become popular in the crowd of merchants, producers and the society....**

Câu 15:

- *Muốn việc thanh toán bằng thẻ trở thành pháp lệnh* = để đưa việc thanh toán bằng thẻ vào sắc lệnh do Thủ tướng ký, có các điều khoản

(Articles) quy định rõ ràng ...)] = **To turn** (= to change) **the payment by card into decree.**

Ta nói: **To turn sth into sth.**

Eg: Đừng biến niềm vui của nàng thành nỗi buồn = **Don't turn her glee into sadness.**

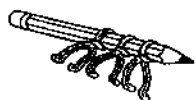
- *Phải có* = **there must be.**

Trước đây có, bây giờ không còn nữa = **There used to be.**

Eg: **There used to be a market near this pagoda** = Trước đây có một cái chợ gần ngôi chùa này.

There must be a solution for that problem = Phải có một giải pháp cho vấn đề đó.

- *Cơ chế chung* = **The common mechanism.**

Bài dịch tham khảo:

VIETCOMBANK AND PAYMENT CARDS

1. To diversify business activities is one of the strategic objectives of Vietnam Foreign Commerce Bank (VIETCOMBANK).
2. The service of payment by international credit card and the recent payment card issuance of Vietcombank alone have affirmed the determination of Vietcombank in modernizing banking technology to develop and integrate into the world market.
3. Mr. Nguyen Duy Lo, First Deputy Director General of Vietcombank concurrently Director of HCM City Vietcombank said: At present, 70% of cash is being circulated outside banks and only 30% of cash is liquidated through banks.
4. The use of payment cards will gradually replace the above ratio.
5. Since 1991, Vietcombank has acted as sole agents of payment for foreign banks to put the four most common international credit cards into use in Vietnam: **Visa Master Card-JCB and America Express**.
6. Nowadays, credit cards are no longer new modes of payment to Vietnamese businesses, including even private businesses.
7. With over 500 places to receive cards in the whole country (HCM City, 330; Hanoi, 140; other cities, 30), there are favourable conditions for businesspeople and tourists coming to Vietnam.
8. Only in the first nine months of last years, Vietcombank liquidated by international credit cards an amount of over US\$ 100.6 million.

9. This service has brought Vietcombank US\$ 439, 350 fees of service.
10. Payment by international credit cards is a service bringing high economic efficiency and bears almost no risks.
11. For that reason, commercial banks, foreign bank branches in Vietnam are competing very harshly with Vietcombank.
12. On the other hand, since 1 July 1993, Vietcombank has begun issuing its own payment cards.
13. After more than a year of implementation. Vietcombank has had 240 places of receiving cards (type A, type B) and issued 325 cards with an amount of money of issuance reaching 8.4 billion and the sum of payment is over 5 billion dong.
14. However, according to Mr. Nguyen Duy Lo, the issuance of payment cards is merely the “process of self – development” of Vietcombank and this has not yet been used in business circles, and the people.
15. To turn the payment by card into decree, there must be the common mechanism of the State.
16. At the same time with the new decision of the Prime Minister about supplementing and amending a number of articles on managing foreign currencies to proceed the sole use of Vietnamese dong in the territory of Vietnam, Vietcombank will issue more cards to foreigners for their convenience.

BÀI 4: THỊ TRƯỜNG HÀNG ĐIỆN TỬ GIA DỤNG TẠI VIỆT NAM

1. Cách đây hơn 5 năm, mua một TV màu hay một đầu máy video là cả một vấn đề lớn. Làm sao mua được loại tốt? Giá cả liệu có hợp lý không? Nhưng đến bây giờ thì người mua có thể hoa mắt trước hàng chục nhãn hiệu TV, Casette, Video ...đang bày bán khắp mọi nơi.
2. Theo nguồn tin của Liên hiệp Điện tử và Tin học Việt Nam thì nhu cầu về hàng điện tử gia dụng của Việt Nam hàng năm gia tăng trên 17%.
3. Chỉ trong khoảng 2 năm trở lại đây, Việt Nam đã có trên 100 cơ sở lắp ráp các sản phẩm điện tử với công suất 4 triệu chiếc / năm.
4. Các sản phẩm lắp ráp tại Việt Nam đã bắt đầu giành được sự tin tưởng của khách hàng và gần như đã chiếm lĩnh thị trường nội địa.

5. Tuy nhiên, hiện nay cả nước chỉ có 12 cơ sở lắp ráp đạt đến trình độ quy mô công nghiệp có vốn đầu tư lớn và dây chuyền công nghệ hiện đại.
6. Liên hiệp Điện tử Tin học Việt Nam trong những năm gần đây đã đầu tư hơn 4 tỷ đồng và nhiều triệu đô la Mỹ để mua sắm dây chuyền thiết bị đồng bộ để lắp ráp các sản phẩm điện tử gia dụng cao cấp dạng CKD cho các Vietronics trực thuộc.
7. Những đầu tư trên đã đảm bảo chất lượng các sản phẩm trước khi chúng được xuất xưởng.
8. Công bằng mà nói, thị trường hàng điện tử gia dụng của Việt Nam còn ẩn chứa nhiều tiềm năng và sẽ phát triển nhanh chóng.
9. Từ chỗ chỉ vài ba loại lúc đầu, nay đã có hàng chục nhãn hiệu nổi tiếng trên thế giới của Châu Á, Châu Âu chạy đua cạnh tranh quyết liệt vào thị trường Việt Nam.
10. Chúng ta có thể kể ra một số tên tuổi như SONY, TOSHIBA, PANASONIC, SHARP, SANYO, GOLDSTAR, DAEWOO, SAMSUNG, PHILIPS, THOMSON.....
11. Tuy nhiên, cho đến nay các nhãn hiệu Châu Âu đã hầu như vắng bóng trên thị trường Việt Nam nhất là TV và Video.
12. Hiện tại, trong khi các hãng xưởng Châu Âu dừng lại ở mức độ khuyến mãi thì các hãng sản xuất điện tử Châu Á đã có những bước tiến dài bằng cách đưa linh kiện lắp ráp vào Việt Nam và thiết lập các mạng lưới bảo hành khắp Việt Nam.
13. Cùng với sự phát triển kinh tế và mức sống của người dân Việt Nam đã được cải thiện thì thị trường hàng điện tử gia dụng sẽ có nhiều cơ hội để phát triển.

NOTES:

- *Hàng điện tử gia dụng*: **household electronic appliances.**

Có thể thay **appliance** = **device (n); machine (n); apparatus (n)**...

Eg: Chiếc máy tính này giá bao nhiêu? = **How much is this calculation machine?**

Các loại máy tiết kiệm sức lao động như máy giặt, máy hút bụi, máy rửa chén bát ...đã và đang giúp đỡ các bà nội trợ với nhiều công việc nhà = **The labour – saving devices (= apparatuses, appliances.....) such as washing machines, vacuum cleaners, dishwashers have helped housewives with a lot of housework.**

Electronic: (adj) thuộc về điện tử, hoạt động nhờ điện tử (**working by means of an electric current passing through CHIPS, TRANSISTORS OR VALVES...**)

Eg: *Nhạc điện tử* = **electronic music.**

- *Kỹ sư điện tử* = **an electronic engineer** (Electronic [adj] = of or concerned with electrons or electronics).

Electronics (n) (sing.v) = ngành điện tử, điện tử học.

Eg: Chị ấy làm trong ngành công nghiệp điện tử ở quận Cầu Giấy = **She works in the electronics industry in Cau Giay district.**

Câu 1:

- *Cách đây hơn 5 năm*: **more (than) five years ago; over five years ago...**More có nhiều từ loại: **Determiner, pronoun và adverb.**

a. Det (cũng có sách cho tương đương với tính từ) (more additional [adj.]).

Eg: **More reading = additional reading** (bài đọc thêm).

Công ty chúng tôi cần thêm công nhân = **Our company needs more workers.**

b. Pron: Tôi muốn khám phá nhiều điều về cô nàng hơn

= **I want to find out more about her.**

Loại băng video như thế này có còn nhiều nữa không?

= **Is there much more of this video tape?**

c. Adv: Dùng trong so sánh độc lập (independent comparative) hoặc so sánh hơn (comparative degree).

Eg: Hãy hành động cẩn thận hơn = **Act more carefully!**

Hùng khiêu vũ đẹp hơn Huyền. = **Hung dances more beautifully than Huyen.**

Cuộc sống càng trở nên đắt đỏ hơn = **Life is becoming more and more expensive...**

- *Làm sao mua được loại tốt?* = **How can we buy a good quality one?** (= colour television); **How to buy a high quality one?**

- *Người mua có thể hoa mắt* = **buyers stand amazed at...** Có thể thay to stand amazed at = **to be surprised** (= wondered...) at.

Đừng dịch “hoa mắt” = **to be dazzled** hoặc **to be made unable to see clearly** sẽ không có nghĩa.

- *Hàng chục nhãn hiệu TV* = **tens of labels of TVs ...scores of labels of TVs ...** (Scores of = a lot of...)

Eg: Có nhiều người lắm, có thể tám chục hoặc hơn nữa = **There were scores of people, maybe eighty or more.**

Đang bày bán = **on sale; offered to be sold; available for buying; offered for purchase...**

Câu 2:

Liên hiệp Điện tử và Tin học Việt Nam = **the Union of Vietnam Electronics and Informatics.**

- Theo nguồn tin của... = **according to the source of; from the information of...**

- Hàng năm gia tăng trên 17% = **to annually increase by over 17 %**
(nhớ dùng giới từ **By** khi nói %).

Eg: Mức lạm phát đã gia tăng 2% = **The rate of inflation has increased by 15% in the past year.**

Anh ta đang tăng tốc độ để vượt qua chiếc xe tải = **He is increasing his speed to overtake = (to pass) the lorry.**

Câu 3:

- Chỉ trong vòng 2 năm trở lại đây = **within two years; not beyond two years; near by two years.**

Eg: Hãy cố gắng sống trong vòng lợi tức của bạn = **Try to live within your income (= Don't spend more than your income).**

- Cơ sở = **establishment (n); business; workshop (n); building (n);**

Eg: Houses, schools, churches, hotels, factories, and sheds are all **buildings.**

- Lắp ráp = **to assemble (vt); to fit; to put together (the parts of...)**

Eg: Nhiều bộ phận của những chiếc xe gắn máy này được lắp ráp tại Việt Nam = **Many parts of these motorbikes are put together in Vietnam.**

- Công suất = **capacity (n); output (n); quantity (n); production (n)...**

Eg: Gia tăng sản lượng (= công suất) bằng cách sử dụng các quy trình và các thiết bị tốt hơn = **to increase production by using better methods and equipment...**

Câu 4:

- *Giành được sự tự tin tưởng của khách hàng* = **to win the trust of customers; to get the confidence of clients; to receive (= to gain; to obtain ...) the belief of patrons...**

- *Chiếm lĩnh*: **to dominate (vt); to affect; to control (vt); to influence (vt); to become influential in; to have (= to exert) an influence (= effect [n]...) on...**

Eg: Tình yêu và bổn phận đang đấu tranh để chiếm lĩnh tâm hồn nàng
= **Love and duty are struggling to dominate her mind.**

- *Thị trường nội địa* = **the local (= inland [adj]; domestic [adj]) market.**

Eg: Nội thương = **island trade.**

Du khách nội địa = **inland tourists...**

Câu 5:

- *Cơ sở lắp ráp*: **assembly establishment; assembling workshop...**

- *Trình độ quy mô công nghiệp*: (= trình độ công nghiệp trên quy mô lớn) = **the industrial level on a large scale.**

- *Dây chuyền công nghiệp hiện đại*: **modern industrial line.**

- *Dây chuyền lắp ráp*: = **assembly line.**

Câu 6:

- *Trong những năm gần đây*: **in recent years; a short time ago; recently (adv.); not long ago...**

Eg: Cô nàng chỉ mới bắt đầu học Anh văn vài năm gần đây thôi = **She has only started learning English in recent years...**

- *Đầu tư*: **to invest; to put (money) in...**

Eg: Bây giờ là lúc tốt nhất để đầu tư = **The best time to put money in is now.**

- *Phần lớn số tiền đã được đầu tư vào dự án này* = **Much of the money was invested in this project.**

- *Dây chuyền thiết bị đồng bộ*: (= dây chuyền lắp ráp đồng bộ) = **an identical assembly line (Identical [adj] = đồng bộ, cái trước và cái sau đều giống nhau y chang [= exactly alike]).**

Eg: Không có vân tay của hai người nào lại giống nhau y chang = **The finger – prints of no two persons are identical.**

- *Cao cấp*: **high – class; top – quality...**

- *Dạng CKD* = **the form of CKD**, (CKD là các chữ viết tắt của Completely Knocked Down [tháo rời hoàn toàn]).

- *Các Vietronics trực thuộc*: **the affiliated Vietronics firms...**

(Affiliated [adj] = trực thuộc [= connected with; joined to...]).

Eg: Các bản câu hỏi (thống kê, điều tra...) đã được gửi đến tất cả các Hiệp hội Thương mại trực thuộc = **Questionnaires were sent to all affiliated Trade Unions.**

Eg: Trung tâm ngoại ngữ này trực thuộc Đại học Sư phạm TP. HCM = **This foreign language center is affiliated to (hoặc with) HCM City Education University.**

Câu 7:

- *Đảm bảo* = **to guarantee (vt); to ensure (vt); to make sure hoặc certain...**

Eg: Chúng tôi không thể đảm bảo việc họ đến đúng giờ = **We cannot guarantee their punctual arrival.**

Tao khó lòng đảm bảo được sự có mặt của nàng tại tiệc sinh nhật của mày = **I hardly ensure her being at your birthday party.**

Guarantee (n) = sự đảm bảo.

Eg: Chiếc tivi này bảo hành 2 năm = **This TV set comes with two years' guarantee.**

Eg: Phía Việt Nam đòi hỏi một vài sự đảm bảo về việc rà soát trước khi ký hợp đồng = **The Vietnamese side is demanding certain guarantees about verification before signing the contracts.**

- **Chất lượng sản phẩm: the quality of products; the goodness of products.**

Câu 10:

- **Công bằng mà nói = fairly speaking; honestly speaking, speaking in a fair [adj] (just [adj]; reasonable [adj...] manner.**

Fair (adj) = công bằng, không thiên vị (= **impartial**) [adj]: treating each person, side, etc... equally and according to the law, rules, etc...)

Eg: Cho cô nàng những điểm cao như vậy là không công bằng = **It's not fair to give her such high marks.**

Lão giám khảo đó không công bằng chút nào. Lão luôn luôn cho mấy "con gà nhà" của lão điểm cao nhất = **That examiner is not fair at all. He always gives his favourites the highest marks** (hoặc: the highest marks to his favourites).

- **Còn ẩn chứa nhiều tiềm năng = to skill keep a lot of potentials (= potentialities); latent [adj] [= hidden] capacities.** Có thể thay **to keep = to have, to hold, to contain...**

Câu 11:

- Từ chỗ chỉ vài ba loại lúc đầu = **from a few kinds of labels at first; from a very small number of trademarks at the beginning; from not many sorts of labels at the start...**

Lưu ý: **Few** và **a few** tuy có nghĩa là ít nhưng danh từ đi sau nó luôn ở số nhiều.

Eg: Nàng là thiếu nữ rất ít nói = **She is a girl of few words.**

(= She says very little).

Rất ít người sống đến 100 tuổi và còn rất ít người hơn nữa sống đến 110 tuổi = **Few people (persons) live to be 100 and fewer still live to be 110** (Không cần nói 100, 110 years old hoặc fewer people; fewer persons).

- **Nổi tiếng khắp thế giới: world – famous (adj)...**

Một vài ví dụ khác có cách kết hợp tương tự: **world – old (adj)** = xưa như quả đất (**as old as the world**); **world – weary (adj)** = chán đời ... (**weary [adj]** = chán nản, mệt mỏi [tired]).

Eg: Tôi chán nghe những lời phân trần của anh lắm rồi = **I am weary of hearing your explanations.**

- **Chạy đua và cạnh tranh quyết liệt:** (= tham gia vào cuộc chạy đua ...) = **to engage in the harsh race and competition.**

Có thể thay **to engage in** = **to participate in; to take part in; to be busy oneself with; to have a share in.....** và **competition (n)** = **rivalry (n); combat (n); contention (n); fight (n); struggle (n).**

Thay **harsh (adj)** = **stern (adj); severe (adj); strict (adj); keen (adj); cruel (adj); intense (adj)...**

Eg: Chúng tôi phải giữ các sản phẩm của mình ở mức thấp vì có sự cạnh tranh gay gắt của nước ngoài = **We have to keep our products' prices low because of fierce foreign competition.**

Đã có sự cạnh tranh quyết liệt giữa các trường đại học tư = **There was a keen rivalry between the private universities.**

Câu 12:

- *Có thể* nên dịch = **May** chứ không dùng **Can**.

Eg: Thuốc uống này có thể chữa lành bệnh ho của bạn = **This medicine may cure your cough.**

- *Kể ra:* to mention (vt); to state (vt); to list (vt) to say (vt); to name....

Ta có thể dịch: **We may say such well-known names as SONY.....hoặc We may list some famous companies as follows; SONY...hoặc We may state a few world – wide firms like SONY...**

Eg: Ông ta đã công khai nói lên sự ủng hộ của mình đối với các cải cách giáo dục = **He has publicly stated his support for reforms of education.**

Câu 13:

Có thể dịch: **However, up to now European labels have almost disappeared on the Vietnamese market, especially TV and Video (labels), hoặc: Nevertheless (= in spite of that), so far Western trade market ... (Western [adj] thường viết hoa)= thuộc về Tây Âu (coming from or associated with Europe).**

Eg: Lối sống Tây phương = **the Western way of life.**

- *Triết học Tây phương:* **the Western philosophy.**

Đoàn kịch nghệ Thành phố Hồ Chí Minh đang lưu diễn tại các nước Tây Âu = **The HCM City Theatrical company is making a tour of Western countries.**

- So far = up to now; up to the present...

Eg: Cho đến nay mọi việc đều tiến hành tốt đẹp = So far, everything has gone well.

Cho đến nay chưa một chi tiết nào về các cuộc thảo luận của họ được tiết lộ = **No details of their discussions have so far been released.**

Bài dịch tham khảo:

THE MARKET OF HOUSEHOLD ELECTRONIC APPLIANCES IN VIETNAM

1. More five years ago, to buy a colour TV set or video was really a big problem. How can we buy a good quality one? Is the price reasonable? But up to now, buyers stand amazed at the display of scores of labels of TVs, cassettes video etc...on sale everywhere.
2. According to the source of the Union of Vietnam Electronics and Informatics, the demand for household electronic appliances in Vietnam has annually increased by over 17 %.
3. Within two years, Vietnam has had more than 100 establishments assembling electronic products with a capacity of over 4 million sets/year.
4. The products assembled in Vietnam have begun winning the trust of customers and have almost dominated the local market.
5. However, up to now, there have been only 12 assembly establishments attaining the industrial level on a large scale with huge investment capital and modern industrial line.
6. The Union of Vietnam Electronics and Informatics has in recent years, invested more than 4 billion Vietnam dong and millions of USD in buying identical assembly lines to assemble high- class household electronic appliances in the form of CKD for the affiliated Vietronics firms.

7. The above investments have guaranteed the quality of products before they are turned out.
8. Fairly speaking, the market of household electronic appliances of Vietnam still keeps a lot of potentials and will develop quickly.
9. From a few kinds of labels at first, now there have been tens of world-famous labels of Asia and Europe engaging in the harsh race and competition into the Vietnamese market.
10. We may mention some well-known names like SONY, TOSHIBA, PANASONIC, SHARP, SANYO, GOLDSTAR, DAEWOO, SAMSUNG, PHILIPS, and THOMSON...
11. However, up to now European labels have almost disappeared on the Vietnamese market, especially TV and video.
12. At present, while European firms have just stopped at promoting trade, Asian companies have made big strides by bringing assembly line to Vietnam and setting up maintenance networks throughout Vietnam.
13. Together with the economic growth and the improvement of the living standard of the Vietnamese people, the market of household electronic appliances will have a lot of opportunities for development.

BÀI 5:

MÁY TÍNH NÓI GÌ VỚI TUỔI TRẺ MAI SAU

1. Cách đây 10 năm, tin học còn được coi là một ngành học của người lớn thì nay đang trở thành gần gũi với tuổi trẻ.
2. Rất nhiều học sinh cấp 2, cấp 3 đã có may mắn tiếp cận với những chiếc máy vi tính.
3. Tại Thành phố Hồ Chí Minh trước đây, Hội tin học thành phố đã mở những mũi tiến công có tính chất đột phá đưa tin học đến với thiếu niên bằng việc tổ chức những lớp học và các cuộc thi năng khiếu tin học.
4. Cuộc thi năm 1994 tại Nhà văn hoá Thanh niên được ghi nhận là có số thí sinh đông hơn và chất lượng bài thi cũng cao hơn các lần thi trước.
5. Từ những lớp học xinh xắn ấy đến nay đã có hơn 200 trường học trong cả nước được lắp đặt tổng cộng hơn 1000 máy vi tính.
6. Đó chưa kể hàng trăm các trung tâm, các trường đào tạo ứng dụng tin học được mở ra ở các đô thị lớn thu hút đông đảo thanh, thiếu niên theo học.

7. Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành chương trình huấn luyện tin học cho các cấp độ A, B, C áp dụng đối với các trung tâm, các cơ sở đào tạo bồi dưỡng kiến thức tin học ứng dụng.
8. Người tốt nghiệp các cấp được cấp chứng chỉ quốc gia.
9. Nhằm đưa tin học vào các trường phổ thông, đầu năm nay, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã mở khoá đào tạo cho 200 giáo viên Toán, Lý của các tỉnh phía Nam.
10. Đây là khoá đào tạo đầu tiên có quy mô lớn và theo một chương trình thống nhất do Bộ Giáo dục và Đào tạo đề ra.

NOTES:

Đầu đề cũng có thể dịch: **What do computers talk to the youth in the future?**

Câu 1:

- *Tin học*: **computer science; informatics.**
- *Gần gũi với* = **familiar to; not alien (foreign) to; popular with; intimate to; close to...**

Câu 2:

- *Rất nhiều* = **many; a large number of; a lot of; a great deal of...**
- *Học sinh cấp 2, cấp 3* = **students (pupils) in junior and senior high schools.**
- *Tiếp cận*: **to get access to; to approach; to contact with; to be in touch with; to come into contact with.**

Eg: Khi bạn tiếp cận thị trấn thì toà nhà đầu tiên bạn thấy là giáo đường = **as you approach the town the first building you see is the church.**

- *Máy vi tính* = **Computer (n); calculating machines; micro-computer...**

Câu 3:

- *Trước đây* = **previously; formerly; in former times...**

- *Hội tin học TP. HCM* = **HCM City Informatic Association.**

- *Tuần lễ tin học*: **informatics week.**

- *Dịch vụ tin học* = **informatic(s) service ...Informatic (adj)**
= of concerning informatics (n).

- *Những mũi tấn công...* ở đây phải hiểu theo nghĩa bóng (in the figurative sense) = **breakthrough; important development; discovery, initiative (n)...**

Eg: (một) mũi tấn công chủ yếu có tính đột phá trong việc nghiên cứu bệnh ung thư = **a major breakthrough in cancer research**
(**Breakthrough** = sự tấn công chọc thủng phòng tuyến quân thù (act of breaking through an enemy's defenses).

- *Cuộc thi năng khiếu tin học*: **a computer contest; an informatics competition...**

(informatics là noun dùng làm attributive chứ không phải adjective).

Câu 4:

- *Cuộc thi năm 1994* = **the 1994 contest ...hoặc the contest in 1994...**

- *Nhà văn hoá thanh niên* = **Youth Cultural House**

- *Được ghi nhận là* = **to be reported as** (reported = regarded; deemed; considered; noticed ...)

- *Thí sinh* = **contestant**...

- *Chất lượng bài thi cũng cao hơn* = các bài thi khó hơn = **more difficult test papers** (= examination papers).

- *Trả lời được tất cả các câu hỏi một bài thi* = **to clear an examination paper**.

Câu 5:

...được lắp đặt tổng cộng hơn (= được lắp đặt với hơn) = **to be equipped with more than...** (equipped = supplied; provided; furnished...)

Câu 6:

- *Đó là chưa kể* = **that does not include...** (Kể = gồm vào; liệt kê vào luôn thể).

Eg: Chuyến du lịch có kể cả việc tham quan sở thú = **The tour included a visit to the zoo.**

Giá chiếc máy bay này có kể luôn thuế giá trị gia tăng không?

= **Does the price of this machine include VAT?** (= Value Added Tax).

- *Trường đào tạo và ứng dụng tin học* = **a computer training and applying school.**

- *Được mở ra ở các đô thị lớn* (= ở các đô thị lớn) = **in cities** (Nếu muốn có thể ghi **big cities**).

Câu 7:

- *Ban hành*: **to promulgate; to issue; to make public; to announce officially; to publish; to inform...**

- *Chương trình huấn luyện tin học cho các cấp độ A, B, C* = **the computer training programme for A, B, C levels...**

- Các cơ sở đào tạo bồi dưỡng kiến thức tin học ứng dụng = ...cung cấp các khoá đào tạo về tin học ứng dụng =...establishments (= installations) **which provide** (supply, furnish) **training courses in applied informatics.**

Câu 8:

- *Người tốt nghiệp: a graduate*

Ở Anh từ này chủ yếu được dùng để chỉ những người tốt nghiệp đại học; chủ yếu là văn bằng BA (= cử nhân) (**person who has taken a university degree, especially the first or Bachelor degree**).

- **A graduate in law** = tốt nghiệp ngành luật (= a law graduate).

She is a graduate in economics = Chị ấy tốt nghiệp kinh tế (phải hiểu là mới trình độ BA = cử nhân)

A graduate student = Sinh viên cao học hoặc tiến sĩ (= **one studying for a master's or doctor's degree**) = **a postgraduate** (nghiên cứu sinh).

Tại Mỹ: **graduate** (n) chỉ chung tất cả những ai tốt nghiệp một cơ sở giáo dục nào đó (**one who has completed a course at an educational institution**).

A junior high school graduate = học sinh tốt nghiệp Phổ Thông Cơ sở (Cấp 2).

- **A senior high school graduate**: học sinh tốt nghiệp PTTH (Cấp 3).

To graduate: tốt nghiệp.

Eng: He is attending an evening class to graduate as an engineer =

Ông ta đang theo học lớp buổi tối để đạt trình độ tốt nghiệp kỹ sư.

She graduated from Oxford with a degree in economics = Chị ấy đã tốt nghiệp (tạ)i đại học Oxford với văn bằng về kinh tế.

She has just graduated from the school of Cookery = Nàng vừa tốt nghiệp trường Nữ Công Gia Chánh (= Brit) = She has just completed an educational (hoặc a training) course from...

Câu 9:

- *Đưa "to introduce"* nhưng ở đây ta cũng có thể dịch = "**to teach**" vì Bộ đào tạo giáo viên để về dạy lại môn "tín học" chứ không phải chỉ để giới thiệu thôi.

- *Đầu năm nay: by early this year.*

- *Vào lúc sáng sớm: early in the morning.*

Trong hai trường hợp trên "Early" = adv. Còn **Early** trong các trường hợp sau = adj.

At an early date = vào một ngày gần đây.

Early prunes = mận đầu mùa.

- *Mở (= tổ chức) = to organize, to hold...*

Eg: The meeting will be held before the City people's committee =
Cuộc mít tinh sẽ được tổ chức trước U.B.N.D thành phố.

When will we hold (= organize) the conference? = Khi nào chúng ta sẽ tổ chức hội nghị?

Câu 10:

- *Có quy mô lớn = trên quy mô lớn (on a large scale) (= system; network).*

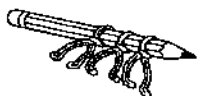
- *Chương trình thống nhất = a fixed programme.*

Không nên dịch "thống nhất" = **Unified; reunified...**

- *Đề ra: to devise; to think about; to plan, to invent...*

Eg: To devise a scheme for re-building the city center = Đề ra kế hoạch xây dựng lại trung tâm thành phố.

To devise how to do sth: đề ra cách làm gì

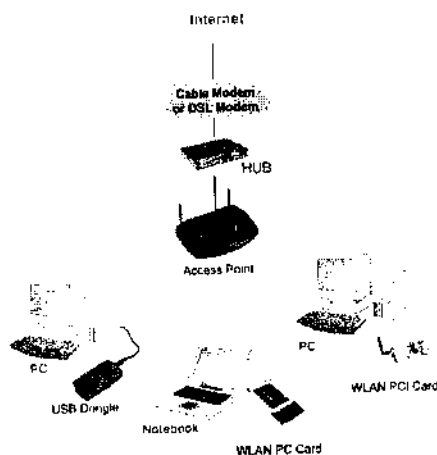
Bài dịch tham khảo:

WHAT DO COMPUTERS SAY TO THE FUTURE YOUTH?

1. Ten years ago, computer science was considered a branch of study of adults, but now it is familiar to the youth (or it becomes familiar to the youth).
2. Many students in junior and senior high school have had the luck to get access to computers.
3. Previously, in Ho Chi Minh City, the City Informatic Association has caused breakthroughs to bring informatics to the youth by organising classes and computer contests.
4. The 1994 contest in Youth Cultural House was reported as having a higher number of contestants and more difficult test papers year after year.
5. From those nice classes, up to now there have been over 200 schools in the whole country to be equipped with more than 1.000 computers.
6. That does not include hundreds of centers and computer training and applying schools in cities, attracting a lot of teenagers and youth.
7. The Education and Training Ministry has promulgated the computer training programme for A, B, C levels applied to centers and establishments which provide training course in applied informatics.

8. Graduates from all levels are awarded national certificates.
9. In order to teach informatics in public high schools, by early this year, the Ministry of Education and Training has held a training course for 200 maths and physics teachers of the southern provinces.
10. This is the first one (= the first training course) on a larger scale which follows a fixed programme devised by the Ministry of Education and Training.

BÀI 6: MẠNG LƯỚI VIỄN THÔNG QUỐC TẾ TẠI VIỆT NAM

1. Từ khi Công ty viễn thông Quốc tế được thành lập (04/1990) đến nay, mạng lưới viễn thông quốc tế của Việt Nam đã được hiện đại hoá bằng kỹ thuật số toàn bộ hệ thống chuyển mạch và được truyền dẫn với tổng số vốn đầu tư cho trang thiết bị lên đến hơn 40 triệu USD.
2. Khách hàng điện thoại quốc tế cả trong và ngoài nước đều ghi nhận những bước phát triển nhanh chóng của Dịch vụ điện thoại quốc tế Việt Nam trong những năm qua.
3. Điểm nổi bật nhất là sự xuất hiện của điện thoại tự động gọi đi quốc tế (International Direct Dial I.D.D) đã phổ biến ở tất cả 53 tỉnh, thành phố trên toàn quốc.

4. Để đáp ứng nhu cầu thông tin quốc tế ngày càng tăng và đa dạng của khách hàng, V.I.T cung cấp nhiều loại dịch vụ khác nhau:

- Dịch vụ điện thoại thu cước ở người nhận
- Dịch vụ giấy mời hẹn gặp
- Dịch vụ điện thoại tìm người
- Dịch vụ cho thuê kênh truyền hình số liệu với tốc độ cao
- Dịch vụ chuyển mạch gói

5. Ngoài ra các dịch vụ điện thoại quốc tế mới khác như:

Thế gọi, điện thoại có hình ảnh cũng đã và đang thử nghiệm đưa vào sử dụng rộng rãi cho mọi đối tượng khách hàng.

6. V.I.T đang bắt đầu triển khai dự án đa quốc gia xây dựng tuyến cáp biển nối liền Việt Nam với Hồng Kông và Thái Lan.

7. Hệ thống cáp biển này cho phép mạng lưới quốc tế của Việt Nam nối mạng lưới cáp biển của khu vực và thế giới.

8. Công ty Viễn thông quốc tế đã và đang nỗ lực hiện đại hoá mạng lưới tổ chức sản xuất kinh doanh, cung cấp dịch vụ quốc tế hiệu quả nhằm phục vụ đắc lực công cuộc phát triển kinh tế xã hội nước nhà.

NOTES:

Câu 1:

- *Mạng lưới*: nên dịch bằng từ **system** (n) hoặc **network** (n).

Đừng dịch bằng **net** vì **net** có nghĩa là **lưới**.

Eg: lưới cá = a **fishing net**.

Anh ta bị vướng vào lưới tình: **He has been entangled in amorous nets.**

Tên sớ khanh đã bị công lý bắt được: **That lady – killer has been caught by the net of justice.**

- Công ty viễn thông quốc tế: **The International Telecommunication Company.**

- Thiết lập: **to establish, to set up, to form, to carry out...**

- Hiện đại hoá: **to modernize; to bring up to date; to update; to make suitable for present day needs.**

Eg: **Ought we to modernize our spelling?** = (Chúng ta có cần phải hiện đại hoá chữ viết của chúng ta không?)

- Kỹ thuật số: **digital technique**

Digital (adj): thuộc về chữ số (digit)

Số này có 10 chữ số (ví dụ: **0.917.690.790**) = **This number has ten digits (e.g: 0.917.690.790)**

- Hệ thống chuyển mạch: **the system of circuit switching.**

- Sự truyền dẫn = **transmission.**

Câu 2:

- Những bước phát triển nhanh chóng: “nhanh chóng” có thể dịch bằng các tính từ: **fast, speedy; quick; rapid...**

- Dịch vụ điện thoại quốc tế: **international telephone services.**

Câu 3:

- Điểm nổi bật nhất: **the most outstanding trait.**

Có thể thay danh từ **trait** bằng **point** hoặc **spot** chứ không thay bằng từ **mark** và **outstanding** (adj) = **attractive; fascinating** (adj); **pleasing** (adj)...

- Sự xuất hiện: **appearance**.

- Điện thoại tự động gọi đi quốc tế: ta phải dịch bằng từ chuyên dùng trong ngành bưu điện:

The International Direct Dial viết tắt là **I.D.D.**

- **Dial** (n): mặt số điện thoại để quay khi gọi.

- **Dial** (vt) (p.p: dialled) gọi nơi nào đó bằng phương tiện điện thoại (**to call by means of a telephone**)

Eg: Làm ơn gọi điện thoại đồn cảnh sát: **Please dial the police station.**

Câu 4:

- *Đáp ứng*: **to meet, to answer, to satisfy...**

Eg: Những thứ này có đáp ứng nhu cầu của bạn không?

= **Do these things satisfy your needs?**

- *Nhu cầu*: **demand** (n); **needs** (used in plural); **requirement** (n).

- *Đa dạng*: **diversified** (past participle used as adjective); **of different kinds, of various sorts.**

Cung cấp nhiều loại dịch vụ khác nhau: **to supply (with) assorted services**; hoặc thay tính từ “assorted” bằng “diverse”.

(Câu 4 có nhiều người chuyên dùng của ngành Bưu điện chúng ta phải học thuộc để sử dụng chứ không thể dịch khác đi được).

Câu 5:

- *Thử nghiệm*: **to experiment; to set; to essay; to test...**

- *Đưa vào sử dụng rộng rãi*, chỉ dịch đơn giản: “**for popular use**”.

- *Cho mọi đối tượng khách hàng*: **by all customers.**

Câu 6:

- *Triển khai*: to develop, to expand...

- *Dự án*: project (n); plan (n); scheme (n); design (n).

Eg: A project to establish a new national park (dự án xây dựng một công viên quốc gia mới).

- *Tuyến cáp biển*: the sea cable line.

- *Nối liền*: to connect; to link, to combine, to join (vt), to unit...

Eg: To join the island to the mainland with a bridge (= nối đảo với đất liền bằng một chiếc cầu).

- *Đa quốc gia*: Multi-national (adj)

- **Multi** (pref.) = tiếp đầu tố có nghĩa là “đa” (tức là nhiều).

Eg: Multi-coloured (adj.) = có nhiều màu sắc (of many colours).

- **A multi-racial country**: quốc gia đa chủng tộc (= A country with many races of people).

Câu 7:

- *Khu vực*: region (n); zone (n); area (n)...

- *Khu vực cấm bay*: a no – flight zone.

- *Cho phép*: - to permit sb to do sth.

- to allow sb to do sth.

Giáo viên không cho phép anh vào = (the) teacher doesn't permit you to come in = you are not allowed to come in.

Câu 8:

...*đã và đang nỗ lực*: ta chi dịch bằng động từ to strive ở thì present perfect là đủ.

- *Nỗ lực*: to **strive** (strove, striven; to struggle (with or against); to **make great efforts to do sth...**

- *Mạng lưới tổ chức sản xuất kinh doanh* = **the network of organizing trade and production** hoặc: **the trade production organizing network.**

- *Cung cấp*: to **supply; provide; to furnish...**

To **supply** (or to furnish) a library with books (cung cấp sách cho thư viện).

- *Hiệu quả*: **effective** (adj) → (n): **effectiveness.**

- *Đắc lực*: **competent** (adv); **sufficient; adequate** → **competently** (adv) = một cách đắc lực.

Bài dịch tham khảo:

THE INTERNATIONAL TELECOMMUNICATION NETWORK IN VIETNAM

1. Since the International Telecommunication Company was established (April 1990), up to now, the Vietnamese International Telecommunication network (V.I.T) has been modernized by digital technique for the entire system of circuit switching and transmission with total capital invested in equipment amounting to over 40 million USD.
2. International telephone customers inland and overseas all notice speedy development steps of Vietnamese international telephone services in the past years.
3. The most outstanding trait has been the appearance of International Direct Dial (I.D.D) popularly used in 53 provinces and cities throughout the country.
4. To meet customer's increasing and diversified demand in international information, V.I.T supplies assorted services.
  - Collect call
  - Messenger call
  - Person locating telephone service
  - Time limited call
  - High – speed data transmission channel
  - Dial Up X. 28-; leased line X. 25

5. Besides, other new international telephone services such as card phone; video phone have been experimented for popular use by all customers.
6. V.I.T is starting to develop the multinational project for building sea cable line connecting Vietnam with Hong Kong and Thailand.
7. The sea cable system permits Vietnamese International Network to link with the sea cable network of the region and the world.
8. The International Telecommunication Company has striven to modernize the trade production organizing network, supplying effective international services in order to serve the national socio-economic development competently.

MỤC 4

Y tế - kế hoạch hóa gia đình

BÀI 1:

BẢO HIỂM Y TẾ VIỆT NAM

1. Bảo hiểm y tế Việt Nam được thành lập sau khi Chính phủ ra nghị định 299/HĐBT ngày 15/8/1992 ban hành điều lệnh bảo hiểm y tế.
2. Bảo hiểm y tế Việt Nam có nhiệm vụ hướng dẫn tổ chức thực hiện điều lệ bảo hiểm y tế trên địa bàn cả nước.
3. Để giúp bạn được chăm sóc sức khỏe và tránh được những khó khăn về tài chính khi rủi ro đau ốm, nhất là khi mắc bệnh hiểm nghèo, mời bạn hãy tham gia chương trình bảo hiểm y tế.
4. Người có thẻ bảo hiểm y tế thì được khám và điều trị tại các cơ sở y tế Nhà nước mà cơ quan bảo hiểm y tế có hợp đồng và sẽ không phải trả viện phí.
5. Hiện nay, Bảo hiểm y tế Việt Nam và 53 Bảo hiểm y tế của các tỉnh, thành trong cả nước đang thực hiện các loại hình bảo hiểm cho các đối tượng sau:
  - a. Bảo hiểm y tế bắt buộc: dành cho những người làm công hưởng lương trong các cơ quan và các doanh nghiệp của các thành phần kinh tế.
  - b. Bảo hiểm y tế tự nguyện: dành cho tất cả mọi người mà mức đóng góp tùy theo khả năng cung ứng dịch vụ y tế của mỗi địa phương.

Những người có mức thu nhập trung bình trong xã hội đều có thể dễ dàng tham gia loại hình bảo hiểm này.

Các loại hình bảo hiểm bao gồm:

- Chăm sóc sức khoẻ ban đầu.
- Khám chữa bệnh nội trú.
- Khám chữa bệnh ngoại trú.

- c. Bảo hiểm y tế nhân đạo: dành cho những người bất hạnh trong cuộc sống, chẳng hạn những trẻ mồ côi, những trẻ bụi đời, những người già cô đơn, người tàn tật, nghèo khổ không nơi nương tựa cũng chẳng có chút khả năng nào để tham gia chương trình bảo hiểm y tế.
6. Những người này đang mong mỏi sự hào tâm giúp đỡ của mọi người, của các tổ chức từ thiện, các chủ doanh nghiệp trong và ngoài nước để họ có thể nhận được thẻ và được chăm sóc sức khoẻ.
7. Với thẻ bảo hiểm y tế nhân đạo, những người bất hạnh được hưởng mọi dịch vụ y tế khi ốm đau như những người khác.

NOTES:

- Bảo hiểm = to insure (against); to protect by insurance.

Eg: Nhà tôi có bảo hiểm hoả hoạn = My house is insured against fire.

Bà ấy bảo hiểm mạng sống của mình với mức 100.000 đô la =
She insures her life for 100.000 USD.

Công ty chúng tôi sẽ bảo hiểm tàu thuyền và hàng hoá của quý vị chống mọi thất thoát (= mất mát) ngoài biển cả = **Our company will insure your ships and cargoes against loss at sea.**

- Sự bảo hiểm = **insurance** (n) against sth.

Eg: Bảo hiểm chống trộm cắp, hoả hoạn, mất mát, rủi ro...

= **insurance against theft, fire, loss, risks etc...**

- Những người không có bảo hiểm y tế phải thanh toán mọi viện phí của mình = **People without health insurance must pay for their own hospital fees.**

- Khi bà ấy chết, chồng bà đã lãnh được 100.000 đô la tiền bảo hiểm = **When she died, her husband received \$100.000 in insurance.**

- Người được bảo hiểm = **the insured** (sing or pl.v) = **the insured person** (s)...

- Người bảo hiểm hoặc công ty bảo hiểm = **insurer** (n) (= person or company that provides insurance).

Eg: Trong trường hợp bị thương, Công ty bảo hiểm sẽ trả cho quý vị một số tiền = **In case of injury, the insurer will pay you a sum of money.**

- Bảo hiểm hàng hải = **marine insurance.**

- Bảo hiểm hoả hoạn = **fire insurance**

- Bảo hiểm nhân mạng = **life insurance**

- Bảo hiểm xã hội = **social insurance...**

Bố anh Hùng làm nghề bảo hiểm = **Hung's father works in insurance** (= business of providing insurance contracts).

Câu 1:

- Được thành lập = **to be formed** (= created; established; set up; founded; given birth...); **to come into being** (= existence)...

Eg: Viện nghiên cứu này được thành lập năm 1980 = **This Research Institute was founded in 1980.**

Chủ nghĩa Cộng sản đã ra đời từ những tư tưởng của Marx =
Communism was given birth from Marx's ideas.

- *Ra nghị định* = **to proclaim a decree.**

Có thể thay **to proclaim** = **to issue; to promulgate; to declare; to make known publicly; to announce officially; to put into circulation; to give or send out officially.....**

- *Ban hành điều lệ* = **to stipulate the regulations.**

Có thể thay: "to stipulate" = **to insist on** (hoặc upon), **to state firmly...**

Eg: Hiệp ước quy định (= ban hành) việc rút các đội quân chính phủ ra khỏi các vùng đất đỏ trong vòng ba tháng = **The accord stipulated the withdrawal of government troops from those regions within three months.**

Câu 2:

- *Nhiệm vụ hướng dẫn* = **the duty to give directions for doing sth.**

Có thể thay "duty" (n) = **obligation** (n) và **to give directions** = **to supply** (= to provide; to furnish ...) **instructions** (pl.n). Thay **directions** hoặc **instructions** = **information** (n); **advice** (n); **guidance** (n)...

Eg: Nếu bạn nghe lời khuyên bảo của tôi thì bạn nên đi khám bác sĩ =
If you take my advice, you'll see a doctor.

- *Trên địa bàn cả nước* = **in the whole** (= entire) **country.**

Câu 3:

- *Được chăm sóc sức khỏe* = **to get health care; to be well-looked after...**

- *Tránh được những khó khăn về tài chính* = **to avoid financial difficulties** (= money troubles; lack of money...)

Gia đình chị ấy đang sống trong cảnh thiếu thốn = **Her family is living in want.**

Công ty bà ta khó khăn nhiều về tài chính = **Her company is in deep financial difficulties = ...is short of money = ...has not enough of money (enough = pron).**

Eg: Tôi hy vọng đầy đủ các bạn sẽ tham dự buổi tiệc “trở lại trường xưa” tối nay = **I hope enough of you are attending the “back – to – old – school” party tonight.**

- **Mắc bệnh hiểm nghèo = to contract serious diseases; to be attacked by (= tormented with...) severe illnesses...**

Eg: Ông ta bị căn bệnh hiểm nghèo hành hạ đã 3 tháng nay = **He has been tormented with the severe illness for three months.**

Bà ta đã chết vì một căn bệnh kỳ lạ không sao giải thích được = **She died of a mysterious illness.**

- **Tham gia = to join; to get involved in; to participate in; to take part in; to become a member of...**

Eg: Huyền đã tham gia vào nhóm ca sĩ nghiệp dư do Diễm lãnh đạo = **Huyen joined (= became the member of) the amateur singer group that Diem was leading.**

Vì thế câu 3 có thể dịch nhiều cách: To help you to keep yourself healthy and prevent money troubles from happening in case of sickness, especially when you are attacked by severe diseases; people take part in health. ....Hoặc: **In order that you can obtain (= have; receive)...medical care and avoid (= put aside...) financial difficulties in case of illness; especially when you are tormented with illness/ sickness/ diseases...**

Hoặc dịch theo cách của “Bài dịch tham khảo”.

Câu 4:

- Thẻ bảo hiểm y tế: **health insurance card.**
- Cơ sở y tế Nhà nước: **state health establishment; public health center; public clinic; state hospital...**
- Cơ quan bảo hiểm y tế = **Health Insurance agency.**
- Viện phí: **hospital fees, health care costs (n)...**

Eg: Viện phí đã và đang leo thang (= tăng) nhanh = **Health care costs have escalated rapidly.**

- Được khám và điều trị = **to be examined (= overhauled...) and treated (= cured; healed; made well again...)**

Eg: Thời gian sẽ chữa lành mọi ưu phiền của bạn = **Time will heal all your sorrows.**

Ông ta được chữa bệnh một cách kỳ diệu = **He has been miraculously healed of his illness.**

Ông được chữa lành rồi, về nhà đi = **You're cured, go home.**

Những người mắc bệnh ung thư mà được phát hiện sớm sẽ được chữa lành bằng giải phẫu hoặc tia bức xạ = **People whose cancer is detected early will be cured through surgery or radiation.**

Câu này có thể dịch: **Those have health insurance cards are examined and treated in State health establishments...hoặc đơn giản hơn có thể dịch là: The insured are overhauled and cured in public hospitals with which health insurance agencies have had legal agreements.**

Câu 5:

- Hiện nay = **At present; presently; at present time; currently; at the time being...**
- Các loại hình bảo hiểm y tế = **health insurance forms.**

- Các loại đối tượng sau = **the following kinds of people.**

- Bảo hiểm y tế bắt buộc = **obligatory** (= required; compelled; compulsory...) **health insurance.**

Eg: Bệnh tật bắt buộc ông ta phải từ chức = **Illness compels him to resign** = **He is compelled by illness to resign.**

Việc tham dự buổi họp có tính cách bắt buộc hay tùy ý? = **Is attendance at the meeting obligatory** (= compulsory [pl.n...]...) or **optional?**

- Những người làm công hưởng lương = **paid employees** (= personnel [pl.n...])

- Của các thành phần kinh tế = **of different** (= various; diversified.....) **economic sectors.**

- Bảo hiểm y tế tự nguyện = **Voluntary** (= Willing [adj] .....)
health insurance.

- Tùy theo = **to depend on** (or upon); **to reply on** (or upon)...

Eg: Việc đó hoàn toàn tùy theo quyết định của em = **That depends entirely on your decision.**

Nó thành công hay không là tùy theo nó = **He must depend upon himself for success.**

Một số xí nghiệp quốc doanh tùy thuộc nặng nề vào sự giúp tài chính của chính phủ = **Some State enterprises rely heavily on Government for finance.**

- Khả năng cung ứng dịch vụ y tế của mỗi địa phương = **The capacity** (= ability) of **providing** (= supplying; furnishing...) **health service of each locality** (= place (n); district (n); part of the country...)

- Mức thu nhập trung bình = **average income** (= salary (n); pay (n) wages (pl.n) ...)

- Chăm sóc sức khoẻ ban đầu = **initial health care; preliminary medical care; beginning health protection...**

- Khám chữa bệnh ngoại trú = **examination and out-treatment.**

- Khám chữa bệnh nhân đạo = **humanitarian (= charitable [adj.]...) health insurance.**

Hãy đối đãi nhân đạo với chị giúp việc của con = **Treat your woman servant (= maid) with humanity.**

UBND TP Hồ Chí Minh và các tổ chức từ thiện đang đáp ứng lời kêu gọi cứu giúp các nạn nhân lũ lụt = **Ho Chi Minh City People's committee and charitable organizations were responding to the appeals to help flood victims.**

- Những người bất hạnh trong cuộc sống = **the unfortunate in life; the miserable in life...**

Lưu ý: ta có thể dùng **the + adj** làm (n) để chỉ một nhóm người nào đó trong xã hội (some group of people in society).

Eg: **the poor** (người nghèo); **the rich** (người giàu); **the sick** (người ốm đau); **the injured** (những người bị thương)...

Do đó, động từ được sử dụng phải ở số **nhieu**...

The injured were taken to hospital. (Những người bị thương được mang đến bệnh viện) Tuy nhiên nếu (adj) mang nghĩa trừu tượng (abstract meaning) thì động từ lại ở số ít.

Eg: **The old are greatly respected.** (Người già rất được kính trọng).

The old is driven out by the new = (Cái mới thay thế cái cũ).

- Những kẻ mồ côi = **orphans (n) = to orphan** = làm cho trở thành mồ côi (thường dùng ở dạng "passive voice").

Eg: Dì tôi đã xin những đứa trẻ này làm con nuôi khi chúng bị mồ côi vì cuộc chiến = **My aunt adopted these children when they were orphaned by war.**

Chị ấy trở thành kẻ mồ côi lúc lên 5 = **She became an orphan at five.**

- *Những trẻ bụi đời* = **street – children.**

- *Những người già cô đơn* = **the lonely aged.**

- *Những người tàn tật* = **the crippled (adj); the disable (adj)**

Eg: Ông ta bị tàn tật vì tai nạn lao động = **He was disabled (= crippled) by an accident at work.**

- *Nơi nương tựa* = **support (n)** (= relative or person who gives help, sympathy...)

Eg: Chú Tường là nơi nương tựa của chúng tôi khi cha mẹ chúng tôi qua đời trong một tai nạn máy bay = **Uncle Tuong was a support to us when our parents died in an air crash.**

Câu 6:

- *Mong mỏi*: **to expect; to wish for; to express a desire for....**

Eg: Thật là vô ích mà mong mỏi những gì mình không thể có = **It's no use wishing for things we can't have.**

Các nông dân trong làng này đang mong mỏi mưa = **The peasants in this village are expecting rain.**

- *Các chủ doanh nghiệp trong và ngoài nước* = **domestic and foreign businesspeople** (= merchants; traders...)

- *Sự hào tâm giúp đỡ* = **the generous (= plentiful) help.**

Eg: Họ thật hào tâm đã chia sẻ bữa ăn với những người hàng xóm thất nghiệp của họ = **It was very generous of them to share their meal with their out-of-work neighbours.**

Ồi một tặng phẩm hào hiệp biết bao! = **What a generous help gift!**

Câu 7:

- Được hưởng mọi dịch vụ y tế = **to be entitled to all health services.**

Ta có thể thay **to be entitled to sth = to be given the right the to have sth; to be worthy of sth; to merit sth; to deserve sth...**

Eg: Công nhân không được hưởng trợ cấp thất nghiệp nếu anh ta chưa hề làm việc = **The worker is not entitled to unemployment benefit if he never works.**

Chị ấy xứng đáng được hưởng phần thưởng đó = **She deserves (= merits) the reward.**

Lời phát biểu của lão ta thật đáng khinh = **His statement is worthy of contempt (n).**

Chẳng có gì đáng nói đến cả = **Nothing worthy of mention (n).**

Nam xứng đáng có một vị trí trong đội chúng ta = **Nam is worthy to have a place in our team. (Worthy to + infinitive).**

- *Khi ốm đau* = **When falling sick; when becoming ill (or unwell); when having a disease or illness...**

Lưu ý: Nếu bạn nói: **I feel sick** thì có nghĩa tôi buồn nôn; tôi muốn mửa; tôi say sòng hay say máy bay (nếu đi máy bay...)

Đề nghị tham khảo “từ điển lớn” để biết thêm các nghĩa khác của từ **sick**.

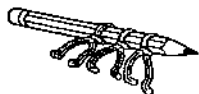
- *Như những người khác* = **Like the others; such as the others; similar to the others...**

Eg: Những người bạn tốt như Nam, Hùng, Hạnh thật là hiếm = **Good friends like (= such as; similar to...) Nam, Hung, Hanh are quite rare (like = preposition).**

Ba anh có làm bánh mì như làm bánh ngọt không? = **Does your father make bread like he makes cakes? (like = conj)**

Đừng hành động như máy là ông chủ = **Don't act like you are the boss! (like = as if = conjunction).**

Ngoài ra “like” còn là **verb, noun, adj, adv** như các bạn đã biết.

Bài dịch tham khảo:

VIETNAM HEALTH INSURANCE

1. Vietnam health insurance was founded after the government proclaimed the Decree 299/HĐBT on August 15, 1992 stipulating the regulations of health insurance.
2. Vietnam health insurance has the duty to give directions for implementing the regulations of health insurance in the whole country.
3. To help you get health care and avoid financial difficulties in case of sickness, especially when you contact serious diseases, please join **Health Insurance Programme**.
4. Those who have health insurance cards are examined and treated in State health establishments with which health insurance agencies have had contracts and will not have to pay hospital fees.
5. At present, Vietnam health insurance and 53 health insurance organizations of provinces and cities in the entire country are carrying out health insurance forms for the following kinds of people:
  - a. *Obligatory health insurance*: reserved for paid employees in agencies and businesses of diversified economic sectors.
  - b. *Voluntary health insurance*: reserved for everybody whose contribution depends on the capacity of providing health service of each locality. Those who have average wages in society can easily join this insurance.

The forms include:

- Initial health care.
- Examination and in – treatment.
- Examination and out – treatment.

- c. *Humanitarian health insurance*: reserved for the unfortunate in life such as orphans, the street-children, the lonely aged, the crippled, and the poor who have neither support nor capacity to join health insurance programme.
6. These people are expecting the generous help from everybody, humanitarian organizations, domestic and foreign businesspeople in order that they may get cards and have health care.
7. With humanitarian health insurance cards, when feeling sick, the unfortunate are entitled to all health services like the others.

BÀI 2:

KẾ HOẠCH HOÁ GIA ĐÌNH TẠI VIỆT NAM

1. Chăm sóc sức khoẻ bà mẹ, trẻ em và kế hoạch hoá gia đình được xem như một chương trình quan trọng tâm cỡ quốc gia tại Việt Nam.
2. Đây là một trong những ưu tiên bậc nhất trong chương trình phát triển kinh tế xã hội của đất nước.
3. Các mục đích của vấn đề này bao gồm:
  - a. Giảm tỷ lệ tử vong sản phụ.
  - b. Giảm tỷ lệ tử vong hài nhi
  - c. Giảm tỷ lệ suy dinh dưỡng ở trẻ em dưới 5 tuổi.
  - d. Vận động để có thêm người chấp nhận sử dụng thuốc ngừa thai.
Mục tiêu nhằm tới là tăng 2% tỷ lệ phổ biến ngừa thai hàng năm.
- e. Vận động thực hiện gia đình có 1 đến 2 con.
4. Đây là một thách thức lớn đối với các đôi vợ chồng, những người đang ở lứa tuổi có khả năng sinh con.
5. Mức đầu tư cho kế hoạch hoá gia đình còn rất thấp. Ước tính chỉ có 2,000 đồng cho mỗi đầu người mặc dù nhu cầu thực sự đã được ước tính là vào khoảng 10 ngàn đồng.
6. Cả người cung cấp và người sử dụng đều đang thiếu thông tin mới nhất, cũng như thiếu cả kiến thức về phương pháp ngừa thai hiện đại, thiếu thuốc, không được hướng dẫn, thiếu kỹ năng và thiết bị triệt sản.
7. Trong số các biện pháp tránh thai hiện đại thì vòng tránh thai được lựa chọn nhiều nhất.

8. 80% phụ nữ Việt Nam ở nông thôn dùng trong vòng tránh thai thay vì dùng các phương pháp hiện đại khác như triệt sản, bao cao su, thuốc ngừa thai...
9. Theo thống kê y tế thì trong vòng mười tháng đầu năm nay số người triệt sản gia tăng gấp năm lần so với cùng kỳ năm ngoái.
10. Việt Nam có số phụ nữ dùng phương pháp triệt sản không qua phẫu thuật đông nhất (50.000 ca) bằng cách đặt vòng các viên thuốc QUINACRINE trong buồng tử cung.
11. Đây là thành công vĩ đại nhất trong tất cả các nghiên cứu về ngừa thai suốt mấy thập niên qua.

NOTES:

- Sự kế hoạch hoá, việc lập kế hoạch cho một việc gì = **planning** (NU). (= making plans for something).
- Kế hoạch hoá gia đình = **family planning** (n) (= sử dụng cách tránh thai để giới hạn số con trong một gia đình) (= the practice of using contraception to limit the number of children in a family ...). Quy hoạch đô thị = **town planning** (= việc quy hoạch và vẽ kiểu tất cả các loại nhà ở, đường xá, cầu cống, công viên...v.v. tại một nơi nào đó khiến chúng hấp dẫn và tiện lợi cho người dân sống nơi đó) (= the planning and design of all the new buildings, roads, bridges, parks, and so on in a place in order to make them attractive and convenient for the people who live there).
- Ủy ban Quy hoạch Đô thị = **The Town Planning Committee.**

- Giấy phép xây dựng sửa chữa nhà = **planning permission** (esp. Brit) (= giấy phép của chính quyền địa phương mà bạn bắt buộc phải có trước khi bạn có thể xây nhà hoặc sửa nhà) (= a license that you must get from the local authority before you can build a house or make an extension to an existing building.).

Eg: Bạn đã xin giấy phép xây dựng chưa? = **Have you applied for planning permission?**

Câu 1:

- Việc chăm sóc sức khỏe bà mẹ, trẻ em = **the mother and children health care; the maternal and child health care...**

Eg: Di Mai bị bệnh và đang điều trị tại Trung tâm chăm sóc sức khỏe bà mẹ và trẻ em Tân Bình = **Aunt Mai is ill and undergoing treatment at Tan Binh Mother and Children Health (Care) Center.**

- Được xem như = **to be regarded as.**

Có thể thay regarded = **considered; deemed; seen; examined; believed; thought about...**

Eg: Huyền được xem như một trong số những học sinh xuất sắc nhất của thành phố chúng ta = **Huyen is thought about as one of our City's brightest students.**

- Một chương trình quan trọng tầm cỡ quốc gia = **an important national programme; a nationwide program of great importance; a key program over the whole territory of Vietnam hoặc.....over the whole Vietnamese territory.**

Câu 2:

- Một trong những ưu tiên bậc nhất = **one of the first priorities; one of the highest claims; one of the most urgent needs (= requirements ...)**

Eg: Những vấn đề này ưu tiên hơn cả = these questions take precedence (= priority) of (or over) all others hoặc: these questions must be considered first.

- *Chương trình phát triển kinh tế xã hội* = **The socio-economic development program (me) hoặc: the socio-economic growth plan (n)...**
- *Từ nay đến năm 2000* = **from now to the year 2000; up to the year 2000; till the year 2000...**

Câu 3:

- *Các mục đích của vấn đề này bao gồm* = có thể dịch nhiều cách: **The objectives (= targets; purposes; goals; aims (n)...) of this planning can be listed as follows...hoặc: The items of this issue include (= consist of; embrace; to be composed of; to be made up of...) hoặc đơn giản hơn:**

This planning aims at:

- Reduction of the maternal...** (= cutting down the maternal mortality rate).
- Promotion for higher acceptability of...**(= Promoting the acceptability of....)
- Promotion for the realization...** (= Encouraging the realization....).

- *Tỷ lệ tử vong sản phụ*: **the maternal mortality rate.**

- *Tỷ lệ tử vong hài nhi*: **the infant mortality rate.**

- *Tỷ lệ suy dinh dưỡng*: **the malnutrition rate.**

- *Vận động* = **To promote** → **promotion (n)**

- *Khuyến khích* = **To encourage** → **encouragement (n)**

- *Ủng hộ* = **To support** → **support... (n)**

Eg: Những lời nói của nàng đã là sự động viên (= vận động; khuyến khích...) rất lớn đối với tôi = **Her words were a great encouragement to me.**

- *Vận động để có thêm người sử dụng thuốc ngừa thai* = **to support more people who use** (hoặc **thay whose use = using**) **contraceptive pills.**

- **Contraceptive** = (n) & (adj) - 1 / dụng cụ, thuốc, phương pháp tránh thụ thai (= **drug, device, or method used as a means of preventing conception**). 2 / (adj) = tránh thụ thai, thuốc về tránh thai... (= preventing conception (= sự thụ thai)).

- Lúc thụ thai = **the moment of conception.**

- Cô nàng vỡ kế hoạch (= sự thụ thai của nàng là ngoài dự kiến) = **Her conception is unplanned to conceive** (vi) & (vt); thụ thai; mang thai, có thai...(to become pregnant).

Eg: Đứa bé thụ thai vào tháng ba chào đời vào tháng mười hai = **The baby was conceived in March and born in December.**

Bà xã nó đã được báo cho biết là cô nàng không thể có thai = **His wife was told she couldn't conceive.**

Tỷ lệ phổ biến ngừa thai = **the contraceptive prevalence rate.** (prevalence [n] [U] = sự phổ biến [state of being seen or done everywhere]).

- Tính phổ biến của bệnh sốt rét tại các buôn làng miền núi = **The prevalence of malaria in mountainous villages...**

- *Mục tiêu nhắm đến ...hàng năm. Có thể dịch...* **and the contraceptive prevalence rate will be increased by 2% per year.**

Câu 4:

- *Thử thách lớn* = **a big challenge; a great difficulty...**

- *Đôi vợ chồng* = **a couple; a (young) man and his wife.**

- *Lứa tuổi có khả năng sinh con* = **reproductive age.**

(To reproduce = to produce young [n]. Câu này có thể dịch **It is a big challenge for all couples, people in their reproductive age...** hoặc: **It is a great difficulty to those who are in their reproductive age...**

Câu 5:

- *Mức đầu tư* = **the investment; the sum of money invested in family planning...**

- *Ước tính* = **to estimate; to calculate (sth) approximately; to form a judgment about...**

Eg: Hãng chúng tôi đã ước tính giá căn nhà mới đó là 800 triệu đồng Việt Nam = **Our firm estimated the cost of that new house at VND 800 million.**

Tôi ước tính lợi tức của bà ta là 20 triệu đồng một tháng = **Approximately, I calculate her income at VND 20 million per month.**

- *Ước tính ...cho mỗi đầu người* (= tiền đầu tư là 2.000 đồng...) = **it (the investment; the amount) has been only 2.000 Vietnamese dong per capita...**

- *Nhu cầu thực sự* = **the real need; the factual requirement; the real demand...**

Câu 6:

- *Người cung cấp* = **provider (n), supplier (n)...**

- *Người sử dụng* = **user (n).**

Eg: Người sử dụng điện = **the electricity user.**

Người sử dụng điện thoại = **the telephone user.**

Người sử dụng xe gắn máy = **the motorbike user...**

- *Thiếu*: to face with shortage of; to lack; to want; to need; to be short of....

Eg: Công ty bà ta đang thiếu vốn = **Her company is lacking capital.**

Con mẹ đó đã bán cân thiếu = **She gave short weight.**

Bạn đã thiếu bao nhiêu bài học? **How many lessons have you missed?**

- Còn thiếu hai bạn = **two friends are still missing** (còn nhiều cách dịch từ “thiếu”, tùy theo nghĩa. Phải hiểu nghĩa tiếng Việt trong từng ngữ cảnh [context] mới dịch chính xác được).

- *Thông tin mới nhất* = **the most recent information; the latest news; up-to-date information...**

- *Kiến thức về các phương pháp ngừa thai hiện đại* = **knowledge (= awareness) of modern contraceptive methods.**

Lưu ý: kiến thức.... “về” ở đây nên dịch = **of** chứ không dịch = **about**.

Eg: Kiến thức của tôi về tiếng Hoa còn nghèo nàn lắm = **My knowledge of Chinese is still very poor.**

Bà chị ấy hiểu biết chi tiết về thời kỳ đó = **Her grandmother has a detailed knowledge of that period.**

- *Thuốc* = **medicine (n) (= thuốc uống); medicament (n)**

(= thuốc uống hoặc xoa lên người); **remedy (n) = thuốc, phương thuốc); drug (n) (= thuốc, chất dùng làm thuốc...)**. Tuy nhiên “thuốc” ở đây nên dịch = **supplies (pl.n) (= medical supplies = nguồn thuốc được cấp).**

Eg: Trực thăng đã thả tiếp tế cho dân làng lâm nạn = **Helicopters are dropping supplies for the stranded villagers. (Supplies ở đây có thể bao gồm: food; fuel & drug...supplies).**

- Không được hướng dẫn (= không (có) mạng lưới hướng dẫn) = **no counseling system, no advising network...**

- Thiếu kỹ năng và thiết bị để triệt sản: **lack (n) of sterilization skill and equipment.**

Câu 7:

- Vòng tránh thai = **Intra – Uterine Device** (thường được viết tắt: IUD) (= a plastic loop or spiral inserted in the uterus as a contraceptive) (= vòng hoặc hình xoắn tròn ốc bằng nhựa dẻo được đặt vào trong tử cung như một cách để tránh thai).

Intra (prefix) = thường kết hợp với tính từ và có nghĩa: trong; bên trong (= within, on the inside).

Eg: Intra + muscular (adj) → intramuscular

(bên trong) (thuộc về bắp thịt) → (bên trong bắp thịt)

Intra + state (adj) → intra – state (esp.US)

(bên trong) (thuộc về tiểu bang) (bên trong tiểu bang)

Intra-state highways = các xa lộ nằm trong tiểu bang.

Câu 8:

- Phụ nữ ở nông thôn = **women in the countryside; country – women...**

- Thay vì (dùng) = (không dịch “dùng”) **instead of...**

Eg: Thay vì làm bài tập ở nhà nó lại chơi suốt cả buổi chiều = **He has been playing all afternoon instead of doing his homework.**

Tôi sẽ đi thay bạn = **I will go instead of you.**

Lưu ý: **Instead** còn được dùng như “adverb”.

Eg: Chúng tôi không có rượu, ông dùng bia thay thế nhé?
= **We have no brandy. Would you like beer instead?**

- Triệt sản = **to sterilize, -ise**

Eg: Sau đứa con thứ tư, chị ấy đã quyết định triệt sản = **After her fourth child, she decided to be sterilized** (hoặc to have herself sterilized).

- Sự triệt sản = **sterilization - isation.**

Eg: Tại đất nước các bạn, việc triệt sản đối với các cha mẹ có trên 4 con có tính cách bắt buộc không? = **Is this sterilization compulsory for parents of more than 4 children in your country?**

- Bao cao su = **Condom** (= a rubber covering which a man wears on his penis during sexual intercourse. It is used as a contraceptive and as a protection against catching or spreading diseases such as AIDS).

- Thuốc ngừa thai = **pills không cần dịch** "contraceptive pill" người đọc vẫn hiểu được.

Câu 9:

- Thống kê y tế = **the medical statistics**

- Trong vòng mười tháng đầu năm nay = **over** (hoặc within) **ten first months of this year.**

- Người triệt sản (= người dùng phương pháp triệt sản) = **sterilization user; person who uses sterilization; sterilized people** (= người được triệt sản)...

- So với = **in comparison with** (hoặc to); **compared with** (hoặc to).

Eg: Chiếc xe gắn máy của chị ấy tốt hơn nhiều so với chiếc của mày = **Her motorbike is much better than yours hoặc ...is good compared with yours.**

- Cùng thời kỳ năm ngoái = **the same period of last year.**

Câu 10:

- *Phương pháp triệt sản không qua phẫu thuật* = **The non-surgical methods for sterilization.**

- *Buồng tử cung* = **uterine cavity.**

- *Viên thuốc* (đặt trong buồng tử cung) = **pellet** (= loại thuốc viên tròn được làm bằng chất liệu dễ tan) (= **kind of pill made of soft material**).

- *Bằng cách đặt viên thuốc... tử cung*: Có thể dịch... **by putting quinacrine pellets into the uterine cavity** hoặc ...**by using quinacrine pellets inserted** (= placed; fitted...) **into the uterine cavity.**

Câu 11:

- *Thành công vĩ đại nhất* = **The greatest success; the achievement of great importance.**

- *Tất cả các nghiên cứu về ngừa thai* = **All studies on contraception**
- có thể thay "studies" = **scientific tests; experiments...**

- *Thập kỷ* = **decade (n)**

Decade là khoảng thời gian 10 nên cũng dịch là "thập niên" (= a period of ten years).

Eg: Từ đầu thập niên 80... = **Since the early 1980s...**

Thập niên cuối cùng của thế kỷ 19 = **The last decade of the 19th century** (tức từ 1890 đến 1899).

Bài dịch tham khảo:

THE FAMILY PLANNING IN VIETNAM

1. The maternal and child health care and family planning is regarded as an important national programme in Vietnam.
2. It is one of the first priorities of the socio-economic development programme of the country.
3. The objectives of this planning can be listed as follows:
  - a. Reduction of the maternal mortality rate.
  - b. Reduction of the infant mortality rate.
  - c. Reduction of the malnutrition rate of under five children.
  - d. Promotion for higher acceptability of contraceptive. The target is to increase the contraceptive prevalence rate by 2% annually.
  - e. Promotion for the realization of small family size with one or two children.
4. It is a big challenge for all couples, people in their reproductive age.
5. The investment for family planning is still very low. It has been only 2.000 Vietnamese dong per capita, though the real need was estimated at about 10,000 Vietnamese dong.
6. Both providers and users are facing with shortage of up-to-date information and knowledge of modern contraceptive methods, of supplies, no counseling system, lack of sterilization skill and equipment.

7. Among modern contraceptives, the intra-uterine device is the first place of choice.
8. Eighty percent of the Vietnamese women in the countryside use the intra uterine devices instead of the other modern methods such as sterilization, condoms, pills...
9. According to the medical statistics, over ten first months of this year, the number of sterilization users increases five times in comparison with the same period of last year.
10. Vietnam has the biggest quantity (50,000 cases) of women who use the non- surgical methods for sterilization by using QUINACRINE pellets inserted into the uterine cavity.
11. This is the greatest success among all the studies on contraception during last decades.

BÀI 3:

CÔNG CUỘC PHÒNG CHỐNG CÁC BỆNH XÃ HỘI TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

1. Hiện nay, việc phòng chống các loại bệnh xã hội đang là mối quan tâm hàng đầu của ngành y tế và các cơ quan đoàn thể khác tại thành phố Hồ Chí Minh.
2. Đây là các bệnh tồn tại phổ biến và đang trên đà tăng nhanh, đe dọa sức khoẻ, giống nòi và cho sự phát triển toàn diện của xã hội.
3. Thành phố có mật độ dân số cao nhất, cộng với sự phức tạp trong đời sống xã hội làm phát sinh và lây lan bệnh tật nhanh. Đặc biệt, Sida đã có nguy cơ bùng nổ.
4. Trong nhóm bệnh xã hội (Sida, giang mai, phong, sốt rét, lao) ngoài Sida chưa tìm ra thuốc, 4 bệnh còn lại đã có thuốc đặc trị.
5. Điều quan trọng là khi người bệnh được phát hiện sớm và điều trị kịp thời sẽ dập tắt nguồn lây lan trong gia đình và xã hội.
6. Vì vậy, Sở Y tế coi cộng tác tuyên truyền giáo dục sâu rộng trong nhân dân như một loại vắc xin hữu hiệu nhất.
7. Như vậy, bệnh nguy hiểm nhất vẫn là Sida, sau đó là lao. Bởi vì khi Sida phát triển sẽ kéo bệnh lao phát triển theo.
8. Ở nước ta, bệnh lao phổi vẫn là một bệnh truyền nhiễm khá nặng nề.
9. Bởi vậy, ngoài bệnh viện trung tâm, thành phố đã xây dựng được một mạng lưới y tế đều khắp từ thành phố đến cơ sở với:
  - 33 phòng khám đa khoa khu vực

- 10 bệnh viện quân
- 282 trạm y tế phường, xã

10. Riêng bệnh lao được cấp phát miễn phí và phân cấp ngoại trị cho cơ sở được thực hiện triệt để nên đạt kết quả khả quan.

11. Việc phòng chống các bệnh xã hội không chỉ riêng trong ngành y tế, mà mỗi người, mỗi nhà phải được hiểu biết và tham gia phòng chống.

12. Vấn đề đặt ra là khi người dân không chịu thay đổi hành vi và tư duy của họ thì mọi biện pháp phòng chống đều trở thành vô dụng.

NOTES:

Đề bài có thể dịch nhiều cách:

- **The struggle against social diseases in Ho Chi Minh City;**
Struggling against social diseases...

- **The prevention of social diseases in HCMC; preventing (the spread of) social diseases...; to prevent social diseases (from spreading)...**

Câu 1:

- *Việc phòng chống* = **prevention (n).**

- *Sự lan truyền* = **spread (n).** Lan truyền = **to spread.**

- *Ủy ban phòng chống cư xử độc ác đối với thú vật* = **The Committee for the prevention of cruelty to animals**

- *Phòng bệnh hơn chữa bệnh* = **Prevention is better than cure**

- *Mối quan tâm hàng đầu* = **the main concern; the leading worry; the chief anxiety...**

Câu 2:

- Các bệnh tồn tại phổ biến (nên bỏ bớt “tồn tại”) = **popular diseases; widespread diseases...**

- Trên đà tăng nhanh = **to be on rapid increase.**

- Giống nòi = **race (n); nation...**

- Sự phát triển toàn diện của xã hội = **the complete development of the society; the progress of the entire country; the advance of the whole community...**

Câu 3:

- Mật độ = **density (n).**

- Mật độ giao thông = **traffic density.**

- Mật độ dân số = **population density.**

Eng: Traffic density in Ho Chi Minh City has been increasing =
Mật độ xe cộ tại TP. Hồ Chí Minh đã và đang gia tăng liên tục.

- Sự phức tạp trong đời sống xã hội = **the complexity in social life.**

- Bùng nổ: **to break out...**

..... “Đặc biệt, Sida có nguy cơ bùng nổ” có thể dịch:

In particular, the Aids disease is affecting every place.

Hoặc: **Exceptionally (hoặc Unusually), the Aids disease broke out in parts of the country.**

- **Especially, the Aids disease may spread everywhere...**

Câu 4:

- Si đa viết tắt những chữ cái đầu của các từ tiếng Pháp:

Syndrome D'immune Déficience Acquise (Dịch nghĩa: Hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải).

AIDS – viết tắt chữ cái đầu của các từ tiếng Anh: The Acquired Immune Deficiency Syndrome (Mắc phải hội chứng suy giảm miễn dịch).

SIDA hoặc **AIDS** là căn bệnh thế kỷ, lây truyền do vi rút HIV.

Retro – Virut vô hiệu hoá hệ thống miễn dịch khiến một số bệnh trước đây nằm im nay có cơ hội trở dậy tàn phá cơ thể gây nên tử vong.

- *Thuốc đặc trị* = **special drug (s); pharmaceutical preparation (s); special medicine...**

- *Bệnh giang mai* = **syphilis.**

- *Bệnh phong* (= cùi, hủi) = **leprosy (n).**

- *Người mắc bệnh phong (cùi)* = **leprosy sufferer; leprosy victim; leprosy patient; leper (n).**

- *Bệnh viện phong* = **leper hospital**

Câu 5:

- *Kịp thời* = **opportune (adj)**

- *Đúng giờ* = **punctual (adj)**

Eg: Việc can thiệp quân sự vào cuộc xung đột đó thật kịp thời = **The military intervention in that conflict was opportune.**

Đối với các cuộc hẹn hò này các bạn nên đúng giờ = **You should be punctual for this appointment.**

Nàng luôn luôn đến đúng giờ = **Her arrival is always punctual.**

- *Nguồn lây lan* = **the extension of the disease; the spread of the disease....** (= sự lây lan; lan truyền...)

Câu 6:

- *Coi...như* = **to consider st/sb...; to regard... as; to examine...as; to deem...as.**

Eg: Chị ấy coi việc giúp đỡ các bạn là nghĩa vụ của chị ấy = **She deemed it as her duty to help you** hoặc **she deemed that was her duty to help you.**

Đừng coi em như kẻ thù của anh = **Don't regard me as your enemy.**

- *Công tác tuyên truyền giáo dục* = (nên hiểu là tuyên truyền [giáo dục] về phòng chống các bệnh tật) = **the propaganda about the prevention of diseases.**

- *Trong nhân dân* = **in the public; in the society; in the community.**

Eg: Quần chúng được yêu cầu không xả rác ngoài đường phố = **The public is (hoặc are) requested not to leave litter in the street.**

Câu 7:

- *Sau đó* = **then (adv); next (adv); after that; afterwards...**

Eg: Việc gì đã xảy ra sau đó? = **What happened next?** (hoặc thay next = then; after that; afterwards...)

Chúng tôi đã trải qua một tuần lễ ở Cần Thơ và sau đó đi Bạc Liêu = **We spent a week in Can Tho and then went to Bac Lieu.**

- *Sau đó là lao* = **then comes tuberculosis.**

Khi có Adverb hoặc Adverb phrase đặt ở đầu câu thì thường dùng đảo ngữ (inversion), nhất là ở các adv of frequency.

Eg: 1- *Adverb đặt ở đầu câu:*

- **Never again will we stay in that hotel** = Chúng tôi sẽ không bao giờ trở lại khách sạn đó nữa.

2. *Adverb phrase đặt ở đầu câu:*

- **Twice within my lifetime have world wars taken place** = Chiến tranh thế giới đã xảy ra hai lần trong đời tôi....

Lưu ý: Đảo ngữ thường dùng trong văn viết hơn văn nói.

Câu 8:

- *Như vậy* = **thus; so; in this way; to this point...**
- *Bệnh truyền nhiễm khá nặng nề* = a **widespread contagious disease**.
- “*Khá nặng nề*” ở đây không dịch = **serious** mà nên thay = **widespread** (= truyền nhiễm lây lan dễ dàng ở phạm vi rộng lớn).

Câu 9:

- Nên bỏ bớt các từ không cần thiết “*Bởi vậy*”, “*đều khắp từ thành phố đến cơ sở*”.
- *Mạng lưới y tế* = a **health network**.
- *Phòng khám đa khoa khu vực* = a **general clinic**.
- *Trạm y tế phường xã* = **dispensaries in wards and villages**.

Câu 10:

- *Riêng bệnh lao được ...* (= các bệnh nhân mắc bệnh lao được nhận thuốc miễn phí) = **Tuberculosis (thường viết tắt T.B) patients get medicine free of charge**. Nên tập sử dụng thành thạo cấu trúc:

Subject + Verb	Object	Adjective
Don't get	your clothes	dirty.
They set	the prisoners	free.
I painted	the doors	green.

Và cấu trúc thụ động (**passive construction**)

The doors were painted green.

The prisoners were set free.

Bệnh nhân ngoại trị = **an outpatient**

...và phân cấp ngoại trị các cơ sở...= các trung tâm chăm sóc sức khỏe địa phương chăm sóc bệnh nhân ngoại trị ...= **local health care centres take care of outpatients.**

Câu 11:

...không chỉ riêng trong ngành y tế = không chỉ giới hạn trong ngành y tế. “**Trong**” ở đây nên dịch = **within**, không dịch = **in**.

- *Mỗi nhà phải được hiểu biết* = **each family must be given knowledge of...** (knowledge = awareness).

- *Tham gia* = **to join in; to take part in; to participate in...**

Eg: Tại sao bạn không tham gia vào cuộc thảo luận? = **Why don't you join in the discussion?** (= Why are you silent?).

Tôi tham gia vào cuộc chơi được chứ? = **May I join in the game?**

- *Việc phòng chống bệnh xã hội ...* Để tránh cường điệu ta có thể dịch:

The prevention and struggle against social diseases...

Có thể thay **struggle** (n) = **fight; combat...**

Lưu ý: = **Struggle against** = chiến đấu chống lại **struggle for...** = chiến đấu (tranh đấu) cho, vì...

Câu 12:

- *Vấn đề đặt ra là...* = **the problem to reveal is that...**

Có thể thay **problem** = **matter** (n); **question** (n); **issue** (n) ...và **to reveal** = **to state; to make known; to affirm...**

Tuy nhiên, chúng ta có thể dịch đơn giản: **The problem is that...**

- *Vấn đề thời gian* = **a question of time.**

Eg: Sự thành công của họ chỉ là vấn đề thời gian = **Their success is only a question of time** (= their success will certainly come sooner or later).

- *Hành vi* = act (n); action (n); deed (n)...

Eg: Giúp người mù băng qua đường phố đông đúc là một hành vi tốt
= **It is an act of kindness to help a blind man across the busy street.**

- *Tư duy* = thought (n); idea (n); way of thinking; process of thinking; activity of thinking; belief (n); judgment (n); opinion (n).....

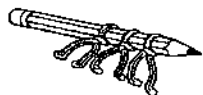
Eg: Anh ta bỏ ra hàng giờ để tư duy = **He spends hours in thought.**

Tư duy của bạn không còn thích hợp với tình hình hiện tại nữa =
Your thought is no longer suitable for the present situation.

- *Biện pháp phòng chống* = preventive measure. Có thể thay
measure = proceeding (n); step (n); plan (n); course of action...

- *Vô dụng* = futile; of no use; useless; without result; vain (adj)...

- **A futile attempt** = một cố gắng vô (dụng) ích.

Bài dịch tham khảo:

THE TASK OF PREVENTING SOCIAL DISEASES IN HO CHI MINH CITY

1. At present, the prevention of social diseases is the main concern of the health branch and other agencies in Ho Chi Minh City.
2. These are popular diseases, which are on rapid increase and are threatening our health, our race and our social development.
3. The city has the highest population density in the country. Besides, the complexity in social life helps diseases develop and spread quickly. Especially, the Aids disease may spread everywhere.
4. Of social diseases (aids, syphilis, leprosy, malaria, tuberculosis), medicine for treatment of Aids has not yet been found while there are special drugs for the other diseases.
5. The important thing is that when a patient is discovered early and opportune and that he receives treatment immediately, this will stop the spread of the disease in family and society.
6. For that reason, the Health Service considers the propaganda about the prevention of diseases in the public the "Most Effective Vaccine".
7. So, the most dangerous disease is Aids, then comes tuberculosis. When Aids develops, it is followed by tuberculosis.
8. Tuberculosis it still a widespread contagious disease in our country.

9. Besides the central hospital, the city has built a health network with:
- 33 general clinics
  - 10 district hospitals
  - 282 dispensaries in wards and villages
10. T.B patients get medicine free of charge and local health care centres take care of out – patients and this work has been well implemented, so good results have been made so far.
11. The prevention and combat against social diseases is not restricted within health branch, but each individual and each family must be informed of the disease and join in the combat.
12. The problem is that when people do not change their acts and thoughts, all preventive measures will be futile.

BÀI 4:

CÔNG CUỘC PHÒNG CHỐNG SUY DINH DƯỠNG TRẺ EM CHO TÀI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

1. Theo ước tính của Tổ chức Y tế thế giới (WHO), hiện có trên 500 triệu trẻ em ở các nước đang phát triển bị thiếu dinh dưỡng, làm cho 10 triệu trẻ em tử vong mỗi năm.
2. Ở Việt Nam trẻ em suy dinh dưỡng chiếm tỷ lệ từ 40% - 50%.
3. Tình trạng suy dinh dưỡng kéo dài này là lực cản cho việc phát triển thể chất và trí tuệ của trẻ em Việt Nam.
4. Đã đến lúc cần phải vận động phong trào xã hội cải thiện tình trạng suy dinh dưỡng ở trẻ em, bởi vì "sức khỏe của trẻ em hôm nay là sự phồn vinh của đất nước ngày mai".
5. Nhờ những biện pháp tích cực, trong năm 1995, tỷ lệ dưới 5 tuổi bị suy dinh dưỡng ở thành phố chỉ còn 15,1%.

6. So với những năm 1980, tình trạng suy dinh dưỡng ở trẻ nói chung đã giảm đáng kể, đặc biệt là suy dinh dưỡng ở các thể nặng như teo đít và thể phù.
7. Thiếu dinh dưỡng không chỉ làm tăng tỉ lệ tử vong ở trẻ em. Thiếu dinh dưỡng quan trọng hơn đã dẫn đến tình trạng thấp bé, nhẹ cân ở trẻ em và vóc dáng nhỏ bé ở người lớn.
8. Đã đến lúc chúng ta phải nhận nhận đúng mức thực trạng này và sớm có biện pháp khắc phục, nếu không sẽ ảnh hưởng nghiêm trọng đến thế hệ tương lai.
9. Công tác phòng chống suy dinh dưỡng ở thành phố những năm qua chỉ là mới đạt được hiệu quả hết sức hạn chế so với yêu cầu.
10. Theo chúng tôi, hạn chế đó chủ yếu là do thành phố thiếu một chương trình phối hợp đồng bộ giữa các ngành chức năng như Ủy ban bảo vệ chăm sóc trẻ em và các ngành y tế, giáo dục cũng như các đoàn thể khác.
11. Để duy trì chương trình này, thành phố cần bàn dựa vào các chương trình quốc tế và các tổ chức như từ thiện trong và ngoài nước chứ không có kinh phí riêng cho công tác phòng chống suy dinh dưỡng.
12. Chăm sóc dinh dưỡng cho trẻ em là nhân tố quan trọng hàng đầu trong chiến lược về con người. Vì vậy đầu tư và quan tâm đến vấn đề nâng cao dân trí, cải thiện sức khỏe con người phải được xem là một trong những mục tiêu quan trọng và cấp bách hiện nay.

NOTES:

- Công cuộc phòng chống suy dinh dưỡng: **The anti-malnutrition.**

Anti: tiếp đầu tố (prefix) được dùng rộng rãi với cả “nouns” và “adjectives” để diễn tả ý “**chống lại**” (opposed to; against hoặc “**phòng chống**” (preventing).

Eg: Anti-war = chống chiến tranh

Anti-government = chống chính phủ

Anti-foreign = bài ngoài

Anti-tank = chống tăng

Anti-imperialist = chống đế quốc

Mal = tiếp đầu tố có nghĩa là “xấu”; “suy yếu”; “sai trái”; “không chính xác”.

Eg: Maladministration (n) = sự quản lý tồi

Malpractice (n) = hành động bất chính

Malodour (n) = mùi hôi thối

Câu 1:

- Theo sự ước tính của tổ chức y tế thế giới...= **According to the estimation of the World Health Organization (W.H.O) ...**

Hoặc: **On the authority of W.H.O'S judgment, over 500 million children are presently (hoặc currently) suffering from malnutrition, killing 10 million children every year (hoặc theo “Bản dịch tham khảo”).**

Lưu ý: Million (n & adj): **10 million children**

Câu 2:

- Trẻ suy dinh dưỡng: **undernourished children; insufficient-of-food children; underfed children; low-fed children...**

- Chiếm tỷ lệ 40%-50% = **to occupy 40-50%, to account for 40-50%**. Có thể thay **to occupy** = **to take up; to fill...**

Câu 3:

- Tình trạng suy dinh dưỡng kéo dài này = **this long lasting malnutrition** hoặc **this malnutrition continuing for a long time ...**
(Long trong trường hợp 1 là (adv....) trường hợp 2 (adj))

Eg: **I've long been intending to call on you** = Từ lâu tôi đã có ý định ghé thăm bạn (to call on = to pay a short visit).

- Là lực cản cho sự phát triển = ngăn cản sự phát triển = **to hamper the development of...** có thể thay "**to hamper**" = **to hinder; to prevent; to stop; to bar; to impede...**

Eg: **What impedes your making an early start?** Điều gì ngăn cản anh khởi hành sớm?

Don't hinder my work = Đừng cản trở công việc của tôi.

Hoặc: **Don't hinder me in my work.**

To hinder sb from doing sth = ngăn cản ai làm điều gì.

Câu 4:

- Đã đến lúc = **it is high time** (to do sth)

- Phái vận động phong trào xã hội cải thiện tình trạng suy dinh dưỡng trẻ em = **to launch a social movement to improve children's malnutrition**
(Có thể thay "**to launch**" = **to put into action, to wage...**)

- Sự phồn vinh = **prosperity (n); richness; economical success...**

Eg: Sự phồn vinh của đất nước Bru-nei là nhờ vào việc khám phá ra dầu mỏ = **The prosperity** (hoặc the richness) of Brunei was due to the discovery of oil.

Câu 5:

- Nhờ (prep.) = **thank to; due to; as the result of; owing to; because of; on account of...**

Eg: Nhờ sự giúp đỡ của anh mà chúng tôi đã thành công = **Thanks to your help, we were successful** hoặc **As the result of your help...**

- Những biện pháp tích cực: **The positive measures.**

Có thể thay **positive** = **practical; constructive;** và **measure (n)** = **proceeding (n); step (n)...**

Eg: Anh đề nghị biện pháp nào? **What measure do you propose?**
Chúng tôi phải dùng biện pháp mạnh đối với bọn bất lương = **We must take strong** (hoặc **drastic; severe**) **measures against the wrongdoers.**

- Chỉ còn 15,1% = giảm còn 15,1% = **to decrease to 15,1%.**

Hoặc thay **to decrease** = **to be reduced; to be made less to; to become less to...**

Eg: She is reduced to a skeleton = Chị ấy chỉ còn là bộ xương (= she has become very thin).

Câu 6:

- Những năm 1980 (= thập niên 1980) = **the 1980s.** Những năm 1970 = **the 1970s.**

- Nói chung: **Generally speaking; in general; in a general sense; without regard to details...**

Eg: Nói chung từ trước đến nay chị ấy là một công nhân tốt =

Generally speaking, she has been a good worker.

Nói chung, kế hoạch của bạn đã được mọi người trong công ty chúng tôi ủng hộ = **Generally speaking, (hoặc without regard to details....) your plan was welcomed in our company.**

- *Bệnh suy dinh dưỡng teo đit* = **MARASMUS.**

- *Bệnh suy dinh dưỡng thể phù* = **KWASHIORKOR.**

Câu 7:

- *Thiếu dinh dưỡng* = sự thiếu dinh dưỡng = **Malnutrition (n); the lack of food; under-nourishment (n); the insufficiency of food...**

- *Tình trạng thấp bé* = **shortness (n)...**

- *Tình trạng nhẹ cân* = **underweight (n); weight below the usual...** (Underweight # Overweight).

- *Vóc dáng nhỏ bé ở người lớn* = **small shape in adults.**

- *Vóc dáng*: **shape; outer form; appearance (n)...**

Câu 8:

- *Phải nhìn nhận đúng mức thực trạng này* = phải đánh giá đúng mức = **to have a proper assessment of this reality; to assess this reality properly; to evaluate this situation correctly (= precisely; exactly ...)** Có thể thay “assessment” = “evaluation”.

- *Sớm có biện pháp khắc phục* = **to soon work out effective measures, (“Soon” là adv).** Có thể thay: **to work out = to find out...**

- *Nếu không* = **Otherwise (conj.); if not.**

Eg: Chúng ta phải chạy, nếu không chúng ta sẽ rất trễ = **We must run, otherwise we'll be too late.**

Anh sẽ đi nếu em đi - nếu không, anh ở nhà còn hơn = **I'll go if you're going - if not, I would rather stay at home.**

Câu 9:

- Công tác phòng chống suy dinh dưỡng = **the anti-malnutrition task; the task of preventing malnutrition...**

- Đạt được hiệu quả rất hạn chế so với yêu cầu = **to attain very limited efficiency compared to requirements.**

Có thể thay **to attain** = **to get; to obtain; to gain...** và **requirements** = **needs; demand; wants...**

Câu 10:

- Theo chúng tôi: **in our opinion** hoặc **to us...**

- Hạn chế đó: **that shortcoming** (= failure; mistake; fault...)

Hạn chế ở đây phải được hiểu là “sự sai sót”, “việc không đạt được mục tiêu đã đề ra” chứ không có nghĩa là hạn chế suông như “hạn chế tốc độ” chẳng hạn.

- Các ngành chức năng = các ngành có liên quan = **concerned organs** (= branches).

- Ủy ban Bảo vệ chăm sóc trẻ em = **the Committee for children care and protection.**

Câu 11:

- Duy trì: **to maintain; to keep; to continue...**

Eg: Bạn nên duy trì việc học tiếng Anh của bạn = **You should continue your study of English.**

Làm sao chúng ta có thể duy trì sức lực mà không ăn đầy đủ lương thực? = **How can we maintain our strength without eating enough food?**

- *Căn bản*: **basically** (adv); **primarily** (adv); **essentially** (adv); **mainly** (adv); **fundamentally** (adv); **chiefly** (adv)...

Eg: Basically I agree with your proposals, but there are a few small points I'd like to discuss = Cơ bản thì tôi đồng ý với đề nghị của bạn (hoặc ông, bác...), nhưng có một vài điểm nhỏ tôi muốn thảo luận.

- *Dựa vào*: **to rely on** (hoặc **upon**); **to depend on**; **to count on**...

Eg: Children rely on their parents for help = Trẻ con dựa vào bố mẹ chúng để được giúp đỡ.

- *Tổ chức từ thiện*: **humanitarian organization**; **charity** (= lòng từ thiện, tổ chức từ thiện).

Eg: Many charities sent money to help the victims of the earthquake = Nhiều tổ chức từ thiện đã gửi tiền để giúp đỡ nạn nhân của trận động đất.

- *Cộng tác từ thiện* = **A humanitarian work.**

- *Riêng* = **own** (adj); **private** (adj)...

Đây là ngôi nhà riêng của chị ấy = **This is her private house (private = own).**

Cột (trói, buộc) chúng riêng = **tie them up separately.**

Các con tôi đều ngủ giường riêng = **My children all sleep in separate beds.** (Each child has its own bed).

Câu 12:

- *Chăm sóc dinh dưỡng cho trẻ em* = **the care for nutrition in children.**

- *Nhân tố quan trọng hàng đầu* = **the most important factor; the factor of great value (= concern); the most serious and significant fact...**

- *Đầu tư*: **to invest in**; **to put money in**...

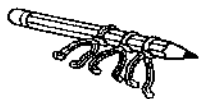
- *Sự đầu tư*: **investment in** (Nhớ dùng giới từ “in”).

Sự quan tâm đến: **a concern for** (hoặc about); an attention to; a heed to...

- *Dân trí* = **people's educational level; people's intellectual standard.**

- *Được xem là* = **to be regarded as.** Có thể thay **regarded** = **considered; deemed; seen; examined...**

- *Mục tiêu*: = **objective (n); purpose (n)...**

Bài dịch tham khảo:

THE ANTI-MALNUTRITION FOR THE CHILDREN IN HO CHI MINH CITY

1. According to the estimation of the World Health Organization (W.H.O), at present, over 500 million children are suffering from malnutrition, claiming the lives of 10 millions of children every year.
2. In Vietnam, undernourished children account for 40 – 50%.
3. This long lasting malnutrition hampers the intellectual and physical development of the Vietnamese children.
4. It is high time to launch a social movement to improve children's malnutrition because **“the health of children today is the prosperity of the country in the future”**.
5. Thanks to the positive measures, the ratio of children under five suffering from malnutrition in the city decreased to 15.1% in 1995.
6. Compared to the 1980s, generally speaking, the malnutrition of the children has considerably decreased, especially undernourished forms like MARASMUS and KWASHIORKOR.
7. Malnutrition not only increases death rate among children. Much more important, it leads to shortness and underweight in children and small shape in adults.

8. It is time for us to have a proper assessment of this reality and soon work out effective measures; otherwise, it will exert a serious influence on the future generation.
9. The anti-malnutrition task in the city has, in recent years, attained only very limited efficiency compared to requirements.
10. In our opinion, that shortcoming is primarily due to the lack of a well organized programme among concerned organs like the Committee for children care and protection and health, education branches and other social groups.
11. To maintain this programme, the city basically relies on international programmes and charities at home and abroad; it does not have its own outlay for anti-malnutrition task.
12. The care for nutrition in children is the most important factor in the strategy about man. For that reason, investment in and concern for the problem of increasing people's educational level and improving human health must be regarded as one of the important and urgent objectives today.

BÀI 5: THÀNH LẬP BỆNH VIỆN MIỄN PHÍ TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

1. Vừa qua Hội Bảo trợ Bệnh viện miễn phí thành phố Hồ Chí Minh cùng với Sở Y tế tổ chức họp báo trình bày quá trình thành lập hội và triển khai thông báo của Thành uỷ và Uỷ ban nhân dân thành phố về việc chuyển bệnh viện An Bình thành bệnh viện miễn phí phục vụ bà con lao động nghèo thành phố.
2. Đại diện Hội Bảo trợ bệnh viện miễn phí trình bày những khó khăn trong quá trình chuẩn bị thành lập Hội và (phương hướng) hoạt động sắp tới của Hội để có thể đưa bệnh viện miễn phí và hoạt động trong dịp 30-4-1994.
3. Đại diện Hội Bảo trợ cho biết đây là bệnh viện không thu phí đối với người nghèo chứ không phải là "Nhà thương thí" nên từ việc sửa chữa, nâng cấp cơ sở đến trang thiết bị và tinh thần phục vụ bệnh nhân được nâng cao.
4. Hội Bảo trợ cho biết đây là bệnh viện miễn phí đã nhận được 200 triệu đồng ủng hộ của nhiều tổ chức cá nhân trong nước và nước ngoài.
5. Hội đang kêu gọi các cơ sở trong và ngoài nước, các cơ quan các tổ chức từ thiện và các Việt Kiều ủng hộ thêm tài chính để bệnh viện có thể sớm được thành lập.

NOTES:

Câu 1:

- *Bệnh viện miễn phí*: A free – of – charge hospital.
  - *Hội bảo trợ*: The sponsor association
  - *Người bảo trợ*: A sponsor (n). Để ý từ “sponsor” thường dùng kèm với giới từ “for”.
  - *Viện phí*: hospital charge, hospital fee.
  - *Khách sạn phí*: hotel charge
  - *Cùng với*: together with; as well as; in addition to...
- Eg: Những dữ kiện mới này cùng với bằng chứng quý vị đã nghe chứng tỏ sự vô tội của Hùng = **These new facts, together with the evidence you have already heard, prove Hung’s innocence.**
- *Cuộc họp báo*: a press conference.
  - *Quá trình*: process (n)
  - *Triển khai*: to implement, to develop, to expand, to carry out...
  - *Thông báo*: announcement, communiqués (từ mượn của tiếng Pháp)
  - *Thành uỷ* = The City Party Committee.
  - *Ủy ban nhân dân thành phố*: The City People’s Committee.
  - *Chuyển* = to change, to run, to transfer, to convert sth into sth.
  - *Bà con lao động nghèo* = the poor working people
  - *Phục vụ* = to serve; to work for...

Câu 2:

- *Quá trình chuẩn bị*: The process of preparing. During the process of removal (suốt quá trình tháo dỡ).

- *Thành lập*: to form, to organize.

- *Sự thành lập*: formation; organization (n).

Eg: To form a class for beginners in French = Thành lập lớp học cho những người mới học tiếng Pháp.

- *Đưa vào hoạt động*: to bring into operation; to make operate.

Câu 3:

- *Đại diện* = representative (n).

- *Cho biết ...có thể dịch*: to stay; to inform; to state, to declare that...

- *Nhà thương*: a donor hospital

- **Donor** = người cho, người cho bố thí một cái gì đó cho người khác (person who gives sth).

Eg: A blood donor: người cho máu (= person who gives his own blood for transfusion). Ở đây ta dùng Donor như Attributive.

- *Tinh thần phục vụ*: the spirit of serving sb or sth.

- *Bệnh nhân* = patient (n)

- *Được nâng cao* = to be improved (= upgraded; bettered; ameliorated...)

Câu 4:

- *Cá nhân*: individual (adj & n)

- Nên bỏ bớt các từ “tiền ủng hộ”

- *Nhiều tổ chức*: khỏi cần dịch a lot of, a large number of

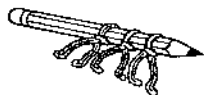
hoặc many mà chỉ cần dùng “Organizations” ở số nhiều là đủ.

- Trong nước: at home, inland, domestic...
- Ngoài nước: aboard (adv); overseas (adv & adj)

Câu 5:

- Kêu gọi: to appeal, to call, to make an earnest request to...
  - The City People's committee calls (= appeals) us to help the poor:
Ủy ban nhân dân thành phố kêu gọi chúng ta giúp đỡ người nghèo.
  - Lời kêu gọi: an appeal; a call.
  - Cơ quan: agency (n); organ (n)
  - Việt kiều: An overseas Vietnamese; a Vietnam national; a Vietnamese expatriate.
  - Tổ chức từ thiện: A charitable (= humanitarian) organization.
  - Please be charitable to the poor and suffering people= Hãy xót thương (Hãy có lòng từ thiện) đối với những người nghèo và những người khổ đau.
  - Sự từ thiện, lòng tốt, sự thương hại: A charity (n)
  - None of us would like to live on charity: Không một ai trong chúng ta thích sống nhờ vào lòng thương hại của người khác.
  - Đi vào hoạt động sớm: có thể dịch:
+ ...may soon come into operation
+...may soon be built
+...may soon be established...
  - Ủng hộ: to support, to champion, to second, to back (up)...
- Eg:** Tôi hy vọng anh sẽ ủng hộ dự án của tôi: I hope you will back my plan.

- *Sự ủng hộ*: **a support**. Ở đây phải hiểu là “**ủng hộ**” về mặt tài chính nên cần dịch: **more financial support**.
- *Ủng hộ thêm*: cũng có thể dịch **to give more money, to provide more money; to supply come into operation**.
- *Sở tài chính*: **The Service of Finance** hoặc **The Finance (Financial) Service**.
- *Bộ trưởng tài chính*: **The Minister of Finance**.

Bài dịch tham khảo:

TO BUILD A FREE – OF – CHARGE HOSPITAL IN HO CHI MINH CITY

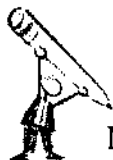
1. The Sponsor Association for Ho Chi Minh City free of charge hospital together with Health Service has recently organized a press conference to report on the process of the forming the association and implementing the announcement of the City Party Committee and the City People's Committee about changing An Binh hospital into a free-of-charge hospital to serve poor working people in the city.
2. Representatives of the Sponsor Association for a free-of-charge hospital presented the difficulties in the process of preparing for the formation of the association and the coming activities of the association in order to bring it into operation on April 30th, 1994.
3. Representatives of the Sponsor Association said that this hospital would not collect any fees from the poor and that this is not a "DONOR HOSPITAL". Therefore, the repair, the upgrading of the hospital equipment, quality of treatment, and the spirit of serving patients are improved.
4. The Association said that the free – of – charge hospital of the city has received 200 million dong from organizations and individuals at home and abroad.
5. The Association is appealing to foreign and domestic establishments, agencies, charitable organizations and Vietnamese nationals to give more financial support in order that the hospital may soon be built.

BÀI 6: CHÂM CỨU

1. Trung Quốc và Việt Nam là hai nước đầu tiên tại Châu Á và trên toàn thế giới đã sử dụng châm cứu, đã có hệ thống tổ chức châm cứu và các thầy thuốc châm cứu cũng như đã biên soạn được các tài liệu châm cứu.
2. Hiện nay các loại kim làm bằng thép không rỉ sét được sử dụng phổ biến trong lĩnh vực châm cứu để trị bệnh cũng như châm cứu để giải phẫu.
3. Trong các năm qua Viện Châm Cứu đã và đang áp dụng phương pháp châm cứu giảm đau trong phẫu thuật tại Việt Nam và đã gặt hái được nhiều thành quả tốt đẹp.
4. Tính đến nay, tất cả các cuộc giải phẫu bao gồm tiểu, trung và đại phẫu đều được tiến hành một cách an toàn và chưa hề có một tai biến nào.
5. Châm cứu giảm đau là một phương pháp vô cảm của phương Đông mà hiện nay giới y học phương Tây cũng như ở phương Đông đều có thể tiếp thu được.
6. Tuy nhiên, châm cứu giảm đau không áp dụng phổ biến cho tất cả các ca phẫu thuật.
7. Việt Nam đã bắt đầu nghiên cứu châm tê trong phẫu thuật suốt thời kỳ chiến đấu ác liệt khi có nhiều thương binh và bệnh tật. Sức khỏe của bệnh nhân (trong đó có thương binh) đã giảm sút, ảnh hưởng đến sức đề kháng của cơ thể.
8. Nhờ phẫu thuật châm cứu giảm đau, chúng ta đã thực hiện được nhiều ca giải phẫu an toàn, đưa người bệnh trở lại sản xuất và chiến đấu.

9. Tuy đã có những thành quả bước đầu trong châm cứu giảm đau, nhưng chúng ta phải tiếp tục nghiên cứu cơ chế và cách thức làm thế nào để khắc phục một số khuyết điểm của phương pháp này. Chẳng hạn, trong một vài ca mổ bệnh nhân vẫn cảm thấy đau.
10. Nếu tiếp tục nghiên cứu, chúng ta sẽ cải thiện tốt hơn nữa khoa châm cứu giảm đau ở tại Việt Nam, hầu phục vụ nhu cầu giải phẫu địa phương, đồng thời làm cho việc chăm sóc sức khỏe ban đầu thêm hiệu quả.

NOTES:

- *Châm cứu*: **acupuncture**. Từ này vừa là (n) [U] vừa là (v).

Acupuncture = phương pháp châm kim nhỏ vào các mô của cơ thể người để trị bệnh, làm giảm đau hoặc gây tê một vùng nào đó (= **method of pricking [= piercing] the tissues of the human body with fine needles in order to cure disease, to relieve pain or as a local anaesthetic**).

Câu 1:

- *Trung Quốc và Việt Nam là hai...đã sử dụng châm cứu*: **China and Vietnam are the two first countries in Asia and in the world to have used acupuncture.**

Trong tiếng Anh có thể dùng một ngữ động từ nguyên mẫu có "To" (a to-infinitive phrase) để thay thế cho một mệnh đề quan hệ (a relative clause)

Eg: Hoàng là người đàn ông đầu tiên đến đây =

Hoang is the first man who arrives here. Hoặc:

Hoang is the first man to arrive here.

Ba anh ấy là người duy nhất đã thoát chết vụ rơi máy bay đó = **His father was the only person who survived the crash.**

Hoặc: **His father was the only person to survive the crash.**

Tôi có 2 bản báo cáo phải đánh máy ngay bây giờ = **I have two reports which I must type right now.**

Hoặc: **I ...reports which have to be typed right now.**

Hoặc: **reports to be typed.**

Người ta nói rằng quả đất nguyên thủy đã là một phần của mặt trời.

It is said that the earth was originally part of the sun.

Hoặc: **The earth is said to have been part of the sun.**

CÁC DẠNG ĐỘNG TỪ NGUYÊN MẪU

(Forms of the Infinitive)

Active:

- ✓ Present Infinitive: to teach
- ✓ Present Progressive (or continuous)
- ✓ Infinitive: to be teaching
- ✓ Perfect (or past) Infinitive: to have taught
- ✓ Perfect (or past) Progressive (or continuous)
- ✓ Infinitive: to have been teaching
- ✓ Present Infinitive: to be taught

Passive:

✓ Perfect Infinitive: to have been taught

Câu 2:

- *Hiện nay*: **At present; presently; now; currently; at the present time; nowadays...**

Hiện nay hầu hết các em bé ở làng tôi đều được sinh ra trong bệnh viện = **At present, (= Presently; Nowadays...) most babies in my villiage are born in a hospital.**

- *Thép không rỉ sét*: **Stainless steel** (tức là loại hợp kim thép không rỉ sét hoặc bị ăn mòn (= **type of steel alloy that does not rust or corrode**)).

Stain (n) = vết bẩn khó tẩy

Rust (n) [U] = rỉ sét

(v) = rỉ sét hoặc làm cho rỉ sét

Eg: Gầm chiếc xe hơi của bạn đã rỉ sét nặng = **The underneath of your car was badly rusted** (= ...badly corroded with rust).

- *Được sử dụng phổ biến*: To be often used. Có thể thay **used = employed** và **often = usually; commonly, largely, widely; by most people, popularly...**

Một cái gì đó được sử dụng phổ biến tức được hầu hết mọi người sử dụng = **Something that is popularly used; is used by most people.**

- *Trong lĩnh vực*: **in the field of; in the domain of; in the area of...**

Eg: Vấn đề này nằm ngoài lĩnh vực (của) khoa y. = **This problem lies outside the domain of medical science.**

Trong lĩnh vực tài chính / đào tạo / phát triển... = **In the area of finance / training / development...**

Cuộc họp đã bộc lộ một vài lĩnh vực bất đồng = **The meeting revealed certain areas of disagreement.** (that is to say the matters on which those present did not agree).

- *Châm cứu để trị bệnh:* **Acupuncture for treatment**

- *Châm cứu để giải phẫu:* **Acupuncture for operation** (surgery [n]; the cutting of the body...).

Tình trạng nghiêm trọng của bố bạn, cần phải giải phẫu = **Your father's condition is serious and requires surgery** (= and he will need an operation).

Câu 3:

- *Viện châm cứu:* **The Acupuncture Institute**

+ *Viện ngôn ngữ học Việt Nam:* **Viet Nam Institute of Linguistics**

+ *Viện kinh tế:* **The Economic Institute.**

+ *Viện nghiên cứu:* **The Research Institute.**

Eg: Năm rồi, chúng tôi đã thăm nhiều viện nghiên cứu tại Châu Á = We visited a lot of research institutes in Asia last year.

- *Áp dụng phương pháp châm cứu giảm đau trong phẫu thuật:* **To apply the method of acupunctural analgesia to operation.**

(Ta nói: **To apply sth to sth**: do đó “trong” [phẫu thuật] ở đây phải dịch = “to” chứ không dịch = “in”. Nếu dùng **to use the method...** thì có quyền dùng “in” operation.

Hãy áp dụng những gì thầy giáo đã giảng vào bài tập này = **Apply what the teacher explained to these exercises.**

Bà ấy hay dùng các câu tục ngữ trong bài diễn văn của bà = **She often uses proverbs in her speech.**

Đó là cụm từ có lần tôi đã nghe cô ta sử dụng trong một bài rao giảng
= **It's a phrase I once heard her use in a sermon.**

- *Gặt hái những thành quả tốt đẹp*: **to win good result; to harvest satisfactory outputs; to receive significant achievement; to get remarkable accomplishment....**

Câu 4:

- *Tính đến nay*: **Up to now; so far; until the presented time; until now...**

Eg: *Tính đến nay, mọi việc đều tiến triển tốt đẹp* = **So far, everything has gone well.**

Tính đến nay, các bạn nghĩ gì về thành phố chúng tôi? = **What do you think of our city so far?**

Tính đến nay, chưa một chi tiết nào về các cuộc thảo luận của họ được tiết lộ = **No details of their discussions have so far been released.**

- *Tất cả các cuộc giải phẫu...đại phẫu*: **All operations including small, medium, and big one.**

- *Được tiến hành*: **To be conducted / carried out / implemented / organised / directed / managed / controlled / done.**

- *Chưa hề có một tai biến nào*: **There has been no incident (= accident) yet; no incident has taken place yet; any accident has not yet occurred.**

Câu 5:

- *Phương pháp vô cảm*: **A senseless method**, tức phương pháp làm cho người ta không cảm thấy đau đớn trong khi vẫn tinh táo. Do đó **senseless** không nên hiểu theo nghĩa thông thường là: vô nghĩa, điên rồ, bất tỉnh...

- *Phương Đông*: **the Orient; Asia; the Eastern part of the world.**

- *Giới y học*: **medical circle**

Có thể thay **circle** bằng: **crowd; group...**

- *Phương Tây*: **The West, the Occident; the western part of the world; Europe and the Americas.**

- *Tiếp thu*: **to get access to; to have the right to approach / to reach / to obtain / to gain / to use...**

Access to sth/sb: Cơ hội hoặc quyền được sử dụng cái gì hoặc đến gần ai (= Opportunity or to use sth or approach sb)

Eg: Bạn họ có quyền sử dụng các thông tin đã được phân loại của chúng ta không? = **Can they get access to our classified information?**

Câu 6:

- *Tuy nhiên*: **However (adv); nevertheless (adv); in spite of that**

Câu 7:

- *Bắt đầu*: **to begin / start / commence doing sth or to do sth**

- *Suốt thời kỳ kháng chiến ác liệt*: **During the time of fierce fighting (= violent struggling); throughout the period of cruel battle.**

- *Giảm sút*: (nên hiểu giảm sút về chất lượng) **to become worse; to deteriorate...**

- *Sức đề kháng của cơ thể*: **The immunity of the body.**

Eg: Vắc xin này sẽ cho bạn khả năng miễn dịch trong 2 năm. = **This vaccine will give you immunity for two years.**

Nhờ tiêm chủng những đứa trẻ này có sức đề kháng lại bệnh đậu mùa và bệnh sởi. = **As a result of vaccination, these children have immunity to smallpox/ measles.**

Câu 8:

- *Thực hiện nhiều ca giải phẫu an toàn:* **To safely carry out operations; to safely implement operations; to successfully conduct medical treatment by cutting away or replacing the diseased or damaged part of the body..**

Câu 9:

- *Những thành quả bước đầu:* **early results; initial achievement; the outcomes at the beginning...**

- *Khuyết điểm:* **shortcoming; fault; weakness; imperfection, defect**

Câu 10:

- *Cải thiện tốt hơn:* **To better improve (ameliorate; upgrade)**

- *Khoa châm cứu giảm đau:* **The science of acupunctural analgesia.**

- *Phục vụ nhu cầu giải phẫu địa phương:* **To serve the needs of local operations; to work for the requirements of regional surgery.**

- *Làm cho việc chăm sóc sức khoẻ ban đầu hiệu quả:* **To make initial health care more effective.**

- *Ngành y:* **The branch of medicine.**

- *Khoa y:* **The science of medicine, the medical science.**

Bài dịch tham khảo:

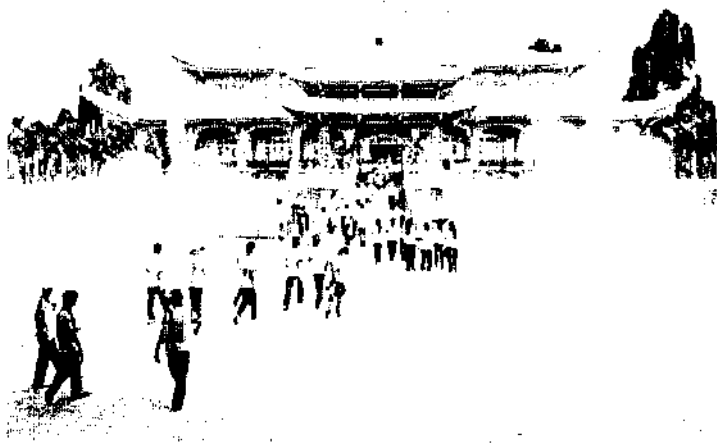
ACUPUNCTURE

1. China and Vietnam are the two first countries in Asia and in the world to have used acupuncture, to have had a system at organization of acupuncture as well as acupuncturists and to have compiled acupuncture documents.
2. At present, needles made-of stainless steel are often used in the field of acupuncture for treatment and acupuncture for operation.
3. In the past years, the Acupuncture Institute has applied the method of acupunctural analgesia to operation in Vietnam and has won good results.
4. Up to now, all operations including small, medium and big ones have been conducted safely and there has been no incident yet.
5. Acupunctural analgesia is a senseless method of the Orient that, at present, the medical circles in the West as well as in the East can get access to.
6. However, acupunctural analgesia is not commonly applied to all kinds of operation.
7. Vietnam began studying acupunctural analgesia in operation during the time of fierce fighting when there were a lot of wounded soldiers and diseases. The health of patients (among them are soldiers) had deteriorated affecting the immunity of the body.

8. Thanks to acupunctural analgesia, we had carried out safe operations, bringing the patients back to production and fighting.
9. There have been early results in acupunctural analgesia; but we had to continue studying the mechanism and the way to overcome a number of shortcomings of this method. For example, in some operations patients still feel painful.
10. If we keep on studying, we will better improve the science of acupunctural analgesia in Vietnam to serve the needs of local operations, and to make initial health care more effective.

I: VĂN HOÁ -DU LỊCH

1. Lấy làm vinh dự

*1. To be honoured to do
something/have the honour of
doing something*

2. Hội thảo quốc tế

*2. International workshop/
conference*

3. Phát triển du lịch

3. To promote tourism

4. Tiềm năng phát triển du lịch

4. Tourism potentialities

5. Điểm vài nét

*5. To give an outline of/ to make a
general survey of/ to mention
something about*

6. Kéo dài, trải dài 1600km	6. <i>To extent/to stretch 1600 km from</i>
7. Có chung biên giới với	7. <i>To share a common border with</i>
8. Chính vì thế	8. <i>It is because of this/that</i>
9. Phình to ở hai đầu	9. <i>To swell at both ends</i>
10. Đòn gánh với hai thúng gạo hai đầu	10. <i>A carrying pole with two rice baskets at both ends</i>
11. Về địa hình	11. <i>Geographically, typographically</i>
12. Vùng trồng lúa chính	12. <i>Major rice growing areas</i>
13. Phù sa	13. <i>Alluvium, Alluvia (pl), Silt</i>
14. Phụ lưu	14. <i>Tributary</i>
15. Bồi đắp nên cánh đồng	15. <i>To raise the level of the fields/to form itself into the fields</i>
16. Địa hình đồi núi	16. <i>Hilly terrace / Hills and mountains</i>
17. Đỉnh cao nhất	17. <i>The highest peak</i>
18. Chạy suốt chiều dài	18. <i>To extend / run along the full length of</i>
19. Hệ động vật	19. <i>Fauna</i>
20. Hệ thực vật	20. <i>Flora</i>
21. Có giá trị cao	21. <i>Highly valued for</i>
22. Cây thuốc	22. <i>Medical plants/ herbal plants</i>
23. Cây lấy dầu	23. <i>Oily plants</i>

24. Tuyên bố chủ quyền đối với	24. <i>To claim territorial sovereignty over</i>
25. Nước nông	25. <i>Shallow water</i>
26. Ngư trường	26. <i>Fishing ground</i>
27. Cặp bến	27. <i>To anchor at / to call at / to land.</i>
28. Thềm lục địa	28. <i>The continental shelf</i>
29. Vĩ tuyến	29. <i>Parallel of latitude</i>
30. Kinh tuyến	30. <i>Meridian</i>
31. Kinh độ	31. <i>Longitude</i>
32. Độ cao	32. <i>Altitude</i>
33. Bán nhiệt đới	33. <i>Subtropical</i>
34. Đứng thứ 12 trong số các nước đông dân nhất	34. <i>To rank 12th among the most populous countries</i>
35. Mật độ dân số	35. <i>Population density</i>
36. Phân bố không đồng đều	36. <i>unevenly distributed</i>
37. Hiếu học	37. <i>To be fond of learning / to be inquisitive of</i>
38. Dễ tiếp thu cái mới	38. <i>To be flexible / adaptive to changes</i>
39. Nhân khẩu học	39. <i>Demography</i>
40. Những đặc điểm du lịch riêng	40. <i>Unique tourist attractions</i>

II: MÔI TRƯỜNG

1. Môi sinh

1. *The environment/ the surroundings*

2. Bảo vệ môi trường

2. *To preserve the environment*

3. Tình trạng báo động

3. *An alarming / a critical situation*

4. Thảm hoạ huỷ diệt

4. *A threat / danger of extermination*

5. Tầng ôzôn

5. *The ozone layer*

6. Lỗ thủng tầng ôzôn

6. *The holes in the ozone layer*

7. Thiên tai

7. *Natural calamities*

8. Lụt lội

8. *Floods / flooding*

9. Bão lốc

9. *Cyclones*

10. Sự đối xử tàn tệ với thiên nhiên

10. *Ill-treatment toward nature*

11. Sự gia tăng dân số	11. Population grown
12. Việc khai thác tài nguyên vô tổ chức	12. The disorganized exploitation of the natural resource
13. Quá trình đô thị hoá	13. The urbanization, the process of urbanization
14. Công nghiệp hoá	14. Industrialization / to industrialize
15. Hoá học nông nghiệp	15. Chemicalization of agriculture
16. Mạng tính toàn cầu	16. Global
17. Vấn đề chất thải	17. Waste problem
18. Sinh quyển	18. The biosphere
19. Khí quyển	19. The atmosphere
20. Nguồn nước	20. Water resources
21. Môi sinh bị nhiễm bẩn	21. Contaminated environment
22. Hợp chất bị thải loại	22. Compound wastes
23. Phân bón	23. Fertilizers
24. Chất độc hoá học	24. Toxic chemicals
25. Chất thải phóng xạ	25. Radiation waste
26. Nước thải	26. Sewage
27. Nước thải công nghiệp	27. Industrial sewage
28. Nước thải sinh hoạt	28. Domestic sewage
29. Chất thải ở thể rắn / thể lỏng/ thể khí	29. Solid, liquid, and gas wastes
30. Nguồn nước ngọt dự trữ thiên nhiên	30. Fresh water in natural reservoirs

31. Các sản phẩm dầu mỏ	31. <i>Petroleum products</i>
32. Nhiệt năng	32. <i>Calophiric energy</i>
33. Các khí độc / có hại	33. <i>Poisonous/ harmful gases</i>
34. Tái sử dụng rác thải	34. <i>To recycle wastes</i>
35. Xử lý rác thải	35. <i>To treat / to dispose wastes</i>
36. Công nghệ cổ truyền	36. <i>The out-dated traditional technology</i>
37. Công nghệ gây nhiễm bẩn	37. <i>Contaminating industries</i>
38. Công nghệ sạch	38. <i>Clean technology</i>
39. Trên qui mô thế giới/ khu vực/ quốc gia	39. <i>On international/ regional/ national scales</i>
40. Báo động	40. <i>To sound the alarm</i>
41. Đặt trong tình trạng báo động	41. <i>To place something on full alert</i>
42. Tụt xuống mức báo động	42. <i>To drop to an alarming level</i>
43. Đang trong tình trạng báo động	43. <i>To be in an alarming situation</i>
44. Nói một cách khẩn thiết	44. <i>To put it urgently / to use a more emphatic / pressing term</i>
45. Kêu cứu	45. <i>To cry for help</i>
46. Chẳng thể mà	46. <i>(It's) no / little wonder that</i>
47. Hội nghị nguyên thủ quốc gia	47. <i>The Heads of States Summit</i>
48. Hợp với chương trình nghị sự	48. <i>A meeting under the agenda</i>

49. Nổi giận	49. <i>To become furious at</i>
50. Hậu quả khốc liệt	50. <i>Serious consequences</i>
51. Tác động của con người vào thiên nhiên từ mọi phía mang tính toàn cầu	51. <i>The many faceted and global effects caused by humans on nature</i>
52. Ảnh hưởng sâu sắc	52. <i>Profound effects</i>
53. Đụng chạm đến mọi quốc gia	53. <i>To involve all nations</i>
54. Trong quá trình sản xuất và sinh hoạt	54. <i>In the domestics and production processes</i>
55. Lên đến	55. <i>To amount to/ to reach</i>
56. Trách nhiệm thuộc về	56. <i>The responsibilities lie with</i>
57. Bao gồm nhiều mặt	57. <i>To embrace/ to consist of many areas/ domains</i>
58. Hướng thứ nhất: Phát minh thiết bị lọc	58. <i>First, it is necessary to produce filtering devices</i>
59. Ở những qui mô khác nhau	59. <i>At different levels/ On different scales</i>

III: KINH TẾ - THƯƠNG MẠI

1. Sau đây được gọi là	1. Here under addressed as/called
2. Các điều khoản của hợp đồng	2. The terms /articles of the contract
3. Danh mục hàng hoá	3. Commodity list
4. Qui cách phẩm chất	4. Specification quality
5. Số lượng	5. Amount, quantity
6. Giá cả	6. Prices
7. Đơn giá	7. Unit price
8. Chi phí do người bán chịu	8. Costs / expenses borne out/accounted for by seller
9. Thuế nhập khẩu	9. Import tariff
10. Chi phí kiểm dịch	10. Quarantine cost
11. Bảo hiểm	11. Insurance
12. Bao bì	12. Packing
13. Thời hạn giao hàng	13. Delivery date
14. Trọng lượng tính	14. Freight weight
15. Tổng trọng lượng	15. Net weight
16. Xếp hàng	16. Loading
17. Bốc dỡ hàng	17. Unloading
18. (Việc) chuyên chở hàng	18. Transportation
19. 24 giờ trước khi hàng tới	19. 24 hours before delivery
20. Hoá đơn thương mại	20. Commercial invoice
21. Giấy chứng nhận sức khoẻ	21. Certificate of origin

22. Vận đơn	22. <i>Bill of lading</i>
23. Phương thức thanh toán	23. <i>Mode of payment</i>
24. Mở tín dụng thư	24. <i>To open a letter of credit</i>
25. Trường hợp bất khả kháng	25. <i>In case the unavoidable happens</i>
26. Giải quyết tranh chấp bằng thương lượng	26. <i>To solve disputes through negotiations</i>
27. Thỏa thuận bằng văn bản	27. <i>To come to terms in writing</i>
28. Bồi thường thiệt hại	28. <i>To compensate damages</i>
29. Vi phạm hợp đồng	29. <i>To violate the contract</i>
30. Mỗi bên giữ một bản	30. <i>To have the custody of one copy</i>
31. Đại diện bán/ mua hàng	31. <i>Seller/buyer represented by</i>
32. Triển vọng của nền kinh tế	32. <i>The prospect/ the promise of economy</i>
33. Xuất phát điểm	33. <i>The starting point</i>
34. Đạt mức tăng trưởng kinh tế cao	34. <i>To achieve/ obtain/ reach high economic growth rates</i>
35. Nước có nền kinh tế kém phát triển	35. <i>The least developed economy</i>
36. Dầu mỏ, khí đốt, thủy năng	36. <i>Petroleum, gas, hydro energy</i>
37. Đứng trước khó khăn thử thách	37. <i>To face difficulties and challenges</i>
38. Theo danh nghĩa	38. <i>In nominal terms</i>
39. Tiền đề	39. <i>The premise/ foundation base</i>
40. Thúc đẩy nền kinh tế	40. <i>To promote / accelerate / speed up / boost up the economy.</i>

IV: GIÁO DỤC

1. Bước vào giai đoạn mới	1. To enter/embark on a new stage of development
2. Có nhiều chuyển biến tích cực	2. To make some positive changes/progress
3. Về nhiều mặt	3. In many aspects / fields
4. Tạo điều kiện thuận lợi	4. To create favourable conditions for
5. Nhằm đạt tới một nền giáo dục tiên tiến	5. To aim at building an advanced education
6. Điều chỉnh cơ cấu giáo dục	6. To reform/ reorganize/ restructure / reformulate the educational structure
7. Mạng lưới các trường đại học cao đẳng	7. The general, vocation and higher education school's network

8. Để sử dụng một cách hiệu quả hơn đội ngũ giáo viên và cơ sở vật chất hiện có	8. To make a fuller/ more effective use of the existing teaching staff and material facilities/ infrastructure
9. Cải tiến nội dung và phương pháp	9. To make a lot of improvements both in the teaching method and in the contents (of)
10. Củng cố nội dung giáo dục hướng nghiệp	10. To strengthen / consolidate/ boost up career oriented education / contents
11. Mở rộng các môn học cơ bản bao gồm ngoại ngữ, nhạc họa, tin học	11. To expand the school major including foreign languages, musics, art, and computer skills
12. Thu hẹp diện đào tạo phổ thông trung học	12. To decrease the number of students entering secondary schools
13. Chấm dứt việc học ba ca	13. To put an end to / do away with the third school shift
14. Chống xuống cấp cơ sở vật chất	14. To prevent the deterioration/ decline of school facilities
15. Tăng ngân sách giáo dục đều đặn	15. To increase educational budget steadily
16. Chính sách khuyến khích giáo viên	16. The priority policy of encouraging teachers (to do something)
17. Kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục phổ thông, giáo dục kỹ thuật và dạy nghề	17. To combine/ to link closely secondary education with technical and vocational education

18. Chuyên biến tích cực	<i>18. Positive changes, positive progress</i>
19. Đáp ứng được đòi hỏi của xã hội	<i>19. To meet the requirements of the society</i>
20. Cơ cấu của hệ thống giáo dục	<i>20. Educational structure</i>
21. Trường phổ thông	<i>21. General schools</i>
22. Trường dạy nghề	<i>22. Vocational schools</i>
23. Trường cao đẳng và đại học	<i>23. Universities and colleges</i>
24. Đội ngũ giáo chức	<i>24. Teaching staff</i>
25. Cơ sở vật chất	<i>25. Material facilities</i>
26. Môn học chính trị	<i>26. Political education/ studies</i>
27. Giáo dục đạo đức	<i>27. Moral education/ studies</i>
28. Giáo dục thể chất	<i>28. Physical education/ studies</i>
29. Giáo dục hướng nghiệp	<i>29. Vocational orientation education</i>
30. Các môn học cơ bản	<i>30. Major school subjects</i>
31. Các môn học bắt buộc	<i>31. Compulsory subjects</i>
32. Giáo dục trước tuổi học đường	<i>32. Pre-school education</i>
33. Giáo dục tiểu học	<i>33. Primary education</i>
34. Phổ thông cơ sở	<i>34. Secondary education</i>
35. Phổ thông trung học	<i>35. High school</i>
36. Giáo dục sau phổ thông	<i>36. Post-secondary education</i>
37. Đào tạo nghề sau phổ thông cơ sở	<i>37. Post secondary vocational education</i>

38. Tiến hành trên cơ sở thử nghiệm	38. <i>To implement something on an experimental basis</i>
39. Bậc đại học	39. <i>Higher education level</i>
40. Sau đại học	40. <i>Post-graduate level</i>
41. Phương pháp giảng dạy	41. <i>Teaching methods</i>
42. Hình thức đào tạo	42. <i>Modes of training</i>
43. Hội nhập với cộng đồng khu vực	43. <i>To integrate into the region and the world</i>
44. Học ba ca	44. <i>Three-shift schooling</i>
45. Xuống cấp cơ sở vật chất trường học	45. <i>Degraded school facilities</i>
46. Phòng thí nghiệm	46. <i>A laboratory, a lab</i>
47. Phòng máy tính	47. <i>A computer room</i>
48. Đầu tư ngân sách nhà nước cho giáo dục	48. <i>The state (government) educational budget</i>
49. Xã hội hoá giáo dục	49. <i>Socialized education</i>
50. Nguồn đầu tư phụ trợ ngoài ngân sách nhà hàng	50. <i>Additional funds to the State educational budget</i>
51. Các tỉnh miền núi	51. <i>Mountainous provinces</i>
52. Vùng sâu và khó khăn	52. <i>Isolated and deprived areas</i>
53. Lớp ghép	53. <i>Mixed classes</i>
54. Phổ cập giáo dục tiểu học	54. <i>To popularize primary education</i>
55. Giáo dục kỹ thuật	55. <i>Technical education</i>
56. Đa dạng hoá cơ cấu đào tạo	56. <i>To diversify educational structure</i>

57. Sinh viên tốt nghiệp	57. <i>Graduates</i>
58. Bậc học chuyên sâu	58. <i>Further specialized level of education</i>
59. Cơ hội giáo dục bình đẳng	59. <i>Equal opportunity in education</i>
60. Trường quốc lập	60. <i>State-owned schools</i>
61. Trường bán công	61. <i>Semi state-owned schools</i>
62. Trường dân lập	62. <i>Free-paying schools/ private schools</i>
63. Trường đại học cộng đồng	63. <i>Community colleges</i>
64. Đại học mở	64. <i>Open universities</i>

V: LUẬT PHÁP

1. Thực hiện quyền	<i>1. To exercise the right over</i>
2. Tuân theo luật lệ	<i>2. To obey the law</i>
3. Bãi bỏ luật	<i>3. To cancel/ to abolish a law</i>
4. Bầu trong số đại biểu Quốc hội	<i>4. To elect from among the members</i>
5. Đề nghị Quốc hội bầu	<i>5. To nominate/to propose to the National Assembly to elect</i>
6. Tuyên bố chiến tranh	<i>6. To declare wars/ state of wars against</i>
7. Thống nhất quản lý	<i>7. To carry out overall management of</i>
8. Nhất thiết phải là	<i>8. It is necessary for somebody to do something</i>
9. Theo sự phân công	<i>9. As required by</i>
10. Kiểm tra việc thi hành	<i>10. To supervise the implementation of</i>
11. Đơn vị hành chính	<i>11. Administrative units</i>
12. Do luật qui định	<i>12. As stipulated by law</i>
13. Đại diện cho ý chí, nguyện vọng và quyền làm chủ của dân	<i>13. To represent the will/ aspiration, and the mastery of the people</i>
14. Lãnh đạo và điều hành	<i>14. To lead and to direct</i>
15. Cơ quan đại biểu cao nhất	<i>15. The highest representative organ of the people</i>
16. Quyền lập hiến và hiến pháp	<i>16. Constitutional and legislative powers</i>

17. Chính sách cơ bản về đối nội và đối ngoại	17. <i>The fundamental domestic and foreign politics</i>
18. Quyền giám sát tối cao	18. <i>Supreme control over (all activities of the State)</i>
19. Làm hiến pháp	19. <i>To make the Constitution</i>
20. Sửa đổi Hiến pháp	20. <i>To amend the Constitution</i>
21. Làm luật	21. <i>To make laws</i>
22. Sửa đổi luật	22. <i>To amend laws</i>
23. Pháp lệnh	23. <i>Decree laws</i>
24. Tuân theo Hiến pháp	24. <i>The conformity to the Constitution</i>
25. Nghị quyết của Quốc hội	25. <i>The resolutions of the National Assembly</i>
26. Ủy ban thường vụ Quốc Hội	26. <i>The Standing Committee of the National Assembly</i>
27. Tòa án nhân dân tối cao	27. <i>The Supreme People's Court</i>
28. Viện kiểm soát nhân dân tối cao	28. <i>The Supreme People's Office of Supervision and Control</i>
29. Chính sách tài chính, tiền tệ quốc gia	29. <i>The national financial and monetary policies</i>
30. Dự toán ngân sách	30. <i>The draft of State budget</i>
31. Phân bổ ngân sách	31. <i>Budgetary appropriations</i>
32. Phê chuẩn quyết toán ngân sách	32. <i>To approve the accounts of the State budget</i>
33. Chịu trách nhiệm và báo cáo công tác trước Quốc hội	33. <i>To be responsible to the National Assembly for his work and to report to it</i>

34. Nhiệm kỳ	34. <i>Term of office, tenure</i>
35. Hết nhiệm kỳ	35. <i>The end of the term, the end of the tenure</i>
36. Công bố hiến pháp, luật và pháp lệnh	36. <i>To promulgate the Constitution, the laws and the decree-law</i>
37. Thống lĩnh các lực lượng vũ trang nhân dân	37. <i>To have overall command of the people's armed forces</i>
38. Hội đồng quốc phòng và an ninh	38. <i>The National Defense and Security Council</i>
39. Bầu, miễn nhiệm, bãi nhiệm	39. <i>To elect (somebody, something), to release somebody from duty, to remove somebody from office</i>
40. Chánh án Toà án nhân dân tối cao	40. <i>The President of the Supreme People's Court</i>
41. Bổ nhiệm	41. <i>To appoint somebody as something</i>
42. Cách chức	42. <i>To dismiss somebody (from something)</i>
43. Tuyên bố chiến tranh	43. <i>To proclaim war (against somebody)</i>
44. Quyết định đại xá	44. <i>To grant pardons (to somebody)</i>
45. Lệnh tổng động viên	45. <i>To order a general</i>
46. Động viên cục bộ	46. <i>To order a partial mobilization</i>
47. Tình trạng khẩn cấp	47. <i>(To proclaim) a state of emergency</i>
48. Phong hàm, cấp sỹ quan	48. <i>To confer titles, and ranks on somebody</i>

49. Huân chương, huy chương 49. *Medals and badges*
50. Danh hiệu vinh dự nhà nước 50. *State honors and distinctions*
51. Cử, triệu hồi đại sứ đặc
mệnh toàn quyền 51. *To appoint, to recall the
extraordinary and
plenipotentiary ambassador*
52. Ký kết điều ước quốc tế 52. *To sign international
agreements, treaties*
53. Phê chuẩn hoặc tham gia
điều ước quốc tế 53. *To approve or join the
international agreements, treaties*
54. Nhập quốc tịch (Việt Nam)
cho ai 54. *To grant (Vietnamese)
nationality to somebody*
55. Tước quốc tịch (Việt Nam)
của ai 55. *To deprive (somebody) of (the
Vietnamese) nationality*
56. Cơ quan chấp hành 56. *An executive body*
57. Từ trung ương đến cơ sở 57. *From the central to the local
levels*
58. Phát huy quyền làm chủ 58. *To bring into full play, to promote
the mastery of the people*
59. Ủy nhiệm 59. *To delegate somebody as
something, to do something.*
60. Ủy ban Trung ương Mặt
trận Tổ quốc Việt Nam 60. *The central Committee of the
Vietnam Fatherland Front*
61. Tổng liên đoàn lao động
Việt Nam 61. *The Vietnam Confederation of
Labour*
62. Nghị định, chỉ thị, thông tư 62. *The resolutions, the directives,
the circulars*

63. Thuộc thẩm quyền của chính phủ	63. <i>Within the powers/ the jurisdiction of the Government</i>
64. Thảo luận tập thể	64. <i>To undergo collective discussions</i>
65. Quyết định theo đa số	65. <i>To decide on the basis of/ in conformity with the will of the majority</i>
66. Quản lý Nhà nước	66. <i>State Administration</i>
67. Quyền tự chủ trong hoạt động sản xuất, kinh doanh	67. <i>The autonomy in production and trading</i>
68. Đơn vị hành chính	68. <i>The administrative unit</i>
69. Thành phố trực thuộc trung ương	69. <i>The cities under direct Central, rule</i>
70. Tỉnh huyện	70. <i>Province, District</i>
71. Thành phố thuộc tỉnh	71. <i>Provincial cities</i>
72. Quận, huyện, thị xã	72. <i>Urban district, rural district, town</i>
73. Xã, thị trấn	73. <i>Commune, townlet</i>
74. Phường, quận	74. <i>Ward, urban district</i>
75. Hội đồng nhân dân	75. <i>The People's council</i>
76. Ủy ban nhân dân	76. <i>The People's committee</i>

VI: NÔNG NGHIỆP

1. Đất đai
2. Đất bị phong hoá
3. Đất bị cằn, bạc màu
4. Đất chua
5. Đất đá ong
6. Đất hoang
7. Đất kiềm
8. Đất mặn
9. Đất mùn
10. Đất phèn
11. Đất phì nhiêu
12. Đất phù sa
13. Đất rừng

1. *Soil and land*
2. *Laterize soil*
3. *Barren land*
4. *Acid soil*
5. *Laterite*
6. *Fallow*
7. *Alkaline*
8. *Saline soil*
9. *Humus*
10. *Aluminous soil*
11. *Fertile soil*
12. *Silt/alluvium*
13. *Forest land*

14. Đất sét	14. Clay
15. Đất sinh	15. Watery logged land
16. Đất sỏi	16. Graveled land
17. Đất thấp/cao	17. Low/high lying land
18. Đất trồng trọt	18. Cultivated land
19. Đất xấu	19. Poor/sterile land
20. Đất xốp	20. Light soil
21. Đất trồng trọt được	21. Arable land
22. Miền núi, cao nguyên	22. Highland
23. Thổ nhưỡng học	23. Penology
24. Trung du	24. Midlands
25. Ruộng đất	25. Rice-fields and land
26. Diện tích đất cày cấy tăng 5%	26. An increase of 5 percent in acreage
27. Diện tích ruộng đất trung bình theo đầu người	27. The per capita average acreage
28. Diện tích đất trồng cây công nghiệp (m ²)	28. Industrial crop acreage (sq.m)
29. Đất bậc thang	29. Terraced plots
30. Khai hoang	30. Land clearing, reclamation
31. Mảnh đất	31. Plot
32. Mảnh đất nhỏ	32. Small plot
33. Nương	33. Hill-side plot
34. Rẫy	34. Slash-and-burn system
35. Ruộng chiêm	35. Flooded rice-field

36. Ruộng mùa	36. <i>Dry rice-field</i>
37. Ruộng thí nghiệm	37. <i>Experimental plot</i>
38. Tăng diện tích trồng trọt	38. <i>Expanding the acreage</i>
39. Cây công nghiệp	39. <i>Industrial crop</i>
40. Cây lâu năm	40. <i>Perennial plant</i>
41. Cây lương thực	41. <i>Staple crop</i>
42. Cây lương thực phụ	42. <i>Subsidiary crop</i>
43. Công việc đồng áng trồng trọt	43. <i>Farming husbandry</i>
44. Dữ trữ thóc	44. <i>Store grain</i>
45. Lương thực và thực phẩm	45. <i>Food and food stuff</i>
46. Lúa	46. <i>Rice</i>
47. Cám	47. <i>Bran</i>
48. Đói	48. <i>Famine</i>
49. Độc canh lúa	49. <i>Monoculture of rice</i>
50. Giống lúa mới	50. <i>New variety of rice</i>
51. Lúa chiêm	51. <i>Summer crop</i>
52. Lúa đông xuân	52. <i>Winter crop</i>
53. Lúa muộn/sớm	53. <i>Late/ early rice</i>
54. Lúa ngắn ngày	54. <i>Short-term rice</i>
55. Gạo nếp	55. <i>Sticky/glutinous rice</i>
56. Gạo tẻ	56. <i>Ordinary rice</i>
57. Luân canh	57. <i>Crop rotation</i>
58. Một đấu gạo	58. <i>A bushel of rice</i>

59. Sự trồng lúa	59. <i>Rice cultivation</i>
60. Tăm	60. <i>Broken rice</i>
61. Thóc	61. <i>Unhusked rice</i>
62. Vụ lúa	62. <i>Paddy/rice crop</i>
63. Vựa lúa	63. <i>Rice granary</i>
64. Xôi	64. <i>Steam glutinous rice</i>
65. Mầu	65. <i>Subsidiary dry of crops food</i>
66. Các loại củ	66. <i>Tubers</i>
67. Đậu	67. <i>Bean</i>
68. Tự cấp tự túc	68. <i>Autarchy</i>
69. Khoai lang	69. <i>Sweet potatoes</i>
70. Khoai sọ	70. <i>Aquatic taros</i>
71. Lạc	71. <i>Ground-nut/ peanut</i>
72. Ngô	72. <i>Maize</i>
73. Nhất nước, nhì phân, tam cần, tứ giống	73. <i>First water, second manure, third labour, fourth seeds</i>
74. Nông học	74. <i>Agronomics</i>
75. Nông nghiệp	75. <i>Agriculture</i>
76. Nông phẩm	76. <i>Farm produce</i>
77. Quảng canh và thâm canh	77. <i>Extensive cultivation and intensive cultivation</i>
78. Sản lượng	78. <i>Output</i>
79. Sản xuất nhỏ/lớn	79. <i>Small/ large scale production</i>
80. Sắn	80. <i>Cassava</i>

81. Sức kéo	81. Draught
82. Tăng gia sản xuất	82. To boot production
83. Tăng năng suất lúa	83. To raise the rice yield
84. Tăng vụ	84. Multiplication of crops
85. Thu hoạch hoa lợi	85. Returns of agriculture
86. Trồng	86. Grow/cultivate
87. Trồng cây ăn quả	87. Fruit growing
88. Trồng trọt	88. Farming
89. Trồng rừng	89. A forestation
90. Tự túc lương thực	90. Achieve food self-sufficiency
91. Vụ mùa	91. Crop/harvest
92. Chăn nuôi	92. Husbandry
93. Dịch	93. Epizooty
94. Đàn vật nuôi	94. Stock
95. Gây giống ngựa	95. Breed horses
96. Giống tốt	96. Fine breed
97. Lai giống	97. Cross-breeding
98. Nuôi cá nước ngọt/mặn	98. Raise fresh/salt water fish
99. Nuôi gà vịt	99. To keep fowls
100. Nuôi (trâu)	100. To tend (a buffalo)
101. Nuôi tằm	101. Silk-worm breeding

VII: THƯƠNG NGHIỆP - TÀI CHÍNH

1. Bảng giá hiện hành	1. <i>Current prices</i>
2. Chặn nặn chợ đen	2. <i>Keep in check black market</i>
3. Chính sách tài chính	3. <i>Financial policies</i>
4. Giá bán/mua	4. <i>Selling/purchase price</i>
5. Giá bán lẻ	5. <i>Retail price</i>
6. Giá bán buôn	6. <i>Wholesale price</i>
7. Giá hạ xuống	7. <i>Price are coming down</i>
8. Giá không ngừng tăng lên	8. <i>Prices keep on mounting up</i>
9. Giá tăng lên vùn vụt	9. <i>Price are rocketing</i>
10. Giá phải chăng	10. <i>Moderate/reasonable price</i>
11. Giá vốn	11. <i>Cost price</i>
12. Giảm giá	12. <i>Cut/reduce price</i>
13. Đầu cơ	13. <i>Speculation</i>
14. Lạm phát	14. <i>Inflation</i>

15. Luật đầu tư nước ngoài
16. Mặc cả
17. Ngoại tệ
18. Quản lý tài chính
19. Thị trường trong nước
20. Thị trường nước ngoài
21. Nông sản thừa
22. Tích trữ
23. Bán phá giá
24. Bao bì kiện hàng
25. Bao vây kinh tế
26. Bảo hành, bảo lãnh
27. Bảo hiểm
28. Bảo hiểm đường biển
29. Bảo hiểm mọi rủi ro
30. Bốc hàng
31. Buôn bán gia công
32. Các bên ký kết
33. Giá hàng cước phí
34. Cấm vận
35. Chính sách bảo hộ mậu dịch
36. Chuyển đổi, đổi
37. Chuyển khoản

15. *Law on foreign investment*
16. *Bargain*
17. *Foreign currency*
18. *Financial management*
19. *Domestic market*
20. *Foreign market*
21. *Surplus in farm produces*
22. *Hoard*
23. *Dumping*
24. *Package*
25. *Economic blockade*
26. *Guarantee*
27. *Insurance*
28. *Marine insurance*
29. *All risk insurance*
30. *Loading chagement*
31. *Improvement trade*
32. *Contracting parties*
33. *Cost and Freight (C & F)*
34. *Embargo*
35. *Protectionism*
36. *Conversion*
37. *Transfer*

38. Thanh toán bù trừ	38. <i>Clearing</i>
39. Dự trữ ngoại hối	39. <i>Foreign exchange reserve</i>
40. Đại lý, đại diện	40. <i>Agent</i>
41. Đầu thầu	41. <i>Tender</i>
42. Điện giá chào	42. <i>Cable offer</i>
43. Điều tàu	43. <i>Ordering vessel</i>
44. Đồng tiền chuyển đổi	44. <i>Convertible currency</i>
45. Đồng tiền thanh toán	45. <i>Payment currency</i>
46. Giá xuất khẩu	46. <i>Export</i>
47. Giám định	47. <i>Survey</i>
48. Giảm phát	48. <i>Deflection</i>
49. Giao hàng	49. <i>Delivery</i>
50. Giấy báo gửi hàng	50. <i>Advice note/advice of dispatch</i>
51. Gửi bán chuyển hàng	51. <i>Consignment</i>
52. Vận đơn đường bộ	52. <i>Waybill</i>
53. Giấy chứng nhận nơi sản xuất	53. <i>Certificate of origin</i>
54. Giấy chứng nhận kiểm dịch	54. <i>Certificate of guarantee</i>
55. Cấp giấy phép	55. <i>Licensing</i>
56. Giấy phép nhập khẩu	56. <i>Import license</i>
57. Giấy phép xuất khẩu	57. <i>Export license</i>
58. Hàng rào thuế quan	58. <i>Customs barrier</i>
59. Hiệp định chung về thuế quan và buôn bán	59. <i>General Agreement of Tariff and Trade</i>

60. Hiệp định thương mại	60. <i>Trade agreement</i>
61. Hiệp định trả tiền	61. <i>Payments Agreement</i>
62. Hiệp định viện trợ	62. <i>Aid Agreement</i>
63. Hoa hồng	63. <i>Commission</i>
64. Hoá đơn	64. <i>Invoice</i>
65. Hối đoái	65. <i>Exchange</i>
66. Hội đồng trọng tài	66. <i>Arbitration Committee</i>
67. Hợp đồng xuất/nhập khẩu	67. <i>Import/export contract</i>
68. Hợp đồng thuê tàu	68. <i>Charter</i>
69. Hợp tác kinh tế	69. <i>Economic cooperation</i>
70. Khả năng thanh toán	70. <i>Financial solvency</i>
71. Không có khả năng thanh toán	71. <i>Insolvency</i>
72. Kim ngạch ngoại thương	72. <i>Foreign trade turnover</i>
73. Luật hàng hải	73. <i>Maritime law</i>
74. Mặt hàng, hạng mục	74. <i>Item</i>
75. Mức bốc dỡ	75. <i>Rate of loading and discharge</i>
76. Năm ngân sách	76. <i>Fiscal year</i>
77. Người cung ứng tàu biển	77. <i>Ship chandler</i>
78. Phá giá tiền tệ	78. <i>Devaluation</i>
79. Phí bảo hiểm	79. <i>Insurance premium</i>
80. Phí bốc dỡ	80. <i>Stevedore</i>
81. Phí thủ tục ngân hàng	81. <i>Bank commission</i>
82. Phòng thương mại quốc tế	82. <i>International chamber of commerce</i>

83. Quản lý ngoại hối	83. <i>Exchange control</i>
84. Quyết toán thanh toán	84. <i>Settlement</i>
85. Séc	85. <i>Check, cheque</i>
86. Tái bảo hiểm	86. <i>Reinsurance</i>
87. Năm tài khoá	87. <i>Financial year</i>
88. Thanh toán quốc tế	88. <i>International payment</i>
89. Thị trường nguyên liệu hàng hoá	89. <i>Commodity market</i>
90. Thị trường quốc tế	90. <i>International market</i>
91. Thâm hụt cán cân thương mại	91. <i>Deficit of the trade balance</i>
92. Thuế nhập khẩu	92. <i>Entrance duty</i>
93. Thuế ưu đãi	93. <i>Preferential duties</i>
94. Thuế xuất khẩu	94. <i>Export duty</i>
95. Thư chuyển tiền	95. <i>Mail transfer</i>
96. Thư tín dụng	96. <i>Letter of credit</i>
97. Thư tín dụng không huỷ ngang có xác nhận	97. <i>Confirmed irrevocable letter of credit</i>
98. Tịch thu	98. <i>Confiscation</i>
99. Tiền yếu	99. <i>Soft currency</i>
100. Tín dụng xuất khẩu	100. <i>Export credit</i>
101. Trả tiền chậm	101. <i>Payment in arrear</i>
102. Trọng lượng cả bì	102. <i>Gross weight</i>
103. Tự do hoá mậu dịch	103. <i>Liberation of trade</i>

104. Tỷ giá hối đoái	104. <i>Exchange rate</i>
105. Tỷ giá nổi	105. <i>Floating rate</i>
106. Vận đơn	106. <i>Bill of lading</i>
107. Liên doanh	107. <i>Joint venture</i>
108. Xuất khẩu vô hình	108. <i>Invisible exports</i>
109. Xuất khẩu hữu hình	109. <i>Visible exports</i>

THÀNH NGỮ - TỤC NGỮ I

1. Kiến tha lâu cũng có ngày đầy tổ	1. <i>Little rain lays great dust Little strokes fell great oaks</i>
2. Yêu thì yêu cả lối đi, ghét thì ghét cả tông chi họ hàng	2. <i>Love me, love my dog</i>
3. Tích tiểu thành đại	3. <i>Many a little makes a mickle</i>
4. Hợp quần làm nên sức mạnh	4. <i>Many hands make light work</i>
5. Càng giàu có lắm, càng nô lệ nhiều	5. <i>Much coin, much care</i>
6. Cái khó ló cái khôn	6. <i>Necessary is the mother of invention</i>
7. Đùng vay, và cũng đùng cho vay	7. <i>Neither a borrower nor a lender be</i>
8. Không nên ngã lòng	8. <i>Never say die!</i>
9. Gái ngoan không thờ hai chồng	9. <i>No man can serve two masters</i>
10. Muốn sống lâu cần phải nhẫn nại	10. <i>One must be patient if one would live long</i>
11. Con sâu làm rầu nồi canh	11. <i>One scabby sheep is enough to spoil the whole flock</i>

12. Có công mài sắt có ngày nên kim	12. <i>Practice makes perfect</i>
13. Ta chỉ trông cậy ở ta	13. <i>Rely on yourself (an old proverb)</i>
14. Đền nhà ai nấy rặng	14. <i>My house is my castle</i>
15. Lưỡi sắc hơn dao	15. <i>Many words hurt more than swords</i>
16. Thời gian đi không bao giờ trở lại	16. <i>Lost time is never found again</i>
17. Vạn sự khởi đầu nan	17. <i>It is the first step that costs</i>
18. Thất bại là mẹ thành công	18. <i>If at first you don't succeed, try, try again</i>
19. Tốt gỗ hơn tốt nước sơn	19. <i>Handsome is as handsome does</i>
20. Nhà dột từ nóc dột xuống	20. <i>Fish begins to stink at head</i>
21. Gàn mực thì đen, gàn đèn thì rặng	21. <i>Evil communications corrupt good manners</i>
22. Một giọt máu đào hơn ao nước lã	22. <i>Blood is thicker than water</i>
23. Mỗi người là kẻ thù của chính mình	23. <i>Every man is his own enemy.</i>
24. Sông có khúc người có lúc	24. <i>Everyday is not Sunday</i>
25. Ta về ta tắm ao ta	25. <i>East or West, home is best</i>
26. Nhân cư vi bất thiện	26. <i>Doing nothing is doing ill</i>
27. Lừa thử vàng, gian nan thử sức	27. <i>Calamity is man's true touch stone</i>
28. Cái nét đánh chết cái đẹp	28. <i>Beauty is but skim-deep</i>

29. Nhất nghệ tinh nhất thân vinh	29. <i>A useful trade is a mine of gold.</i>
30. Bão trong cốc nước	30. <i>A storm in teacup</i>
31. Đời người chỉ chết một lần	31. <i>A man can die but once</i>
32. Mua danh 3 vạn, bán danh 3 đồng	32. <i>A good name is sooner lost than won</i>
33. Nhân hiền tài mào	33. <i>A good face is a letter of recommendation</i>
34. Đa ngôn đa quá	34. <i>A close mouth catches no flies</i>
35. Vàng thật không sợ lửa	35. <i>A clean hand wants no washing</i>
36. Giấy rách phải giữ lấy lề	36. <i>A clean fast is better than a dirty breakfast</i>
37. Mất lòng trước, được lòng sau	37. <i>A civil denial is better than a rude giant</i>
38. Tư tưởng không thông vác binh đóng cũng nặng	38. <i>A burden of one's own choice is not felt</i>
39. Ăn cho, buôn so	39. <i>A bargain is a bargain</i>
40. Nghề nào cũng quý	40. <i>Work of any kind is good</i>
41. Thì giờ là tiền bạc	41. <i>Time is money</i>
42. Bĩ cực thái lai	42. <i>After a storm comes a calm</i>
43. Cẩn tắc vô ưu	43. <i>Two securities are better than one</i>
44. Chê dễ làm khó	44. <i>Criticism is easy, and act is difficult</i>
45. Có chí thì nên	45. <i>Where there is a will, there is a way</i>

46. Dấu đô bìm leo	46. <i>Everyone gives a push to a falling man</i>
47. Gieo gió, gặt bão	47. <i>As you sow, so you shall reap.</i>
48. Hoạ vô đơn chí	48. <i>It never rains but it pours</i>
49. Hữu xạ tự nhiên hương	49. <i>Good wine needs no bush</i>
50. Nhất tội, nhì nợ	50. <i>Debt is the worst kind of poverty</i>
51. Tai vách mạch rừng	51. <i>Walls have ears</i>

THÀNH NGŨ - TỤC NGŨ II

1. Hành động mạnh hơn lời nói	1. <i>Actions speak louder than words</i>
2. Sau cơn mưa trời lại sáng, hết hồi bão cực đến hồi thái lai	2. <i>After a storm comes a calm</i>
3. Tất đèn, nhà ngói cũng như nhà tranh/ Trong bóng tối, tất cả những con mèo đều xám (sources lang)	3. <i>All cats are grey in the dark</i>
4. Ngưu tầm ngưu, mã tầm mã	4. <i>Birds of a feather flock together</i>
5. Thả môi bắt bóng	5. <i>A bird in the hand is worth two in the bush</i>
6. Đầu gà còn hơn đuôi công	6. <i>Better be an old man's darling than a young man's slave</i>
7. Ăn mày đòi ăn xôi gấc	7. <i>Beggars must not be choosers</i>
8. Không nên xét đoán ở vẻ bề ngoài	8. <i>Beauty is but skin deep</i>

9. Mỗi người một sở thích (cái đẹp không phải ở đôi môi người thiếu nữ mà ở trong đôi mắt kẻ si tình)	9. <i>Beauty is in the eye of the beholder</i>
10. Tốt gỗ hơn nước sơn	10. <i>Clothes do not make the man</i>
11. Người đẹp vì lụa	11. <i>The tailor makes the man</i>
12. Liệu cơm gắp mắm	12. <i>Cut your coat according to your cloth</i>
13. Nhân cư vi bất thiện	13. <i>The devil finds word for idle hands to do</i>
14. Vò quýt dày có móng tay nhọn	14. <i>Diamond cuts diamond</i>
15. Hãy đối xử tốt với người khác nếu muốn người khác đối xử tốt với mình	15. <i>Do as you would be done by</i>
16. Đừng vạch áo cho người xem lưng	16. <i>Don't cry stinking fish</i>
17. Trâu chậm uống nước đục	17. <i>The early bird catches the worm</i>
18. Nói dễ hơn làm	18. <i>Easier said than done</i>
19. Dễ đến dễ đi, dễ kiếm dễ tiêu	19. <i>Easy come, easy go</i>
20. Thùng rỗng kêu to	20. <i>Empty vessels make the most sound</i>
21. Không ai giàu ba họ, không ai khó ba đời	21. <i>Every dog has his day</i>
22. Trái cấm bao giờ cũng ngọt	22. <i>Forbidden fruit is sweetest</i>

23. Có tiền mua tiên cũng được	23. <i>Money talks</i>
24. Không làm không mắc lỗi	24. <i>He who makes no mistakes makes nothing</i>
25. Mẹ hát con khen hay	25. <i>Mother scratches child's back, child scratches mother's</i>
26. Sức khoẻ quý hơn vàng	26. <i>Health is better than wealth</i>
27. Nếu chỉ ao ước mà thành thì đời đã quá dễ dàng	27. <i>If "if" and "ans" were pots and pans</i>
28. Đục nước béo cò	28. <i>It is good fishing in troubled waters</i>
29. Nhất nghệ tinh nhất thân vinh	29. <i>A Jack of all trades is master of none</i>
30. Tham bát bỏ mâm	30. <i>Don't kill the goose that lay the golden eggs</i>
31. Cha nào con nấy	31. <i>Like father, like son</i>
32. Đứng hành động hấp tấp	32. <i>Look before you leap</i>
33. Hoạ vô đơn chí	33. <i>Misfortunes never come singly</i>
34. Giục tốc bất đạt, hấp tấp là hỏng việc	34. <i>More haste, less speed</i>
35. Thất bại là mẹ thành công	35. <i>No pain, no gain</i>
36. Ở hiền gặp lành, có đi có lại mới toại lòng nhau	36. <i>One good turn deserves another</i>
37. Lòng vòng, vòng vo tam quốc	37. <i>He would not answer yes or no, but beat about the bush</i>

38. Tôn công vô ích
39. Thối kèn khen lầy
40. Lo lắng, run
41. Cái gì đã qua thì cho qua,
hãy để quá khứ chìm vào
quên lãng
42. Không hoà đồng, lạnh lùng
43. Không lo lắng gì, vô tư đi
44. Đi ngủ sớm
45. Tiền lại quá, phần trăm
46. Người do dự
38. *Try to make him change his
mind is just beating your
head against a wall*
39. *People get tired of a man
who is always blowing his
horn*
40. *In the exam, Bob had
butterflies in his stomach*
41. *Let bygones be bygones*
42. *The new student is a cold fish*
43. *Tom has a devil-may-care*
44. *Tom worked hard and went
to bed with the chickens*
45. *He was arrested for making
kickback money*
46. *Tom is a fence-sitter as he
can't make up his mind*

MỤC LỤC

Lời nói đầu	5
PHẦN I:	6
NHỮNG ĐẶC ĐIỂM CẦN LƯU Ý KHI DỊCH	
I. Quy trình luyện dịch viết	6
II. Một số nguyên tắc khi dịch câu từ tiếng Việt sang tiếng Anh.....	8
PHẦN II:	17
MỘT SỐ TỪ TIẾNG VIỆT KHÓ DỊCH SANG TIẾNG ANH	
PHẦN III:	23
LUYỆN DỊCH VIỆT – ANH	
Mục I: Văn hoá – Du lịch	23
Bài 1: Những cảnh đẹp thiên nhiên hùng vĩ và hoang dại của huyện Lắk.....	23
Bài 2: Đầu rồi sắc thái Việt Nam trong kiến trúc hiện đại?	41
Bài 3: Sông bé, một tỉnh giàu đẹp của miền Đông Nam Bộ	63
Bài 4: Chùa Dơi.....	73
Bài 5: Dung Quất, một cảng biển nước sâu tầm cỡ của khu vực Đông Nam Á	80
Bài 6: Suối nước nóng Bình Châu.....	94
Mục II: Kinh tế.....	111
Bài 1: Thị trường xe hơi tại Việt Nam	111

Bài 2: Khí đốt hóa lỏng trên thị trường Việt Nam.....	120
Bài 3: Sự phát triển ô tô kinh tế nhiều thành phần.....	130
Bài 4: Phát triển sản xuất chè tại Việt Nam.....	138
Bài 5: VMEP đã và đang thành công tại thị trường Việt Nam	145
Bài 6: CALTEX trở lại Việt Nam.....	152
Mục III: Tài chính - Điện tử - Viễn thông.....	166
Bài 1: Việt Nam và vấn đề huy động vốn để phát triển.....	160
Bài 2: Ngân hàng nông nghiệp Việt Nam.....	177
Bài 3: Vietcombank và các loại thẻ thanh toán	191
Bài 4: Thị trường hàng điện tử gia dụng tại Việt Nam.....	202
Bài 5: Máy tính nói gì với tuổi trẻ mai sau.....	215
Bài 6: Mạng lưới viễn thông quốc tế tại Việt Nam	223
Mục IV: Y tế - Kế hoạch hóa gia đình	231
Bài 1: Bảo hiểm y tế Việt Nam.....	231
Bài 2: Kế hoạch hóa gia đình tại Việt Nam.....	243
Bài 3: Công cuộc phòng chống các bệnh xã hội tại thành phố Hồ Chí Minh.....	255
Bài 4: Công cuộc phòng chống suy dinh dưỡng trẻ em tại thành phố Hồ Chí Minh.....	265
Bài 5: Thành lập bệnh viện miễn phí tại thành phố Hồ Chí Minh....	276
Bài 6: Chăm cứu	282

PHẦN IV:	292
-----------------------	------------

**TỪ VÀ CẤU TRÚC THÔNG DỤNG
TRONG CÁC LĨNH VỰC**

I: Văn hoá – Du lịch.....	292
II: Môi trường.....	295
III: Kinh tế – Thương mại.....	299
IV: Giáo dục.....	301
V: Luật pháp.....	306
VI: Nông nghiệp.....	311
VII: Thương nghiệp - Tài chính.....	316

PHẦN V:	322
----------------------	------------

THÀNH NGỮ - TỤC NGỮ

Thành ngữ – Tục ngữ I.....	322
Thành ngữ – Tục ngữ II	325

CẨM NANG LUYỆN DỊCH VIỆT - ANH

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

16 Hàng Chuối - Hai Bà Trưng - Hà Nội

Điện thoại: Biên tập – Chế bản: (04) 9714896; Hành chính: (04) 39714899

Tổng Biên tập: (04)39714897; Fax: (04) 9714899

Chịu trách nhiệm xuất bản

Giám đốc: **PHÙNG QUỐC BẢO**

Tổng biên tập: **PHẠM THỊ TRÂM**

Biên tập: **THU HẰNG**

Chế bản: **MCBOOKS**

Sửa bản in: **MCBOOKS**

Vẽ bìa: **TRỌNG KIÊN**

LIÊN KẾT XUẤT BẢN

CÔNG TY CỔ PHẦN SÁCH MCBOOKS

Địa chỉ: Số nhà 26, ngõ 245 Mai Dịch

Cầu Giấy, Hà Nội

Website: www.mcbooks.vn

Mã số: 2L-51 ĐH2011

In 5.000 cuốn, khổ 14,5 x 20,5 cm.

Tại Công ty TNHH In và Thương mại Thuận Phát

KHXB số: 89-2011/CXB/62-02/ĐHQGHN

Quyết định XB số: 46 LK-XH/QĐ-NXBĐHQGHN

In xong và nộp lưu chiểu quý II năm 2011.